SFÎNTA EVANGHELIE CEA DUPĂ MATEI

CAP. 1

Cartea neamului lui Iisus Hristos, zămislirea, numele şi naşterea.

1. Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam.

2. Avraam a născut pe Isaac; Isaac a născut pe Iacov; Iacov a născut pe Iuda şi pe fraţii lui.

3. Iuda a născut pe Fares şi pe Zara, din Tamar; Fares a născut pe Esrom; Esrom a născut pe Aram;

4. Aram a născut pe Aminadav; Aminadav a născut pe Naason; Naason a născut pe Salmon;

5. Salmon a născut pe Booz, din Rahav; Booz a născut pe Obed, din Rut, Obed a născut pe Iesei;

6. Iesei a născut pe David regele; regele David a născut pe Solomon din femeia lui Urie;

7. Solomon a născut pe Roboam; Roboam a născut pe Abia; Abia a născut pe Asa;

8. Asa a născut pe Iosafat; Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia;

9. Ozia a născut pe Ioatam; Ioatam a născut pe Ahaz; Ahaz a născut pe Iezechia;

10. Iezechia a născut pe Manase; Manase a născut pe Amon; Amon a născut pe Iosia;

11. Iosia a născut pe Iehonia şi pe fraţii lui, la strămutarea în Babilon;

12. După strămutarea în Babilon, Iehonia a născut pe Salatiel; Salatiel a născut pe Zorobabel;

13. Zorobabel a născut pe Abiud; Abiud a născut pe Eliachim; Eliachim a născut pe Azor;

14. Azor a născut pe Sadoc; Sadoc a născut pe Achim; Achim a născut pe Eliud;

15. Eliud a născut pe Eleazar; Eleazar a născut pe Matan; Matan a născut pe Iacov;

16. Iacov a născut pe Iosif, logodnicul Mariei, din care s-a născut Iisus, ce se cheamă Hristos.

17. Aşadar, peste tot, de la Avraam pînă la David sînt paisprezece neamuri; de la David pînă la strămutarea în Babilon sînt paisprezece neamuri, şi de la strămutarea în Babilon pînă la Hristos sînt paisprezece neamuri.

18. Iar naşterea lui Iisus Hristos aşa a fost: Maria, mama lui, fiind logodită cu Iosif, fără să fi fost ei înainte împreună, s-a aflat avînd în pîntece de la Duhul Sfînt.

19. Iosif, logodnicul ei, drept fiind şi nevrînd s-o vădească, a voit s-o lase în ascuns.

20. Şi cugetînd el acestea, iată îngerul Domnului i s-a arătat în vis, grăind: Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfînt.

Cap. 1.— *(1)* 2 Paral. 17, 11. Luc. 3, 24. Rom. 9, 5. *(2)* Fac. 21, 2–3; 25, 26; 26, 19; 29, 35. *(3)* Fac. 38, 27, 30; 46, 12. Rut 4, 18. 1 Paral. 2, 4, 5, 9. *(5)* Iosua 6, 24. Rut 2, 3; 4, 17. 21. 1 Paral. 2, 11–12. *(6)* Fac. 17, 6, 16. 1 Reg. 17, 12. 2 Reg. 12, 24. 1 Paral. 2, 15. *(7)* 3 Reg. 11, 43; 14, 31; 15, 8. 1 Paral. 3, 10. *(9)* 4 Reg. 15, 7, 38; 16, 20. *(10)* 4 Reg. 20, 20. 1 Paral. 3, 13. *(11)* 4 Reg. 23, 34; 24, 6. 1 Paral. 3, 16. 2 Paral. 36, 4. *(12)* 4 Reg. 24, 6, 1 Paral. 3, 17, 2 Paral. 36, 8. 1 Ezd. 3, 2; 5, 2. *(18)* Luc. 1, 27, 34–35; 2, 5. *(19)* Num. 5, 12–31. Deut. 24, 1–5 *(20)* Luc. 1, 35.

21. Ea va naşte Fiu şi vei chema numele Lui: Iisus, căci El va mîntui poporul Său de păcate.

22. Acestea toate s-au făcut ca să se împlinească ceea ce s-a zis de Domnul prin proorocul care zice:

23. Iată, Fecioara va avea în pîntece şi va naşte Fiu şi vor chema numele lui Emanuel, care se tîlcuieşte: Cu noi este Dumnezeu.

24. Deşteptîndu-se din somn, Iosif a făcut aşa precum i-a poruncit îngerul Domnului şi a luat la el pe logodnica sa.

25. Şi fără să fi cunoscut-o pe ea Iosif, Maria a născut pe Fiul său Cel Unul-Născut, căruia i-a pus numele Iisus.

CAP. 2

Magii de la Răsărit. Fuga în Egipt. Irod ucide pruncii. Întoarcerea din Egipt şi aşezarea în Nazaret.

1. Iar dacă s-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod regele, iată magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebînd:

2. Unde este regele Iudeilor, cel ce s-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui şi am venit să ne închinăm Lui.

3. Şi auzind, regele Irod s-a tulburat şi tot Ierusalimul împreună cu el.

4. Şi adunînd pe toţi arhiereii şi cărturarii poporului, i-a întrebat: Unde este să se nască Hristos?

5. Iar ei i-au zis: În Betleemul Iudeii, că aşa este scris de proorocul:

6. Şi tu, Betleeme, pămîntul lui Iuda, nu eşti nicidecum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieşi Conducătorul care va paşte pe poporul meu Israel.

7. Atunci Irod a chemat în ascuns pe magi şi a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua.

8. Şi trimiţîndu-i la Betleem, le-a zis: Mergeţi şi cercetaţi cu de-a-mănuntul despre Prunc şi, dacă îl veţi afla, vestiţi-mi şi mie, ca, venind şi eu, să mă închin Lui.

9. Iar ei, ascultînd pe regele, au plecat şi iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, pînă ce a venit şi a stat deasupra, unde era Pruncul.

10. Şi văzînd ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte.

11. Şi intrînd în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui, şi căzînd la pămînt, s-au închinat Lui; şi deschizînd vistieriile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămîie şi smirnă.

12. Iar luînd înştiinţare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au dus în ţara lor.

13. După plecarea magilor, iată îngerul Domnului se arătă în vis lui Iosif, zicînd: Scoală-te, ia Pruncul şi pe mama Lui şi fugi în Egipt şi stai acolo pînă ce-ţi voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-l ucidă.

14. Şi Iosif, sculîndu-se, a luat, noaptea, Pruncul şi pe mama Lui şi a plecat în Egipt.

15. Şi au stat acolo pînă la moartea lui Irod; ca să se împlinească cuvîntul spus de Domnul, prin proorocul: Din Egipt am chemat pe Fiul Meu.

16. Iar cînd Irod a văzut că a fost amăgit de magi, s-a mîniat foarte şi, trimiţînd a ucis pe toţi pruncii care erau în Betleem şi în toate hotarele lui, de doi ani şi mai în jos, după timpul pe care îl aflase de la magi.

17. Atunci s-a împlinit cuvîntul spus de Ieremia proorocul:

18. Glas în Rama s-a auzit, plîngere şi tînguire multă; Rahela plîngea pe fiii săi şi nu voia să se mîngîie, pentru că nu mai sînt.

19. După moartea lui Irod, iată că îngerul Domnului s-a arătat în vis lui Iosif, în Egipt,

20. Şi i-a zis: Scoală-te, ia Pruncul şi pe mama lui şi mergi în pămîntul lui Israel, căci au murit cei ce căutau să ia viaţa Pruncului.

21. Iosif, sculîndu-se, a luat Pruncul şi pe mama lui şi a venit în pămîntul lui Israel.

22. Şi auzind că domneşte Arhelau în Iudeea, în locul lui Irod, tatăl său, s-a temut să meargă acolo şi, luînd poruncă în vis, s-a dus înpărţile Galileii.

23. Şi a venit şi a locuit în oraşul numit Nazaret, ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin prooroci, că Nazarinean se va chema.

---

(21) Is. 49, 1. Luc. 1, 31–33. Fapt. 4, 12; 5, 31; 13, 23, 38–39. 1 Ioan 2, 2. Rom. 3, 24. *(23)* Is. 7, 14. Luc. 1, 31. *(25)* Luc. 1, 31; 2, 7, 21. **Cap. 2.** – *(1)* Luc. 2, 4–8. *(2)* Num. 24, 17. Is. 60, 3. Luc. 2, 11. *(6)* Fac. 49, 10. Mih. 5, 1. Ioan 7, 42. Apoc. 2, 27. *(11)* Pild. 18, 16. Is. 60, 6. Luc. 2, 16–17. *(15)* Num. 24, 8. Os. 11, 1. *(18)* Ier. 31, 15. *(20)* Ieş. 4, 19. *(22)* Luc. 2, 39. *(23)* Jud. 13, 5. Ioan 1, 45.

CAP. 3

Ioan Botezătorul. Botezul lui Iisus.

1. În zilele acelea, a venit Ioan Botezătorul şi propovăduia în pustia Iudeii,

2. Spunînd: Pocăiţi-vă că s-a apropiat împărăţia cerurilor.

3. El este acela despre care a zis proorocul Isaia: Glasul celui ce strigă în pustie: Pregătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările lui.

4. Iar Ioan avea îmbrăcămintea lui din păr de cămilă, şi cingătoare de piele împrejurul mijlocului, iar hrana lui era lăcuste şi miere sălbatică.

5. Atunci a ieşit la el Ierusalimul şi toată Iudeea şi toată împrejurimea Iordanului.

6. Şi se botezau de către el în rîul Iordan, mărturisindu-şi păcatele.

7. Dar văzînd Ioan pe mulţi din farisei şi saduchei venind la botez, le-a zis: Pui de vipere, cine v-a arătat că veţi scăpa de mînia ce va să fie?

8. Faceţi deci roade vrednice de pocăinţă.

9. Şi să nu credeţi că puteţi zice în voi înşivă: Părinte avem pe Avraam, căci vă spun că Dumnezeu poate şi din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam.

10. Acum securea stă la rădăcina pomilor şi tot pomul care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc.

11. Eu unul vă botez cu apă spre pocăinţă, dar Cel ce vine după mine este mai puternic decît mine; lui nu sînt vrednic să-i duc încălţămintea; Acesta vă va boteza cu Duh Sfînt şi cu foc.

12. El are lopata în mînă şi va curăţi aria sa şi va aduna grîul în jitniţă, iar pleava o va arde cu foc nestins.

13. În acest timp a venit Iisus din Galileea, la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de către el.

14. Ioan însă îl oprea, zicînd: Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine, şi Tu vii la mine?

15. Şi răspunzînd, Iisus a zis către el: Lasă acum, că aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea. Atunci L-a lăsat.

16. Iar botezîndu-se Iisus, îndată ce a ieşit din apă, iată cerurile I s-au deschis, şi el a văzut Duhul lui Dumnezeu, pogorîndu-se ca un porumbel şi venind peste El.

17. Şi iată glas din ceruri care a zis: Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit.

CAP. 4

Iisus este ispitit de diavolul. Începutul propovăduirii: cheamă pe cei dintîi ucenici şi vindecă tot felul de bolnavi.

1. Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustiu, ca să fie ispitit de către diavolul.

2. Şi după ce a postit patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, la urmă a flămînzit.

3. Ci apropiindu-se, ispititorul a zis către El. De eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pîini.

4. Iar El, răspunzînd, a zis: Scris este: Nu numai cu pîine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul care iese din gura lui Dumnezeu.

5. Atunci diavolul L-a dus în sfînta cetate, L-a pus pe aripa templului,

6. Şi i-a zis: Dacă Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, că scris este: îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi te vor ridica pe mîini, ca nu cumva să izbeşti de piatră piciorul Tău.

7. Iisus i-a răspuns: Iarăşi este scris: Să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul tău.

8. Din nou diavolul l-a dus pe un munte foarte înalt şi l-a arătat toate împărăţiile lumii şi slava lor.

9. Şi i-a zis Lui: Acestea toate Ţi le voi da Ţie, dacă vei cădea înaintea mea şi mi Te vei închina.

Cap. 3. – *(1)* Marc. 1, 4. Luc. 1, 80; 3, 2–3. Ioan 1, 6, 28. Fapt. 13, 24. *(2)* Iez. 18, 30. Mat. 4, 17; 10, 7. Marc. 1, 15. *(3)* Is. 40, 3. Marc. 1, 3. Luc. 1, 76; 3, 4. Ioan 1, 23. *(4)* 4 Reg. 1, 8. Zah. 13, 4. Marc. 1, 6. *(5)* Marc. 1, 5. *(6)* Marc. 1, 5. Fapt. 19, 4, 18. *(7)* Mat. 12, 34; 23, 33. Luc. 3, 7. *(8)* Luc. 3, 8. *(9)* Ioan 8, 33, 37–39. Fapt. 13, 26. Rom. 4, 1–16. *(10)* Mat. 7, 19. Luc. 3, 9. *(11)* Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Ioan 1, 15–16, 26–27, 33. Fapt. 1, 5; 2, 2; 11, 16; 19, 4. *(12)* Mal. 3, 3, 19. Luc. 3, 17. *(13)* Marc. 1, 9. Luc. 3, 21. *(16)* Is. 11, 2. Marc. 1, 10. Luc. 3, 21–22. Ioan 1, 32–33. *(17)* Ps. 2, 6. Mat. 17, 5. Marc. 1, 11. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 5, 37, 2 Petr. 1, 17. 1 Ioan 5, 7–9. Ef. 1, 6. Col. 1, 13. **Cap. 4.** – *(1)* Jud. 13, 24. Iez. 3, 14. Sir. 2, 1. Marc. 1, 12. Luc. 4, 1. *(2)* Ieş. 34, 28. 3 Reg. 19, 8. Marc. 1, 13. Luc. 4, 2. *(3)* Luc. 4, 3. *(4)* Deut. 8, 3. Inţel. 16, 26. Luc. 4, 4. *(5)* Iez. 8, 3; 11, 1; 43, 5. Luc. 4, 9. *(6)* 1 Reg. 7, 3. Ps. 70, 3; 90, 11–12. Luc. 4, 9–11. *(7)* Deut. 6, 16. Luc. 4, 12. *(8)* Iez. 40, 2. Luc. 4, 5. *(9)* Dan. 3, 5. Luc. 4, 6–7. *(10)* Deut. 6, 13; 10, 20. Iosua 24, 14. Luc. 4, 8.

10. Atunci Iisus i-a zis: Mergi înapoia Mea, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini şi Lui singur să-I slujeşti.
11. Atunci L-a lăsat diavolul şi iată îngerii, venind la El, îi slujeau.
12. Şi Iisus, auzind că Ioan a fost întemniţat, a plecat în Galileea.
13. Şi părăsind Nazaretul, a venit de a locuit în Capernaum, lîngă mare, în hotarele lui Zabulon şi Neftalim,
14. Ca să se împlinească ce s-a zis prin Isaia proorocul care zice:
15. Pămîntul lui Zabulon şi pămîntul lui Neftalim spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor;
16. Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit.
17. De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat împărăţia cerurilor.
18. Pe cînd umbla pe lîngă marea Galileii, a văzut doi fraţi, pe Simon ce se numeşte Petru şi pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari.
19. Şi le-a zis: Veniţi după mine şi vă voi face pescari de oameni.
20. Iar ei, îndată lăsînd mrejele, au mers după el.
21. De acolo, mergînd mai departe, a văzut alţi doi fraţi, pe Iacov al lui Zevedeu şi pe Ioan fratele lui, în corabie cu Zevedeu, tatăl lor, dregîndu-şi mrejele şi i-a chemat.
22. Iar ei îndată, lăsînd corabia şi pe tatăl lor, au mers după El.
23. Şi a străbătut Iisus toată Galileea, învăţînd în sinagogile lor şi propovăduind Evanghelia împărăţiei şi tămăduind toată boala şi toată neputinţa în popor.
24. Şi s-a dus vestea despre El în toată Siria, şi aduceau la El pe toţi cei ce se aflau în suferinţe, fiind cuprinşi de multe feluri de boli şi de chinuri, pe demonizaţi, pe lunatici, pe slăbănogi, şi El îi vindeca.
25. Şi mulţimi multe mergeau după El, din Galileea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudeea şi de dincolo de Iordan.

CAP. 5

Predica de pe munte. Fericirile. Adevărata împlinire a Legii.

1. Văzînd mulţimile, Iisus s-a suit în munte, a şezut şi ucenicii lui au venit la el.
2. Şi deschizîndu-şi gura, îi învăţa zicînd:
3. Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este împărăţia cerurilor.
4. Fericiţi cei ce plîng, că aceia se vor mîngîia.
5. Fericiţi cei blînzi, că aceia vor moşteni pămîntul.
6. Fericiţi cei ce flămînzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.
7. Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui.
8. Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.
9. Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.
10. Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate, că a lor este împărăţia cerurilor.
11. Fericiţi veţi fi voi cînd vă vor ocărî şi vă vor prigoni şi vor zice tot cuvîntul rău împotriva voastră, minţind din pricina Mea.
12. Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri, că aşa au prigonit pe proorocii cei dinainte de voi.
13. Voi sînteţi sarea pămîntului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decît să fie aruncată afară şi călcată cu picioarele de oameni.
14. Voi sînteţi lumina lumii; nu poate cetatea să se ascundă, cînd stă deasupra muntelui.
15. Nici nu aprind făclie şi o pun sub obroc, ci în sfeşnic, şi luminează tuturor celor din casă.

(12) Marc. 1, 14. Luc. 3, 20; 4, 14. Ioan 4, 43. *(13)* Iosua 19, 10, 33. Marc. 1, 21. Luc. 4, 16, 31. *(15)* Is. 8, 23. *(16)* Is. 9, 1; 42, 7. Luc. 1, 79; 2, 32. *(17)* Mat. 3, 2; 10, 7. Marc. 1, 14, 15. Luc. 10, 9. *(18)* Inţel. 6, 16. Marc. 1, 16. Luc. 5, 1-2. Ioan 1, 35-42. *(19)* Ier. 16, 16. Mat. 8, 22. Marc. 1, 17. Luc. 5, 10. *(20)* Mat. 19, 27. Marc. 1, 18; 10, 28. Luc. 5, 11; 18, 28. *(21)* Marc. 1, 19-20. *(22)* Deut. 33, 9. Marc. 1, 20. *(23)* Mat. 9, 35; 24, 14. Marc. 1, 14, 39. Luc. 4, 14-15. *(24)* Marc. 6, 55. *(25)* Marc. 3, 7-8. Luc. 6, 17. Cap. 5.—*(1)* Marc. 3, 13. *(2)* Luc. 6, 20. *(3)* Ps. 50, 18. Is. 57, 15. Luc. 6, 20. *(4)* Ps. 125, 5-6. Is. 61, 2-3. Luc. 6, 21. Ioan 16, 20. Apoc. 22, 4. *(5)* Ps. 24, 12; 36, 11, 29. Pild. 2, 21; 16, 19. Is. 66, 2. Mat. 11, 29. *(6)* Is. 55, 1; 65, 13. Bar. 2, 18. Luc. 1, 53. *(7)* Ps. 40, 1-2. Pild. 14, 21; 21, 21. Sir. 3, 30-31. Mat. 6, 14. Iac. 2, 17. *(8)* Ps. 14, 2; 16, 15; 23, 4; 72, 1. Avac. 1, 13. 1 Ioan 3, 2-3. Evr. 12, 14. *(9)* Iac. 3, 18. Evr. 12, 14. *(10)* 1 Petr. 2, 19; 3, 14. Rom. 8, 17. *(11)* Luc. 6, 22. 1 Petr. 4, 14. *(12)* 2 Paral. 36, 16. Mat. 21, 35; 23, 34-35. Luc. 6, 23. Fapt. 5, 41. *(13)* Marc. 9, 50. Luc. 14, 34-35. *(14)* Pild. 4, 18. Filip. 2, 15. *(15)* Marc. 4, 21. Luc. 8, 16; 11, 33.

16. Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încît să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.
17. Să nu socotiţi că am venit să stric Legea sau proorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc.
18. Căci adevărat zic vouă: Înainte de a trece cerul şi pămîntul, o iotă sau o cirtă din Lege nu va trece, pînă ce se vor face toate.
19. Deci, cel ce va strica una din aceste porunci, foarte mici, şi va învăţa aşa pe oameni, foarte mic se va chema în împărăţia cerurilor; iar cel ce va face şi va învăţa, acesta mare se va chema în împărăţia cerurilor.
20. Căci zic vouă: Că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decît a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra în împărăţia cerurilor.
21. Aţi auzit că s-a zis celor de demult: Să nu ucizi; iar cine va ucide, vrednic va fi de osîndă.
22. Eu însă vă spun vouă: Că oricine se mînie pe fratele său vrednic va fi de osîndă; şi cine va zice fratelui său: racă, vrednic va fi de judecata sinedriului; iar cine-i va zice: nebunule, vrednic va fi de gheena focului.
23. Deci, dacă îţi vei aduce darul tău la altar şi acolo îţi vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,
24. Lasă darul tău acolo, înaintea altarului, şi mergi întîi şi împacă-te cu fratele tău şi apoi, venind, adu darul tău.
25. Împacă-te cu pîrîşul tău degrabă, pînă eşti cu el pe cale, ca nu cumva pîrîşul să te dea judecătorului, şi judecătorul slujitorului şi să fii aruncat în temniţă.
26. Adevărat grăiesc ţie: Nu vei ieşi de acolo, pînă ce nu vei fi dat cel de pe urmă ban.
27. Aţi auzit că s-a zis celor de demult: Să nu săvîrşeşti adulter.
28. Eu însă vă spun vouă: Că oricine se uită la femeie, poftind-o, a şi săvîrşit adulter cu ea în inima lui.
29. Iar dacă ochiul tău cel drept te sminteşte pe tine, scoate-l şi aruncă-l de la tine, căci mai de folos îţi este să piară unul din mădularele tale, decît tot trupul tău să fie aruncat în gheenă.
30. Şi dacă mîna ta cea dreaptă te sminteşte pe tine, taie-o şi o aruncă de la tine, căci mai de folos îţi este să piară unul din mădularele tale, decît tot trupul tău să fie aruncat în gheena.
31. S-a zis iarăşi: Cine va lăsa pe femeia sa, să-i dea carte de despărţire.
32. Eu însă vă spun vouă: Că oricine va lăsa pe femeia sa, afară de cuvînt de desfrînare, o face să săvîrşească adulter, şi cine va lua pe cea lăsată săvîrşeşte adulter.
33. Aţi auzit că s-a zis celor de demult: Să nu juri strîmb, ci să ţii înaintea Domnului jurămintele tale.
34. Eu însă vă spun vouă: Să nu vă juraţi nicidecum, nici pe cer, fiindcă este tronul lui Dumnezeu,
35. Nici pe pămînt, fiindcă este aşternut al picioarelor Lui, nici pe Ierusalim, fiindcă este cetate a marelui Împărat,
36. Nici pe capul tău să nu te juri, fiindcă nu poţi să faci un fir de păr, alb sau negru.
37. Ci cuvîntul vostru să fie: Ceea ce este da, da; şi ceea ce este nu, nu; iar ce e mai mult decît acestea, de la cel rău este.
38. Aţi auzit că s-a zis: Ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte.
39. Eu însă vă spun vouă: Să nu staţi împotriva celui rău; iar cui te loveşte peste obrazul drept, întoarce-i şi pe celălalt.
40. Celui ce voieşte să se judece cu tine şi să-ţi ia haina, lasă-i şi cămaşa.
41. Iar de te va sili cineva să mergi o milă, mergi cu el două.

(16) Pild. 4, 18. Ioan 15, 8. 1 Petr. 2, 12. Filip. 1, 11; 2, 15. *(17)* Mat. 3, 15. Rom. 3, 31. *(18)* Ps. 118, 89-90, 152. Is. 40, 8. Mal. 2, 6. Mat. 24, 35. Luc. 16, 17; 21, 33. *(19)* 1 Ezd. 7, 10. Iac. 2, 10. *(20)* Rom. 9, 31. *(21)* Ieş. 20, 13. Lev. 24, 17. Deut. 5, 17. Mat. 19, 18. Marc. 10, 19. Luc. 18, 20. *(22)* 1 Ioan 3, 15. *(23)* Mat. 8, 4. Marc. 11, 25. *(24)* Is. 66, 3. Marc. 11, 25. *(25)* Pild. 25, 8. Sir. 8, 1-2. Mat. 6, 14; 18, 35. Luc. 12, 58. *(26)* Luc. 12, 59. *(27)* Ieş. 20, 14. Deut. 5, 18. Marc. 10, 19. Luc. 18, 20. *(28)* Fac. 34, 2. Lev. 20, 10. 2 Reg. 11, 2. Iov 31, 1. Pild. 6, 25. Sir. 9, 8; 41, 25. *(29)* Deut. 13, 5-10. Pild. 1, 15-16. Mat. 18, 8-9. Marc. 9, 43, 47. Rom. 8, 13. *(30)* Mat. 18, 8. *(31)* Deut. 24, 1. Ier. 3, 1. Mat. 19, 7. Marc. 10, 4, 11. Luc. 16, 18. 1 Cor. 7, 10. *(32)* Mal. 2, 14-15. Mat. 19, 9. Marc. 10, 11. Luc. 16, 18. Rom. 7, 2. *(33)* Ieş. 20, 7. Lev. 19, 12. Deut. 5, 11. Mat. 23, 16. *(34)* Ps. 10, 4. Is. 66, 1. Mat. 23, 16, 22. Iac. 5, 12. *(35)* Ps. 47, 3. Is. 66, 1. *(37)* Iac. 5, 12. 2 Cor. 1, 17. *(38)* Ieş. 21, 24. Lev. 24, 20. Deut. 19, 21. *(39)* Lev. 19, 17-18. Pild. 20, 22. Is. 50, 6. Pling. 3, 30. Luc. 6, 29. Iac. 3, 13. 1 Petr. 3, 9. Rom. 12, 17. 1 Cor. 6, 7. 1 Tes. 5, 15. *(40)* Luc. 6, 29. 1 Cor. 6, 7

42. Celui care cere de la tine, dă-i; și de la cel ce voiește să se împrumute de la tine, nu întoarce fața ta.

43. Ați auzit că s-a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău.

44. Iar Eu vă zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvîntați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc,

45. Ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepți și peste cei nedrepți.

46. Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată veți avea? Au nu fac și vameșii același lucru?

47. Și dacă îmbrățișați numai pe frații voștri, ce faceți mai mult? Au nu fac și păgînii același lucru?

48. Fiți, dar, voi desăvîrșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvîrșit este.

CAP. 6

Despre milostenie, rugăciune și post. Să nu ne străduim numai după cele pămîntești.

1. Luați aminte ca faptele dreptății voastre să nu le faceți înaintea oamenilor ca să fiți văzuți de ei; altfel nu veți avea plată de la Tatăl vostru Cel din ceruri.

2. Deci, cînd faci milostenie, nu trîmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii în sinagogi și pe ulițe, ca să fie slăviți de oameni; adevărat grăiesc vouă; își iau răsplata lor.

3. Tu însă, cînd faci milostenie, să nu știe stînga ta ce face dreapta ta,

4. Ca milostenia ta să fie într-ascuns și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti ție.

5. Iar cînd vă rugați, nu fiți ca fățarnicii cărora le place, prin sinagogi și prin colțurile ulițelor, stînd în picioare, să se roage, ca să se arate oamenilor; adevărat grăiesc vouă: își iau răsplata lor.

6. Tu însă, cînd te rogi, intră în cămara ta și, închizînd ușa, roagă-te Tatălui tău care este în ascuns, și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti ție.

7. Cînd vă rugați, nu spuneți multe ca păgînii, că ei cred că în polilogia lor vor fi ascultați.

8. Deci nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință mai înainte ca să cereți voi de la El.

9. Deci voi așa să vă rugați: Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău;

10. Vie împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pămînt.

11. Pîinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi;

12. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri;

13. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău. Că a Ta este împărăția și puterea și slava în veci. Amin!

14. Că de veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel ceresc.

15. Iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre.

16. Cînd postiți, nu fiți triști ca fățarnicii; că ei își smolesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc; adevărat grăiesc vouă: își iau plata lor.

17. Tu însă, cînd postești, unge capul tău și fața ta o spală,

18. Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău care este în ascuns, și Tatăl care vede în ascuns îți va răsplăti ție.

19. Nu vă adunați comori pe pămînt, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură.

(42) Deut. 15, 7, 8, 10. Sir. 4, 5. Luc. 6, 30, 34. (43) Lev. 19, 17–18. Deut. 23, 6. Mat. 22, 39. Marc. 12, 31. Iac. 2, 8. Rom. 13, 9. Gal. 5, 14. (44) Ps. 108, 28. Luc. 6, 27; 23, 34. Fapt. 7, 60. Rom. 12, 14. 1 Cor. 4, 12. (45) Deut. 4, 19. Sir. 18, 12. Luc. 6, 35. (46) Luc. 6, 32. (48) Lev. 11, 44; 19, 2; 20, 7, 26. Is. 38, 3. Luc. 6, 36. Iac. 1, 4. 1 Petr. 1, 15. Ef. 5, 1. **Cap. 6.** – (1) Deut. 24, 13. Ps. 111, 9. Pild. 4, 23. Mat. 23, 5. (2) Pild. 20, 6. Rom. 12, 8. (4) 1 Reg. 16, 7. Luc. 14, 14. (5) Mat. 15, 8. (6) 4 Reg. 4, 33. (7) 3 Reg. 18, 26. Eccl. 5, 1–2. Is. 1, 15. Sir. 7, 15. (8) Mat. 6, 32. (9) Deut. 32, 6. Ier. 3, 4. Iez. 36, 23. Luc. 11, 1–4. (10) 2 Reg. 15, 26. Ps. 4, 6; 21, 31. Mat. 26, 39. Luc. 22, 42. Fapt. 21, 14. (11) Pild. 30, 8. Luc. 11, 3. (12) Ps. 31, 6. Pild. 28, 13. Sir. 18, 12; 28, 1–2. Mat. 18, 21. Luc. 11, 4. (13) Deut. 13, 3. Jud. 2, 22. 3 Reg. 22, 22. 1 Paral. 29, 11. Ps. 50, 13; 118, 39. Is. 28, 19. Mat. 26, 41. Luc. 11, 4. Ioan 17,15. 2 Petr. 2, 9. Apoc. 3, 10. (14) Sir. 28, 2. Marc. 11, 25. Luc. 6, 37. Ef. 4, 32. Col. 3, 13. (15) Sir. 28, 1, 4. Mat. 18, 35. Marc. 11, 26. Iac. 2, 13. (16) Is. 58, 3. (17) Rut 3, 3. Eccl. 9, 8. Dan. 10, 3. (19) Iac. 5, 2–4. Evr. 13, 5.

20. Ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură.

21. Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta.

22. Luminătorul trupului este ochiul; de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat.

23. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina care e în tine este întuneric, dar întunericul cu cît mai mult!

24. Nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi și pe celălalt îl va disprețui; nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui Mamona.

25. De aceea zic vouă: Nu vă îngrijiți pentru viața voastră ce veți mînca, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca; au nu este viața mai mult decît hrana și trupul decît îmbrăcămintea?

26. Priviți la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitnițe, și Tatăl vostru Cel ceresc le hrănește. Oare nu sînteți voi cu mult mai presus decît ele?

27. Și cine dintre voi, îngrijindu-se, poate să adauge staturii sale un cot?

28. Iar de îmbrăcăminte de ce vă îngrijiți? Luați seama la crinii cîmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici nu torc.

29. Și vă spun vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia.

30. Iar dacă iarba cîmpului, care astăzi este și mîine se aruncă în cuptor, Dumnezeu astfel o îmbracă, oare nu cu mult mai mult pe voi, puțin credincioșilor?

31. Deci, nu duceți grijă, spunînd: Ce vom mînca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca?

32. Că după toate acestea se străduiesc păgînii; știe doar Tatăl vostru Cel ceresc că aveți nevoie de ele.

33. Căutați mai întîi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă.

34. Nu vă îngrijiți de ziua de mîine, căci ziua de mîine se va îngriji de ale sale. Ajunge zilei răutatea ei.

CAP. 7

Sfîrșitul predicii de pe munte. Judecata semenilor. Puterea rugăciunii. Calea mîntuirii și a pierzării. Ferirea de prooroci mincinoși.

1. Nu judecați, ca să nu fiți judecați.

2. Căci cu judecata cu care judecați, veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura.

3. De ce vezi paiul din ochiul fratelui tău, și bîrna din ochiul tău nu o iei în seamă?

4. Sau cum vei zice fratelui tău: Lasă să scot paiul din ochiul tău și iată bîrna este în ochiul tău?

5. Fățarnice, scoate întîi bîrna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău.

6. Nu dați cele sfinte cîinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și, întorcîndu-se, să vă sfîșie pe voi.

7. Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide.

8. Că oricine cere ia, cel care caută află, și celui care bate i se va deschide.

9. Sau cine este omul acela între voi care, de va cere fiul său pîine, el îi va da piatră?

10. Sau de-i va cere pește, el îi va da șarpe?

11. Deci, dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cît mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da cele bune celor care cer de la El?

12. Ci toate cîte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor, că aceasta este Legea și proorocii.

(20) Sir. 29, 14. Mat. 19, 21. Luc. 12, 21, 33. 1 Petr. 1, 4. 1 Tim. 6, 19. (21) Luc. 12, 34. (22) Luc. 11, 34. (23) Luc. 11, 35. (24) 3 Reg. 18, 24; 21, 7. Luc. 16, 13. Iac. 4, 4. 1 Ioan 2, 15. Rom. 6, 16. (25) Ps. 54, 23. Bar. 3, 18. Luc. 12, 22–23. 1 Petr. 5, 7. Filip. 4, 6. (26) Iov 38, 41. Ps. 146, 9. Luc. 12, 24. (27) Luc. 12, 25. (28) Luc. 12, 26. (29) 3 Reg. 4, 21. Luc. 12, 27. (30) Mat. 16, 8. Luc. 12, 28. (31) Luc. 12, 29. (32) Mat. 6, 8. Luc. 12, 30. (33) Ieș. 23, 25. 3 Reg. 3, 13–14. Ps. 36, 25. Ințel. 7, 10–11. Marc. 10, 30. Luc. 12, 31. 1 Tim. 4, 8. (34) Ieș. 16, 19. **Cap. 7.** – (1) Luc. 6, 37. Iac. 4, 11. Rom. 2, 1–3; 14, 10. 1 Cor. 4, 5. (2) Iosua 7, 25. Jud. 1, 7. Marc. 4, 24. Luc. 6, 38. (3) Ps. 49, 17–21. Plîng. 3, 39–40. Luc. 6, 41. (4) Luc. 6, 42. (5) Ps. 50, 14. Luc. 6, 42. (6) Pild. 9, 7–8; 23, 9. (7) 1 Paral. 28, 9. Cînt. 3, 4. Ier. 29, 13. Mat. 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13. Iac. 1, 5–6. (18) Pild. 8, 17. Luc. 11, 10. (9) Luc. 11, 11. (10) Luc. 11, 12. (11) Fac. 8, 21. Is. 49, 15. Luc. 11, 13. Iac. 1, 7. Evr. 12, 10. (12) Lev. 19, 18. Tob. 4, 15. Luc. 6, 31. Rom. 13, 8.

13. Intrați prin poarta cea strîmtă că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sînt cei care apucă pe ea.

14. Și strîmtă este poarta și îngustă este calea care duce la viață și puțini sînt care o află.

15. Feriți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinăuntru sînt lupi răpitori.

16. După roadele lor îi veți cunoaște. Au doară culeg oamenii struguri din spini sau smochine din mărăcini?

17. Așa că ori ce pom face roade bune, iar pomul rău face roade rele.

18. Nu poate pom bun să facă roade rele, nici pom rău să facă roade bune.

19. Iar orice pom care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc.

20. De aceea, după roadele lor îi veți cunoaște,

21. Nu oricine îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri.

22. Mulți îmi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele Tău am proorocit și nu în numele Tău am scos demoni și nu în numele Tău minuni multe am făcut?

23. Și atunci voi mărturisi lor: Niciodată nu v-am cunoscut pe voi. Depărtați-vă de la mine cei ce lucrați fărădelegea.

24. De aceea, oricine aude aceste cuvinte ale Mele și le îndeplinește, asemăna-se-va bărbatului înțelept care a clădit casa lui pe stîncă.

25. A căzut ploaia, au venit rîurile mari, au suflat vînturile și au bătut în casa aceea, dar ea n-a căzut, fiindcă era întemeiată pe stîncă.

26. Iar oricine aude aceste cuvinte ale Mele și nu le îndeplinește, asemăna-se-va bărbatului nechibzuit care și-a clădit casa pe nisip.

27. Și a căzut ploaia și au venit rîurile mari și au suflat vînturile și au izbit în casa aceea, și a căzut. Și căderea ei a fost mare.

28. Iar cînd Iisus a sfîrșit cuvintele acestea, mulțimile erau uimite de învățătura lui.

29. Că îi învăța pe ei ca unul care are putere, iar nu cum îi învățau cărturarii lor.

CAP. 8

Iisus vindecă un lepros, pe servitorul unui sutaș, pe soacra lui Petru și pe alți bolnavi. Liniștește furtuna de pe mare și vindecă doi demonizați.

1. Și coborîndu-se El din munte, mulțimi multe au mers după El.

2. Și iată un lepros, apropiindu-se, i se închina, zicînd: Doamne, dacă voiești, poți să mă curățești.

3. Și Iisus, întinzînd mîna, s-a atins de el, zicînd: Voiesc, curățește-te. Și îndată s-a curățit lepra lui.

4. Și i-a zis Iisus: Vezi, nu spune nimănui, ci mergi, arată-te preoților și adu darul pe care l-a rînduit Moise, spre mărturie lor.

5. Pe cînd intra în Capernaum, s-a apropiat de El un sutaș, rugîndu-l

6. Și zicînd: Doamne, sluga mea zace în casă, slăbănog, chinuindu-se cumplit.

7. Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca.

8. Dar sutașul, răspunzînd, i-a zis: Doamne, nu sînt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai zi cu cuvîntul și se va vindeca sluga mea.

9. Că și eu sînt om sub stăpînirea altora și am sub mine ostași și-i spun acestuia: Du-te, și se duce; și celuilalt: Vino, și vine; și slugii mele: Fă aceasta, și face.

10. Auzind acestea, Iisus s-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă: Nici în Israel n-am găsit atîta credință.

11. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor.

(13) Sir. 21, 11. Luc. 13, 24. Fapt. 20, 29. (14) Luc. 13, 24. Fapt. 14, 22. (15) Deut. 13, 1–3. Ier. 14, 14; 23, 6. Mih. 3, 5. Mat. 24, 4. Marc. 13, 22. Fapt. 20, 29. 1 Ioan 4, 1. 2 Cor. 11, 15. (16) Mat. 7, 20. Luc. 6, 44. Iac. 3, 12. (17) Mat. 12, 33. 1 Tim. 5, 24. (18) Mat. 12, 32. Luc. 6, 43. Iac. 3, 11–12. (19) Mat. 3. 10. Luc. [illegible], 9. Ioan 15, 2–6. (20) Luc. 6, 44. (21) Os. 8, 2. Mat. 25, 11. Luc. 6, 46. Ioan 6, 40. Fapt. 19, 13. Iac. 1, 22. Rom. 2, 13. (22) Luc. 6, 46. 1 Cor. 13, 2. (23) Iov 13, 16. Ps. 5, 4; 6, 8. Luc. 13, 25, 27. (24) Luc. 6, 47–48. (25) Is. 4, 6. Mat. 16, 18. Luc. 6, 48. (26) Ințel. 4, 4–5. Luc. 6, 49. (27) Is. 28, 18. Iez. 13, 11. Luc. 6, 49. (28) Mat. 22, 33. Marc. 1, 22; 6, 2. Luc. 2, 47; 4, 32. (29) Pild. 8, 6. Is. 50, 4. Mat. 21, 21. Marc. 1, 22. Luc. 4, 32. **Cap. 8.** – (2) Marc. 1, 40. Luc. 5, 12. (3) Marc. 1, 41. Luc. 5, 13. (4) Lev. 13, 2; 14, 2–5. Mat. 5, 23; 9, 30. Marc. 1, 43–44; 5, 30. Luc. 5, 14; 8, 56; 17, 14. (5) Luc. 7, 2. (6) Luc. 7, 3. (8) Luc. 7, 6–7. (9) Luc. 7, 8. (10) Luc. 7, 9. (11) Is. 2, 2–3; 43, 5; 49, 12. Luc. 3, 8; 13, 28–29.

12. Iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plîngerea și scrîșnirea dinților.

13. Și a zis Iisus sutașului: Du-te, fie ție după cum ai crezut. Și s-a însănătoșit sluga lui în ceasul acela.

14. Și venind Iisus în casa lui Petru, a văzut pe soacra acestuia zăcînd, prinsă de friguri.

15. Și s-a atins de mîna ei, și au lăsat-o frigurile și s-a sculat și îi slujea Lui.

16. Și făcîndu-se seară, au adus la El mulți demonizațiși a scos duhurile cu cuvîntul și pe toți cei bolnavi i-a vindecat.

17. Ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin Isaia proorocul, care zice: Acesta neputințele noastre a luat și bolile noastre le-a purtat.

18. Și văzînd Iisus mulțime împrejurul Lui, a poruncit ucenicilor să treacă de cealaltă parte a mării.

19. Și apropiindu-se un cărturar, i-a zis: Învățătorule, Te voi urma oriunde vei merge.

20. Dar Iisus i-a răspuns: Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi: Fiul Omului însă nu are unde să-și plece capul.

21. Un altul dintre ucenici I-a zis: Doamne, dă-mi voie întîi să mă duc și să îngrop pe tatăl meu.

22. Iar Iisus i-a zis: Vino după Mine și lasă morții să-și îngroape morții lor.

23. Intrînd El în corabie, ucenicii Lui L-au urmat.

24. Și, iată, furtună mare s-a ridicat pe mare, încît corabia se acoperea de valuri; iar El dormea.

25. Și venind ucenicii la El, L-au deșteptat zicînd: Doamne, mîntuiește-ne, că pierim.

26. Iisus le-a zis: De ce vă este frică, puțin credincioșilor? S-a sculat atunci, a certat vînturile și marea și s-a făcut liniște deplină.

27. Iar oamenii s-au mirat, zicînd: Cine este Acesta că și vînturile și marea ascultă de El?

28. Și trecînd El dincolo, în ținutul Gadarenilor, L-au întîmpinat doi demonizați, care ieșeau din morminte, foarte cumpliți, încît nimeni nu putea să treacă pe calea aceea.

29. Și iată, au început să strige și să zică: Ce este nouă și Ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de vreme ca să ne chinuiești?

30. Departe de ei era o turmă mare de porci, păscînd.

31. Iar demonii îl rugau, zicînd: Dacă ne scoți afară, trimite-ne în turma de porci.

32. Și El le-a zis: Duceți-vă. Iar ei, ieșind, s-au dus în turma de porci. Și iată, toată turma s-a aruncat de pe țărm în mare și a pierit în apă.

33. Iar păzitorii au fugit și, ducîndu-se în cetate, au spus cele întîmplate cu demonizații.

34. Și iată toată cetatea a ieșit în întîmpinarea lui Iisus și, văzîndu-L, L-au rugat să treacă din hotarele lor.

CAP. 9

Paraliticul din Capernaum. Matei. Ucenicii lui Ioan Botezătorul. Fiica lui Iair și femeia bolnavă. Doi orbi și un mut. Secerișul și secerătorii.

1. Intrînd în corabie, Iisus a trecut și a venit în cetatea Sa.

2. Și iată, I-au adus un slăbănog, zăcînd pe pat. Și Iisus, văzînd credința lor, a zis slăbănogului: Îndrăznește, fiule! Iertate sînt păcatele tale!

3. Dar unii dintre cărturari ziceau în sine: Acesta hulește.

4. Și Iisus, știind gîndurile lor, le-a zis: Pentru ce cugetați rele în inimile voastre?

5. Căci ce este mai lesne a zice: Iertate sînt păcatele tale, sau a zice: Scoală-te și umblă?

(12) Ințel. 17, 21. Mat. 13, 42; 21, 43; 22, 13; 24, 51. Iuda 1, 13. (13) Mat. 9, 29. Luc. 7, 10. (14) Marc. 1, 29–32. Luc. 4, 38. (15) Mat. 9, 25. Marc. 1, 31. Luc. 4, 39. (16) Marc. 1, 32. Luc. 4, 40. (17) Is. 53, 4. 1 Petr. 2, 24. (18) Marc. 4, 35. (19) Luc. 9, 57. (20) Luc. 9, 58. 2 Cor. 8, 9. (21) Ag. 1, 4. Luc. 9, 59. (22) Mat. 4, 19, Luc. 9, 60. (23) Marc. 4, 35. Luc. 8, 22. (24) Ps. 43, 25; 106, 25. Marc. 4, 37. Luc. 8, 23. (25) 2 Paral. 20, 12. Cînt. 8, 5. Sir. 1, 27. Mat. 14, 30. Marc. 4, 38. Luc. 8, 24. (26) Ps. 64, 7; 88, 9. Is. 42, 2. Mat. 14, 31–32. Marc. 4, 39–40. Luc. 8, 24. (27) Pild. 30, 4. Marc. 4, 41. Luc. 8, 25. (28) Marc. 5, 1–5. Luc. 8, 26–27. (29) Marc. 1, 24; 5, 6–7. Luc. 4, 41. (30) Marc. 5, 11. Luc. 8, 32. (31) Marc. 5, 12. Luc. 8, 29, 32. (32) Marc. 5, 8–10, 13. Luc. 8, 33. (33) Marc. 5, 14. Luc. 8, 34, (34) 2 Reg. 6, 9. Marc. 5, 17. Luc. 8, 37. **Cap. 9.**– (1) Mat. 4, 13. Marc. 2, 1. (2) Marc. 2, 3. Luc. 5, 18; 7, 48. Iac. 5, 15. (3) Lev. 24, 11. Marc. 2, 6–7. Luc. 5, 21; 7, 49. (4) Ps. 139, 2. Mat. 12, 25. Marc. 2, 8. Luc. 5, 22. Ioan 2, 24–25. (5). Marc. 2, 9 Luc. 5, 23.

6. Dar ca să ştiţi că putere are Fiul Omului pe pămînt a ierta păcatele, a zis slăbănogului: Scoală-te, ia-ţi patul şi mergi la casa ta.
7. Şi, sculîndu-se, s-a dus la casa sa.
8. Iar mulţimile, văzînd acestea, s-au înspăimîntat şi au slăvit pe Dumnezeu Cel care dă oamenilor asemenea putere.
9. Şi trecînd Iisus de acolo, a văzut un om care şedea la vamă, cu numele Matei, şi i-a zis acestuia: Vino după Mine. Şi sculîndu-se, a mers după El.
10. Şi pe cînd şedea El la masă, în casă, iată mulţi vameşi şi păcătoşi au venit şi au şezut la masă împreună cu Iisus şi cu ucenicii lui.
11. Şi văzînd fariseii au zis ucenicilor: Pentru ce mănîncă Învăţătorul vostru cu vameşii şi cu păcătoşii?
12. Şi auzind El, a zis: Nu cei sănătoşi au nevoie de doctor, ci cei bolnavi.
13: Dar mergînd, învăţaţi ce înseamnă: Milă voiesc, iar nu jertfă; că n-am venit să chem pe drepţi, ci pe păcătoşi la pocăinţă.
14. Atunci au venit la El ucenicii lui Ioan, zicînd: Pentru ce noi şi fariseii postim mult, iar ucenicii Tăi nu postesc?
15. Şi Iisus le-a zis: Pot oare, fiii nunţii să fie trişti cîtă vreme mirele este cu ei? Dar vor veni zile cînd mirele va fi luat de la ei şi atunci vor posti.
16. Nimeni nu pune un petec de postav nou la o haină veche, căci petecul acesta, ca umplutură, trage din haină şi se face o ruptură şi mai rea.
17. Nici nu pun oamenii vin nou în burduful vechi; altmintrelea burdufurile crapă: vinul se varsă şi burdufurile se strică; ci pun vin nou în burduful noi şi amîndouă se păstrează împreună.
18. Pe cînd le spunea acestea, iată un dregător, venind I s-a închinat, zicînd: Fiica mea a murit de curînd, dar, venind, pune mîna Ta peste ea şi va fi vie.
19. Atunci Iisus, sculîndu-se, a mers după el împreună cu ucenicii.
20. Şi iată o femeie cu scurgere de sînge de doisprezece ani, apropiindu-se de El pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui.
21. Căci zicea în gîndul ei: Numai să mă ating de haina Lui şi mă voi face sănătoasă;
22. Iar Iisus, întorcîndu-se şi văzînd-o, i-a zis: Îndrăzneşte, fiică, credinţa ta te-a mîntuit. Şi s-a tămăduit femeia din ceasul acela.
23. Iisus, venind la casa dregătorului şi văzînd pe cîntăreţii din flaut şi mulţimea tulburată, a zis:
24. Depărtaţi-vă, căci copila n-a murit, ci doarme. Dar ei rîdeau de El.
25. Iar după ce mulţimea a fost scoasă afară, intrînd, a luat-o de mînă, şi copila s-a sculat.
26. Şi a ieşit vestea aceasta în tot ţinutul acela.
27. Trecînd Iisus de acolo, doi orbi se ţineau după El şi strigau şi ziceau: Miluieşte-ne pe noi, Fiule al lui David.
28. După ce a intrat în casă, au venit la El orbii şi Iisus i-a întrebat: Credeţi că pot să fac Eu aceasta? Zis-au Lui: Da, Doamne!
29. Atunci s-a atins de ochii lor, zicînd: După credinţa voastră, fie vouă!
30. Şi s-au deschis ochii lor. Iar Iisus le-a poruncit cu asprime, zicînd: Vedeţi, nimeni să nu ştie.
31. Iar ei, ieşind, L-au vestit în tot ţinutul acela.
32. Şi plecînd ei, iată au adus la El un om mut, avînd demon.
33. Şi fiind scos demonul, mutul a grăit. Iar mulţimile se minunau zicînd: Niciodată nu s-a arătat aşa în Israel.
34. Dar fariseii ziceau: Cu domnul demonilor scoate pe demoni.

(6) Marc. 2, 10–11. Luc. 5, 24. Ioan 5, 8. (7) Marc. 2, 12. Luc. 5, 25. (8) Mat. 9, 33. Marc. 2, 12. Luc. 5, 26. (9) Marc. 2, 14. Luc. 5, 27. (10) Marc. 2, 15. Luc. 5, 29. (11) Mat. 11, 19. Marc. 2, 16, 18. Luc. 5, 30; 7, 34. (12) 2 Paral. 36, 23. Marc. 2, 17. Luc. 5, 31. (13) 1 Reg. 15, 22. Os. 6, 6. Mih. 6, 6–8. Mat. 12, 7. Marc. 2, 17. Luc. 5, 32. 1 Tim. 1, 15. (14) Marc. 2, 18. Luc. 5, 33. (15) Is. 62, 5. Marc. 2, 19–20. Luc. 5, 34. Ioan 3, 29. (16) Marc. 2, 21. Luc. 5, 36. (17) Marc. 2, 22. Luc. 5, 37. (18) Marc. 5, 22. Luc. 8, 41. (19) Marc. 5, 24. (20) Lev. 15, 25. Marc. 5, 25, 27. Luc. 8, 43. (21) Marc. 5, 28. Luc. 8, 44. (22) Ps. 40, 3–4. Sir. 11, 21. Marc. 5, 30, 34. Luc. 8, 48; 17, 19. (23) Marc. 5, 38. Luc. 8, 49. (24) Marc. 5, 39–40. Luc. 8, 52–53. (25) Luc. 8, 54. (26) Luc. 7, 17. (27) Mat. 15, 22; 20, 30. Marc. 10, 47–48, 49. Luc. 18, 35–38. (28) Luc. 18, 40. (29) Mat. 8, 13. Marc. 10, 52. Luc. 5, 13. (30) Mat. 8, 3–4; 12, 16. Marc. 1, 43–44; 5, 43. Luc. 8, 56. (31) Marc. 1, 45. Luc. 18, 43. (32) Is. 35, 6. Luc. 11, 14. (33) Mat. 9, 8. Luc. 11, 14. (34) Mat. 12, 24. Marc. 3, 22. Luc. 11, 15.

35. Şi Iisus străbătea toate cetăţile şi satele, învăţînd în sinagogile lor, propovăduind Evanghelia împărăţiei şi vindecînd toată boala şi toată neputinţa în popor.
36. Şi văzînd mulţimile, I s-a făcut milă de ele că erau necăjite şi rătăcite ca nişte oi care n-au păstor.
37. Atunci a zis ucenicilor Lui: Secerişul e mult, dar lucrătorii sînt puţini.
38. Rugaţi, deci, pe Domnul secerişului, ca să scoată lucrători la secerişul Său.

CAP. 10

Chemarea apostolilor şi trimiterea lor la propovăduire.

1. Chemînd la Sine pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scoată şi să tămăduiască orice boală şi orice neputinţă.
2. Numele celor doisprezece Apostoli sînt acestea: Întîi Simon, cel numit Petru, şi Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedeu şi Ioan fratele lui;
3. Filip şi Vartolomeu, Toma şi Matei vameşul, Iacov al lui Alfeu şi Levi ce se zice Tadeu;
4. Simon Cananeul şi Iuda Iscarioteanul, cel care L-a vîndut.
5. Pe aceşti doisprezece i-a trimis Iisus, poruncindu-le lor acestea: În calea păgînilor să nu mergeţi şi în vreo cetate de Samarineni să nu intraţi;
6. Ci mai degrabă mergeţi către oile cele pierdute ale casei lui Israel.
7. Şi mergînd, propovăduiţi, zicînd: S-a apropiat împărăţia cerurilor.
8. Tămăduiţi pe cei neputincioşi, înviaţi pe cei morţi, curăţiţi pe cei leproşi, pe demoni scoateţi-i; în dar aţi luat, în dar să daţi.
9. Să nu aveţi nici aur, nici argint, nici bani în cingătorile voastre;
10. Nici traistă pe drum, nici două haine, nici încălţăminte, nici toiag; că vrednic este lucrătorul de hrana sa.
11. În orice cetate sau sat veţi intra, cercetaţi cine este în el vrednic şi acolo rămîneţi pînă ce veţi ieşi.
12. Şi intrînd în casă, uraţi-i, zicînd: «Pace casei acesteia».
13. Şi dacă este casa aceea vrednică, vină pacea voastră peste ea. Iar de nu este vrednică, pacea voastră întoarcă se la voi.
14. Cine nu vă va primi pe voi, nici nu va asculta cuvintele voastre, ieşind din casa sau din cetatea aceea, scuturaţi praful de pe picioarele voastre.
15. Adevărat grăiesc vouă, mai uşor va fi pămîntului Sodomei şi Gomorei, în ziua judecăţii, decît cetăţii aceleia.
16. Iată Eu vă trimit pe voi ca pe nişte oi în mijlocul lupilor; fiţi dar înţelepţi ca şerpii şi nevinovaţi ca porumbeii.
17. Feriţi-vă de oameni, căci vă vor da pe mîna sinedriilor şi în sinagogile lor vă vor bate cu biciul.
18. La dregători şi la regi veţi fi duşi pentru Mine, spre mărturie lor şi păgînilor.
19. Iar cînd vă vor da pe voi în mîna lor, nu vă îngrijiţi cum sau ce veţi vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiţi;
20. Fiindcă nu voi sînteţi care vorbiţi, ci Duhul Tatălui vostru este care grăieşte întru voi.
21. Va da frate pe frate la moarte şi tată pe fiu şi se vor scula copiii împotriva părinţilor şi-i vor ucide.
22. Şi veţi fi urîţi de toţi pentru numele Meu; iar cel ce va răbda pînă în sfîrşit, acela se va mîntui.
23. Cînd vă urmăresc pe voi în cetatea aceasta, fugiţi în cealaltă; adevărat grăiesc vouă: nu veţi sfîrşi cetăţile lui Israel, pînă ce va veni Fiul Omului.

(35) Cînt. 7, 12–14. Mat. 4, 23. Marc. 6, 6. Luc. 13, 22. (36) Num. 27, 17. Is. 53, 6. Iez. 34, 5. Zah. 10, 2. Marc. 6, 34. (37) Luc. 10, 2. Ioan 4, 35. (38) Luc. 10, 2. 2 Tes. 3, 1. **Cap. 10.** – (1) Marc. 3, 14. Luc. 6, 13; 9, 1. Fapt. 16, 18. (2) Ioan 1, 42. Fapt. 1, 13. (3) Marc. 3, 18. Luc. 6, 15. (4) Mat. 26, 14. Marc. 3, 19. Luc. 6, 16. Ioan 13, 21. (5) 4 Reg. 17, 24. (6) Is. 53, 6. Ier. 50, 6. Iez. 34, 5, 16. Mat. 15, 24; 18, 11. Fapt. 3, 26; 13, 26. (7) Mat. 4, 17. Luc. 9, 2. (8) Luc. 10, 9. (9) Lev. 19, 13. Marc. 6, 8. Luc. 9, 3; 10, 4; 22, 35. (10) Num. 18, 31. Sir. 7, 32–33. Luc. 10, 7. 1 Cor. 9, 14. 1 Tim. 5, 18. (11) Inţel. 6. 16. Marc. 6, 10. Luc. 9, 4. (12) Luc. 10, 5. (13) Luc. 10, 6. (14) Neem. 5, 13. Marc. 6, 11. Luc. 9, 5; 10, 11. Fapt. 13, 51; 18, 6. (15) Mat. 11, 24. Marc. 6, 11. Luc. 10, 12. (16) Ps. 114, 6. Cînt. 2, 14. Luc. 10, 3. Rom. 16, 19. 2 Cor. 1, 12. (17) Marc. 13, 9. Fapt. 5, 40. (18) Luc. 21, 12. (19) Ieş. 4, 12. Ier. 1, 7. Marc. 13, 11. Luc. 12, 11; 21, 15. Ioan 16, 13. (20) Fac. 41, 16. 2 Reg. 23, 2. Marc. 13, 11. Luc. 12, 12. 1 Cor. 15, 20. (21) Mih. 7, 6. Marc. 13, 12. Luc. 21, 16. (22) Dan. 12, 12. Zah. 12, 3. Luc. 21, 17. (23) Mat. 2, 13. Fapt. 14, 6.

24. Nu este ucenic mai presus de învățătorul său, nici slugă mai presus de stăpînul său.
25. Destul este ucenicul să fie ca învățătorul și slugii ca stăpînul. Dacă pe stăpînul casei l-au numit Beelzebul, cu cît mai mult pe casnicii lui?
26. Deci nu vă temeți de ei, căci nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut.
27. Ceea ce vă grăiesc la întuneric, spuneți la lumină și ceea ce auziți la ureche, propovăduiți de pe case.
28. Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă; temeți-vă mai curînd de acela care poate și sufletul și trupul să le piardă în gheena.
29. Au nu se vînd două vrăbii pe un ban? Și nici una din ele nu va cădea pe pămînt fără știrea Tatălui vostru.
30. La voi însă și perii capului, toți sînt numărați.
31. Așadar nu vă temeți; voi sînteți cu mult mai de preț decît păsările.
32. Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.
33. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.
34. Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pămînt; n-am venit să aduc pace, ci sabie.
35. Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mama sa, pe noră de soacra sa.
36. Și dușmanii omului (vor fi)casnicii lui.
37. Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decît pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decît pe Mine nu este vrednic de Mine.
38. Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine.
39. Cine ține la viața lui o va pierde, iar cine-și pierde viața lui pentru Mine o va găsi.
40. Cine vă primește pe voi pe Mine Mă primește, și cine Mă primește pe Mine primește pe Cel de M-a trimis pe Mine.
41. Cine primește prooroc în nume de prooroc plată de prooroc va lua, și cine primește pe un drept în nume de drept răsplata dreptului va lua.
42. Și cel ce va da de băut unuia din aceștia mici numai un pahar cu apă rece, în nume de ucenic, adevărat grăiesc vouă: nu va pierde plata sa.

CAP. 11

Trimișii lui Ioan Botezătorul și mărturia lui Iisus despre Ioan. Cetățile nepocăite. Lauda Tatălui. Chemarea către cei împovărați

1. Sfîrșind Iisus de dat aceste învățături celor doisprezece ucenici ai Săi, a trecut de acolo ca să învețe și să propovăduiască mai departe, prin cetățile lor.
2. Și auzind Ioan, în închisoare, despre faptele lui Hristos, și trimițînd pe doi dintre ucenicii săi, a zis Lui:
3. Tu ești cel ce vine sau să așteptăm pe altul?
4. Și Iisus, răspunzînd, le-a zis: Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți:
5. Orbii își capătă vederea și șchiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește.
6. Și fericit este acela care nu se va sminti întru Mine.
7. După plecarea acestora, Iisus a început să vorbească mulțimilor despre Ioan: Ce-ați ieșit să vedeți în pustie? Au trestie clătinată de vînt?
8. Dar de ce ați ieșit? Să vedeți un om îmbrăcat în haine moi? Iată,

(24(Luc. 6, 40. Ioan 13, 16; 15, 20. (25) 4 Reg. 1, 2. Mat. 9, 34. Marc. 3, 23. Luc. 11, 15. Ioan 8, 48. (26) Ier. 1, 8. Marc. 4, 22. Luc. 8, 17; 12, 2. (27) Iov 12, 22. Luc. 12, 3. (28) Is. 8, 12–13; 51, 12. Luc. 12, 4. (29) Luc. 12, 6. (30) 1 Reg. 14, 45. Luc. 12. 7; 21, 18. Fapt. 27, 34. (31) Luc. 12. 7. (32) Marc. 8, 38. Luc. 9, 26; 12, 8. Rom. 10, 9. 2 Tim. 1, 8; 2, 12. Apoc. 3, 5. (33) Luc. 12, 9. (34) Luc. 12, 51. (35) Ier. 9, 4. Mih. 7, 6. Luc. 12, 53. (36) Mih. 7, 5–6. Sir. 6, 7. Ioan 13, 18. (37) Deut. 13, 6; 33, 9. Zah. 13, 3. Mat. 19, 29. Luc. 14, 26. (38) Mat. 16, 24. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23; 14, 27. (39) Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 17, 33. Ioan 12. 25. (40) Mat. 18, 5. Marc. 9, 37. Luc. 9, 48; 10, 16. Ioan 12, 44; 13, 20; 3. Ioan 1, 8. (41) 3 Reg. 17, 9. Sir. 12, 2. (42) Pild. 19, 17. Sir. 16, 15. Marc. 9, 41. Evr. 6, 10. **Cap. 11.**–(2) Mat. 14, 3. Luc. 7, 18. (3) Num. 24, 17. Deut. 18, 15. Luc. 7, 19. Ioan 6, 14. (4) Luc. 7, 22. (5) Ps. 21, 29; 38, 12. Is. 29, 18–19; 35, 5. Marc. 7, 37. Luc. 4, 18. Ioan 2, 23. (6) Is. 8, 14. Mat. 26, 31. Luc. 7, 23. Rom. 9, 33. (7) Luc. 7, 24. (8) Luc. 7, 25.

cei ce poartă haine moi sînt în casele regilor.
9. Atunci de ce-ați ieșit? Să vedeți un prooroc? Da, zic vouă, și mai mult decît un prooroc.
10. Că el este acela despre care s-a scris: Iată Eu trimit, înaintea feței Tale, pe îngerul Meu, care va pregăti calea Ta, înaintea Ta.
11. Adevărat zic vouă: Nu s-a ridicat între cei născuți din femei unul mai mare decît Ioan Botezătorul; totuși cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decît el.
12. Din zilele lui Ioan Botezătorul pînă acum împărăția cerurilor se ia prin stăruință și cei ce se silesc pun mîna pe ea.
13. Toți proorocii și Legea au proorocit pînă la Ioan.
14. Și dacă voiți să înțelegeți, el este Ilie, cel ce va să vină.
15. Cine are urechi de auzit să audă.
16. Dar cu cine voi asemăna neamul acesta? Este asemenea copiilor care șed în piețe și strigă către alți copii,
17. Zicînd: V-am cîntat din fluier și n-ați jucat; v-am cîntat de jale și nu v-ați tînguit.
18. Căci a venit Ioan, nici mîncînd, nici bînd, și spun: Are demon.
19. A venit Fiul Omului, mîncînd și bînd și spun: Iată om mîncăcios și băutor de vin, prieten al vameșilor și al păcătoșilor. Dar înțelepciunea s-a dovedit dreaptă din faptele ei.
20. Atunci a început Iisus să mustre cetățile în care se făcuseră cele mai multe minuni ale Sale, căci nu s-au pocăit.
21. Vai ție, Horazine, vai ție, Betsaida, că dacă în Tir și în Sidon s-ar fi făcut minunile ce s-au făcut în voi, demult, în sac și în cenușă, s-ar fi pocăit.
22. Dar zic vouă: Tirului și Sidonului le va fi mai ușor în ziua judecății, decît vouă.
23. Și tu, Capernaume: N-ai fost înălțat pînă la cer? Pînă la iad te vei coborî. Căci de s-ar fi făcut în Sodoma minunile ce s-au făcut în tine, ar fi rămas pînă astăzi.
24. Dar zic vouă că pămîntul Sodomei îi va fi mai ușor în ziua judecății decît ție.
25. În vremea aceea, răspunzînd, Iisus a zis: Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor.
26. Da, Părinte, căci așa a fost bunăvoirea înaintea Ta.
27. Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu și nimeni nu cunoaște pe Fiul, decît numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, decît numai Fiul și cel căruia va voi Fiul să-i descopere.
28. Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi.
29. Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sînt blînd și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre.
30. Căci jugul Meu e bun și povara Mea este ușoară.

CAP. 12

Spicele de grîu smulse sîmbăta. Tămăduirea făcută sîmbăta. Hula împotriva Sfîntului Duh. Cine este adevărata rudă.

1. În vremea aceea, mergea Iisus, într-o zi de sîmbătă, printre semănături, iar ucenicii Lui au flămînzit și au început să smulgă spice și să mănînce.
2. Văzînd aceasta, fariseii au zis Lui: Iată, ucenicii Tăi fac ceea ce nu se cuvine să facă sîmbătă.
3. Iar El le-a zis: Au n-ați citit ce-a făcut David cînd a flămînzit, el și cei ce erau cu el?
4. Cum a intrat în casa Domnului și a mîncat pîinile punerii înainte, care nu se cuveneau lui să le mănînce, nici celor ce erau cu el, ci numai preoților?
5. Sau n-ați citit în Lege că preoții, sîmbăta, în templu, calcă sîmbăta și sînt fără de vină?

(9) Mat. 14, 5. Luc. 1, 76; 7, 26. (10) Mal. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 7, 27. (11) Luc. 7, 28. (12) Luc. 16, 16. (13) Mal. 3, 24. Luc. 16, 16. (14) Mal. 3, 23. Mat. 17, 10. Marc. 9, 11. Luc. 1, 27. (15) Marc. 7, 16. Apoc. 2, 7. (16) Luc. 7, 31. (17) Luc. 7, 32. (18) Mat. 3, 4. (19) Pild. 8, 1. Mat. 9, 11. Luc. 7, 34–35; 15, 2. (20) Ințel. 2, 12. Luc. 10, 12–15. (21) Mat. 10, 15. Luc. 10,13. (22) Luc. 10, 14. (23) Is. 14, 12. Plîng. 2, 1. Luc. 10, 15. (24) Mat. 10, 15. Luc. 10, 12. (25) Iov 17, 4. Ps. 8, 2; 118, 130. Pild. 9, 4. Sir. 19, 21. Luc. 10, 21; 18, 17. Ioan 9, 39. 1 Cor. 1, 19, 21, 27; 2, 8. 2 Cor. 11, 3. (26) Luc. 10, 21. (27) Mat. 16, 17. Luc. 10, 22. Ioan 1, 18; 3, 35; 6, 46; 10, 15. (28) Is. 28, 12; 55, 1. Ier. 31, 25. (29) Num. 12, 3. Ier. 6, 16. Zah. 9, 9. Sir. 6, 30; 51, 33. Ioan 13, 15. (30) 1 Ioan 5, 3. Filip. 4, 12. **Cap. 12.**–(1) Deut. 23, 25. Marc. 2, 23. Luc. 6, 1. (2) Ieș. 20, 8, 10. Marc. 2, 24. Luc. 6, 2. (3) 1 Reg. 21, 3–6. Marc. 2, 25. Luc. 6, 3. (4) Ieș. 29, 32–33. Marc. 2, 26. Luc. 6, 4. (5) Lev. 2, 9; 8, 31; 24, 5, 8–9. Num. 28, 9. Ioan 7, 22.

6. Ci grăiesc vouă că mai mare decît templul este aici.

7. Dacă știați ce înseamnă: Milă voiesc iar nu jertfă, n-ați fi osîndit pe nevinovați.

8. Că Domn este și al sîmbetei Fiul Omului.

9. Și trecînd de acolo, a venit în sinagoga lor.

10. Și iată un om avînd mîna uscată. Și l-au întrebat, zicînd: Cade-se, oare, a vindeca sîmbăta? Ca să-L învinuiască.

11. El le-a răspuns: Cine va fi între voi omul care va avea o oaie și, de va cădea ea sîmbăta în groapă, nu o va apuca și o va scoate?

12. Cu cît se deosebește omul de oaie! De aceea se cade a face bine sîmbăta.

13. Atunci I-a zis omului: Întinde mîna ta. El a întins-o și s-a făcut la loc sănătoasă ca și cealaltă.

14. Fariseii, ieșind din sinagogă, s-au sfătuit împotriva Lui cum să-L piardă.

15. Iisus însă, cunoscîndu-i, s-a dus de acolo. Și mulți au venit după El și i-a vindecat pe toți.

16. Dar le-a poruncit ca să nu-L dea în vileag,

17. Ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin Isaia proorocul, care zice:

18. Iată Fiul Meu pe care L-am ales, iubitul Meu întru care a binevoit sufletul Meu; pune-voi Duhul Meu peste El și judecată neamurilor va vesti.

19. Nu se va certa, nici nu va striga, nu va auzi nimeni, pe ulițe, glasul Lui.

20. Trestie strivită nu va frînge și feștilă fumegîndă nu va stinge, pînă ce nu va scoate, spre biruință, judecata.

21. Și în numele Lui vor nădăjdui neamurile.

22. Atunci au adus la El pe un demonizat, orb și mut, și l-a vindecat, încît cel orb și mut vorbea și vedea.

23. Mulțimile toate se mirau zicînd: Nu este, oare, Acesta, Fiul lui David?

24. Fariseii însă, auzind, ziceau: Acesta nu scoate pe demoni decît cu Beelzebul, căpetenia demonilor.

25. Cunoscînd gîndurile lor, Iisus le-a zis: Orice împărăție care se dezbină în sine se pustiește; orice cetate sau casă care se dezbină în sine nu va dăinui.

26. Dacă Satana scoate pe Satana, s-a dezbinat în sine; dar atunci cum va dăinui împărăția lui?

27. Și dacă Eu scot pe demoni cu Beelzebul, feciorii voștri cu cine îi scot? De aceea ei vă vor fi judecători.

28. Iar dacă Eu cu Duhul lui Dumnezeu scot pe demoni, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu.

29. Cum poate cineva să intre în casa celui tare și să-i jefuiască lucrurile, dacă nu va lega întîi pe cel tare și pe urmă să-i prade casa?

30. Cine nu este cu Mine este împotriva Mea și cine nu adună cu Mine risipește.

31. De aceea vă zic: Orice păcat și orice hulă se va ierta oamenilor, dar hula împotriva Duhului nu se va ierta.

32. Celui care va zice cuvînt împotriva Fiului Omului, se va ierta lui; dar celui care va zice împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta lui, nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie.

33. Ori spuneți că pomul este bun și rodul lui e bun, ori spuneți că pomul este rău și rodul lui e rău, căci după roadă se cunoaște pomul.

34. Pui de vipere, cum puteți să grăiți cele bune, o dată ce sînteți răi? Căci din prisosul inimii grăiește gura.

35. Omul cel bun din comoara lui cea bună scoate afară cele bune, pe cînd omul cel rău, din comoara lui cea rea scoate afară cele rele.

36. Vă spun că pentru orice cuvînt deșert, pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecății.

37. Căci din cuvintele tale vei fi găsit drept, și din cuvintele tale vei fi osîndit.

38. Atunci i-au răspuns unii dintre cărturari și farisei, zicînd: Învățătorule, voim să vedem de la Tine un semn.

(7) Os. 6, 6. Mih. 6, 6. Mat. 9, 13. (8) Marc. 2, 28. Luc. 6, 5. (9) Marc. 3, 1. Luc. 6, 6. (10) Marc. 3, 1. Luc. 6, 6-7; 13, 14. Ioan 9, 16. (11) Ieș. 23, 4. Deut. 22, 1-4. Luc. 14, 5. (12-13) Marc. 3, 4-5. Luc. 6, 10. (14) Ps. 2, 1. Marc. 3, 6. Luc. 6, 11. Ioan 5, 18. (15) Mat. 19, 2. Marc. 3, 7. (16) Mat. 9, 30. Marc. 3, 12. Luc. 5, 14. (18) Is. 42, 1; 49, 3; 52, 13. (19) Is. 42, 2. (20) Is. 42, 3. (21) Is. 11, 10; 42, 4. Rom. 15, 12. (22) Luc. 11, 14. (23) Luc. 11, 14. (24) Sir. 27, 6. Mat. 9, 34. Marc. 3, 22. Luc. 11, 15. (25) Marc. 3, 24. Luc. 11, 17. Ioan 2, 25. (26) Marc. 3, 26. Luc. 11, 18. (27) Luc. 11, 19. (28) Ieș. 8, 19. Dan. 2, 44. Luc. 11, 20. Ioan 3, 8. (29) Is. 49, 24. Marc. 3, 27; 9, 40. Luc. 11, 21. (30) Luc. 9, 50; 11, 23. (31) Marc. 3, 28. Luc. 12, 10. 1 Ioan 5, 16. (32) Is. 22, 14. Marc. 3, 29. (33) Mat. 7, 17-18. Luc. 6, 43. (34) Cînt. 4, 11. Is. 59, 5. Sir. 34, 4. Mat. 3, 7; 23, 33. Luc. 6, 45. (35) Ps. 36, 30; 39, 12. Pild. 10, 21. Luc. 6, 45. (36) Înțel. 1, 9. Rom. 14, 12. Ef. 4, 29; 5, 4. (37) Iov 15, 6. Luc. 19, 22. (38) Mat. 16, 1. Marc. 8, 11. Ioan 2, 18; 6, 30. 1 Cor. 1, 22.

39. Iar El răspunzînd, le-a zis: Neam viclean și desfrînat cere semn, dar semn nu i se va da, decît semnul lui Iona proorocul.

40. Că precum a fost Iona în pîntecele chitului trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul Omului în inima pămîntului trei zile și trei nopți.

41. Bărbații din Ninive se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osîndi, că s-au pocăit la propovăduirea lui Iona, iată aici este mai mult decît Iona.

42. Regina de la miazăzi se va scula la judecată cu neamul acesta și-l va osîndi, căci a venit de la marginile pămîntului ca să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată aici este mai mult decît Solomon.

43. Și cînd duhul necurat a ieșit din om, umblă prin locuri fără apă, căutînd odihnă și nu găsește.

44. Atunci zice: Mă voi întoarce la casa mea de unde am ieșit; și venind, o află golită, măturată și împodobită.

45. Atunci se duce și ia cu sine alte șapte duhuri mai rele decît el și, intrînd, sălășluiesc aici și se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decît cele dintîi. Așa va fi și cu acest neam viclean.

46. Și încă vorbind El mulțimilor, iată mama și frații * Lui stăteau afară, căutînd să vorbească cu El.

47. Cineva I-a zis: Iată mama și frații Tăi stau afară, căutînd să-Ți vorbească.

48. Iar El i-a zis: Cine este mama Mea și cine sînt frații Mei *?

49. Și, întinzînd mîna către ucenicii Săi, a zis: Iată mama Mea și frații Mei.

50. Că oricine va face voia Tatălui Meu celui din ceruri, acela îmi este frate și soră și mamă.

CAP. 13

Șapte pilde despre Împărăția cerurilor. Iisus neluat în seamă în cetatea Sa.

1. În ziua aceea, a ieșit Iisus din casă și a șezut la țărmul mării.

2. Și s-au adunat la El mulțimi multe, încît intrînd în corabie ședea în ea și toată mulțimea sta pe țărm.

3. Și le-a grăit lor multe pilde, zicînd: Iată a ieșit semănătorul să semene.

4. Și pe cînd semăna, unele semințe au căzut lîngă drum și au venit păsările și le-au mîncat.

5. Altele au căzut pe loc pietros, unde n-aveau pămînt mult, și îndată au răsărit, că n-aveau pămînt mult.

6. Iar cînd s-a ivit soarele, s-au pălit de arșiță și, neavînd rădăcină, s-au uscat.

7. Altele au căzut între spini, dar spinii au crescut și le-au înăbușit.

8. Altele au căzut pe pămînt bun și au dat rod: una o sută, alta șaizeci, alta treizeci.

9. Cine are urechi de auzit să audă.

10. Și ucenicii, apropiindu-se de El, I-au zis: De ce le vorbești lor în pilde?

11. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Pentru că vouă vi s-a dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor, pe cînd acelora nu li s-a dat.

12. Căci celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel ce nu are, și ce are i se va lua.

13. De aceea le vorbesc în pilde, că, văzînd, nu văd și, auzind, nu aud, nici nu înțeleg.

(39) Is. 57, 3. Mat. 16, 4. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. Ioan 4, 48. (40) Iona 1, 15; 2, 1, 11. Luc. 11, 30. (41) Deut. 18, 18; 34, 10. Iona 3, 5. Luc. 11, 32. (42) 3 Reg. 4, 34; 10, 1. 2 Paral. 9, 1. Luc. 11, 31. (43) Iov 1, 7. Luc. 11, 24. (44) Luc. 11, 24-25. (45) Luc. 11, 26. 2 Petr. 2, 20. Evr. 6, 4. (46) Marc. 3, 31. Luc. 8, 19. Ioan 2, 12. (47) Marc. 3, 32. (48) Marc. 3, 33. (49) Cînt. 8, 5. (50) Marc. 3, 34-35. Luc. 8, 21. Ioan 6, 40; 15, 14. **Cap. 13.** – (1) Marc. 4, 1. (2) Marc. 4, 2. Luc. 8, 4. (3) Marc. 4, 3. Luc. 8, 5. (4-5) Marc. 4, 4-5. Luc. 8, 5-6. (6-8) Marc. 4, 5-8. Luc. 8, 6-8. (9) Mat. 13, 43. Mat. 4, 9. (10-11) Înțel. 2, 22. Marc. 4, 10-11. Luc. 8, 9-10. 1 Cor. 2, 10. (12) Mat. 25, 29. Marc. 4, 25. Luc. 8, 18; 19, 26. (13) Marc. 4, 12. Luc. 8, 10. Ioan 9, 39.

* Cuvîntul **frați** – referitor la « frații Domnului »: Matei 12, 46, 48-49; 13, 55. Marcu 3, 31-31; 6, 3. Luca 8, 19-21. Ioan 2, 12; 7, 3-5. Fapte 1, 14. I Cor. 9, 5. Gal. 1, 19 – redă cuvîntul grecesc *adelfoi* (în ebraică: *ah*), avînd următoarele sensuri: *frați, veri, rude apropiate*. În toate aceste cazuri nu este vorba de frați propriu-ziși, după trup, ci de rude apropiate, îndeosebi *veri*.) În alte cazuri: Matei 28, 18. Ioan 20, 17-18. prin cuvîntul « frații Mei » se înțeleg apostolii (ucenicii) Mîntuitorului. (Aceste sensuri multiple ale cuvîntului *frate* sînt cunoscute din Vechiul Testament. Limba ebraică avînd un vocabular redus, unele cuvinte prezintă mai multe sensuri. Între acestea este cuvîntul *frate*).

14. Și se împlinește cu ei proorocia lui Isaia, care zice: Cu urechile veți auzi, dar nu veți înțelege, și cu ochii vă veți uita, dar nu veți vedea.

15. Căci inima acestui popor s-a învîrtoșat și cu urechile aude greu și ochii lui s-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și să audă cu urechile și cu inima să înțeleagă și să se întoarcă, și Eu să-i tămăduiesc pe ei.

16. Iar fericiți sînt ochii voștri că văd și urechile voastre că aud.

17. Căci adevărat grăiesc vouă că mulți prooroci și drepți au dorit să vadă cele ce priviți voi, și n-au văzut, și să audă cele ce auziți voi și n-au auzit.

18. Voi, ascultați pilda semănătorului:

19. De la oricine aude cuvîntul împărăției și nu-l înțelege, vine cel viclean și răpește ce s-a semănat în inima lui; aceasta este sămînța semănată lîngă drum.

20. Cea semănată pe loc pietros este cel care aude cuvîntul și îndată îl primește cu bucurie,

21. Dar nu are rădăcină în sine, ci ține pînă la o vreme și, întîmplîndu-se strîmtorare sau prigoană pentru cuvînt, îndată se smintește.

22. Cea semănată în spini este cel care aude cuvîntul, dar grija acestei lumi și înșelăciunea avuției înăbușă cuvîntul și îl face neroditor.

23. Iar sămînța semănată în pămînt bun este cel care aude cuvîntul și-l înțelege, deci care aduce rod și face: unul o sută, altul șaizeci, altul treizeci.

24. Altă pildă le-a pus lor înainte, zicînd: Asemenea este împărăția cerurilor omului care a semănat sămînță bună în țarina sa.

25. Dar pe cînd oamenii dormeau, a venit vrăjmașul, a semănat neghină printre grîu și s-a dus.

26. Iar dacă a crescut paiul și a făcut rod, atunci s-a arătat și neghina.

27. Venind slugile stăpînului casei, i-au zis: Doamne, n-ai semănat tu, oare, sămînța bună în țarina ta? De unde dar are neghină?

28. Iar El le-a răspuns: Un om vrăjmaș a făcut aceasta. Slugile i-au zis: Voiești deci să ne ducem și s-o plivim?

29. El însă a zis: Nu, ca nu cumva, plivind neghina să smulgeți o dată cu ea și grîul.

30. Lăsați să crească împreună și grîul și neghina, pînă la seceriș, și la vremea secerișului voi zice secerătorilor: Pliviți întîi neghina și legați-o în snopi ca s-o ardem, iar grîul adunați-l în jitnița mea.

31. O altă pildă le-a pus înainte, zicînd: Împărăția cerurilor este asemenea grăuntelui de muștar, pe care, luîndu-l, omul l-a semănat în țarina sa,

32. Și care este mai mic decît toate semințele, dar cînd a crescut este mai mare decît toate legumele și se face pom, încît vin păsările cerului și se sălășluiesc în ramurile lui.

33. Altă pildă le-a spus lor: Asemenea este împărăția cerurilor aluatului pe care, luîndu-l, o femeie l-a ascuns în trei măsuri de făină, pînă ce s-a dospit toată.

34. Toate acestea le-a vorbit Iisus mulțimilor în pilde, și fără pildă nu le grăia nimic,

35. Ca să se împlinească ce s-a spus prin proorocul care zice: Deschide-voi în pilde gura Mea, spune-voi cele ascunse de la întemeierea lumii.

36. După aceea, lăsînd mulțimile, a venit în casă, iar ucenicii Lui s-au apropiat de El, zicînd: Lămurește-ne nouă pilda cu neghina din țarină.

37. El, răspunzînd, le-a zis: Cel ce seamănă sămînța cea bună este Fiul Omului.

38. Țarina este lumea; sămînța cea bună sînt fiii împărăției; iar neghina sînt fiii celui rău.

39. Dușmanul care a semănat-o este diavolul; secerișul este sfîrșitul lumii, iar secerătorii sînt îngerii.

40. Și, după cum se alege neghina și se arde în foc, așa va fi la sfîrșitul veacului.

41. Trimite-va Fiul Omului pe îngerii Săi, vor culege din împărăția Lui toate smintelile și pe cei ce fac fărădelegea.

(14) Is. 6, 9. Ier. 5, 21. Iez. 12, 2. Marc. 4, 12. Luc. 8, 10. Ioan 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8. (15) Is. 6, 10. Ioan 12, 40. Evr. 5, 11. (16) 2 Paral. 9, 7. Mat. 16, 17. Luc. 10, 23. (17) Luc. 10, 21. 1 Petr. 1, 10. (18) Marc. 4, 13, 15. Luc. 8, 11. (19) Marc. 4, 14–15. Luc. 8, 12. (20) Is. 58, 2. Marc. 4, 16. (21) Marc. 4, 17. Luc. 8, 13. (22) Ier. 4, 3. Marc. 4, 18. Luc. 18, 24. (23) Fac. 26, 12. Marc. 4, 20. Luc. 8, 15. (24) Marc. 4, 26. (25) Marc. 4, 27. (26) Marc. 4, 28. (30) Mal. 3, 17. Mat. 3, 12. (31) Marc. 4, 30. Luc. 13, 18. (32) Marc. 4, 30–32. Luc. 13, 18–19. (33) Fac. 18, 6. Luc. 13, 20–21. (34) Marc. 4, 33. (35) Ps. 48, 4; 77, 2. Ef. 3, 9. (38) Cînt. 7, 12–14. Ioan 8, 44. Fapt. 13, 10. (39) Fac. 3, 15. Ioil 4, 13. Apoc. 14, 15–17. (40) Mat. 25, 41. 2 Petr. 3, 7. (41) Mat. 24, 31.

42. Și-i vor arunca pe ei în văpaia focului; acolo va fi plîngerea și scrîșnirea dinților.

43. Atunci cei drepți vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cel ce are urechi de auzit să audă.

44. Asemenea este împărăția cerurilor ca o comoară ascunsă în țarină, pe care, găsind-o un om, a ascuns-o, și de bucuria ei se duce și vinde tot ce are și cumpără țarina aceea.

45. Iarăși este asemenea împărăția cerurilor cu un negustor care caută mărgăritare bune.

46. Și aflînd un mărgăritar de mult preț, s-a dus, a vîndut toate cîte avea și l-a cumpărat.

47. Asemenea este iarăși împărăția cerurilor cu un năvod aruncat în mare și care adună tot felul de pești.

48. Iar cînd s-a umplut, l-au tras pescarii la mal și, șezînd, au ales în vase pe cei buni, iar pe cei răi i-au aruncat afară.

49. Așa va fi la sfîrșitul veacului: vor ieși îngerii și vor despărți pe cei răi din mijlocul celor drepți.

50. Și îi vor arunca în cuptorul cel de foc; acolo va fi plîngerea și scrîșnirea dinților.

51. Înțeles-ați toate acestea? Zis-au Lui: Da, Doamne.

52. Iar El le-a zis: De aceea, orice cărturar cu învățătură despre împărăția cerurilor este asemenea unui om gospodar, care scoate din vistieria sa noi și vechi.

53. Iar după ce Iisus a sfîrșit aceste pilde, a trecut de acolo.

54. Și venind în patria Sa, îi învăța pe ei în sinagoga lor, încît ei erau uimiți și ziceau: De unde are El înțelepciunea aceasta și puterile?

55. Au nu este Acesta fiul teslarului? Au nu se numește mama Lui Maria și frații *(verii)* Lui: Iacov și Iosif și Simon și Iuda?

56. Și surorile *(verișoarele)* Lui au nu sînt toate la noi? Deci, de unde are El toate acestea?

57. Și se sminteau întru El. Iar Iisus le-a zis: Nu este prooroc disprețuit decît în patria lui și în casa lui.

58. Și n-a făcut acolo multe minuni, din pricina necredinței lor.

CAP. 14

Tăierea capului lui Ioan Botezătorul. Iisus satură cinci mii de oameni, umblă pe mare, vindecă pe cei bolnavi care se ating de El.

1. În vremea aceea, a auzit tetrarhul Irod despre faima lui Iisus.

2. Și a zis slujitorilor săi: Acesta este Ioan Botezătorul; el s-a sculat din morți și de aceea se fac minuni prin el.

3. Căci Irod, prinzînd pe Ioan, l-a legat și l-a pus în temniță, pentru Irodiada, femeia lui Filip, fratele său.

4. Căci Ioan îi zicea lui: Nu ți se cuvine s-o ai de soție.

5. Și voind să-l ucidă, s-a temut de mulțime, că-l socotea pe el ca prooroc.

6. Iar prăznuind Irod ziua lui de naștere, fiica Irodiadei a jucat în fața oaspeților și a plăcut lui Irod.

7. De aceea cu jurămînt i-a făgăduit să-i dea orice va cere.

8. Iar ea, îndemnată fiind de mama sa, a zis: Dă-mi, aici pe tipsie, capul lui Ioan Botezătorul.

9. Și regele s-a întristat, dar, pentru jurămînt și pentru cei care ședeau cu el la masă, a poruncit să i se dea.

10. Și a trimis și a tăiat capul lui Ioan, în temniță.

11. Și capul lui a fost adus pe tipsie și a fost dat fetei, iar ea l-a dus mamei sale.

12. Și, venind ucenicii lui, au luat trupul lui și l-au înmormîntat și s-au dus să dea de știre lui Iisus.

13. Iar Iisus, auzind, s-a dus de acolo, cu corabia, în loc singuratic, dar, aflînd, mulțimile au venit după El, pe jos, din cetăți.

14. Și ieșind, a văzut mulțime mare și I s-a făcut milă de ei și a vindecat pe bolnavii lor.

(42) Mat. 3, 12; 8, 12. Apoc. 19, 20. (43) Dan. 12, 3. Inţel. 3, 7; 10, 17. Mat. 13, 9. (44) Pild. 2, 4. (46) Pild. 2, 4; 8, 10. (47) Ier. 16, 16. Iez. 47, 9. (49) Mat. 25, 31–32. (50) Mat. 13, 42; 25, 41. (52) Cînt. 7, 14. Is. 8, 20. (54) Marc. 6, 1–2. Luc. 4, 16, 22. Ioan 7, 15. (55) Marc. 6, 3. Luc. 3, 23. Ioan 6, 42; 7, 27. (57) Marc. 6, 4. Luc. 4, 24. Ioan 4, 44. (58) Marc. 6, 5. **Cap. 14.** – (1) Marc. 6, 14. Luc. 9, 7; 23, 8. (2) Marc. 6, 14; 8, 28. Luc. 9, 19. (3) Marc. 6, 17. Luc. 3, 19–20. (4) Lev. 18, 16. Marc. 6, 18. (5) Mat. 21, 26. Marc. 6, 20. Luc. 20, 6. (6) Pild. 5, 5. Marc. 6, 21. (7) Os. 4, 11; 7, 5. Marc. 6, 22–23. (8) Marc. 6, 24, (11) Marc. 6, 26–28. Luc. 9, 9. (12) 1 Reg. 22, 21. Marc. 6, 29. (13) Marc. 6, 32–33. Luc. 9, 10. Ioan 6, 1. (14) Marc. 6, 34. Luc. 9, 11. Ioan 6, 2, 5.

15. Iar cînd s-a făcut seară, ucenicii au venit la El și I-au zis; locul este pustiu și vremea iată a trecut; deci, dă drumul mulțimilor ca să se ducă în sate, să-și cumpere mîncare. -

16. Iisus însă le-a răspuns: N-au trebuință să se ducă; dați-le voi să mănînce.

17. Iar ei I-au zis: Nu avem aici decît cinci pîini și doi pești.

18. Și El a zis: Aduceți-Mi-le aci.

19. Și poruncind să se așeze mulțimile pe iarbă și luînd cele cinci pîini și cei doi pești și privind la cer, a binecuvîntat și, frîngînd, a dat ucenicilor pîinile, iar ucenicii mulțimilor.

20. Și au mîncat toți și s-au săturat și au strîns rămășițele de fărîmituri, douăsprezece coșuri pline.

21. Iar cei ce mîncaseră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii.

22. Și îndată Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui, pe țărmul celălalt, pînă ce El va da drumul mulțimilor.

23. Iar dînd drumul mulțimilor, s-a suit în munte, ca să se roage deosebi. Și, făcîndu-se seară, era singur acolo.

24. Iar corabia era la multe stadii departe de pămînt, fiind învăluită de valuri, căci vîntul era împotrivă.

25. Iar la a patra strajă din noapte, a venit la ei Iisus, umblînd pe mare.

26. Văzîndu-L umblînd pe mare, ucenicii s-au înspăimîntat, zicînd că e nălucă și de frică au strigat.

27. Dar El le-a vorbit îndată, zicîndu-le: Îndrăzniți, Eu sînt; nu vă temeți!

28. Iar Petru, răspunzînd, a zis: Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine, pe apă.

29. El i-a zis: Vino. Iar Petru, coborîndu-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus.

30. Dar văzînd vîntul, s-a temut și, începînd să se scufunde, a strigat, zicînd: Doamne, scapă-mă!

31. Iar Iisus, întinzînd îndată mîna, l-a apucat și a zis: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?

32. Și suindu-se ei în corabie, s-a potolit vîntul.

33. Iar cei din corabie I s-au închinat, zicînd: Cu adevărat Tu ești Fiul lui Dumnezeu.

34. Și, trecînd marea, au venit în pămîntul Ghenizaretului.

35. Și, cunoscîndu-L, oamenii locului aceluia au trimis în tot acel ținut și au adus la El pe toți bolnavii.

36. Și-L rugau ca numai să se atingă de poala hainei Lui; și cîți se atingeau se vindecau.

CAP. 15

Spălarea mîinilor. Femeia Cananeiancă. Săturarea celor patru mii de oameni.

1. Atunci au venit din Ierusalim, la Iisus, fariseii și cărturarii, zicînd:

2. Pentru ce ucenicii Tăi calcă datina bătrînilor? Căci nu-și spală mîinile cînd mănîncă pîine.

3. Iar El, răspunzînd, le-a zis: De ce și voi călcați porunca lui Dumnezeu pentru datina voastră?

4. Căci Dumnezeu a zis: Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, iar cine va blestema pe tată sau pe mamă, cu moartea să se sfîrșească.

5. Voi însă spuneți: Cel care va zice tatălui său sau mamei sale: Cu ce te-aș fi putut ajuta este dăruit lui Dumnezeu,

6. Acela nu va cinsti pe tatăl său sau pe mama sa; și ați desființat cuvîntul lui Dumnezeu pentru datina voastră.

7. Fățarnicilor, bine a proorocit despre voi Isaia, cînd a zis:

8. Poporul acesta se apropie de Mine cu gura și Mă cinstește cu buzele, dar inima lor este departe de Mine.

9. Și zadarnic Mă cinstesc ei, învățînd învățături ce sînt porunci ale oamenilor.

---

(15) Num. 11, 21. Pild. 29, 25. Marc. 6, 35–36. *(16)* Marc. 6, 37. Luc. 9, 13. *(17)* Marc. 6, 38. Luc. 9, 13. Ioan 6, 9. *(19)* Jud. 7, 19. Marc. 6, 39–41; 8, 7. Ioan 6, 10–11. *(20)* 1 Reg. 9, 13. Sir. 18, 25. Marc. 6, 42–43; 8, 19. Luc. 9, 17. Ioan 6, 12. *(21)* Marc. 6, 44. Luc. 9, 14. *(22)* Ioan 6, 17. *(23)* Marc. 6, 46–47. Ioan 6, 15. *(24)* Marc. 6, 48. Ioan 6, 18. *(25)* Iov 9, 8. Marc. 6, 48. Ioan 6, 19. *(26)* Marc. 6, 49. *(27)* Ioan 6, 20. *(30)* Mat. 8, 25. *(31)* Mat. 8, 26. Iac. 1, 6. *(32)* Ps. 106, 29. Iona 1, 15. Mat. 8, 26. Marc. 6, 51. *(33)* Luc. 4, 41; 9, 20. Ioan 1, 49. *(34)* Marc. 6, 53. *(35)* Marc. 6, 54–55. Luc. 6, 18. *(36)* Marc. 3, 10; 6, 56. Luc. 6, 19. **Cap. 15.** – *(1)* Marc. 7, 1. *(2)* Marc. 7, 2–5. Luc. 11, 38. Col. 2, 8. *(3)* Lev. 18, 3. Num. 15, 40. Marc. 7, 9. Luc. 11, 39. *(4)* Ieș. 20, 12; 21, 17. Lev. 19, 3; 20, 9. Deut. 5, 16. Pild. 20, 20. Sir. 3, 7–9. Marc. 7, 10. Ef. 6, 1–3. *(5)* Pild. 28, 24. Marc. 7, 11. *(6)* Marc. 7, 12–13. *(7)* Marc. 7, 6. *(8)* Is. 29, 13. Iez. 33, 31. Os. 7, 14. Am. 5, 23. Marc. 7, 6. *(9)* Deut. 4, 2. Is. 29, 13. Sir. 34, 7–8, Marc. 7, 7.

10. Și chemînd la Sine mulțimile, le-a zis: Ascultați și înțelegeți:

11. Nu ceea ce intră în gură spurcă pe om, ci ceea ce iese din gură, aceea spurcă pe om.

12. Atunci, apropiindu-se, ucenicii I-au zis: Știi că fariseii, auzind cuvîntul, s-au scandalizat?

13. Iar El, răspunzînd, a zis: Orice răsad pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel ceresc, va fi smuls din rădăcină.

14. Lăsați-i pe ei; sînt călăuze oarbe, orbilor; și dacă orb pe orb va călăuzi, amîndoi vor cădea în groapă.

15. Și Petru, răspunzînd, I-a zis: Lămurește-ne nouă pilda aceasta.

16. El a zis: Acum și voi sînteți nepricepuți?

17. Nu înțelegeți că tot ce intră în gură se duce în pîntece și se aruncă afară?

18. Iar cele ce ies din gură pornesc din inimă și acelea spurcă pe om.

19. Căci din inimă ies: gînduri rele, ucideri, adultere, desfrînări, furtișaguri, mărturi mincinoase, hule.

20. Acestea sînt care spurcă pe om dar a mînca cu mîini nespălate nu spurcă pe om.

21. Și ieșind de acolo, a plecat Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului.

22. Și iată o femeie cananeiancă, din acele ținuturi, ieșind striga, zicînd: Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este rău chinuită de demon.

23. El însă nu i-a răspuns nici un cuvînt; și apropiindu-se, ucenicii Lui Îl rugau, zicînd: Slobozește-o, că strigă în urma noastră.

24. Iar El, răspunzînd, a zis: Nu sînt trimis decît către oile cele pierdute ale casei lui Israel.

25. Iar ea, venind, s-a închinat Lui, zicînd: Doamne, ajută-mă.

26. El însă, răspunzînd i-a zis: Nu este bine să iei pîinea copiilor și s-o arunci cîinilor.

27. Dar ea a zis: Da, Doamne, dar și cîinii mănîncă din fărîmiturile care cad de la masa stăpînilor lor.

28. Atunci, răspunzînd, Iisus i-a zis: O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voiești. Și s-a tămăduit fiica ei din ceasul acela.

29. Și trecînd Iisus de acolo, a venit lîngă marea Galileii și, suindu-se în munte, a șezut acolo.

30. Și mulțimi multe au venit la El, avînd cu ei șchiopi, orbi, muți, ciungi și alți mulți, și i-au pus la picioarele Lui, iar El i-a vindecat,

31. Încît mulțimea se minuna văzînd pe muți vorbind, pe ciungi sănătoși, pe șchiopi umblînd și pe orbi văzînd, și slăveau pe Dumnezeul lui Israel.

32. Iar Iisus, chemînd la Sine pe ucenicii Săi, a zis: Milă îmi este de mulțime, că iată sînt trei zile de cînd așteaptă lîngă Mine și n-au ce să mănînce; și să-i slobozesc flămînzi nu voiesc, ca să nu se istovească pe drum.

33. Și ucenicii I-au zis: De unde să avem noi, în pustie, atîtea pîini, cît să săturăm atîta mulțime?

34. Și Iisus i-a întrebat: Cîte pîini aveți? Ei au răspuns: Șapte și puțini peștișori.

35. Și poruncind mulțimii să șeadă jos pe pămînt,

36. A luat cele șapte pîini și peștii și, mulțumind, a frînt și a dat ucenicilor, iar ucenicii mulțimilor.

37. Și au mîncat toți și s-au săturat și au luat șapte coșuri pline, cu rămășițe de fărîmituri.

38. Iar cei ce au mîncat erau ca la patru mii de bărbați, afară de copii și de femei.

39. După aceea a dat drumul mulțimilor, s-a suit în corabie și s-a dus în ținutul Magdala.

CAP. 16

Semnele timpului. Aluatul fariseilor. Mărturisirea lui Petru. Cea dintîi vestire a Patimilor. Urmarea lui Hristos

1. Și apropiindu-se fariseii și saducheii și ispitindu-L, I-au cerut să le arate semn din cer.

---

(10) Marc. 7, 14. *(11)* Marc. 7, 15. Rom. 14, 14. *(13)* Ioan 15, 2. *(14)* Is. 9, 15; 42, 19. Ier. 5, 31. Luc. 6, 39. *(15)* Ps. 118, 68. Marc. 7, 17. *(16)* Mat. 16, 9. *(17)* Lev. 11, 47. Is. 17, 10–11. Marc. 7, 19. 1 Cor. 6, 13. *(18)* Marc. 7, 20. Iac. 3, 6. *(19)* Fac. 6, 5; 8, 21. Pild. 6, 14; 23, 26. Marc. 7, 21. *(20)* Marc. 7, 23. *(21)* Marc. 7, 24. *(22)* Mat. 9, 27. Marc. 7, 25. *(24)* Is. 11, 12; 53, 4–6. Ier. 50, 6. Iez. 34, 5, 16. Zah. 11, 4. Mat. 10, 6. Luc. 19, 10. Ioan 1, 11. *(26)* Marc. 7, 27. *(27)* Marc. 7, 28. *(28)* Marc. 7, 29. *(29)* Marc. 7 31. *(30)* Is. 29, 18; 35, 5. Luc. 7, 22. *(31)* Marc 7, 37. Luc. 7, 22. *(32)* Marc. 8, 1–3. Ioan 6, 5 *(33)* Num. 11, 13, 22. 4 Reg. 4, 43. Marc. 8, 4 *(34)* Deut. 8, 18. Mat. 16, 10. Marc. 6, 38; 8 5. Ioan 6, 8, 9. *(35)* Marc. 8, 6. *(37)* Lev. 26 26. 4 Reg. 4, 43. Marc. 8, 8, 20. Ioan 6, 11, 13 *(38)* Marc. 8, 9. Ioan 6, 10. *(39)* Marc. 8, 10 **Cap. 16.** – *(1)* Mat. 12, 38. Marc. 8, 11. Luc 11. 16. Ioan 2, 18 4, 48; 6, 30. 1 Cor. 1, 22

2. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Cînd se face seară, ziceți: Mîine va fi timp frumos, pentru că e cerul roșu.

3. Iar dimineața ziceți: Astăzi va fi furtună, pentru că cerul este roșu-posomorît. Fățarnicilor, fața cerului știți s-o judecați, dar semnele vremilor nu puteți!

4. Neam viclean și adulter cere semn și semn nu se va da lui, decît numai semnul lui Iona. Și, lăsîndu-i, a plecat.

5. Și venind ucenicii pe celălalt țărm, au uitat să ia pîini.

6. Iar Iisus le-a zis: Luați aminte și feriți-vă de aluatul fariseilor și al saducheilor.

7. Iar ei cugetau în sinea lor, zicînd: Aceasta, pentru că n-am luat pîine.

8. Dar Iisus, cunoscîndu-le gîndul, a zis: Ce cugetați în voi înșivă, puțin credincioșilor, că n-ați luat pîine?

9. Tot nu înțelegeți, nici nu vă aduceți aminte de cele cinci pîini, la cei cinci mii de oameni, și cîte coșuri ați luat?

10. Nici de cele șapte pîini, la cei patru mii de oameni, și cîte coșuri ați luat?

11. Cum nu înțelegeți, că nu despre pîini v-am zis? Ci feriți-vă de aluatul fariseilor și al saducheilor.

12. Atunci au înțeles, că nu le-a spus să se ferească de aluatul pîinii, ci de învățătura fariseilor și a saducheilor.

13. Și venind Iisus în părțile Cezareii lui Filip, a întrebat pe ucenicii Săi, zicînd: Cine zic oamenii că sînt Eu, Fiul Omului?

14. Iar ei au răspuns: Unii, Ioan Botezătorul, alții Ilie, alții Ieremia sau unul dintre prooroci.

15. Și le-a zis: Dar voi cine ziceți că sînt?

16. Răspunzînd Simon Petru a zis: Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu.

17. Iar Iisus, răspunzînd, i-a zis: Fericit ești Simone, fiul lui Iona, că nu trup și sînge ți-au descoperit ție aceasta, ci Tatăl Meu, cel din ceruri.

18. Și Eu îți zic ție, că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui.

19. Și îți voi da cheile împărăției cerurilor și orice vei lega pe pămînt va fi legat și în ceruri, și orice vei dezlega pe pămînt va fi dezlegat și în ceruri.

20. Atunci a poruncit ucenicilor Lui să nu spună nimănui că El este Hristosul.

21. De atunci a început Iisus să arate ucenicilor Lui că El trebuie să meargă la Ierusalim și să pătimească multe de la bătrîni și de la arhierei și de la cărturari și să fie ucis, și a treia zi să invieze.

22. Și Petru, luîndu-L la o parte, a început să-L dojenească, zicîndu-I: Milostiv fii Ție, Doamne! Să nu-Ți fie Ție aceasta!

23. Iar El, întorcîndu-se, a zis lui Petru: Mergi înapoia Mea satano! Sminteală îmi ești; că nu cugeți cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor.

24. Atunci Iisus a zis ucenicilor Săi: Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie.

25. Că cine va voi să-și scape viața o va pierde; iar cine își va pierde viața pentru Mine o va afla.

26. Pentru că ce-i va folosi omului, dacă va cîștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?

27. Căci Fiul Omului va să vină întru slava Tatălui Său, cu îngerii Săi; și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele sale.

28. Adevărat grăiesc vouă: Sînt unii din cei ce stau aici care nu vor gusta moartea pînă ce nu vor vedea pe Fiul Omului, venind în împărăția Sa.

---

(2) Luc. 12, 54. *(3)* Ier. 8, 7–8. Luc. 12, 56, *(4)* Iona 1, 3; 2, 1. Mat. 12, 39. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. *(5)* Marc. 8, 14. *(6)* Marc. 8, 15. Luc. 12, 1. Gal. 5, 8. *(7)* Marc. 8, 16. *(8)* Marc. 8, 17. *(9)* Mat. 15, 16. Ioan 6, 9. *(10)* Mat. 15. 34. Marc. 8, 20. *(11)* Marc. 8, 21. *(12)* Gal. 5, 8. *(13)* Dan. 7, 13–14. Marc. 8, 27. Luc. 9, 18. *(14–15)* Marc. 8, 28–29. Luc. 9, 7–9, 20. *(16)* Mat. 14, 33. Marc. 3, 11; 8, 29. Luc. 9, 20. Ioan 1, 49; 6, 69; 11, 27. Fapt. 8, 37. Evr. 1, 2. *(17)* Mat. 11, 25, 27. Gal. 1, 16. *(18)* Is. 33, 20. Mat. 7, 25. Luc. 22, 31–32. Ioan 1, 42. 1 Petr. 2, 4. 1 Cor. 3, 11. Ef. 2, 20. Apoc. 21, 14. *(19)* Mat, 18, 18. Ioan 20, 23. *(20)* Marc. 8, 30. Luc. 9. 21. *(21)* Mat. 17, 23; 20, 18. Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22. *(22)* Marc. 8, 32. *(23)* Marc. 8, 33. Rom. 8, 7. *(24)* Mat. 10, 38. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23; 14, 27. 1 Petr. 2, 21. *(25)* Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 17, 33. Ioan 12, 25. *(26)* Ps. 48, 7–8. Marc. 8, 36. Luc. 9, 25. *(27)* Ps. 27, 5-6; 61, 10. Pild. 24, 12. Ier. 17, 10; 32, 19. Iez. 33, 20. Dan. 7, 10. Zah. 14, 5. Sir. 17, 18. Mat. 25, 31. Marc. 8. 38; 13, 26. Luc. 9, 26. Rom. 2, 6. 2 Cor. 5, 10, Apoc. 2, 23; 19, 14. *(28)* Marc. 8, 39. Luc. 9, 27.

CAP. 17

Schimbarea la față. Vindecarea lunaticului. A doua vestire a Patimilor. Darea pentru Templu:

1. Și după șase zile, Iisus a luat cu Sine pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și i-a dus într-un munte înalt, deosebi.

2. Și s-a schimbat la față, înaintea lor, și a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina.

3. Și iată, Moise și Ilie s-au arătat lor, vorbind cu El.

4. Și, răspunzînd, Petru a zis lui Iisus: Doamne, bine este nouă să fim aici; dacă voiești, voi face aici trei colibe: Ție una, și lui Moise una, și lui Ilie una.

5. Vorbind el încă, iată un nor luminos i-a umbrit pe ei, și iată glas din nor zicînd: Acesta este Fiul Meu cel iubit, în care am binevoit; pe Acesta ascultați-L.

6. Și, auzind, ucenicii au căzut cu fața la pămînt și s-au spăimîntat foarte.

7. Și Iisus a venit la ei și, atingîndu-i, le-a zis: Sculați-vă și nu vă temeți.

8. Și, ridicîndu-și ochii, nu au văzut pe nimeni, decît numai pe Iisus singur.

9. Și pe cînd se coborau din munte, Iisus le-a poruncit, zicînd: Nimănui să nu spuneți ce ați văzut, pînă cînd Fiul Omului se va scula din morți.

10. Și ucenicii L-au întrebat, zicînd: Pentru ce dar zic cărturarii că trebuie să vină mai întîi Ilie?

11. Iar El, răspunzînd, a zis: Ilie într-adevăr va veni și va așeza la loc toate.

12. Eu însă vă spun vouă că Ilie a și venit, dar ei nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el cîte au voit; așa și Fiul Omului va pătimi de la ei.

13. Atunci au înțeles ucenicii că Iisus le-a vorbit despre Ioan Botezătorul.

14. Și mergînd ei spre mulțime, s-a apropiat de El un om, căzîndu-I în genunchi,

15. Și zicînd: Doamne, miluiește pe fiul meu că este lunatic și pătimește rău, căci adesea cade în foc și adesea în apă.

16. Și l-am adus la ucenicii Tăi și n-au putut să-l vindece.

17. Iar Iisus, răspunzînd, a zis: O, neam necredincios și îndărătnic, pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi suferi pe voi? Aduceți-l aici la Mine.

18. Și Iisus l-a certat și demonul a ieșit din el și copilul s-a vindecat din ceasul acela.

19. Atunci, apropiindu-se ucenicii de Iisus, I-au zis deosebi: De ce noi n-am putut să-l scoatem?

20. Iar Iisus le-a răspuns: Pentru puțina voastră credință. Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință cît un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință.

21. Dar acest neam de demoni nu iese decît numai cu rugăciune și cu post.

22. Pe cînd străbăteau Galileea, Iisus le-a spus: Fiul Omului va să fie dat în mîinile oamenilor.

23. Și-L vor omorî, dar a treia zi va învia. Și ei s-au întristat foarte!

24. Venind ei în Capernaum, s-au apropiat de Petru cei ce strîng darea (pentru Templu) și i-au zis: Învățătorul vostru nu plătește darea?

25. Ba, da! — zice el. Dar intrînd în casă, Iisus i-a luat înainte, zicînd: Ce ți se pare, Simone? Regii pămîntului de la cine iau dajdie sau bir? De la fiii lor sau de la străini?

26. El i-a zis: De la străini. Iisus i-a zis: Așadar, fiii sînt scutiți.

27. Ci ca să nu-i smintim pe ei, mergînd la mare, aruncă undița și peștele care va ieși întîi, ia-l, și, deschizîndu-i gura, vei găsi un statir *(un ban de argint)*. Ia banul și dă-l lor, pentru Mine și pentru tine.

Cap. 17. – *(1)* Marc. 9, 1–2. Luc. 9, 28. *(2)* Marc. 9. 1–2. Luc. 9, 29. Ioan 1, 14. 2 Petr. 1, 16. *(3)* Marc. 9, 4. Luc. 9, 30. *(4)* Marc. 9, 5. Luc. 9, 33. *(5)* Deut. 18, 15. Is. 42, 1. Mat. 3, 17. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 5, 32. Fapt. 3, 22. 2 Petr. 1, 17. *(6)* Jud. 13, 20. Luc. 9, 34. 2 Petr. 1, 18. *(7)* Dan. 8, 18. *(8)* Luc. 9, 36. *(9)* Marc. 8, 30; 9, 9. Luc. 9, 21. *(10)* Mal. 3, 23. Mat. 11, 14. Marc. 9, 11. Ioan 1, 21. *(11)* Mal. 3, 24. Luc. 1, 16. Fapt. 3, 21. *(12)* Marc. 9, 12. *(13)* Mat. 14, 3, 10. *(14)* Marc. 9, 14, 17. Luc. 9, 38. *(15)* Marc. 9, 18, 22. *(16)* Luc. 9, 40. *(17)* Marc. 9, 19. *(18)* Luc. 9, 42. *(19)* Marc. 9, 28. *(20)* Iov 9, 5. Mat. 21, 21. Marc. 9, 23; 11, 23. Luc. 17, 6. *(21)* Marc. 9, 29. *(22)* Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22, 44; 24, 7. *(23)* Is. 53, 8. Mat. 16, 21; 20, 19. Luc. 9, 22. *(24)* Ieș. 30, 13.

19. Cinstește pe tatăl tău și pe mama
ta și să iubești pe aproapele tău ca pe
tine însuți.
20. Zis-a lui tînărul: Toate acestea
le-am păzit din copilăria mea. Ce-mi
mai lipsește?
21. Iisus i-a zis: Dacă voiești să fii
desăvîrșit, du-te, vinde averea ta, dă-o
săracilor și vei avea comoară în cer;
după aceea, vino și urmează-Mi.
22. Ci, auzind cuvîntul acesta, tînărul
a plecat întristat, căci avea multe avuții.
23. Iar Iisus a zis ucenicilor Săi:
Adevărat zic vouă că un bogat cu
greu va intra în împărăția cerurilor.
24. Și iarăși zic vouă că mai lesne
este să treacă cămila prin urechile acu-
lui, decît să intre un bogat în împărăția
lui Dumnezeu.
25. La acest cuvînt ucenicii s-au
uimit foarte, zicînd: Dar cine poate
să se mîntuiască?
26. Dar Iisus, privind la ei le-a
zis: La oameni aceasta e cu neputință,
la Dumnezeu însă toate sînt cu putință.
27. Atunci Petru, răspunzînd, I-a
zis: Iată noi am lăsat toate și Ți-am
urmat Ție. Ce oare va fi nouă?
28. Iar Iisus le-a zis: Adevărat zic
vouă că voi cei ce Mi-ați urmat Mie,
la înnoirea lumii, cînd Fiul Omului
va ședea pe tronul slavei Sale, veți
ședea și voi pe douăsprezece tronuri,
judecînd cele douăsprezece seminții
ale lui Israel.
29. Și oricine a lăsat frați sau surori
sau tată sau mamă, sau femeie, sau
copii sau țarine, sau case, pentru
numele Meu, înmulțit va lua înapoi
și va moșteni viața veșnică.
30. Și mulți dintîi vor fi pe urmă,
și cei de pe urmă vor fi întîi.

CAP. 20

Pilda despre lucrătorii tocmiți la vie. A treia vestire a Patimilor. Fiii lui Zevedeu. Cearta pentru întîietate. Cei doi orbi.

1. Căci împărăția cerurilor este ase-
menea unui om stăpîn de casă, care a
ieșit dis-de-dimineață, să tocmească
lucrători în via sa.
2. Și învoindu-se cu lucrătorii cu un
dinar pe zi, i-a trimis în via sa.
3. Și ieșind pe la ceasul al treilea, a
văzut pe alții stînd în piață fără lucru,
4. Și le-a zis acelora: Mergeți și voi
în vie, și ce va fi cu dreptul, vă voi da.
5. Iar ei s-au dus. Ieșind iarăși
pe la ceasul al șaselea și al nouălea,
a făcut tot așa.
6. Ieșind pe la ceasul al unspreze-
celea, a găsit pe alții, stînd fără lucru,
și le-a zis: De ce ați stat aici toată
ziua fără lucru?
7. Zis-au lui: Fiindcă nimeni nu
ne-a tocmit. Zis-a lor: Duceți-vă și
voi în vie și ce va fi cu dreptul veți lua.
8. Făcîndu-se seară, stăpînul viei
a zis către îngrijitorul său: Cheamă
pe lucrători, și dă-le plata, începînd
de la cei din urmă pînă la cei dintîi.
9. Venind cei din ceasul al unspre-
zecelea, au luat cîte un dinar.
10. Și venind cei dintîi, au socotit
că vor lua mai mult, dar au luat și ei
tot cîte un dinar.
11. Și după ce au luat, cîrteau împo-
triva stăpînului casei,
12. Zicînd: Aceștia de pe urmă au
făcut un ceas și i-ai pus deopotrivă
cu noi, care am dus greutatea zilei
și arșița.
13. Iar el, răspunzînd, a zis unuia
dintre ei: Prietene, nu-ți fac nedrep-
tate. Oare nu te-ai învoit cu mine
un dinar?
14. Ia ce este al tău și pleacă.
Voiesc să dau acestuia de pe urmă ca
și ție.
15. Au nu mi se cuvine mie să fac
ce voiesc cu ale mele? Sau ochiul tău
este rău, pentru că eu sînt bun?
16. Astfel vor fi cei de pe urmă întîi
și cei dintîi pe urmă, că mulți sînt
chemați, dar puțini aleși.
17. Și suindu-se la Ierusalim, Iisus
a luat deosebi pe cei doisprezece uce-
nici și le-a spus lor, pe cale:
18. Iată ne suim la Ierusalim și
Fiul Omului va fi dat în mîna arhie-

(19) Ieș. 20, 12. Luc. 18, 20. *(20)* Marc. 10, 20. Luc. 16, 9; 18, 21. *(21)* Mat. 6, 20. Marc. 10; 21–22. Luc. 12, 33. Fapt. 2, 45. *(22)* Ps. 61, 10. Luc. 18, 23. *(23)* Pild. 11, 23. Marc. 10, 23–24. Luc. 18, 24. *(24)* Luc. 6, 24; 18, 25. *(25)* Marc. 10, 26. Luc. 18, 26. *(26)* Fac. 18, 14. Iov 42, 2. Ier. 32, 17. Zah. 8, 6. Marc. 10, 27. Luc. 1, 37; 18, 27. *(27)* Deut. 33, 9. Mat. 4, 20. Marc. 10, 28. Luc. 5,11; 18, 28. *(28)* Ințel. 3, 8. Luc. 22, 28–30. 1 Cor. 6, 2. Apoc. 3, 21; 20, 4. *(29)* Marc. 10, 29–30. Luc. 18, 29–30. *(30)* Mat. 20, 16. Marc. 10, 31. Luc. 13, 30. **Cap. 20.** – *(1)* Neem. 9, 3. Mat. 21, 33. *(8)* Apoc. 22, 12. *(15)* Fac. 4, 6. *(16)* Mat. 19, 30; 22, 14. Marc. 10, 31. Luc. 13, 30. *(17)* Marc. 10, 32. Luc. 18, 31. *(18)* Mat. 16, 21. Marc. 10, 33. Luc. 18, 31–32.

reilor și a cărturarilor, și-L vor osîndi
la moarte;
19. Și îl vor da în mîna păgînilor, ca
să-L batjocorească și să-L biciuiască și
să-L răstignească, dar a treia zi va învia.
20. Atunci a venit la El mama fii-
lor lui Zevedeu, împreună cu fiii ei,
închinîndu-se și cerînd ceva de la El.
21. Iar El a zis ei: Ce voiești? Ea
a zis Lui: Zi ca să șadă acești doi fii
ai mei, unul de-a dreapta și altul de-a
stînga Ta, întru împărăția Ta.
22. Dar Iisus, răspunzînd, a zis: Nu
știți ce cereți. Puteți, oare, să beți
paharul pe care-l voi bea Eu și cu
botezul cu care Eu mă botez să vă
botezați? Ei I-au zis: Putem.
23. Și El a zis lor: Cu adevărat,
paharul Meu veți bea și cu botezul
cu care Eu mă botez vă veți boteza,
dar a ședea de-a dreapta și de-a stînga
Mea nu este al Meu a da, ci se va da
cărora s-a pregătit de către Tatăl Meu.
24. Și auzind cei zece, s-au mîniat
pe cei doi frați.
25. Dar Iisus, chemîndu-i la Sine,
a zis: Știți că ocîrmuitorii neamurilor
domnesc peste ele și cei mari le stăpînesc.
26. Nu tot așa va fi între voi, ci
care între voi va vrea să fie mare să
fie slujitorul vostru.
27. Și care între voi va vrea să fie
întîiul, să vă fie vouă slugă,
28. După cum și Fiul Omului n-a
venit să I se slujească, ci ca să slujească
El și să-și dea viața răscumpărare
pentru mulți.
29. Și plecînd ei din Ierihon, mul-
țime mare venea în urma Lui.
30. Și iată doi orbi, care ședeau
lîngă drum, auzind că trece Iisus, au
strigat, zicînd: Miluiește-ne pe noi,
Doamne, Fiul lui David!
31. Dar mulțimea îi certa ca să tacă; ei
însă și mai tare strigau, zicînd: Miluieș-
te-ne pe noi, Doamne, Fiul lui David,
32. Și Iisus, stînd, i-a chemat și
le-a zis: Ce voiți să vă fac?
33. Zis-au Lui: Doamne, să se des-
chidă ochii noștri.
34. Și făcîndu-I-se milă, Iisus s-a
atins de ochii lor, și îndată au văzut
și I-au urmat Lui.

CAP. 21

Intrarea în Ierusalim. Alungarea vînzătorilor din Templu. Smochinul neroditor. Pilda lucrătorilor celor răi.

1. Iar cînd s-au apropiat de Ieru-
salim și au venit la Betfaghe la Mun-
tele Măslinilor, atunci Iisus a trimis
pe doi ucenici,
2. Zicîndu-le: Mergeți în satul care
este înaintea voastră și îndată veți găsi
o asină legată și un mînz cu ea: dezle-
gați-o și aduceți-o la Mine.
3. Și dacă vă va zice cineva ceva,
veți spune că-i trebuie Domnului; și
le va trimite îndată.
4. Iar acestea toate s-au făcut, ca să
se împlinească ceea ce s-a spus prin
proorocul, care zice:
5. Spuneți fiicei Sionului: Iată
Împăratul tău vine la tine blînd și șe-
zînd pe asină și pe mînz, fiul celei de
sub jug.
6. Mergînd deci, ucenicii și făcînd
după cum le-a poruncit Iisus,
7. Au adus asina și mînzul și dea-
supra lor și-au pus veșmintele, iar
El a șezut peste ele.
8. Și cei mai mulți din mulțime își
așterneau hainele pe cale, iar alții
tăiau ramuri din copaci și le așterneau
pe cale,
9. Iar mulțimile care mergeau îna-
intea Lui și care veneau după El strigau
zicînd: Osana Fiului lui David; bine-
cuvîntat este cel ce vine întru numele
Domnului! Osana întru cei de sus!
10. Și intrînd El în Ierusalim, toată
cetatea s-a cutremurat, zicînd: Cine
este Acesta?
11. Iar mulțimile răspundeau: Aces-
ta este Iisus, proorocul din Nazaretul
Galileii.

(19) Is. 53, 4. Mat. 17, 23. Marc. 10, 33–34. Luc. 9, 22. Ioan 18, 28, 32; **19, 1.** *(20)* Marc. 10, 35. *(21)* Sir. 7, 4. Marc. 10, 36–37. *(22)* Mat. 26, 39, **42.** Marc. 10, 38–40; 14, 35. *(23)* Luc. 12, 50. *(24)* Marc. 10, 41. Luc. 22, 24. *(24–25)* Marc. 10, 41–42. Luc. 22, 24–25. *(26)* Mat. 23, 11. Marc. 9, 35; 10, 43. 1 Petr. 5, 3. *(27)* Marc. 10, 44. *(28)* Is. 53, 11. Dan. 9, 24. Mat. 26, 28. Marc. 10, 45. Ioan 11, 51. Gal. 1, 4. Filip. 2, 7. 1 Tim. 2, 6. Tit. 2, 14. *(29)* Marc. 10, 46. Luc. 18, 35. *(30)* Mat. 9, 27. Luc. 18, 35. *(31)* Marc. 10, 48. Luc. 18, 35. *(32)* Luc. 18, 40–41. *(33)* Eccl. 11, 7. Marc. 10, 50–51. Luc. 18, 41. *(34)* Marc. 10, 52. Luc. 18, 43. **Cap. 21.** – *(1)* Zah. 14, 4–5. Marc. 11, 1. Luc. 19, 29. Ioan 12, 12. *(2)* Marc. 11, 2. Luc. 19, 30. *(3)* Marc. 11, 3. Luc. 19, 31. *(5)* Is. 62. 11. Zah. 9, 9. Ioan 12, 15. *(6)* Marc. 11, 4–6. Luc. 19, 32. *(7)* 4 Reg. 9, 13. Marc. 11, 7. Luc. 19, 35. Ioan 12, 14. *(8)* Lev. 23, 40. Marc. 11, 8. Luc. 19, 36. Ioan 12, 13. *(9)* 3 Reg. 1, 39. Ps. 117, 26. Mat. 23, 38. Marc. 11, 10. Luc. 13, 35; 19, 38. Ioan 12, 13. *(10)* Ioan 2, 13. *(11)* Luc. 7, 16; 24, 19.

CAP. 18

Cine este mai mare în împărăția cerurilor. Puterea cheilor. De cîte ori vom ierta pe aproapele. Pilda celui ce datora zece mii de talanți.

1. În ceasul acela, au venit ucenicii la Iisus, zicînd: Cine, oare, este mai mare în împărăția cerurilor?

2. Și chemînd la Sine un prunc, l-a pus în mijlocul lor,

3. Și a zis: Adevărat zic vouă: De nu vă veți întoarce și nu veți fi ca pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor.

4. Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în împărăția cerurilor.

5. Și cine va primi un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește.

6. Iar cine va sminti pe unul dintr-aceștia mici care cred în Mine, mai bine i-ar fi lui să i se atîrne de gît o piatră de moară și să fie afundat în adîncul mării.

7. Vai lumii, din pricina smintelilor! Că smintelile trebuie să vină, dar vai omului aceluia prin care vine sminteala.

8. Iar dacă mîna ta sau piciorul tău te smintește, taie-l și aruncă-l de la tine, că este bine pentru tine să intri în viață ciung sau șchiop, decît, avînd amîndouă mîinile sau amîndouă picioarele, să fii aruncat în focul cel veșnic.

9. Și dacă ochiul tău te smintește, scoate-l și aruncă-l de la tine, că mai bine este pentru tine să intri în viață cu un singur ochi, decît, avînd amîndoi ochii, să fii aruncat în gheena focului.

10. Vedeți să nu disprețuiți pe vreunul din aceștia mici, că zic vouă: Că îngerii lor, în ceruri, pururea văd fața Tatălui Meu, Care este în ceruri.

11. Căci Fiul Omului a venit ca să mîntuiască pe cel pierdut.

12. Ce vi se pare? Dacă are un om o sută de oi și se rătăcește una dintre ele, nu lasă, oare, în munți pe cele nouăzeci și nouă și, ducîndu-se, caută pe cea rătăcită?

13. Și dacă se întîmplă s-o găsească, adevăr grăiesc vouă că se bucură de ea mai mult decît de cele nouăzeci și nouă, care nu s-au rătăcit.

14. Astfel nu este vrere înaintea Tatălui vostru, Cel din ceruri, ca să piară vreunul dintr-aceștia mici.

15. De-ți va greși ție fratele tău, mergi, mustră-l pe el între tine și el singur. Și de te va asculta, ai cîștigat pe fratele tău.

16. Iar de nu te va asculta, ia cu tine încă unul sau doi, ca din gura a doi sau trei martori să se statornicească tot cuvîntul.

17. Și de nu-i va asculta pe ei, spune-l Bisericii; iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ți fie ție ca un păgîn și vameș.

18. Adevărat grăiesc vouă: Oricîte veți lega pe pămînt, vor fi legate și în cer, și oricîte veți dezlega pe pămînt, vor fi dezlegate și în cer.

19. Iarăși grăiesc vouă că, dacă doi dintre voi se vor învoi pe pămînt în privința unui lucru pe care îl vor cere, se va da lor de către Tatăl Meu, Care este în ceruri.

20. Că unde sînt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sînt și Eu în mijlocul lor.

21. Atunci Petru, apropiindu-se de El, I-a zis: Doamne, de cîte ori va greși față de mine fratele meu și-i voi ierta lui? Oare pînă de șapte ori?

22. Zis-a lui Iisus: Nu zic ție pînă de șapte ori, ci pînă de șaptezeci de ori cîte șapte.

23. De aceea, asemănatu-s-a împărăția cerurilor cu un rege care a voit să ia socoteala slugilor sale.

24. Și, începînd să ia socoteala, au adus la el pe un datornic cu zece mii de talanți.

25. Dar neavînd el cu ce să plătească, stăpînul său a poruncit să-l vîndă pe el și pe femeia lui, pe toate cîte are, ca să se plătească.

Cap. 18. – *(1–2)* Marc. 9, 33–36. Luc. 9, 46–47; 22, 24. *(3)* Mat. 19, 14. Marc. 10, 15. Luc. 18, 16–17. *(4)* Marc. 10, 14, 1 Cor. 14, 20. *(5)* Mat. 10, 40. Marc. 9, 37. Luc. 9, 48. *(6)* Marc. 9, 42. Luc. 17, 1–2. Rom. 14, 13. *(7)* Înțel. 4, 12. Mat. 26, 24. Luc. 17, 1. Rom. 14, 13. 1 Cor. 11, 19. *(8)* Mat. 5, 29–30. Marc. 9, 43–45. *(9)* Deut. 13, 5–10. Ps. 118, 37. Mat. 5, 29. Marc. 9, 47. *(10)* 1 Reg. 6, 16. Ps. 33, 8. Iov 1, 6. Tob. 3, 16. Evr. 1, 14. Apoc. 8, 2. *(11)* Mat. 10, 6. Marc. 2, 17. Luc. 9, 56; 19, 10. Ioan 3, 17; 12, 47. 1 Tim. 1, 15. *(12)* Ier. 50, 6. Iez. 34, 4, 11. Luc. 15, 4. *(13)* Luc. 15, 5–7. *(14)* Luc. 15, 7–10. 2 Petr. 3, 9. *(15)* Lev. 19, 17. Sir. 19, 14. Luc. 17, 3. Iac. 5, 19–20. *(16)* Deut. 17, 6. Ioan 8, 17. 2 Cor. 13, 1. Evr. 10, 28. *(17)* 1 Cor. 5, 11. 2 Tes. 3, 6, 14. *(18)* Mat. 16, 19. Ioan 20, 23. *(19)* 1 Ioan 3, 22; 5, 14. *(20)* Luc. 24, 15. *(21)* Mat. 6, 12. Luc. 17, 3–4. *(22)* Lev. 25, 39. Mat. 6, 14. Marc. 11, 25–26. Luc. 17, 4–5. Col. 3, 13. *(23)* 4 Reg. 4, 1.

26. Deci, căzîndu-i în genunchi, sluga aceea i se închina, zicînd: Doamne, îngăduiește-mă și-ți voi plăti ție tot.

27. Iar stăpînul slugii aceleia, milostivindu-se de el, i-a dat drumul și i-a iertat și datoria.

28. Dar, ieșind, sluga aceea a găsit pe unul dintre cei ce slujeau cu el și care-i datora o sută de dinari. Și punînd mîna pe el, îl sugruma zicînd: Plătește-mi ce ești dator.

29. Deci, căzînd cel ce era slugă ca și el, îl ruga zicînd: Îngăduiește-mă și îți voi plăti.

30. Iar el nu voia, ci, mergînd, l-a aruncat în închisoare, pînă ce va plăti datoria.

31. Iar celelalte slugi, văzînd deci cele petrecute, s-au întristat foarte și, venind, au spus stăpînului toate cele întîmplate.

32. Atunci, chemîndu-l stăpînul său, îi zise: Slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat-o, fiindcă m-ai rugat.

33. Nu se cădea, oare, ca și tu să ai milă de cel împreună slugă cu tine, precum și eu am avut milă de tine?

34. Și mîniindu-se stăpînul lui, l-a dat pe mîna chinuitorilor, pînă ce-i va plăti toată datoria.

35. Tot așa și Tatăl Meu cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta — fiecare fratelui său — din inimile voastre.

CAP. 19

Despre desfacerea căsătoriei. Iisus binecuvintează pe copii. Tînărul cel bogat.

1. Iar după ce Iisus a sfîrșit cuvintele acestea, a plecat din Galileea și a venit în hotarele Iudeii, dincolo de Iordan.

2. Și au mers după El mulțimi multe și i-a vindecat pe ei acolo.

3. Și au venit la El fariseii, ispitindu-L și zicînd: Se cuvine, oare, omului să-și lase femeia sa, pentru orice pricină?

4. Răspunzînd, El a zis: N-ați citit că Cel ce i-a făcut de la început i-a făcut bărbat și femeie?

5. Și a zis: Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amîndoi un trup.

6. Așa încît nu mai sînt doi ci un trup. Deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.

7. Ei I-au zis Lui: Pentru ce, dar, Moise a poruncit să-i dea carte de despărțire și să o lase?

8. El le-a zis: Pentru învîrtoșarea inimii voastre, v-a dat voie Moise să lăsați pe femeile voastre, dar din început nu a fost așa.

9. Iar Eu zic vouă că oricine va lăsa pe femeia sa, afară de cuvînt de desfrînare, și se va însura cu alta săvîrșește adulter; și cine s-a însurat cu cea lăsată săvîrșește adulter.

10. Ucenicii I-au zis: Dacă astfel este pricina omului cu femeia, nu este de folos să se însoare.

11. Iar El le-a zis: Nu toți pricep cuvîntul acesta, ci aceia cărora le este dat.

12. Că sînt fameni care s-au născut așa din pîntecele mamei lor; sînt fameni pe care oamenii i-au făcut fameni, și sînt fameni care s-au făcut fameni pe ei înșiși, pentru împărăția cerurilor. Cine poate înțelege să înțeleagă.

13. Atunci I s-au adus copii, ca să-și pună mîinile peste ei și să se roage; dar ucenicii îi certau.

14. Iar Iisus a zis: Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor.

15. Și punîndu-și mîinile peste ei, s-a dus de acolo.

16. Și, iată, venind un tînăr la El, I-a zis: Învățătorule bun, ce bine voi face, ca să am viața veșnică?

17. Iar El a zis: De ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun decît numai Unul Dumnezeu. Iar de vrei să intri în viață, păzește poruncile.

18. El I-a zis: Care? Iar Iisus a zis: Să nu ucizi, să nu săvîrșești adulter, să nu furi, să nu mărturisești strîmb;

---

(33) Iac. 2, 13. *(35)* Mat. 5, 25; 6, 12–15. Marc. 11, 25–26. **Cap. 19.** – *(1)* Marc. 10, 1. Ioan 10, 40. *(2)* Mat. 12, 15. *(3)* Marc. 10, 2. *(4)* Fac. 1, 27; 5, 2. Mal. 2, 14–15. Marc. 10, 6. *(5)* Fac. 2, 24. Marc. 10, 7–8. 1 Cor. 6, 16. Ef. 5, 31. *(6)* Marc. 10, 9. 1 Cor. 7, 10. *(7)* Deut. 24, 1. Mat. 5, 31. Marc. 10,4. *(8)* Deut. 20, 14. Marc. 10, 5. *(9)* Mat. 5, 32. Marc. 10, 11. Luc. 16, 18. *(10)* Pild. 21, 19. 1 Cor. 7, 32. *(11)* 1 Cor. 7, 2–9. *(12)* Is. 56, 3. Înțel. 3, 14. 1 Cor. 7, 7. *(13)* Marc. 10, 13. Luc. 18, 15. *(14)* Mat. 18, 3. Luc. 17, 16. *(15)* Fac. 48, 14. Marc. 10, 16. *(16)* Marc. 10, 17. Luc. 10, 25; 18, 18. *(17)* Deut. 6, 25. 1 Reg. 2, 2. Sir. 15, 15. Marc. 10, 18. Iac. 1, 17. *(18)* Ieș. 20, 13–16. Deut. 5, 17–20. Mat. 5, 21. Marc. 10, 19.

12. Și a intrat Iisus în templu și a alungat pe toți cei ce vindeau și cumpărau în templu și a răsturnat mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbei.

13. Și a zis lor: Scris este: Casa Mea, casă de rugăciune se va chema, iar voi o faceți peșteră de tîlhari.

14. Și au venit la El, în templu, orbi și șchiopi și i-a făcut sănătoși.

15. Și văzînd arhiereii și cărturarii minunile pe care le făcuse și pe copiii care strigau în templu și ziceau: Osana Fiului lui David, s-au mîniat.

16. Și I-au zis: Auzi ce zic aceștia? Iar Iisus le-a zis: Da. Au niciodată n-ați citit că din gura copiilor și a celor ce sug ți-ai pregătit laudă?

17. Și lăsîndu-i, a ieșit afară din cetate la Betania, și noaptea a rămas acolo.

18. Dimineața, a doua zi, pe cînd se întorcea în cetate, a flămînzit;

19. Și văzînd un smochin lîngă cale, s-a dus la el, dar n-a găsit nimic în el decît numai frunze, și a zis lui: De acum înainte să nu mai fie rod din tine în veac! Și smochinul s-a uscat îndată.

20. Văzînd aceasta, ucenicii s-au minunat, zicînd: Cum s-a uscat smochinul îndată?

21. Iar Iisus, răspunzînd, le-a zis: Adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință și nu vă veți îndoi, veți face nu numai ce s-a făcut cu smochinul, ci și muntelui acestuia de veți zice: Ridică-te și aruncă-te în mare, va fi așa.

22. Și toate cîte veți cere, rugîndu-vă cu credință, veți primi.

23. Iar după ce a intrat în templu, s-au apropiat de El, pe cînd învăța, arhiereii și bătrînii poporului și au zis: Cu ce putere faci acestea? Și cine Ți-a dat puterea aceasta?

24. Răspunzînd, Iisus, le-a zis: Vă voi întreba și Eu pe voi un cuvînt, pe care, de Mi-l veți spune, și Eu vă voi spune vouă cu ce putere fac acestea:

25. Botezul lui Ioan de unde a fost? Din cer sau de la oameni? Iar ei cugetau întru sine, zicînd: De vom zice: Din cer, ne va spune: De ce, dar, n-ați crezut lui?

26. Iar de vom zice: De la oameni, ne temem de popor, fiindcă toți îl socotesc pe Ioan de prooroc.

27. Și răspunzînd ei lui Iisus, au zis: Nu știm. Zis-a lor și El: Nici Eu nu vă spun cu ce putere fac acestea.

28. Dar ce vi se pare? Un om avea doi fii. Și a mers la cel dintîi și i-a zis: Fiule, du-te astăzi și lucrează în via mea.

29. Iar el răspunzînd, a zis: Nu vreau; dar pe urmă, părîndu-i rău, s-a dus.

30. Mergînd la al doilea, i-a zis de asemenea; acesta i-a răspuns: Eu, Doamne, voi merge, dar nu s-a dus.

31. Care dintr-aceștia doi a făcut voia Tatălui? Zis-au Lui: Cel dintîi. Zis-a lor Iisus: Adevărat grăiesc vouă că vameșii și desfrînatele merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu.

32. Căci a venit Ioan la voi în calea dreptății și n-ați crezut în el, ci vameșii și desfrînatele au crezut, iar voi ați văzut și nu v-ați căit nici după aceea, ca să credeți în el.

33. Ascultați altă pildă: Era un om oarecare stăpîn al casei sale, care a sădit vie. A împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit un turn și a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe.

34. Cînd a sosit timpul roadelor, a trimis pe slujitorii săi la lucrători, ca să ia partea lui din roade.

35. Dar lucrătorii, punînd mîna pe slujitori, pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorît, iar pe altul l-au ucis cu pietre.

36. Din nou a trimis alți slujitori, mai mulți decît cei dintîi, și au făcut cu ei tot așa.

37. La urmă, a trimis la ei pe fiul său zicînd: Se vor rușina de fiul meu.

---

(12) Deut. 14, 23–25. Marc. 11, 15. Luc. 19, 45. Ioan 2, 14. *(13)* 3 Reg. 8, 43. Is. 56, 7. Ier. 7, 11. Marc. 11, 17. Luc. 19, 46. Ioan 2, 16. *(14)* Is. 35, 5–6. *(15)* Is. 26, 11, Marc. 11, 18. *(16)* Ps. 8, 3. *(17)* Marc. 11, 11, 19. Ioan 11, 18. *(18)* Marc. 11, 12. *(19)* Ier. 8, 13. Marc. 11, 13, 14, 20–21. Luc. 13, 6–7. *(21)* Mat. 17, 20. Marc. 11, 23. Luc. 17, 6. Iac. 1, 6. *(22)* Mat. 7, 7. Marc. 9, 23; 11, 34. Ioan 14, 13; 15, 7. 1 Ioan 3, 22. *(23)* Ag. 2, 7. Mat. 7, 29. Marc. 11, 27. Luc. 20, 1–2. *(24)* Marc. 11, 29. Luc. 20, 3. *(25)* Marc. 11, 30. *(26)* Mat. 14, 5. Marc. 6, 20; 11, 32. Luc. 20, 6. *(27)* Pild. 26, 4. Marc. 11, 33. Luc. 20, 7–8. *(30)* Iez. 33, 31. *(31)* Luc. 3, 12; 7, 29. *(32)* Mat. 3, 1–13. Luc. 3, 12. *(33)* Ps. 79, 8. Cînt. 8, 11–12. Is. 5, 1–7. Ier. 2, 21. Marc. 12, 1. Luc. 20, 9. *(34)* Cînt. 8, 11. Luc. 20, 10. *(35)* Neem. 9, 26. Ier. 37, 15. Mih. 7, 6. Mat. 5, 12; 22, 6; 23, 34, 37. Luc. 20, 10. Evr. 11, 35. *(36)* Mat. 22, 4. Marc. 12, 56. *(37)* Luc. 20, 13.

38. Iar lucrătorii viei, văzînd pe fiul, au zis între ei: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorîm și să avem noi moștenirea lui.

39. Și, punînd mîna pe el, l-au scos afară din vie și l-au ucis.

40. Deci, cînd va veni stăpînul viei, ce va face acelor lucrători?

41. I-au răspuns: Pe cei răi, cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care vor da roadele la timpul lor.

42. Zis-a lor Iisus: Au n-ați citit niciodată în Scripturi: Piatra pe care au aruncat-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului. De la Domnul a fost aceasta și este lucru minunat în ochii noștri.

43. De aceea vă spun că împărăția lui Dumnezeu se va lua de la voi și se va da neamului care va face roadele ei.

44. Cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărîma, iar pe cine va cădea îl va spulbera.

45. Iar arhiereii și fariseii, ascultînd pildele Lui, au înțeles că despre ei vorbește.

46. Și căutînd să-L prindă, s-au temut de popor pentru că Il socotea prooroc.

CAP. 22

Parabola nunții fiului de împărat. Dinarul Cezarului. Cea mai mare poruncă din lege. Mesia: Fiul și Domnul lui David.

1. Și, răspunzînd, Iisus a vorbit iarăși în pilde, zicîndu-le:

2. Împărăția cerurilor asemănatu-s-a unui împărat care a făcut nuntă fiului său.

3. Și a trimis pe slugile sale ca să cheme pe cei poftiți la nuntă, dar ei n-au voit să vină.

4. Iarăși a trimis alte slugi, zicînd: Spuneți celor chemați: Iată, am pregătit ospățul meu; juncii mei și cele îngrășate s-au junghiat și toate sînt gata. Veniți la nuntă.

5. Dar ei, fără să țină seama, s-au dus: unul la țarina sa, altul la neguțătoria lui;

6. Iar ceilalți, punînd mîna pe slugile lui, le-au batjocorit și le-au ucis.

7. Și auzind împăratul de acestea, s-a umplut de mînie și, trimițînd oștile sale, a nimicit pe ucigașii aceia și cetății lor i-au dat foc.

8. Apoi a zis către slugile sale: Nunta este gata dar cei poftiți n-au fost vrednici.

9. Mergeți deci la răspîntiile drumurilor și pe cîți veți găsi, chemați-i la nuntă.

10. Și ieșind slugile acelea la drumuri, au adunat pe toți cîți i-au găsit, și răi și buni, și s-a umplut casa nunții cu oaspeți.

11. Iar intrînd împăratul ca să privească pe oaspeți, a văzut acolo un om care nu era îmbrăcat în haină de nuntă.

12. Și i-a zis: Prietene, cum ai intrat aici, fără haină de nuntă? El însă a tăcut.

13. Atunci împăratul a zis slugilor: Legați-l de picioare și de mîini și aruncați-l în întunericul cel mai dinafară. Acolo va fi plîngerea și scrîșnirea dinților.

14. Căci mulți sînt chemați, dar puțini aleși.

15. În vremea aceea, s-au dus fariseii și au ținut sfat ca să-L prindă pe El în cuvînt.

16. Și au trimis la El pe ucenicii lor, împreună cu Irodianii, zicînd: Învățătorule, știm că ești omul adevărului și întru adevăr înveți calea lui Dumnezeu și nu-Ți pasă de nimeni, pentru că nu cauți la fața oamenilor.

17. Spune-ne deci nouă: Ce Ți se pare? Se cuvine să dăm dajdie Cezarului sau nu?

18. Ci Iisus, cunoscînd viclenia lor, le-a răspuns: Ce Mă ispitiți, fățarnicilor?

19. Arătați-Mi banul de dajdie. Iar ei I-au adus un dinar.

20. Iisus le-a zis: Al cui e chipul acesta și inscripția de pe el?

21. Răspuns-au ei: Ale Cezarului. Atunci a zis lor: Dați deci Cezarului

---

(38) Fac. 37, 20. Ps. 2, 2. Mat. 26, 4; 27, 1. Marc. 12, 7. Luc. 20, 14. Ioan 11, 53. *(39)*. Marc. 12, 8. Luc. 20, 15; 22, 54. Ioan 18, 12. Evr. 13, 12. *(40)* Marc. 12, 9. Luc. 20, 15. *(41)* Luc. 20, 16; 21, 24. *(42)* Ps. 117, 22–23. Is. 28, 16. Zah. 3, 9. Marc. 12, 10. Luc. 14, 24; 20, 17. Fapt. 4, 11. 1 Petr. 2, 4, 6–7. *(44)* Is. 8, 14; 60, 12. Dan. 2, 34, 44. Zah. 12, 3. Luc. 2, 34; 20, 18. Rom. 9, 32–33. *(45)* Marc. 12, 12. *(46)* Luc. 19, 48. Ioan 6, 14; 7, 40. **Cap. 22.**– *(2)* Cînt. 3, 11. Is. 25, 6. Luc. 14, 16. Apoc. 19, 7. *(3)* Pild. 9, 3–5. Luc. 14, 17. *(4)* Mat. 21, 36. *(5)* Luc. 14, 17–20. *(6)* Mat. 21, 35. *(7)* Luc. 14, 21; 19, 27, 43. *(8)* Mat. 10, 11–13. *(9)* Luc. 14, 21. *(11)* Ps. 44, 15. Is. 61, 10. 2 Cor. 5, 3. Apoc. 16, 15. *(13)* Luc. 13, 28. *(14)* Mat. 20, 16. Marc. 10, 31. Luc. 14, 24. *(15)* Ps. 40, 7. Ier. 18, 19. Marc. 12, 13. Luc. 20, 20. *(16)* Marc. 12, 14. Luc. 20, 21. *(17)* Marc. 12, 14. Luc. 20, 22. *(18–19)* Marc. 12,15. Luc. 20, 23–24. *(21)* Pild. 24, 21. Marc. 12, 16–17. Luc. 20, 25. Rom. 13, 7.

cele ce sînt ale Cezarului și lui Dum-
nezeu cele ce sînt ale lui Dumnezeu.
22. Auzind acestea, s-au minunat și,
lăsîndu-l, s-au dus.
23. În ziua aceea, s-au apropiat de
El saducheii, cei ce zic că nu este
înviere, și L-au întrebat,
24. Zicînd: Învățătorule, Moise a
zis: Dacă cineva moare neavînd copii,
fratele lui să ia de soție pe cea văduvă
și să ridice urmași fratelui său.
25. Deci erau, la noi, șapte frați;
și cel dintîi s-a însurat și a murit și,
neavînd urmaș, a lăsat pe femeia sa
fratelui său.
26. Asemenea și al doilea și al trei-
lea, pînă la al șaptelea.
27. În urma lor a murit și femeia.
28. La înviere, deci, a căruia dintre
cei șapte va fi femeia? Căci toți au
avut-o de soție.
29. Răspunzînd, Iisus le-a zis: Vă
rătăciți, neștiind Scripturile, nici pu-
terea lui Dumnezeu.
30. Căci la înviere, nici nu se în-
soară, nici nu se mărită, ci sînt ca în-
gerii lui Dumnezeu în cer.
31. Iar despre învierea morților,
au n-ați citit ce vi s-a spus vouă de
Dumnezeu, zicînd:
32. Eu sînt Dumnezeul lui Avraam
și Dumnezeul lui Isaac și Dumne-
zeul lui Iacov? Nu este Dumnezeul
morților, ci al viilor.
33. Iar mulțimile, ascultîndu-L, erau
uimite de învățătura Lui.
34. Și auzind fariseii că a închis
gura saducheilor, s-au adunat laolaltă.
35. Unul dintre ei, învățător de Lege,
ispitindu-L pe Iisus, L-a întrebat:
36. Învățătorule, care poruncă este
mai mare în Lege?
37. El i-a răspuns: Să iubești pe
Domnul Dumnezeul tău, cu toată
inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot
cugetul tău.
38. Aceasta este marea și întîia
poruncă.
39. Iar a doua, la fel ca aceasta: Să
iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.
40. În aceste două porunci se cu-
prind toată Legea și proorocii.
41. Și fiind adunați fariseii, i-a în-
trebat Iisus,
42. Zicînd: Ce vi se pare despre
Hristos? Al cui Fiu este? Zis-au Lui:
Al lui David.
43. Zis-a lor: Cum deci David în
duh, Îl numește pe El Domn? — zicînd:
44. Zis-a Domnul Domnului meu:
Șezi de-a dreapta Mea, pînă ce voi
pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioa-
relor Tale.
45. Deci dacă David Îl numește
pe El Domn, cum este fiu al lui?
46. Și nimeni nu putea să-I răs-
pundă cuvînt și nici n-a mai îndrăz-
nit cineva, din ziua aceea, să-L mai
întrebe.

CAP. 23

Iisus mustră pe farisei. Ierusalimul cel ce ucide pe prooroci, și dărîmarea lui.

1. Atunci a vorbit Iisus mulțimi-
lor și ucenicilor Săi,
2. Zicînd: Cărturarii și fariseii au
șezut în scaunul lui Moise;
3. Deci toate cîte vă vor zice vouă,
faceți-le și păziți-le; dar după faptele
lor nu faceți, că ei zic, dar nu fac.
4. Că leagă sarcini grele și cu ane-
voie de purtat și le pun pe umerii
oamenilor, iar ei nici cu degetul nu
voiesc să le miște.
5. Toate faptele lor le fac ca să
fie priviți de oameni; căci își lățesc
filacteriile și își măresc ciucurii de pe
poale.
6. Și le place să stea în capul mesei
la ospețe și în băncile dintîi, în sina-
gogi,
7. Și să li se plece lumea în piețe
și să fie numiți de oameni: Rabi.
8. Voi însă să nu vă numiți Rabi,
că unul este Învățătorul vostru: Hris-
tos, iar voi toți sînteți frați.
9. Și tată al vostru să nu numiți pe
pămînt, că Tatăl vostru unul este,
Cel din ceruri.

---

(23) Marc. 12, 18. Luc. 20, 27. Fapt. 23, 8. *(24)* Fac. 38, 8. Deut. 25, 5. Rut. 4, 10. Marc. 12, 19. Luc. 20, 28. *(25)* Marc. 12, 20. Luc. 20, 29. *(26–31)* Marc. 12, 21–26. Luc. 20, 30–36. 1 Cor. 15, 43–44. *(32)* Ieș. 3, 6. Marc. 12, 26–27. Luc. 20, 37–38. *(33)* Luc. 20, 39. *(35–36)* Marc. 12, 28–29. Luc. 10, 25. *(37)* Deut. 6, 5; 10, 12. Mih. 6, 8. Marc. 12, 29–30. Luc. 10, 27. *(38)* Marc. 12, 30. *(39)* Lev. 19, 18. Mat. 5, 43. Marc. 12, 31. Luc. 10, 27. *(40)* Mat. 7, 12. Marc. 12, 31. *(41)* Marc. 12, 35. Luc. 20, 41. *(42)* Luc. 20, 41. *(43)* Marc. 12, 36. *(44)* Ps. 109, 1. Luc. 20, 42–43. Fapt. 2, 34. Evr. 1, 13. *(45)* Luc. 20, 41. *(46)* Marc. 12, 34. Luc. 14, 6; 20, 40. **Cap. 23.** – *(2)* Neem. 8, 4. *(3)* Deut. 17, 9. Rom. 2, 19. *(4)* Is. 10, 1. Luc. 11, 46. Fapt. 15, 10. *(5)* Num. 15, 38. Deut. 22, 12. Mat. 6, 1. Marc. 12, 38. *(6)* Marc. 12, 39. Luc. 11, 43; 20, 46. *(7)* Marc. 12, 38. *(8)* Ioan 13, 13. Iac. 3, 1. 1 Cor. 3, 4–7. *(9)* Mal. 1, 6; 2, 10. Ef. 3, 14

10. Nici învățători să nu vă numiți,
că Învățătorul vostru este unul: Hristos.
11. Și care este mai mare între voi
să fie slujitorul vostru.
12. Cine se va înălța pe sine se va
smeri, și cine se va smeri pe sine se va
înălța.
13. Vai vouă, cărturarilor și fari-
seilor fățarnici! Că închideți împără-
ția cerurilor înaintea oamenilor; că
voi nu intrați, și nici pe cei ce vor să
intre nu-i lăsați.
14. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor
fățarnici! Că mîncați casele văduvelor și
cu fățărnicie vă rugați îndelung; pentru
aceasta mai multă osîndă veți lua.
15. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor
fățarnici! Că înconjurați marea și uscatul
ca să faceți un ucenic! și dacă l-ați făcut,
îl faceți fiu al gheenei și îndoit decît voi.
16. Vai vouă, călăuze oarbe! care
ziceți: Cel ce se va jura pe templu,
nu este cu nimic legat, dar cel ce se
va jura pe aurul templului este legat.
17. Nebuni și orbi! Ce este mai mare,
aurul sau templul care sfințește aurul?
18. Ziceți iar: Cel ce se va jura pe
altar, cu nimic nu este legat, dar cel
ce se va jura pe darul ce este deasupra
altarului este legat.
19. Nebuni și orbi! Ce este mai mare,
darul sau altarul care sfințește darul?
20. Deci cel ce se jură pe altar se jură
pe el și pe toate cîte sînt deasupra lui.
21. Și cel ce se jură pe templu se
jură pe el și pe Cel care locuiește în el.
22. Cel ce se jură pe cer se jură
pe tronul lui Dumnezeu și pe Cel ce
șade pe tron.
23. Vai vouă, cărturarilor și fari-
seilor fățarnici! Că dați zeciuială din
izmă, din mărar și din chimen, dar ați
lăsat părțile mai grele ale Legii: judecata,
mila și credința; pe acestea trebuia să
le faceți și pe acelea să nu le lăsați.
24. Călăuze oarbe! care strecurați
țînțarul și înghițiți cămila.
25. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor
fățarnici! Că voi curățiți partea dinafară
a paharului și a blidului, iar înăuntru
sînt pline de răpire și de lăcomie.
26. Fariseule, orb!, curăță întîi par-
tea dinăuntru a paharului și a blidu-
lui, ca să fie curată și cea dinafară.
27. Vai vouă, cărturarilor și fari-
seilor fățarnici! Că semănați cu mor-
mintele cele văruite, care pe dinafară se
arată frumoase, înăuntru însă sînt pline
de oase de morți și de toată necurăția.
28. Așa și voi, pe dinafară vă arătați
drepți oamenilor, înăuntru însă sînteți
plini de fățărnicie și de fărădelege.
29. Vai vouă, cărturarilor și farise-
ilor fățarnici! Că zidiți mormintele pro
orocilor și împodobiți pe ale drepților.
30. Și ziceți: De am fi fost noi în zi-
lele părinților noștri, n-am fi fost părtași
cu ei la vărsarea sîngelui proorocilor.
31. Astfel, dar, mărturisiți voi înși-
vă că sînteți fii ai celor ce au ucis
pe prooroci.
32. Dar voi întreceți măsura pă-
rinților voștri!
33. Șerpi, pui de vipere, cum veți
scăpa de osînda gheenei
34. De aceea, iată Eu trimit la voi
prooroci și înțelepți și cărturari;
dintre ei veți ucide și veți răstigni;
dintre ei veți biciui în sinagogi și-i
veți urmări din cetate în cetate.
35. Ca să cadă asupra voastră tot
sîngele drepților, răspîndit pe pămînt,
de la sîngele dreptului Abel, pînă la
sîngele lui Zaharia, fiul lui Varahia,
pe care l-ați ucis între templu și altar.
36. Adevărat grăiesc vouă, vor veni
acestea toate asupra acestui neam.
37. Ierusalime, Ierusalime, care
omori pe prooroci și cu pietre ucizi
pe cei trimiși la tine; de cîte ori am
voit să adun pe fiii tăi, după cum
adună pasărea puii săi sub aripi, dar
nu ați voit.
38. Iată, casa voastră vi se lasă pustie;
39. Căci vă zic vouă: De acum nu
Mă veți mai vedea, pînă cînd nu veți
zice: Binecuvîntat este cel ce vine
întru numele Domnului!

---

(10) Ioan 13, 13. *(11)* Mat. 20, 26. *(12)* Iov 22, 29. Pild. 29, 23. Luc. 14, 11; 18, 14. *(13)* Iez. 22, 25. Luc. 11, 52. *(14)* Marc. 12, 40. Luc. 20, 47. *(16)* Mat. 5, 33–34; 15, 14; 23, 24. *(17)* 1 Petr. 1, 18. 2 Petr. 1, 9. *(19)* Ieș. 29, 37. 1 Petr. 1, 18. 2 Petr. 1, 9. *(21)* 3 Reg. 8, 13. 2 Paral. 6, 2. Ps. 25, 8; 131, 14. *(22)* Ps. 10, 4. Mat. 5, 34. Fapt. 7, 49. *(23)* Deut. 14, 22. Ps. 10, 7. Os. 6, 6. Mih. 6, 8. Mat. 9, 13; 12, 7. Luc. 11, 42. *(25)* Marc. 7, 3. Luc. 11, 39. *(26)* Luc. 11, 41. Tit. 1, 15. *(27)* Iov 36, 13. Luc. 11, 44. Fapt. 23, 3. *(28–31)* Luc. 11, 39–49. *(32)* Fac. 15, 15. 1 Tes. 2, 16. *(33)* Mat. 3, 7; 12, 34. *(34)* 2 Paral. 24, 21–22; 36, 15–16. Is. 1, 21; 41, 27–28. Mat. 5, 12. Luc. 11, 49. Fapt. 7, 52. *(35)* Fac. 4, 8. Ps. 101, 27. Ier. 26, 15. Luc. 11, 51. 1 Ioan 3, 12. Apoc. 18, 24. *(37)* Deut. 32, 11. Ps. 16, 8; 90, 7. Is. 1, 21; 31, 5. Luc. 13, 34. *(39)* 3 Reg. 9, 4. Ps. 117, 26. Ier. 12, 7; 22, 5. Mat. 21, 9. Luc. 13, 35. Ioan 12, 13.

CAP. 24

Dărîmarea Ierusalimului. Venirea lui Hristos și sfîrșitul lumii. Cînd va veni ceasul acela?

1. Şi ieşind Iisus şi plecînd de la
templu, s-au apropiat de El ucenicii
Lui, ca să-I arate clădirile templului.
2. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Ve-
deţi toate acestea? Adevărat grăiesc
vouă: Nu va rămîne aici piatră pe
piatră, care să nu se risipească.
3. Şi şezînd El pe Muntele Măslini-
lor, au venit la El ucenicii, deosebi,
zicînd: Spune nouă cînd vor fi acestea
şi care este semnul venirii Tale şi al
sfîrşitului veacului?
4. Răspunzînd, Iisus le-a zis: Ve-
deţi să nu vă amăgească cineva.
5. Căci mulţi vor veni în numele
Meu, zicînd: Eu sînt Hristos, şi pe
mulţi îi vor amăgi.
6. Şi veţi auzi de războaie şi de
zvonuri de războiaie; luaţi seama să
nu vă speriaţi, căci trebuie să fie
toate, dar încă nu este sfîrşitul.
7. Căci se va ridica neam peste neam
şi împărăţie peste împărăţie şi va fi foa-
mete şi ciumă şi cutremur mare pe
alocuri.
8. Dar toate acestea sînt începutul
durerilor.
9. Atunci vă vor da pe voi spre
asuprire şi vă vor ucide şi veţi fi urîţi
de toate neamurile, pentru numele Meu.
10. Atunci mulţi se vor sminti şi
se vor vinde unii pe alţii; şi se vor
urî unii pe alţii.
11. Şi mulţi prooroci mincinoşi se
vor scula şi vor amăgi pe mulţi.
12. Iar din pricina înmulţirii fără-
delegii, iubirea multora se va răci.
13. Dar cel ce va răbda pînă la
sfîrşit, acela se va mîntui.
14. Şi se va propovădui această
Evanghelie a împărăţiei în toată lumea
spre mărturie la toate neamurile; şi
atunci va veni sfîrşitul.
15. Deci, cînd veţi vedea urîciunea
pustiirii ce s-a zis prin Daniel proorocul,
stînd în locul cel sfînt — cine citeşte
să înţeleagă —,
16. Atunci cei din Iudeea să fugă
la munţi.
17. Cel ce va fi pe casă să nu se
coboare, ca să-şi ia lucrurile din casă,
18. Iar cel ce va fi în ţarină să nu
se întoarcă înapoi, ca să-şi ia haina.
19. Vai de cele însărcinate şi de
cele ce vor alăpta în zilele acelea!
20. Rugaţi-vă ca să nu fie fuga
voastră iarna, nici sîmbăta.
21. Căci va fi atunci strîmtorare
mare, cum n-a fost de la începutul
lumii pînă acum şi nici nu va mai fi.
22. Şi de nu s-ar fi scurtat acele
zile, n-ar mai scăpa nici un trup,
dar pentru cei aleşi se vor scurta
acele zile.
23. Atunci de vă va zice cineva:
Iată, Mesia este aici sau dincolo, să
nu-l credeţi.
24. Căci se vor ridica hristoşi min-
cinoşi şi prooroci mincinoşi şi vor da
semne mari şi chiar minuni, ca să amă-
gească, de va fi cu putinţă, şi pe cei
aleşi.
25. Iată, v-am spus de mai înainte.
26. Deci, de vă vor zice vouă: Iată
este în pustie, să nu ieşiţi; iată este în
cămări, să nu credeţi.
27. Căci precum fulgerul iese de
la răsărit şi se arată pînă la apus, aşa
va fi şi venirea Fiului Omului.
28. Că unde va fi stîrvul, acolo se
vor aduna vulturii.
29. Iar îndată după strîmtorarea
acelor zile, soarele se va întuneca şi
luna nu va mai da lumina ei, iar
stelele vor cădea din cer şi puterile
cerurilor se vor zgudui.
30. Atunci se va arăta pe cer sem-
nul Fiului Omului şi vor plînge toate

Cap. 24. – *(1)* Marc. 13, 1. Luc. 21, 5. *(2)* 3 Reg. 9, 7–8. Ier. 26, 18. Mih. 3, 12. Marc. 13, 2. Luc. 19, 44; 21, 6–7. *(3)* Marc. 13, 3–4. *(4)* Marc. 13, 5. Luc. 21, 8. Ef. 5, 6. 2 Tes. 2, 3. *(5)* Ier. 14, 14; 29, 9. Mat. 7, 22; 24, 24. Marc. 13, 6. Luc. 21, 8. *(6)* 2 Paral. 15, 6. Ier. 4, 27; 5, 10. Marc. 13, 7. *(7)* Is. 19, 2. Ag. 2, 21. Luc. 21, 10. *(8)* Marc. 13, 8. *(9)* Ps. 49, 17. Mat. 10, 17. Marc. 13, 9. Luc. 21, 12, 17. Ioan 15, 20. Fapt. 4, 1-3. Apoc. 2, 10. *(10)* Luc. 21, 16. 2 Tim. 1, 15. *(11)* Deut. 13, 1–3. Marc. 13, 6. 2 Petr. 2, 1. *(13)* Marc. 13, 13. Evr. 3, 6. Apoc. 2, 10. *(14)* Marc. 13. 10. Rom. 10, 18. Col. 1, 6. *(15)* Dan. 9, 27; 12, 11. Marc. 13, 14. Luc. 21, 20. *(16)* Marc. 13, 14. Luc. 21, 21. *(17–19)* Ier. 6, 25. Marc. 13, 15–17. Luc. 17, 31; 21, 33; 23, 29. *(20)* Ieş. 16, 29. Zah. 14, 6. Marc. 13, 18. *(21)* Dan. 9, 26; 12, 1. Ioil 2, 2. Marc. 13, 19. *(22)* Is. 65, 8–9. Marc. 13, 20. *(23)* Marc. 13, 21. Luc. 17, 21–23. *(24)* Deut. 13, 1–3. Mat. 24, 5. Marc. 13, 22. Apoc. 13, 13. *(25–26)* Marc. 13, 21–23. *(27)* Luc. 17, 24. *(28)* Iov 39, 30. Avac. 1, 8. Luc. 17, 37. *(29)* Is. 13, 10. Ier. 15, 9. Iez. 32, 7; 38, 19. Am. 5, 20. Ioil 2, 10; 3, 4; 4, 15. Avac. 1, 8. Marc. 56, 24–25. Luc. 21, 25–26. Apoc. 6, 12. *(30)* Dan. 7, 13–14. Zah. 12, 10. Marc. 13, 26; 14, 62. Apoc. 1, 7.

neamurile pămîntului şi vor vedea
pe Fiul Omului venind pe norii cerului,
cu putere şi cu slavă multă.
31. Şi va trimite pe îngerii Săi, cu
sunet mare de trîmbiţă, şi vor aduna
pe cei aleşi ai Lui din cele patru vîn-
turi, de la marginile cerurilor pînă
la celelalte margini.
32. Învăţaţi de la smochin pilda:
Cînd mlădiţa lui se face fragedă şi
odrăsleşte frunze, cunoaşteţi că vara
este aproape.
33. Asemenea şi voi, cînd veţi vedea
toate acestea, să ştiţi că este aproape,
la uşi.
34. Adevărat grăiesc vouă că nu va
trece neamul acesta, pînă ce nu vor
fi toate acestea.
35. Cerul şi pămîntul vor trece, dar
cuvintele Mele nu vor trece.
36. Iar de ziua şi de ceasul acela
nimeni nu ştie, nici îngerii din ceruri,
nici Fiul, ci numai Tatăl.
37. Şi precum a fost în zilele lui
Noe, aşa va fi şi venirea Fiului Omului.
38. Căci precum în zilele acelea
dinainte de potop, oamenii mîncau şi
beau, se însurau şi se măritau, pînă
în ziua cînd a intrat Noe în corabie,
39. Şi n-au ştiut pînă ce a venit
potopul şi i-a luat pe toţi, la fel va fi
şi venirea Fiului Omului.
40. Atunci, din doi care vor fi în
ţarină, unul se va lua şi altul se va lăsa.
41. Din două care vor măcina la
moară, una se va lua şi alta se va lăsa.
42. Privegheaţi deci, că nu ştiţi în
care zi vine Domnul vostru.
43. Aceea cunoaşteţi, că de-ar şti
stăpînul casei la ce strajă din noapte
vine furul, ar priveghea şi n-ar lăsa
să i se spargă casa.
44. De aceea şi voi fiţi gata, că în ceasul
în care nu gîndiţi Fiul Omului va veni.
45. Cine, oare, este slujitorul cre-
dincios şi înţelept pe care l-a pus stă-
pînul peste slugile sale, ca să le dea
hrană la timp?
46. Fericit este slujitorul acela, pe care
venind stăpînul său, îl va afla făcînd aşa.
47. Adevărat zic vouă că peste
toate avuţiile sale îl va pune.
48. Iar dacă acel slujitor, rău fiind, va
zice în inima sa: Stăpînul meu întîrzie,
49. Şi va începe să bată pe tova-
răşii săi de slujbă, să mănînce şi să
bea cu beţivii,
50. Veni-va stăpînul slujitorului
aceluia în ziua cînd nu se aşteaptă
şi în ceasul pe care nu-l cunoaşte.
51. Şi-l va tăia din dregătorie şi par-
tea lui o va pune cu făţarnicii. Acolo
va fi plîngerea şi scrîşnirea dinţilor.

CAP. 25

Pildele celor zece fecioare și a talanților. Judecata viitoare.

1. Împărăţia cerurilor se va asemăna
cu zece fecioare, care, luînd candelele
lor, au ieşit în întîmpinarea mirelui.
2. Cinci însă dintre ele erau nebune
şi cinci înţelepte.
3. Căci cele nebune, luînd cande-
lele, n-au luat cu sine untdelemn.
4. Iar cele înţelepte au luat untde-
lemn în vase, o dată cu candelele lor.
5. Dar mirele întîrziind, au aţipit
toate şi au adormit.
6. Iar la miezul nopţii s-a făcut stri-
gare: Iată, mirele vine! Ieşiţi întru
întîmpinarea lui!
7. Atunci s-au deşteptat toate acele
fecioare şi au împodobit candelele lor.
8. Şi cele nebune au zis către cele
înţelepte: Daţi-ne din untdelemnul
vostru, că se sting candelele noastre.
9. Dar cele înţelepte le-au răspuns,
zicînd: Nu, ca nu cumva să nu ne
ajungă nici nouă şi nici vouă. Mai
bine mergeţi la cei ce vînd şi cumpă-
raţi pentru voi.
10. Deci plecînd ele ca să cumpere,
a venit mirele şi cele ce erau gata au
intrat cu El la nuntă şi uşa s-a închis.
11. Iar mai pe urmă, au sosit şi
celelalte fecioare, zicînd: doamne,
doamne, deschide-ne nouă.
12. Iar el, răspunzînd, a zis: Ade-
vărat zic vouă: Nu vă cunosc pe voi.

(31) Ps. 49, 5. Mat. 13, 41. 1 Cor. 15, 52. 1 Tes. 4, 6. *(32–34)* Marc. 13, 28–30. Luc. 21, 29–32. *(35)* Ps. 118, 89. Is. 40, 8; 51, 6. Mat. 5, 18. Marc. 13, 31. Luc. 21, 33. 2 Petr. 3, 10. Evr. 1, 11. *(36)* Zah. 14, 7. Marc. 13, 32. Luc. 17, 20. Fapt. 1, 7. *(37)* Fac. 7, 7. Luc. 17, 26. 1 Petr. 3, 20. *(38)* Fac. 6, 2–5. Luc. 17, 27. *(39–41)* Fac. 7, 23. Luc. 17, 30–36. *(42–44)* Mat. 25, 13. Marc. 13, 33–37. Luc. 12, 40; 21, 36. 2 Petr. 3, 10. 1 Cor. 16, 13. 1 Tes. 5, 2, 6. Apoc. 3, 2. *(43)* Luc. 12, 39. 1 Tes. 5, 2. Apoc. 16, 15. *(45)* Luc. 12, 42. Fapt. 20, 28. 1 Cor. 4, 2. *(46–48)* Luc. 12, 37, 43–46. Apoc. 16, 15. *(49)* Ps. 49, 18. *(50)* Luc. 12, 46. *(51)* Ps. 20, 8. Mat. 8, 12; 13, 42. Luc. 12, 46. **Cap. 25.** – *(1–5)* 1 Tes. 5, 6. 2 Tes. 1, 8. *(6)* Mat. 24, 31. 1 Tes. 4, 16. *(7)* Luc. 12, 35. *(10)* Luc. 13, 25. Apoc. 19, 7. *(11)* Mat. 7, 21. Luc. 13, 25. *(12)* Ps. 5, 4. Avac. 1, 13. Luc. 13, 25. Ioan 9, 31.

13. Drept aceea, privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul cînd vine Fiul Omului.
14. Și este ca un om care, plecînd departe, și-a chemat slugile și le-a dat pe mînă avuția sa.
15. Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, altuia unul, fiecăruia după puterea lui, și a plecat.
16. Îndată, mergînd, cel ce luase cinci talanți a lucrat cu ei și a cîștigat alți cinci talanți.
17. De asemenea și cel cu doi a cîștigat alți doi.
18. Iar cel ce luase un talant s-a dus, a săpat o groapă în pămînt și a ascuns argintul stăpînului său.
19. După multă vreme a venit și stăpînul acelor slugi și a făcut socoteala cu ele.
20. Și apropiindu-se cel care luase cinci talanți, a adus alți cinci talanți, zicînd: Doamne, cinci talanți mi-ai dat, iată alți cinci talanți am cîștigat cu ei.
21. Zis-a lui stăpînul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.
22. Apropiindu-se și cel cu doi talanți, a zis: Doamne, doi talanți mi-ai dat, iată alți doi talanți am cîștigat cu ei.
23. Zis-a lui stăpînul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puțin ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.
24. Apropiindu-se apoi și cel care primise un talant, a zis: Doamne, te-am știut că ești om aspru, care seceri unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai împrăștiat.
25. De aceea, m-am temut și m-am dus de am ascuns talantul tău în pămînt; iată ai ce este al tău.
26. Și răspunzînd stăpînul său i-a zis: Slugă vicleană și leneșă, știai că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am împrăștiat?
27. Se cuvenea deci ca tu să pui banii mei la zarafi, și eu, venind, aș fi luat ce este al meu cu dobîndă.
28. Luați deci de la el talantul și dați-l celui ce are zece talanți.
29. Căci tot celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel ce n-are și ce are i se va lua.
30. Iar pe sluga netrebnică aruncați-o întru întunericul cel mai dinafară. Acolo va fi plîngerea și scrîșnirea dinților.
31. Cînd va veni Fiul Omului întru slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va ședea pe tronul slavei Sale,
32. Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile și-i va despărți pe unii de alții, precum desparte păstorul oile de capre.
33. Și va pune oile de-a dreapta Sa, iar caprele de-a stînga.
34. Atunci va zice Împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniți, binecuvîntații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă, de la întemeierea lumii.
35. Căci flămînd am fost și Mi-ați dat să mănînc; însetat am fost și M-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit,
36. Gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine.
37. Atunci drepții Îi vor răspunde, zicînd: Doamne, cînd Te-am văzut flămînd și Te-am hrănit? Sau însetat și Ți-am dat să bei?
38. Sau cînd Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat?
30. Sau cînd Te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la Tine?
40. Iar Împăratul, răspunzînd, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucît ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut.
41. Atunci va zice și celor de-a stînga: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui.

---

(13) Mat. 24, 42. Marc. 13; 33; 34, 38. Luc. 12, 40; 21, 36. Fapt. 20, 31. 1 Petr. 4, 7. 1 Cor. 16, 13. Apoc. 16, 15 *(14)* Mat. 21, 33. Luc. 19, 12. *(15)* Rom. 12, 6. 1 Cor. 12, 7, 11 Ef. 4, 11. *(19)* Mat. 18, 23. Luc. 19, 15. *(20)* Luc. 19, 16. *(21)* Is. 61, 7. Dan. 12, 2-3. Mat. 24, 45-47; 25, 31. Luc. 16, 10; 19, 17, 19. *(22)* Luc. 19, 18. *(23)* Luc. 19, 19. *(24)* Luc. 19, 20-21. *(25)* Ps. 52, 6. Luc. 19, 21. *(26)* Mat. 18, 32-33. Luc. 19, 22. *(27)* Luc. 19, 23. *(28)* Luc. 19, 24. *(29)* Mat. 13, 12. Marc. 4, 25. Luc. 8, 18; 19, 26. Ioan 15, 2. *(30)* Mat. 8, 12; 13, 42, 50; 24, 51. 2 Tes. 1, 8. *(31)* Zah. 14, 5. Mat. 13, 49; 16, 27. Marc. 8, 38. Fapt. 1, 11. Iuda 1, 14. Rom. 2, 16. Apoc. 1, 7. *(32)* Ps 1, 5. Iez. 20, 37-38; 34, 17. Mat. 13, 41, 49. Rom. 14, 10. 2 Cor. 5, 10. Apoc. 20, 12. *(33)* Is. 34, 17. Zah. 10, 3. *(34)* Dan. 7, 22. Mat. 20, 23; 25, 21, 46. Ioan 14, 2. 1 Petr. 1, 4, 9; 3, 9. Apoc. 21, 7. *(35-36)* Pild. 14, 31. Is. 58, 7. Iez. 18, 7. Sir. 7, 27; 17, 17-18. Iac. 1, 27; 2, 15. 2 Tim. 1, 18. Evr. 13, 1-2. *(40)* Pild. 14, 31; 19, 17. Mat. 10, 42. Marc. 9, 41. Evr. 6, 10. *(41)* Ps. 6, 8. Is. 30 33. Mat. 7, 23; 13, 40. 50. Luc. 13, 27. Apoc. 20, 10.

42. Căci flămînd am fost și nu Mi-ați dat să mănînc; însetat am fost și nu Mi-ați dat să beau;
43. Străin am fost și nu M-ați primit; gol și nu M-ați îmbrăcat; bolnav și în temniță, și nu M-ați cercetat.
44. Atunci vor răspunde și ei, zicînd: Doamne, cînd te-am văzut flămînd, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit?
45. El însă le va răspunde, zicînd: Adevărat zic vouă: Întrucît nu ați făcut unuia dintre acești prea mici, nici Mie nu Mi-ați făcut.
46. Și vor merge aceștia la osîndă veșnică, iar drepții la viață veșnică.

CAP. 26

Vestirea cea din urmă a Patimilor lui Iisus. Ungerea din Betania. Cina cea de Taină. Suferințele din Ghetsimani. Trădarea lui Iuda. Prinderea lui Iisus. Înfățișarea înaintea arhiereilor. Lepădarea lui Petru.

1. Iar după ce a sfîrșit toate aceste cuvinte, a zis Iisus către ucenicii Săi:
2. Știți că peste două zile va fi Paștile și Fiul Omului va fi dat să fie răstignit.
3. Atunci arhiereii și bătrînii poporului s-au adunat în curtea arhiereului, care se numea Caiafa.
4. Și împreună s-au sfătuit ca să prindă pe Iisus, cu vicleșug, și să-L ucidă.
5. Dar ziceau: Nu în ziua praznicului, ca să nu se facă tulburare în popor.
6. Fiind Iisus în Betania, în casa lui Simon Leprosul,
7. S-a apropiat de El o femeie, avînd un alabastru cu mir de mare preț, și l-a turnat pe capul Lui, pe cînd ședea la masă.
8. Și văzînd ucenicii, s-au mîniat și au zis: De ce s-a făcut risipa aceasta?
9. Căci mirul acesta se putea vinde scump, iar banii să se dea săracilor.
10. Dar Iisus, cunoscînd gîndul lor, le-a zis: Pentru ce faceți supărare femeii? Căci lucru bun a făcut ea față de Mine.
11. Căci pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu mă aveți totdeauna;
12. Că ea, turnînd mirul acesta pe trupul Meu, a făcut-o spre îngroparea Mea.
13. Adevărat zic vouă: Oriunde se va propovădui Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune și ce-a făcut ea, spre pomenirea ei.
14. Atunci unul din cei doisprezece, cel numit Iuda Iscarioteanul, ducîndu-se la arhierei,
15. A zis: Ce voiți să-mi dați și eu Il voi da în mîinile voastre? Iar ei s-au învoit cu el treizeci de arginți.
16. Și de atunci căuta un prilej potrivit ca să-L dea în mîinile lor.
17. În cea dintîi zi a Azimelor, au venit ucenicii la Iisus și L-au întrebat: Unde voiești să-Ți pregătim să mănînci Paștile?
18. Iar El a zis: Mergeți în cetate, la cutare și spuneți-i: Învățătorul zice: Timpul Meu este aproape: la tine vreau să fac Paștile cu ucenicii Mei.
19. Și ucenicii au făcut precum le-a poruncit Iisus și au pregătit Paștile.
20. Iar cînd s-a făcut seară, a șezut la masă cu cei doisprezece ucenici.
21. Și pe cînd mîncau, Iisus a zis: Adevărat grăiesc vouă, că unul dintre voi Mă va vinde.
22. Și ei, întristîndu-se foarte, au început să-I zică fiecare: Nu cumva eu sînt, Doamne?
23. Iar El, răspunzînd, a zis: Cel ce a întins cu Mine mîna în blid, acela Mă va vinde.
24. Fiul Omului merge precum este scris despre El. Vai, însă, acelui om prin care Fiul Omului se vinde! Bine era de omul acela dacă nu se năștea.
25. Și Iuda, cel ce L-a vîndut, răspunzînd, a zis: Nu cumva sînt eu, Învățătorule? Răspuns-a lui: Tu ai zis.

---

(43) Iov 22, 6–7. *(45)* Pild. 14, 31; 17, 5. Fapt. 9, 5. *(46)* Dan. 12, 2. Mat. 25, 21, 34. Ioan 5, 29. Rom. 2, 7. **Cap. 26.** – *(2)* Ieș. 12, 15. Marc. 14, 1. Luc. 22, 1. Ioan 13, 1. *(3–5)* Ps. 2, 1–2; 82, 3. Marc. 14, 1–2. Luc. 22, 2. Ioan 11, 47–53. Fapt. 4, 27. *(6–10)* Mat. 21, 17. Marc. 14, 3–6. Luc. 7, 37. Ioan 11, 2; 12, 3–7. *(11)* Deut. 15, 11. Marc. 14, 12. Ioan 12, 8; 13, 33; 14, 19. *(7)* Marc. 14, 8. Ioan 12, 7. *(13)* Pild. 10, 7. *(14)* Mat. 10, 4. Marc. 14, 10. Luc. 22, 3–4. Ioan 12, 4; 13, 2, 27. *(15)* Zah. 11, 12. Mat. 27, 3. Luc. 22, 5. *(16–20)* Ieș. 12, 6, 15. Ps. 40, 9–10. Pild. 1, 18. Marc. 14, 11–17. 18. Luc. 22, 6–14. *(21)* Ps. 40, 9. Marc. 14, 18. Ioan 13, 2, 21. *(22)* Marc. 14, 19. Ioan 13, 22. *(23)* Ps. 40, 9; 54, 14–15. Marc. 14, 20. Luc. 22, 21. Ioan 13, 18, 26. *(24)* Ps. 21. Is. 53. Dan, 9, 26. Marc. 9, 12; 14, 21–22. Luc. 22, 22; 24, 25–27. Ioan 17, 12. Fapt. 17, 2; 26, 22. 1 Cor. 15, 3.

26. Iar pe cînd mîncau ei, Iisus, luînd pîine și binecuvîntînd, a frînt și, dînd ucenicilor, a zis: Luați, mîncați, acesta este trupul Meu.

27. Și luînd paharul și mulțumind, le-a dat, zicînd: Beți dintru acesta toți.

28. Că acesta este sîngele Meu, al Legii celei Noi, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor.

29. Şi vă spun vouă că nu voi mai bea de acum din acest rod al viței pînă în ziua aceea cînd îl voi bea cu voi, nou, în împărăția Tatălui Meu.

30. Și după ce au cîntat laude, au ieşit la Muntele Măslinilor.

31. Atunci Iisus le-a zis: Voi toți vă veți sminti întru Mine în noaptea aceasta, căci scris este: Bate-voi păstorul şi se vor risipi oile turmei.

32. Dar după învierea Mea, voi merge mai înainte de voi în Galileea.

33. Iar Petru, răspunzînd, I-a zis: Dacă toți se vor sminti întru Tine, eu niciodată nu mă voi sminti.

34. Zis-a Iisus lui: Adevărat zic ție că în noaptea aceasta, mai înainte de a cînta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine.

35. Petru i-a zis: Și de ar fi să mor împreună cu Tine, nu mă voi lepăda de Tine. Și toți ucenicii au zis la fel.

36. Atunci Iisus a mers împreună cu ei la un loc ce se cheamă Ghetsimani și a zis ucenicilor: Şedeți aici, pînă ce Mă voi duce acolo și Mă voi ruga.

37. Şi luînd cu Sine pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zevedeu, a început a se întrista și a se mîhni.

38. Atunci le-a zis: Întristat este sufletul Meu pînă la moarte. Rămîneți aici și privegheați împreună cu Mine.

39. Și mergînd puțin mai înainte, a căzut cu fața la pămînt, rugîndu-se și zicînd: Părintele Meu, de este cu putință, treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voiești.

40. Şi a venit la ucenici și i-a găsit dormind şi i-a zis lui Petru: Așa, n-ați putut un ceas să privegheați cu Mine!

41. Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Căci duhul este osîrduitor, dar trupul, neputincios.

42. Iarăși ducîndu-se, a doua oară, s-a rugat, zicînd: Părintele Meu, dacă nu este cu putință să treacă acest pahar, ca să nu-l beau, facă-se voia Ta.

43. Şi venind iarăși, i-a aflat dormind, căci ochii lor erau îngreuiați.

44. Şi, lăsîndu-i, s-a dus iarăși și a treia oară s-a rugat, același cuvînt zicînd.

45. Atunci a venit la ucenici și le-a zis: Dormiți de acum şi vă odihniți! Iată s-a apropiat ceasul şi Fiul Omului va fi dat în mîinile păcătoșilor.

46. Sculaţi-vă să mergem, iată s-a apropiat cel ce M-a vîndut.

47. Şi pe cînd vorbea încă, iată a sosit Iuda, unul dintre cei doisprezece, și împreună cu el mulțime multă, cu săbii și cu toiege, de la arhierei și de la bătrînii poporului.

48. Iar vînzătorul le-a dat semn, zicînd: Pe care-L voi săruta, Acela este: puneți mîna pe El.

49. Şi îndată, venind la Iisus, a zis: Bucură-te, Învățătorule! Şi L-a sărutat.

50. Iar Iisus i-a zis: Prietene, pentru ce ai venit? Atunci ei, apropiindu-se, au pus mîinile pe Iisus și L-au prins.

51. Şi iată, unul dintre cei ce erau cu Iisus, întinzînd mîna, a tras sabia și, lovind pe sluga arhiereului, i-a tăiat urechea.

52. Atunci Iisus i-a zis: Întoarce sabia ta la locul ei, că toţi cei ce scot sabia, de sabie vor pieri.

(25–27) Marc. 6, 41; 14, 22–23. Luc. 22, 19–23. Ioan 6, 53. 1 Cor. 10, 16; 11, 23–25; 15, 3. (28) Ieş. 24, 8. Lev. 14, 25. Zah. 9, 11. Mat. 20, 28. Marc. 14, 24. Evr. 9, 22. (29) Marc. 14, 25. Luc. 22, 18. (30) 2 Reg. 15, 30. Marc. 14, 26. Luc. 22, 39. (31) Zah. 13, 7. Mat. 11, 6. Marc. 14, 27. Ioan 16, 32. (32) Mat. 28, 7, 16. Marc. 14, 28; 16, 7. Ioan 21, 1. (33) Marc. 14, 29. (34) Marc. 14, 30. Luc. 22, 34. Ioan 13, 38. (35) Marc. 14, 31. Luc. 22, 33. (36) Fac. 22, 5. Marc. 14, 32. Luc. 22, 39. Ioan 18, 1. (37) 2 Reg. 15, 30. Ps. 114, 3. Mat. 4, 21. Marc. 14, 33. Ioan 12, 27. (38) Ps. 41, 6, 12. Marc. 14, 34. Luc. 22, 40. (39) Mat. 20, 22. Marc. 14, 35–36. Luc. 22, 41–42. Ioan 5, 30; 6, 38. Filip. 2, 8. Evr. 5, 7–8. (40) Ier. 12, 5. Marc. 14, 37. Luc. 22, 45. (41) Marc. 13, 33; 14, 38. Luc. 22, 40, 46. Ef. 6, 18. (42) Mat. 20, 22. Marc. 14, 39. (43–46) Marc. 14, 40–42. (47) Marc. 14, 43. Luc. 22, 47. Ioan 18, 3. Fapt. 1, 16. (48) Marc. 14, 44. Luc. 22, 47. (49) 2 Reg. 20, 9. Marc. 14, 45. (50) Ps. 40, 9. Marc. 14, 46. Luc. 22, 48. Ioan 13, 27. (51) Marc. 14, 47. Luc. 22, 49–50. Ioan 18, 10. (52) Fac. 9, 6. Num. 35, 33. 2 Reg. 2, 33. Luc. 22, 51. Apoc. 13, 10.

53. Sau ți se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu și să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?

54. Dar cum se vor împlini Scripturile, că așa trebuie să fie?

55. În ceasul acela, a zis Iisus mulțimilor: Ca la un tîlhar ați ieșit cu săbii şi cu toiege, ca să Mă prindeți. În fiecare zi şedeam în templu și învățam și n-ați pus mîna pe Mine.

56. Dar toate acestea s-au făcut ca să se împlinească Scripturile proorocilor. Atunci toţi ucenicii, lăsîndu-l, au fugit.

57. Iar cei care au prins pe Iisus L-au dus la Caiafa arhiereul, unde erau adunați cărturarii și bătrînii.

58. Iar Petru Îl urma de departe pînă a ajuns la curtea arhiereului și, intrînd înăuntru, ședea cu slugile, ca să vadă sfîrşitul.

59. Iar arhiereii, bătrînii și tot sinedriul căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-L omoare.

60. Şi n-au găsit, deși veniseră mulți martori mincinoşi. Mai pe urmă însă au venit doi,

61. Şi au spus: Acesta a zis: Pot să dărîm templul lui Dumnezeu și în trei zile să-l clădesc.

62. Și, sculîndu-se, arhiereul I-a zis: Nu răspunzi nimic la ceea ce mărturisesc aceştia împotriva Ta?

63. Dar Iisus tăcea. Și arhiereul I-a zis: Te jur pe Dumnezeul cel viu, să ne spui nouă de ești Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.

64. Iisus i-a răspuns: Tu ai zis. Şi vă spun încă: De acum veți vedea pe Fiul Omului șezînd de-a dreapta puterii şi venind pe norii cerului.

65. Atunci arhiereul și-a sfîșiat hainele, zicînd: A hulit! Ce ne mai trebuie martori? Iată acum aţi auzit hula Lui.

66. Ce vi se pare? Iar ei, răspunzînd, au zis: Este vinovat de moarte.

67. Şi au scuipat în obrazul Lui, bătîndu-L cu pumnii, iar unii îi dădeau palme,

68. Zicînd: Proorocește-ne, Hristoase, cine este cel ce Te-a lovit.

69. Iar Petru ședea afară, în curte. Şi o slujnică s-a apropiat de el, zicînd: Și tu erai cu Iisus Galileianul.

70. Dar el s-a lepădat înaintea tuturor, zicînd: Nu știu ce zici.

71. Și ieșind el la poartă, l-a văzut alta și a zis celor de acolo: Şi acesta era cu Iisus Nazarineanul.

72. Şi iarăşi s-a lepădat cu jurămînt: Nu cunosc pe omul acesta.

73. Iar după puțin, apropiindu-se cei ce stăteau acolo au zis lui Petru: Cu adevărat și tu ești dintre ei, căci și graiul tău te vădește.

74. Atunci el a început a se blestema şi a se jura: Nu cunosc pe omul acesta. Şi îndată a cîntat cocoșul.

75. Și Petru și-a adus aminte de cuvîntul lui Iisus, care zisese: Mai înainte de a cînta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine. Și ieșind afară, a plîns cu amar.

CAP. 27

Iisus înaintea lui Pilat. Iuda se spînzură. Iisus și Baraba. Iisus dat spre moarte. Biciuirea, batjocorirea, răstignirea, moartea și înmormîntarea.

1. Iar făcîndu-se dimineață, toți arhiereii și bătrînii poporului au ținut sfat împotriva lui Iisus, ca să-l omoare.

2. Și, legîndu-L, L-au dus și L-au predat dregătorului Ponțiu Pilat.

3. Atunci Iuda, cel ce L-a vîndut, văzînd că a fost osîndit la moarte, s-a căit și a adus înapoi arhiereilor și bătrînilor cei treizeci de arginți,

4. Zicînd: Am greșit vînzînd sînge nevinovat. Ei i-au zis: Ce ne privește pe noi? Tu vei vedea.

5. Și el, aruncînd arginții în templu, a plecat și, ducîndu-se, s-a spînzurat.

(53) 4 Reg. 6, 17. Dan. 7, 10. Luc. 24, 26. (54) Ps. 21. Dan. 9, 26. Mat. 26, 24. Luc. 24, 25. (55) Marc. 14, 48–49. Luc. 22, 52. (56) Ps. 21, 17. Plîng. 4, 20. Marc. 14, 50. Ioan 16, 32. (57–58) Lev. 4, 15. Marc. 14, 53–54. Luc. 22, 54–55. Ioan 18, 12–15, 24. (59) Ps. 26, 16; 34, 11. Marc. 14, 55. (60) Deut. 19, 15–18. 3 Reg. 21, 13. Ps. 26, 16; 34, 11; 93, 21. Marc. 14, 57. Fapt. 6, 11–13. (61–62) Mat. 27, 40. Marc. 14, 58–60. Ioan 2, 19. (63) Lev. 5, 1. 3 Reg. 22, 16. Is. 53, 7. Mat. 27, 12. Marc. 14, 61. Luc. 22, 67. Fapt. 8, 32–33. (64) Ps. 109, 1. Dan. 7, 13. Mat. 16, 27. Marc. 14, 62. Ioan 1, 51; 6, 62. Fapt. 1, 11. Rom. 14, 11. 1 Tes. 4, 16. Apoc. 1, 7. (65) 4 Reg. 18, 37; 19, 1. 1 Ezd. 9, 3. Fapt. 14, 14. (66) Lev. 24, 16. Ier. 26, 11. Marc. 14, 64. Ioan 19, 7. (67–71) Ps. 21, 7. Is. 50, 6; 53, 3. Marc. 14, 65–69. Luc. 22, 63–65. Ioan 18, 16–17; 19, 3. (72–75) Jud. 12, 5–6. Marc. 14, 70–72. Luc. 22, 58–62. Ioan 13, 38; 18, 25–27. **Cap. 27.** – (1) Ps. 2, 1–2. Mih. 2, 1. Marc. 15, 1. Luc. 22, 66; 23, 1. Ioan 18, 24. (2) Mat. 20, 19. Marc. 15, 1. Luc. 23, 1. Ioan 18, 28. (3) Mat. 26, 14–15. (4) Înțel. 2, 13. (5) 2 Reg. 17, 23. Ier. 32, 7. Zah. 11, 13. Fapt. 1, 18.

6. Iar arhiereii, luînd banii, au zis: Nu se cuvine să-i punem în vistieria templului, deoarece sînt preț de sînge.

7. Și ținînd ei sfat, au cumpărat cu ei Țarina Olarului, pentru îngroparea străinilor.

8. Pentru aceea s-a numit țarina aceea, Țarina Sîngelui, pînă în ziua de astăzi.

9. Atunci s-a împlinit cuvîntul spus de Ieremia proorocul, care zice: Și au luat cei treizeci de arginți, prețul celui prețuit, pe care l-au prețuit fiii lui Israel.

10. Și i-au dat pe Țarina Olarului, după cum mi-a spus mie Domnul.

11. Iar Iisus stătea înaintea dregătorului. Și L-a întrebat dregătorul, zicînd: Tu ești regele Iudeilor? Iar Iisus i-a răspuns: Tu zici.

12. Și la învinuirile aduse Lui de către arhierei și bătrîni, nu răspundea nimic.

13. Atunci I-a zis Pilat: Nu auzi cîte mărturisesc ei împotriva Ta?

14. Și nu i-a răspuns lui nici un cuvînt, încît dregătorul se mira foarte.

15. La sărbătoarea Paștilor, dregătorul avea obiceiul să elibereze mulțimii un întemnițat pe care-l voiau.

16. Și aveau atunci un vinovat vestit, care se numea Baraba.

17. Deci adunați fiind ei, Pilat le-a zis: Pe cine voiți să vi-l eliberez, pe Baraba sau pe Iisus, care se zice Hristos?

18. Că știa că din răutate L-au dat în mîna lui.

19. Și pe cînd stătea Pilat în scaunul de judecată, femeia lui i-a trimis acest cuvînt Nimic să nu-i faci Dreptului aceluia, că mult am suferit azi, în vis, pentru El.

20. Însă arhiereii și bătrînii au înduplecat mulțimile ca să ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-L piardă.

21. Iar dregătorul, răspunzînd, le-a zis: Pe cine din cei doi, voiți să vă eliberez? Iar ei au răspuns: Pe Baraba.

22. Și Pilat le-a zis: Dar ce voi face cu Iisus, ce se cheamă Hristos? Toți au răspuns: Să fie răstignit!

23. A zis iarăși Pilat: Dar ce rău a făcut? Ei însă mai tare strigau și ziceau: Să fie răstignit!

24. Și văzînd Pilat că nimic nu folosește, ci mai mare tulburare se face, luînd apă și-a spălat mîinile înaintea mulțimii, zicînd: Nevinovat sînt de sîngele Dreptului acestuia. Voi veți vedea.

25. Iar tot poporul a răspuns și a zis: Sîngele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!

26. Atunci le-a liberat pe Baraba iar pe Iisus L-a biciuit și L-a dat să fie răstignit.

27. Atunci ostașii dregătorului, ducînd ei pe Iisus în pretoriu, au adunat în jurul Lui toată cohorta.

28. Și L-au dezbrăcat de hainele Lui și I-au pus o hlamidă roșie.

29. Și împletind o cunună de spini, I-au pus-o pe cap și în mîna Lui cea dreaptă trestie; și, îngenunchind înaintea Lui, își băteau joc de El, zicînd: Bucură-Te, regele Iudeilor!

30. Și scuipînd asupra Lui, au luat trestia și-L băteau peste cap.

31. Iar după ce L-au batjocorit, L-au dezbrăcat de hlamidă, L-au îmbrăcat cu hainele Lui și L-au dus să-L răstignească.

32. Și ieșind, au găsit pe un om din Cirene, cu numele Simon; pe acesta l-au silit să ducă crucea Lui.

33. Și venind la locul numit Golgota care înseamnă: Locul Căpățînii,

34. I-au dat să bea vin amestecat cu fiere; și, gustînd, nu a voit să bea.

35. Iar după ce L-au răstignit, au împărțit hainele Lui, aruncînd sorți, ca să se împlinească ceea ce s-a zis de proorocul: Împărțit-au hainele Mele între ei, iar pentru cămașa Mea au aruncat sorți.

36. Și ostașii, șezînd, Îl păzeau acolo.

37. Și deasupra capului au pus vina Lui scrisă: *Acesta este Iisus, regele iudeilor.*

38. Atunci au fost răstigniți împreună cu El doi tîlhari, unul de-a dreapta și altul de-a stînga.

(8) Fapt. 1, 19. *(9)* Ier. 32, 9. Zah. 11, 12-13. *(11)* Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan 18, 33, 37. 1 Tim. 6, 13. *(12)* Is. 53, 7. Mat. 26, 63. Marc. 15, 3. Luc. 23, 9. Ioan 19, 9. *(12)* Ps. 37, 13-14. *(13)* Marc. 15, 4. *(14-18)* Mat. 21, 11. Marc. 15, 5-9. Luc. 23, 17-19. Ioan 18, 39. *(19)* Fac. 40, 5. *(20)* Ps. 21, 12-13. Marc. 15, 11. Luc. 23, 18. Ioan 18, 40. Fapt. 3, 14. *(21-23)* Ințel. 2, 20. Marc. 15, 9-14. Luc. 23, 17-23. Ioan 18, 39. *(34)* Deut. 19, 10; 21, 6. Luc. 23, 24. *(25)* Deut. 19, 10. 2 Reg. 1, 16. 3 Reg. 2, 32. Ps. 108, 14. Fapt. 5, 28. *(26)* Is. 53, 5-6. Marc. 15, 15. Luc. 23, 25. Ioan 19, 1, 16. *(27-28)* Jud. 9, 24. Ps. 21, 17. Marc. 15, 16-17. Luc. 23, 11. *(29-31)* Jud. 16, 25. Is. 53, 3-7. Marc. 15, 17-20. Luc. 23, 11. Ioan 19, 2-16. *(32-33)* Num. 19, 3. Marc. 15, 21-22. Luc. 23, 26, 33. Ioan 19, 17. Evr. 13, 12. *(34-35)* Ps. 21, 20; 68, 25. Mat. 27, 48. Marc. 15, 22-24. Luc. 23, 34-36. Ioan 19, 23. *(36)* Mat. 27, 54. *(37)* Marc. 15, 26. Luc. 23, 38. Luc. 19, 19. *(38)* Is. 53, 12. Marc. 15, 27. Luc. 23, 32. Ioan 19, 18.

39. Iar trecătorii Îl huleau, clătinîndu-și capetele,

40. Și zicînd: Tu, cel ce dărîmi templul și în trei zile îl zidești, mîntuiește-Te pe Tine însuți! Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce!

41. Asemenea și arhiereii, bătîndu-și joc de El, cu cărturarii și cu bătrînii, ziceau:

42. Pe alții i-a mîntuit, iar pe Sine nu poate să se mîntuiască! Dacă este regele lui Israel, să se coboare acum de pe cruce, și vom crede în El.

43. S-a încrezut în Dumnezeu: Să-L scape acum, dacă-L vrea pe El! Căci a zis: Sînt Fiul lui Dumnezeu.

44. În același chip Îl ocărau și tîlharii cei împreună răstigniți cu El.

45. Iar de la ceasul al șaselea, s-a făcut întuneric peste tot pămîntul, pînă la ceasul al nouălea.

46. Iar în ceasul al nouălea a strigat Iisus cu glas mare, zicînd: Eli, Eli, lama sabahtani! adică: Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?

47. Iar unii dintre cei ce stăteau acolo, auzind, ziceau: Pe Ilie îl strigă Acesta.

48. Și unul dintre ei, alergînd îndată și luînd un burete, și umplîndu-l de oțet și punîndu-l într-o trestie, Îi da să bea.

49. Iar ceilalți ziceau: Lasă, să vedem dacă vine Ilie să-L mîntuiască.

50. Iar Iisus, strigînd iarăși cu glas mare, și-a dat duhul.

51. Și iată, catapeteasma templului s-a sfîșiat în două, de sus pînă jos, și pămîntul s-a cutremurat și pietrele s-au despicat;

52. Mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților adormiți s-au sculat.

53. Și ieșind din morminte, după învierea Lui, au intrat în cetatea sfîntă și s-au arătat multora.

54. Iar sutașul și cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, văzînd cutremurul și cele întîmplate, s-au înfricoșat foarte, zicînd: Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu era Acesta!

55. Și erau acolo multe femei, privind de departe, care urmaseră din Galileea pe Iisus, slujindu-I,

56. Între care era Maria Magdalena și Maria, mama lui Iacov și a lui Iosif, și mama fiilor lui Zevedeu.

57. Iar făcîndu-se seară, a venit un om bogat din Arimateea, cu numele Iosif, care și el era ucenic al lui Iisus.

58. Acesta, ducîndu-se la Pilat a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să i se dea.

59. Și Iosif, luînd trupul, L-a înfășurat în giulgiu curat de in.

60. Și L-a pus în mormîntul nou al său, pe care-l săpase în stîncă, și, prăvălind o piatră mare la ușa mormîntului, s-a dus.

61. Iar acolo era Maria Magdalena și cealaltă Marie, șezînd la mormînt.

62. Iar a doua zi, care este după vineri, s-au adunat arhiereii și fariseii la Pilat,

63. Zicînd: Doamne, ne-am adus aminte că amăgitorul Acela a spus, fiind încă în viață: După trei zile Mă voi scula.

64. Deci, poruncește ca mormîntul să fie păzit pînă a treia zi, ca nu cumva ucenicii Lui să vină și să-L fure și să spună poporului: S-a sculat din morți. Și va fi rătăcirea de pe urmă mai rea decît cea dintîi.

65. Pilat le-a zis: Aveți strajă; mergeți și întăriți cum știți.

66. Iar ei, ducîndu-se, au întărit mormîntul cu strajă, pecetluind piatra.

CAP. 28

Învierea lui Hristos. Arătările Mîntuitorului. Porunca botezului.

1. După ce a trecut sîmbăta, cînd se lumina de ziua întîia a săptămînii *(Duminecă)*, a venit Maria Magdalena și cealaltă Marie, ca să vadă mormîntul.

2. Și iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului, coborînd din cer și venind, a prăvălit piatra și ședea deasupra ei.

(39) Ps. 21, 7; 68, 24; 108, 25. Marc. 15, 29. Luc. 23, 35. *(40-42)* Mat. 26, 61. Marc. 14, 58; 15, 30-32. Luc. 23, 35-37. Ioan 2, 19. *(43)* Ps. 21, 8. Ințel. 2, 13, 18., *(44)* Dan. 3, 15; 6, 21. Marc. 15, 32. Luc. 23, 39. *(45)* Am. 8, 9. Luc. 23, 44. *(46)* Ps. 21, 1. Marc. 15, 34. Evr. 5, 7. *(47)* Marc. 15, 35. *(48)* Ps. 68, 25. Mat. 27, 34. Marc. 15, 36. Luc. 23, 36. Ioan 19, 28-29. *(49-57)* Ies. 26, 31. 1 Reg. 1, 1. 2 Paral. 3, 14. Dan. 3, 25. Ințel. 2, 17. Mat. 28, 1. Marc. 15, 36-43. Luc. 23, 36-51. Ioan 19, 30-38. Evr. 10, 20. *(58-61)* Mat. 28, 1. Marc. 15, 44-47. Luc. 23, 52-55. *(63)* Mat. 16, 21; 17, 23; 20, 19; 26, 61. Marc. 8, 31; 10, 34. Luc. 9, 22; 18, 33; 24, 6. Ioan 2, 19, 7, 12. *(66)* Ps. 40, 8. Dan. 6, 18. **Cap. 28.** – *(1)* Mat. 27, 56, 61. Marc. 16, 1. Luc. 23, 56; 24, 1. Ioan 20, 1. *(2)* Marc. 16, 3-5. Luc. 24, 4. Ioan 20, 11-12.

3. Și înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada.
4. Și de frica lui s-au cutremurat străjerii și s-au făcut ca morți.
5. Iar îngerul, răspunzînd, a zis femeilor: Nu vă temeți, că știu că pe Iisus cel răstignit Îl căutați.
6. Nu este aici; căci s-a sculat precum a zis; veniți de vedeți locul unde a zăcut.
7. Și degrabă mergînd, spuneți ucenicilor Lui că s-a sculat din morți și iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo îl veți vedea. Iată v-am spus vouă.
8. Iar plecînd ele în grabă de la mormînt, cu frică și cu bucurie mare au alergat să vestească ucenicilor Lui.
9. Dar cînd mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întîmpinat, zicînd: Bucurați-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat.
10. Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeți. Duceți-vă și vestiți fraților Mei, ca să meargă în Galileea, și acolo Mă vor vedea.
11. Și plecînd ele, iată unii din strajă, venind în cetate, au vestit arhiereilor toate cele întîmplate.
12. Și, adunîndu-se ei împreună cu bătrînii și ținînd sfat, au dat bani mulți ostașilor,
13. Zicînd: Spuneți că ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat, pe cînd noi dormeam;
14. Și de se va auzi aceasta la dregătorul, noi îl vom îndupleca și pe voi fără grijă vă vom face.
15. Iar ei, luînd arginții, au făcut precum au fost învățați. Și s-a răspîndit cuvîntul acesta între Iudei, pînă în ziua de azi.
16. Iar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise lor Iisus:
17. Și văzîndu-L, I s-au închinat, ei care se îndoiseră.
18. Și apropiindu-se Iisus, le-a vorbit lor, zicînd: Datu-Mi-s-a toată puterea, în cer și pe pămînt,
19. Drept aceea, mergînd, învățați toate neamurile, botezîndu-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh,
20. Învățîndu-le să păzească toate cîte v-am poruncit vouă, și iată Eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului. Amin.

(3) Dan. 10, 6. Marc. 16, 5. Luc. 24, 4. *(4)* Marc. 16, 5. Luc. 24, 5. *(5)* Marc. 16, 6. Luc. 24, 5. Ioan 20, 13. *(6)* Mat. 12, 40; 16, 21; 17, 23. Marc. 16, 6. Luc. 24, 6. *(7)* Mat. 26, 32. Marc. 14, 28; 16, 7. Luc. 24, 6. Ioan 21, 1. Fapt. 1, 3; 10, 40–41. 1 Cor. 15,5. *(8)* Jud. 13, 22. Marc. 16, 8. Luc. 24, 9–10, 22. *(9)* Marc. 16, 9–10. Luc. 8, 2. Ioan 20, 14. *(10)* Ioan 20, 17. Evr. 2, 11. *(16)* Mat. 26, 32; 28, 7. Marc. 14, 28. *(17)* Luc. 24, 52. *(18)* Ps. 8, 6. Dan. 7, 13–14. Mat. 11, 27. Luc. 1, 32; 10, 22. Ioan 3, 31, 35; 5, 22; 13, 2; 17, 2. 1 Petr. 3, 22. Rom. 14, 9. 1 Cor. 15, 24. Ef. 1, 10, 22. Filip. 2, 9. Col. 1, 16. Evr. 2, 8. Apoc. 17, 14; 19, 16. *(19)* Is. 52, 10. Marc. 16, 15. Luc. 24, 47. Ioan 15, 16. Fapt. 2, 38. 1 Ioan 5, 7. Rom. 10, 18. Col. 1, 23. *(20)* Mat. 18, 20. Ioan 14, 18.

SFÎNTA EVANGHELIE CEA DUPĂ MARCU

CAP. 1

Ioan Botezătorul și Iisus Hristos. Ispitirea. Predica. Primii ucenici. Primele vindecări.

1. Începutul Evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.
2. Precum este scris în prooroci: Iată Eu trimit îngerul Meu înaintea feței Tale care va pregăti calea Ta.
3. Glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.
4. Ioan boteza în pustie, propovăduind, botezul pocăinței întru iertarea păcatelor,
5. Și ieșeau la el tot ținutul Iudeii și toți cei din Ierusalim și se botezau de către el, în rîul Iordan, mărturisindu-și păcatele.
6. Și Ioan era îmbrăcat în haină de păr de cămilă, avea cingătoare de piele împrejurul mijlocului și mînca lăcuste și miere sălbatică.
7. Și propovăduia, zicînd: Vine în urma mea Cel ce este mai tare decît mine, căruia nu sînt vrednic, plecîndu-mă, să-I dezleg cureaua încălțămintelor.
8. Eu v-am botezat pe voi cu apă, El însă vă va boteza cu Duh Sfînt.
9. Și în zilele acelea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii și s-a botezat în Iordan, de către Ioan.
10. Și îndată, ieșind din apă, a văzut cerurile deschise și Duhul ca un porumbel coborîndu-se peste El.
11. Și glas s-a făcut din ceruri: Tu ești Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.
12. Și îndată duhul L-a mînat în pustie.
13. Și a fost în pustie patruzeci de zile, fiind ispitit de Satana. Și era împreună cu fiarele, și îngerii Ii slujeau.
14. După ce Ioan a fost prins, Iisus a venit în Galileea, propovăduind Evanghelia împărăției lui Dumnezeu,
15. Și zicînd: S-a împlinit vremea și s-a apropiat împărăția lui Dumnezeu. Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie.
16. Și umblînd pe lîngă Marea Galileii, a văzut pe Simon și pe Andrei, fratele lui, aruncînd mrejele în mare, căci ei erau pescari.
17. Și le-a zis Iisus: Veniți după Mine și vă voi face să fiți pescari de oameni.
18. Și îndată, lăsînd mrejele, au mers după El.
19. Și mergînd puțin mai înainte, a văzut pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui. Și ei erau în corabie, dregîndu-și mrejele.
20. Și i-a chemat pe ei îndată. Iar ei, lăsînd pe tatăl lor Zevedeu în corabie, cu simbriașii lor, s-au dus după El.
21. Și venind în Capernaum și îndată intrînd sîmbăta în sinagogă, îi învăța.

Cap. 1. — *(2)* Mal. 3, 1. Mat. 11, 10. Luc. 7, 27. *(3)* Is. 40, 3. Mat. 3, 3. Luc. 3, 4. Ioan 1, 23. *(4)* Mat. 3, 1. Luc. 3, 3. Ioan 1, 31; 3, 23. Fapt. 13, 24. *(5)* Mat. 3, 5–6. Luc. 7, 29. *(6)* Lev. 11, 22. Mat. 3, 4. Luc. 7, 33. *(7)* Mat. 3, 11. Luc. 3, 16. Ioan 1, 15, 27. Fapt. 13, 25. *(8)* Is. 44, 3. Ioil 3, 1. Mat. 3, 11. Ioan 1, 26. Fapt. 1, 5; 2, 4; 10, 45; 11, 15. 1 Cor. 12, 13. *(9–10)* Mat. 3, 13–16. Luc. 3, 21–22. Ioan 1, 32. *(11)* Ps. 2, 6. Is. 42, 1. Mat. 3, 17. Marc. 9, 7. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 6, 27. *(12)* Mat. 4, 1. Luc. 4, 1. *(13)* Mat. 4, 2, 11. Luc. 4, 2. *(14–21)* Mat. 3, 2; 4, 11–22. Luc. 4, 11–15, 31; 5, 2–11. Ioan 4, 43. Gal. 4, 4–6. Ef. 1, 10.

22. Și erau uimiți de învățătura Lui. Căci îi învăța pe ei ca Cel ce are putere, iar nu în felul cărturarilor.

23. Și era în sinagoga lor un om cu duh necurat, care striga tare,

24. Zicînd: Ce ai cu noi, Iisuse Nazarinene? Ai venit ca să ne pierzi? Te știm cine ești: Sfîntul lui Dumnezeu.

25. Și Iisus l-a certat, zicînd: Taci și ieși din el.

26. Și scuturîndu-l duhul cel necurat și strigînd cu glas mare, a ieșit din el.

27. Și s-au spăimîntat toți, încît se întrebau între ei, zicînd: Ce este aceasta? — Învățătură nouă și cu putere! Că și duhurilor necurate le poruncește, și I se supun.

28. A ieșit vestea despre El îndată pretutindeni în toată împrejurimea Galileii.

29. Și îndată ieșind ei din sinagogă, au venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacov și cu Ioan.

30. Iar soacra lui Simon zăcea, prinsă de friguri, și îndată I-au vorbit despre ea.

31. Și apropiindu-se, a ridicat-o, apucînd-o de mînă. Și au lăsat-o frigurile și ea le slujea.

32. Iar cînd s-a făcut seară și soarele apusese, au adus la el pe toți bolnavii și demonizații.

33. Și toată cetatea era adunată la ușă.

34. Și a tămăduit pe mulți care pătimeau de felurite boli și demoni mulți a alungat. Iar pe demoni nu-i lăsa să vorbească, pentru că-L știau că El e Hristos.

35. Și a doua zi, foarte de dimineață, sculîndu-se, a ieșit și s-a dus într-un loc pustiu și se ruga acolo.

36. Și a mers după El Simon și cei ce erau cu el.

37. Și aflîndu-L, I-au zis: Toți Te caută pe Tine.

38. Și El a zis lor: Să mergem în altă parte, prin cetățile și satele învecinate, ca să propovăduiesc și acolo, căci pentru aceasta am venit.

39. A venit propovăduind prin sinagogile lor, în toată Galileea, alungînd pe demoni.

40. Și un lepros a venit la El, rugîndu-L și îngenunchind și zicînd: De voiești poți să mă curățești.

41. Și făcîndu-I-se milă, a întins mîna și s-a atins de el și i-a zis: Voiesc, curățește-te.

42. Și îndată s-a depărtat lepra de la el și s-a curățit.

43. Și poruncindu-i cu asprime, îndată l-a alungat,

44. Și i-a zis: Vezi, nimănui să nu spui nimic, ci mergi de te arată preotului și adu, pentru curățirea ta, cele ce a rînduit Moise, spre mărturie lor.

45. Iar el, ieșind, a început să propovăduiască multe și să răspîndească cuvîntul, încît Iisus nu mai putea să intre pe față în cetate, ci stătea afară, în locuri pustii, și veneau la El de pretutindeni.

CAP. 2

Vindecarea paraliticului. Chemarea lui Matei. Postul. Smulgerea spicelor în zi de sîmbătă.

1. Și intrînd iarăși în Capernaum, după cîteva zile, s-a auzit că este în casă,

2. Și îndată s-au adunat mulți, încît nu mai era loc, nici înaintea ușii, și le grăia lor cuvîntul.

3. Și au venit la El, aducînd un slăbănog, pe care-l purtau patru inși.

4. Și neputînd ei, din pricina mulțimii, să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul.

5. Și văzînd Iisus credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule, iertate îți sînt păcatele tale!

6. Și erau acolo unii dintre cărturari, care ședeau și cugetau în inimile lor:

7. Pentru ce vorbește Acesta astfel? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu?

8. Și îndată cunoscînd Iisus, cu duhul Lui, că așa cugetau ei în sine, le-a zis lor: De ce cugetați acestea în inimile voastre?

9. Ce este mai ușor a zice slăbănogului: Iertate îți sînt păcatele, sau a zice: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă?

(22) Is. 50, 4. Mat. 7, 28–29. Luc. 2, 47. 4, 32. *(23)* Luc. 4, 33. *(24)* Dan. 9, 24. Mat; 8, 29. Marc. 5, 7. Iac. 2, 19. *(25–26)* Marc. 1, 34; 9, 20–25. *(27)* Marc. 2, 12; 6, 2. Fapt. 17, 19. *(29–32)* Mat. 8, 14–16. Luc. 4, 38–40. *(34)* Marc. 3, 11–12. Luc. 4, 41. Fapt. 16, 16–18; 19, 15. *(35)* Luc. 4, 42; 5, 16. *(38)* Is. 61, 1–3. Luc. 4, 43. Ioan 16, 28; 17, 4. *(39)* Mat. 4, 23. Luc. 4, 44. *(40)* Mat. 8, 2. Luc. 5, 12. *(41)* Mat. 8, 3. Luc. 5, 13. *(44)* Lev. 13, 2; 14, 2–4. Mat. 8, 4; 9, 30. Luc. 5, 14; 17, 14. *(45)* Mat. 9, 31. Luc. 5, 15. **Cap. 2.** – *(1)* Mat. 9, 1. *(3)* Mat. 9, 2. Luc. 5, 18. *(5)* Is. 43, 25. Luc. 7, 48. *(7)* Mat. 9, 3. Luc. 5, 21; 7, 49. *(8)* Mat. 9, 4. Luc. 5, 22. Ioan 2, 24–25; 6, 64. *(9)* Mat. 9, 5. Luc. 5, 23.

10. Dar, ca să știți că putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pămînt, a zis slăbănogului:

11. Zic ție: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi la casa ta.

12. Și s-a sculat îndată și, luîndu-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încît erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicînd: Asemenea lucruri n-am văzut niciodată.

13. Și iarăși a ieșit la mare și toată mulțimea venea la El și îi învăța.

14. Și trecînd, a văzut pe Levi al lui Alfeu, șezînd la vamă, și i-a zis: Urmează-Mi. Iar el, sculîndu-se, I-a urmat.

15. Și cînd ședea El în casa lui Levi, mulți vameși și păcătoși ședeau la masă cu Iisus și cu ucenicii Lui. Că erau mulți și-I urmau.

16. Iar cărturarii și fariseii, văzîndu-L că mănîncă împreună cu vameșii și păcătoșii, ziceau către ucenicii Lui: De ce mănîncă și bea Învățătorul vostru cu vameșii și cu păcătoșii?

17. Dar, auzind, Iisus le-a zis: Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi. N-am venit să chem pe drepți, ci pe păcătoși la pocăință.

18. Ucenicii lui Ioan și ai fariseilor posteau și au venit și I-au zis Lui: De ce ucenicii lui Ioan și ucenicii fariseilor postesc, iar ucenicii Tăi nu postesc?

19. Și Iisus le-a zis: Pot, oare, fiii nunții să postească cît timp este mirele cu ei? Cîtă vreme au pe mire cu ei, nu pot să postească.

20. Dar vor veni zile, cînd se va lua mirele de la ei și atunci vor posti în acele zile.

21. Nimeni nu coase la haină veche, petec dintr-o bucată de stofă nouă, iar de nu, petecul nou va trage din haina veche și se face o ruptură și mai rea.

22. Nimeni, iarăși, nu pune vin nou în burdufuri vechi, iar de nu, vinul nou sparge burdufurile și vinul se varsă și burdufurile se strică; încît vinul nou trebuie să fie în burdufuri noi.

23. Și pe cînd mergea El într-o sîmbătă prin semănături, ucenicii Lui, în drumul lor, au început să smulgă spice.

24. Și fariseii îi ziceau: Vezi, de ce fac sîmbăta ce nu se cuvine?

25. Și Iisus le-a răspuns: Au niciodată n-ați citit ce a făcut David, cînd a avut nevoie și a flămînzit, el și cei ce erau cu el?

26. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, în zilele lui Abiatar arhiereul, și a mîncat pîinile punerii înainte, pe care nu se cuvenea să le mănînce decît numai preoții, și a dat și celor ce erau cu el?

27. Și le zicea lor: Sîmbăta a fost făcută pentru om, iar nu omul pentru sîmbătă.

28. Astfel că Fiul Omului este domn și al sîmbetei.

CAP. 3

Vindecarea celui cu mîna uscată și alte vindecări. Alegerea celor 12 Apostoli. Păcatul împotriva Sfîntului Duh. Mama și frații lui Iisus.

1. Și iarăși a intrat în sinagogă. Și era acolo un om avînd o mînă uscată.

2. Și Îl pîndeau pe Iisus să vadă dacă îl va vindeca sîmbăta, ca să-L învinuiască.

3. Și a zis omului care avea mîna uscată: Ridică-te în mijloc!

4. Și a zis lor: Se cuvine, sîmbăta, a face bine sau a face rău, a mîntui un suflet sau a-l pierde? Dar ei tăceau;

5. Ci privindu-i pe ei cu mînie și întristîndu-se de învîrtoșarea inimii lor, a zis omului: Întinde mîna ta! Și a întins-o, și mîna lui s-a făcut la loc sănătoasă ca și cealaltă.

6. Și ieșind, fariseii au făcut îndată sfat cu irodianii, împotriva Lui ca să-L piardă.

7. Iisus, împreună cu ucenicii Lui, a plecat înspre mare și mulțime multă din Galileea și din Iudeea L-a urmat.

(10) Mat. 9, 6. Ioan 5, 8. *(11)* Mat. 9, 6. *(12)* Mat. 9, 7–8. Marc. 1, 27. *(14)* Mat. 9, 9. Luc. 5, 27–28. *(15)* Mat. 9, 10. Luc. 5, 29. *(16)* Mat. 9, 11. *(17)* Mat. 9, 12–13; 18, 11. Luc. 5, 31–32; 19, 10. 1 Tim. 1, 15. *(18)* Mat. 9, 11, 14. Luc. 5, 33. *(19)* Is. 62, 5. Mat. 9, 14–15. Luc. 5, 34. Ioan 3, 29. *(20)* Mat. 19, 15. Luc. 5, 35. *(21)* Mat. 9, 16. Luc. 5, 36. *(22)* Mat. 9, 17. Luc. 5, 37–38. *(23)* Deut. 23, 25. Mat. 12, 1. Luc. 6, 1. *(24)* Ieș. 20, 10. Mat. 12, 2. Luc. 6, 2. Ioan 5, 10. *(25)* 1 Reg. 21, 3–5. Mat. 12, 3. Luc. 6, 3. *(26)* Ieș. 29, 32–33. Lev. 8, 31; 24, 9. 1 Reg. 21, 6. Mat. 12, 4. Luc. 6, 4. *(28)* Mat. 12, 8. Luc. 6, 5. **Cap. 3.** – *(1)* Mat. 12, 9. Luc. 6, 6. *(2)* Ps. 36, 32. Luc. 13, 14; 14, 1–3. *(4)* Pild. 27, 22. Mat. 12, 12–13. Ioan 5, 10. *(5)* 3 Reg. 13, 6. Mat. 12, 12–13. Luc. 6, 10. *(6)* Mat. 12, 14; 22, 15. Ioan 10, 39. *(7)* 3 Reg. 4, 34. Mat. 4, 25; 12, 15. Luc. 6, 17. Ioan 6, 1.

8. Din Ierusalim, din Idumeea, de dincolo de Iordan, dimprejurul Tirului și Sidonului, mulțime mare, care, auzind cîte făcea, venea la El.
9. Și a zis ucenicilor Săi să-I fie pusă la îndemînă o corăbioară, ca să nu-L îmbulzească mulțimea;
10. Fiindcă vindecase pe mulți, de aceea năvăleau asupra Lui, ca să se atingă de El, toți cîți erau bolnavi.
11. Iar duhurile cele necurate, cînd Îl vedeau, cădeau înaintea Lui și strigau, zicînd: Tu ești Fiul lui Dumnezeu.
12. Și El le certa mult ca să nu-L dea pe față.
13. Și s-a suit pe munte și a chemat la Sine pe cîți a voit, și au venit la El.
14. Și a rînduit pe doisprezece să fie cu El și să-i trimită să propovăduiască,
15. Și să aibă putere să vindece bolile și să alunge demonii.
16. Deci a rînduit pe cei doisprezece: pe Simon, căruia i-a pus numele Petru;
17. Pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui Iacov, și le-a pus lor numele Boanerghes, adică fiii tunetului;
18. Și pe Andrei și pe Filip și pe Vartolomeu și pe Matei, și pe Toma și pe Iacov al lui Alfeu, și pe Tadeu și pe Simon Cananeul,
19. Și pe Iuda Iscarioteanul, cel care L-a și vîndut.
20. Și a venit în casă, și iarăși mulțimea s-a adunat, încît ei nu puteau nici pîine să mănînce.
21. Și auzind ai Săi, au ieșit ca să-L prindă, că ziceau: Și-a ieșit din fire.
22. Iar cărturarii, care veneau din Ierusalim, ziceau că are pe Beelzebul și că, cu domnul demonilor, alungă demonii
23. Și chemîndu-i la Sine, le-a vorbit în pilde: Cum poate satana să alunge pe satana?
24. Dacă o împărăție se va dezbina în sine, acea împărăție nu mai poate dăinui.
25. Și dacă o casă se va dezbina în sine, casa aceea nu va mai putea să se țină.
26. Și dacă satana s-a sculat împotriva sa însuși și s-a dezbinat, nu poate să dăinuiască, ci are sfîrșit.
27. Dar nimeni nu poate, intrînd în casa celui tare, să-i răpească lucrurile, de nu va lega întîi pe cel tare, și atunci va jefui casa lui.
28. Adevărat grăiesc vouă că toate vor fi iertate fiilor oamenilor, păcatele și hulele cîte vor fi hulit;
29. Dar cine va huli împotriva Duhului Sfînt nu are iertare în veac, ci este vinovat de osînda veșnică.
30. Pentru că ziceau: Are duh necurat.
31. Și au venit mama Lui și frații Lui și, stînd afară, au trimis la El ca să-L cheme.
32. Iar mulțimea ședea împrejurul Lui. Și I-au zis unii: Iată mama Ta și frații Tăi și surorile Tale sînt afară, Te caută.
33. Și, răspunzînd lor, le-a zis: Cine este mama Mea și frații Mei?
34. Și privind pe cei ce ședeau în jurul Lui, a zis: Iată mama Mea și frații Mei.
35. Că oricine va face voia lui Dumnezeu, acesta este fratele Meu și sora Mea și mama Mea.

CAP. 4

Felurite pilde despre împărăția cerurilor. Potolirea furtunii pe mare.

1. Și iarăși a început Iisus să învețe, lîngă mare, și s-a adunat la El mulțime foarte multă, încît El a intrat în corabie și ședea pe mare, iar toată mulțimea era lîngă mare, pe uscat.
2. Și-i învăța multe în pilde, și în învățătura Sa le zicea:
3. Ascultați: Iată, ieșit-a semănătorul să semene.
4. Și pe cînd semăna el, o sămînță a căzut lîngă cale și păsările cerului au venit și au mîncat-o.
5. Și alta a căzut pe loc pietros, unde nu avea pămînt mult, și îndată a răsărit, pentru că nu avea pămînt mult.

(8) Mat. 4, 25. (9) Luc. 5, 3. (10) Mat. 14, 36. (11) Mat. 16, 16. Marc. 1. 34. Luc. 4, 41. (12) Mat. 12, 16. Marc. 5, 43. (13) Marc. 6, 7. Luc. 6, 12–13. (14) Mat. 10, 1. Luc. 6, 13; 9, 1. (16) Mat. 10, 2; 16, 18. Ioan 1, 42. (17) Ps. 28, 3; 67, 34. (18) Mat. 10, 3. (19) Mat. 10, 4. (20) Pild. 8, 34. Marc. 6, 31. (21) Ioan 7, 5; 10, 20. (22) Mat. 9, 34; 12, 14. Luc. 11, 15. (23) Mat. 9, 34; 10, 25; 12, 24. Luc. 11, 15. Ioan 7, 20; 8, 48, 52; 10, 20. (24) Mat. 12, 25. Luc. 11, 17. 11, 18. (27) Is. 49, 24. Mat. 12, 29. Luc. 11, 21. (28–31) Mat. 12, 31–33, 46. Luc. 8, 19; 12, 10. 1 Ioan 5, 16. Evr. 10, 26. (32–35) Ps. 100, 6. Mat. 12, 47–50. Luc. 8, 20–21. Ioan 15, 14. Evr. 2, 11. **Cap. 4.** – (1-6) Mat. 13, 1-6. Luc. 8, 4–6.

6. Și cînd s-a înălțat soarele, s-a veștejit și neavînd rădăcină, s-a uscat.
Altă sămînță a căzut în spini, a crescut dar spinii au înăbușit-o și rod n-a dat.
8. Și altele au căzut pe pămîntul cel bun și, înălțîndu-se și crescînd, au dat roade și au adus: una treizeci, alta șaizeci, alta o sută.
9. Și zicea: Cine are urechi de auzit să audă.
10. Iar cînd a fost singur, cei ce erau pe lîngă El, împreună cu cei doisprezece, L-au întrebat despre pildă.
11. Și le-a răspuns: Vouă vă e dat să cunoașteți tainele împărăției lui Dumnezeu, dar pentru cei de afară totul se face în pilde,
12. Ca uitîndu-se cu ochii, să nu vadă și, auzind cu urechile, să nu înțeleagă, ca nu cumva să se întoarcă și să li se ierte păcatele.
13. Și le-a zis: Nu pricepeți pilda aceasta? Dar cum veți înțelege toate pildele.
14. Semănătorul seamănă cuvîntul.
15. Cele de lîngă cale sînt acelea în care se seamănă cuvîntul, și, cînd îl aud, îndată vine satana și ia cuvîntul cel semănat în inimile lor.
16. De asemenea cele semănate pe loc pietros sînt acelea care, cînd aud cuvîntul, îl primesc îndată cu bucurie,
17. Dar n-au rădăcină în ei, ci țin pînă la un timp; apoi, cînd se întîmplă strîmtorare sau prigoană pentru cuvînt, îndată se smintesc.
18. Și cele semănate între spini sînt cei ce ascultă cuvîntul,
19. Dar grijile veacului și înșelăciunea bogăției și poftele după celelalte, pătrunzînd în ei, înăbușă cuvîntul și îl fac neroditor.
20. Iar cele semănate pe pămîntul cel bun sînt cei ce aud cuvîntul și-l primesc și aduc roade: unul treizeci, altul șaizeci și altul o sută.
21. Și le zicea: Se aduce oare făclia ca să fie pusă sub obroc sau sub pat? Oare nu ca să fie pusă în sfeșnic?
22. Căci nu e nimic ascuns ca să nu se dea pe față; nici n-a fost ceva tăinuit, decît ca să vină la arătare.
23. Cine are urechi de auzit, să audă.
24. Și le zicea: Luați seama la ce auziți: Cu ce măsură măsurați, vi se va măsura; iar vouă celor ce ascultați, vi se va da cu adaos.
25. Căci celui ce are i se va da; dar de la cel ce nu are, și ce are i se va lua.
26. Și zicea: Așa este împărăția lui Dumnezeu, ca un om care aruncă sămînța în pămînt,
27. Și doarme și se scoală, noaptea și ziua, și sămînța răsare și crește, cum nu știe el.
28. Pămîntul rodește de la sine: mai întîi pai, apoi spic, după aceea grîu deplin în spic.
29. Iar cînd rodul se coace, îndată trimite secera, că a sosit secerișul.
30. Și zicea: Cum vom asemăna împărăția lui Dumnezeu sau în ce pildă o vom închipui?
31. Cu grăuntele de muștar care, cînd se seamănă în pămînt, este mai mic decît toate semințele de pe pămînt,
32. Dar, după ce s-a semănat, crește și se face mai mare decît toate legumele și face ramuri mari, încît sub umbra lui pot să sălășluiască păsările cerului.
33. Și cu multe pilde ca acestea le grăia cuvîntul după cum puteau să înțeleagă.
34. Iar fără pildă nu le grăia; și ucenicilor săi le lămurea toate, deosebi.
35. Și în ziua aceea, cînd s-a înserat, a zis către ei: Să trecem pe țărmul celălalt.
36. Și lăsînd ei mulțimea, L-au luat cu ei, așa cum era, în corabie; erau cu El și alte corăbii.
37. Și s-a pornit pe mare o furtună mare de vînt și valurile se prăvăleau peste corabie, încît corabia era aproape să se umple.
38. Iar Iisus era la partea dindărăt a corăbiei, dormind pe căpătîi. L-au deșteptat și I-au zis: Învățătorule, nu-ți este grijă că pierim?

(7) Mat. 13, 7. Luc. 8, 7. (8) Fac. 26, 12. Mat. 13, 8. Luc. 8, 8. Ioan 15, 5. Col. 1, 6. (9–10) Mat. 11, 15; 13, 9–10. Luc. 8, 8–9. (11) Mat. 11, 25; 13, 11; 16, 17. Luc. 8, 10. 1 Cor. 2, 10; 5, 12. Col. 4, 5. 1 Tes. 4, 12. 1 Tim. 3, 7. (12) Is. 6, 9–10. Ier. 5, 21. Mat. 13, 14. Luc. 8, 10. Ioan 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8. (13) Mat. 13, 18. Ioan 3, 10; 12. (14–15) Mat. 13, 18–19. Luc. 8, 11–12, (16) Is. 42, 20. Iez. 33, 31. Mat. 13, 20. Luc. 8, 13. (17–21) Ințel. 8, 18. Mat. 5, 15; 13, 21–23. Luc. 8, 13–16; 12, 15. 1 Tim. 6, 9. (22) Mat. 10, 26. Luc. 8, 17; 12, 2. (23) Mat. 11, 15; 13, 9; 25, 30. Marc. 4, 9; 7, 16. Luc. 8,8; 14, 35. Apoc. 2, 7; 3, 6; 13, 9. (24–26) Mat. 7, 2; 13, 12–24; 25, 29. Luc. 6, 38; 8, 18; 19, 26. (27) Mat. 13, 25. (28) Fac. 1, 11–12. Mat. 13, 26. (29) Apoc. 14, 15. (30–32) Mat. 13, 31–32. Luc. 13, 18–19. (33) Mat. 13, 34. Ioan 16, 12. (34–35) Mat. 8,18, 23; 13, 34. Luc. 8, 22. (37) Iona 1, 4. Mat. 8, 24. Luc. 8, 23. (38) Ps. 9, 32; 76, 9. Iona 1, 5-6. Mat. 8, 25. Luc. 8, 24.

39. Și El, sculîndu-se, a certat vîntul și a poruncit mării: Taci! Încetează! Și vîntul s-a potolit și s-a făcut liniște mare.

40. Și le-a zis lor: Pentru ce sînteți așa de fricoși? Cum de nu aveți credință?

41. Și s-au înfricoșat cu frică mare și ziceau unul către altul: Cine este, oare, Acesta, că și vîntul și marea ascultă de El?

CAP. 5

Demonizatul din ținutul Gadarenilor. Fiica lui Iair și femeia bolnavă de doisprezece ani.

1. Și a venit de cealaltă parte a mării în ținutul Gadarenilor.

2. Iar după ce a ieșit din corabie, L-a întîmpinat îndată, din morminte, un om cu duh necurat,

3. Care își avea locuința în morminte, și nimeni nu putea să-l lege nici măcar cu lanțuri.

4. Pentru că de multe ori fiind legat în obezi și în lanțuri, el rupea lanțurile și obezile, le sfărîma și nimeni nu putea să-l potolească;

5. Și neîncetat noaptea și ziua era prin morminte și prin munți, strigînd și tăindu-se cu pietre.

6. Iar, văzîndu-L de departe pe Iisus, a alergat și s-a închinat Lui.

7. Și strigînd cu glas puternic, a zis: Ce este între mine și Tine, Iisuse, Fiule al lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Te jur pe Dumnezeu să nu mă chinuiești.

8. Căci îi zicea: Ieși duh necurat din omul acesta.

9. Și l-a întrebat: Care îți este numele? Și I-a răspuns: Legiune este numele meu, căci sîntem mulți.

10. Și Îl rugau mult să nu-i trimită afară din acel ținut.

11. Iar acolo, lîngă munte, era o turmă mare de porci, care păștea.

12. Și L-au rugat, zicînd: Trimite-ne pe noi în porci, ca să intrăm în ei.

13. Și El le-a dat voie. Atunci, ieșind, duhurile necurate au intrat în porci și turma s-a aruncat de pe țărmul înalt, în mare. Și erau ca la două mii și s-au înecat în mare.

14. Iar cei care-i pășteau au fugit și au vestit în cetate și prin sate. Și au venit oamenii să vadă ce s-a întîmplat.

15. Și s-au dus la Iisus și au văzut pe cel demonizat, șezînd jos, îmbrăcat și întreg la minte, el care avusese legiune de demoni, și s-au înfricoșat.

16. Iar cei ce au văzut le-au povestit cum a fost cu demonizatul și despre porci.

17. Și ei au început să-L roage să se ducă din hotarele lor.

18. Iar intrînd El în corabie, cel ce fusese demonizat îl ruga ca să-l ia cu El.

19. Iisus însă nu l-a lăsat, ci i-a zis: Mergi în casa ta, la ai tăi, și spune-le cîte ți-a făcut ție Domnul și cum te-a miluit.

20. Iar el s-a dus și a început să vestească în Decapole cîte i-a făcut Iisus lui; și toți se minunau.

21. Și trecînd Iisus cu corabia iarăși de partea cealaltă, s-a adunat la El mulțime multă și era lîngă mare.

22. Și a venit unul din mai-marii sinagogii, anume Iair, și, văzîndu-L pe Iisus, a căzut la picioarele Lui,

23. Și L-a rugat mult, zicînd: Fiica mea este pe moarte, ci, venind, pune mîinile peste ea, ca să scape și să trăiască.

24. Și a mers cu el. Și mulțime multă Îl urma pe Iisus și Îl îmbulzea.

25. Și era o femeie care avea, de doisprezece ani, curgere de sînge.

26. Și multe îndurase de la mulți doctori, cheltuindu-și toate ale sale, dar nefolosind nimic, ci mai mult mergînd înspre mai rău;

27. Auzind ea cele despre Iisus, a venit în mulțime și pe la spate s-a atins de haina Lui.

28. Căci își zicea: De mă voi atinge măcar de haina Lui, mă voi vindeca!

29. Și îndată izvorul sîngelui ei a încetat și ea a simțit în trup că s-a vindecat de boală.

30. Și îndată, cunoscînd Iisus în Sine puterea ieșită din El, întorcîndu-se

(39) Iov 26, 12. Ps. 88, 9. Iona 1, 15. Mat. 8, 26. Luc. 8, 24. *(40)* Mat. 8, 26. Luc. 8, 25. *(41)* Ps. 64, 7; 88, 9; 106, 25. Mat. 8, 27. Luc. 8, 25. **Cap. 5.** – *(1-7)* Mat. 8, 26, 28-29. Luc. 8, 26-29. *(8-11)* Mat. 8, 30. Luc. 8, 29-32. *(12-14)* Mat. 8, 31-32. Luc. 8, 32-35. *(15-16)* Luc. 8, 35-36. *(17)* Mat. 8, 34. Luc. 8, 37. Fapt. 16, 39. *(18)* Luc. 8, 37-38. *(17-20)* Luc. 8, 39. *(21-23)* Mat. 9, 1, 18. Luc. 8, 40-42. *(24)* Mat. 9, 19. Luc. 8, 42. *(25)* Lev. 15, 25. Mat. 9, 20. Luc. 8, 43. *(26)* Luc. 8, 43. *(27)* Mat. 9, 20. Luc. 8, 44. *(28)* Mat. 9, 21.

către mulțime, a întrebat: Cine s-a atins de hainele Mele?

31. Și I-au zis ucenicii Lui: Vezi mulțimea îmbulzindu-Te și zici: Cine s-a atins de Mine?

32. Și se uita împrejur să vadă pe aceea care făcuse aceasta.

33. Iar femeia, înfricoșîndu-se și tremurînd, știind ce i se făcuse, a venit și a căzut înaintea Lui și I-a mărturisit tot adevărul.

34. Iar El i-a zis: Fiică, credința ta te-a mîntuit, mergi în pace și fii sănătoasă de boala ta!

35. Încă vorbind El, au venit unii de la mai-marele sinagogii, zicînd: Fiica ta a murit. De ce mai superi pe Învățătorul?

36. Dar Iisus, auzind cuvîntul ce s-a grăit, a zis mai-marelui sinagogii: Nu te teme. Crede numai.

37. Și n-a lăsat pe nimeni să meargă cu El, decît numai pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui Iacov.

38. Și au venit la casa mai-marelui sinagogii și a văzut tulburare și pe cei ce plîngeau și se tînguiau mult.

39. Și intrînd, le-a zis: De ce vă tulburați și plîngeți? Copila n-a murit, ci doarme.

40. Și-L luau în rîs. Iar El, scoțîndu-i pe toți afară, a luat cu Sine pe tatăl copilei, pe mama ei și pe cei ce îi însoțeau și a intrat unde zăcea copila.

41. Și apucînd pe copilă de mînă, i-a grăit: Talitá Kumi, care se tîlcuiește: Fiică, ție zic, scoală-te!

42. Și îndată s-a sculat copila și umbla, căci era de doisprezece ani. Și s-au mirat îndată cu uimire mare.

43. Dar El le-a poruncit, cu stăruință, ca nimeni să nu afle de aceasta. Și le-a zis să-i dea copilei să mănînce.

CAP. 6

Proorocul disprețuit în patria lui. Trimiterea celor doisprezece. Uciderea lui Ioan. Săturarea celor cinci mii. Iisus umblă pe mare.

1. Și a ieșit de acolo și a venit în patria Sa, iar ucenicii au mers după El.

2. Și, fiind sîmbătă, a început să învețe în sinagogă. Și cei mulți, auzindu-L, erau uimiți și ziceau: De unde are El acestea? Și ce este înțelepciunea care I s-a dat Lui? Și cum se fac minuni ca acestea prin mîinile Lui?

3. Au nu este Acesta teslarul, fiul Mariei și fratele lui Iacov și al lui Iosi și al lui Iuda și al lui Simon? Și nu sînt, oare, surorile Lui aici la noi? Și se sminteau întru El.

4. Și le zicea Iisus: Nu este prooroc disprețuit, decît în patria sa și între rudele sale și în casa sa.

5. Și n-a putut acolo să facă nici o minune, decît că, punîndu-și mîinile peste puțini bolnavi, i-a vindecat.

6. Și se mira de necredința lor. Și umbla prin satele dimprejur, învățînd.

7. Și a chemat la Sine pe cei doisprezece și a început să-i trimită cîte doi și le-a dat putere asupra duhurilor necurate.

8. Și le-a poruncit să nu ia nimic cu ei, pe cale, ci numai toiag. Nici pîine, nici traistă, nici bani la cingătoare;

9. Ci să fie încălțați cu sandale și să nu se îmbrace cu două haine.

10. Și le zicea: În orice casă veți intra, acolo să rămîneți pînă ce veți ieși de acolo.

11. Și dacă într-un loc nu vă vor primi pe voi, nici nu vă vor asculta, ieșind de acolo, scuturați praful de sub picioarele voastre, spre mărturie lor. Adevărat grăiesc vouă: Mai ușor va fi Sodomei și Gomorei, în ziua judecății, decît cetății aceleia.

12. Și ieșind, ei propovăduiau să se pocăiască.

13. Și scoteau mulți demoni și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și-i vindecau.

14. Și a auzit regele Irod, căci numele lui Iisus se făcuse cunoscut, și zicea că Ioan Botezătorul s-a sculat din morți și de aceea se fac minuni prin el.

15. Alții însă ziceau că este Ilie și alții că este prooroc, ca unul din prooroci.

16. Iar Irod, auzind, zicea: Este Ioan, căruia eu am pus să-i taie capul; el s-a sculat din morți.

(29-37) Sir. 23, 15. Mat. 9, 22. Luc. 6, 19; 8, 44-50; 17, 19. *(38)* Fac. 50, 10. Mat. 9, 23. Luc. 8, 25. *(39)* Mat. 9, 24. Luc. 8, 52. Ioan 11, 11. *(40)* Mat. 9, 24. Luc. 8, 53-54. Fapt. 9, 40. *(41)* Marc. 7, 14. Luc. 8, 54. *(42)* Mat. 9, 25. Luc. 8, 55. *(43)* Mat. 8, 4; 9, 30; 12, 16; 17, 9. Marc. 3, 12. Luc. 5, 14; 8, 56. **Cap. 6.** – *(1)* Mat. 13, 54. Luc. 4, 16. *(2)* Mat. 7, 28. Marc. 1, 27. Ioan 7, 15. *(3)* Mat. 13, 55-57. Luc. 4, 22. Ioan 6, 42; 7, 27. *(4)* Ier. 12, 6. Mat. 13, 57. Luc. 4, 24. Ioan 4, 44. *(5)* Fac. 19, 22. Mat. 13, 58. *(6)* Mat. 9, 35. Luc. 13, 22-24. *(7-8)* Mat. 10, 1, 9-10. Luc. 9, 1-3; 10, 4; 22, 35. *(9-11)* Mat. 10, 10-15. Luc. 9, 3-5; 10, 7, 12. Fapt. 12, 8; 13, 51; 18, 6 *(12)* Luc. 9, 6. *(13)* Marc. 16, 18. Iac. 5, 14.

17. Căci Irod, trimițînd, l-a prins pe Ioan și l-a legat și l-a închis, din pricina Irodiadei, femeia lui Filip, fratele său, pe care o luase de soție.

18. Căci Ioan îi zicea lui Irod: Nu-ți este îngăduit să ții pe femeia fratelui tău.

19. Iar Irodiada îl ura și voia să-l omoare, dar nu putea,

20. Căci Irod se temea de Ioan, știindu-l bărbat drept și sfînt, și-l ocrotea. Și auzindu-l, era mult nedumerit, dar îl asculta bucuros.

21. Și fiind o zi cu bun prilej, cînd Irod, de ziua sa de naștere, a făcut ospăț dregătorilor lui și căpeteniilor oștirii și fruntașilor din Galileea,

22. Și fiica Irodiadei, intrînd și jucînd, a plăcut lui Irod și celor ce ședeau cu el la masă. Iar regele a zis fetei: Cere de la mine orice vei voi și îți voi da.

23. Și s-a jurat ei: Orice vei cere de la mine îți voi da, pînă la jumătate din regatul meu.

24. Și ea, ieșind, a zis mamei sale: Ce să cer? Iar Irodiada i-a zis: Capul lui Ioan Botezătorul.

25. Și intrînd îndată, cu grabă, la rege, i-a cerut, zicînd: Vreau să-mi dai îndată, pe tipsie, capul lui Ioan Botezătorul.

26. Și regele s-a întristat adînc, dar pentru jurămînt și pentru cei ce ședeau cu el la masă, n-a voit să-și calce cuvîntul.

27. Și îndată trimițînd regele un paznic, a poruncit a-i aduce capul.

28. Și acela, mergînd, i-a tăiat capul în temniță, l-a adus pe tipsie și l-a dat fetei, iar fata l-a dat mamei sale.

29. Și auzind, ucenicii lui au venit, au luat trupul lui Ioan și l-au pus în mormînt.

30. Și s-au adunat apostolii la Iisus și I-au spus Lui toate cîte au făcut și au învățat.

31. Și El le-a zis: Veniți voi înșivă deosebi, în loc pustiu, și odihniți-vă puțin. Căci mulți erau care veneau și mulți care se duceau și nu mai aveau timp nici să mănînce.

32. Și au plecat cu corabia spre un loc pustiu, deosebi.

33. Și i-au văzut plecînd și mulți au înțeles și au alergat acolo pe jos de prin toate cetățile și au sosit înaintea lor.

34. Și ieșind din corabie, Iisus a văzut mulțime mare și I s-a făcut milă de ei, căci erau ca niște oi fără păstor, și a început să-i învețe multe.

35. Dar, făcîndu-se tîrziu, ucenicii Lui s-au apropiat și I-au zis: Locul e pustiu și ceasul e tîrziu;

36. Slobozește-i, ca mergînd prin cetățile și prin satele dimprejur, să-și cumpere ce să mănînce.

37. Răspunzînd, El le-a zis: Dați-le voi să mănînce. Și ei I-au zis: Să mergem noi să cumpărăm pîini de două sute de dinari și să le dăm să mănînce?

38. Iar El le-a zis: Cîte pîini aveți? Duceți-vă și vedeți. Și după ce au văzut, I-au spus: Cinci pîini și doi pești.

39. Și El le-a poruncit să-i așeze pe toți cete, cete, pe iarbă verde.

40. Și au șezut cete, cete, cîte o sută și cîte cincizeci.

41. Și luînd cele cinci pîini și cei doi pești, privind la cer, a binecuvîntat și a frînt pîinile și le-a dat ucenicilor, ca să le pună înainte, asemenea și cei doi pești i-a împărțit tuturor.

42. Și au mîncat toți și s-au săturat.

43. Și au luat douăsprezece coșuri pline cu fărîmituri de pîine și cu ce-a rămas din pești.

44. Iar cei ce au mîncat pîinile erau cinci mii de bărbați.

45. Și îndată a silit pe ucenici să intre în corabie și să meargă înaintea Lui, de cealaltă parte, spre Betsaida, pînă ce El va slobozi mulțimea.

46. Iar după ce i-a slobozit, s-a dus în munte ca să se roage.

47. Și făcîndu-se seară, era corabia în mijlocul mării, iar El singur pe țărm.

(14-17) Mat. 14, 1-3; 16, 14. Luc. 3, 19; 9, 7-9, 19; 23, 8. (18) Lev, 18, 16; 20, 21. Mat. 14, 4. (20) Mat. 14, 5; 21, 26. (21) Fac. 40, 20. Mat. 14, 6. (22) 4 Reg. 2, 9. Mat. 14, 6. (23) Est. 5, 3; 7, 2. Mat. 14, 7. 14, 6. (23) Est. 5,3; 7, 2. (24) Mat. 14, 8. (25) Mat. 14, 8. (26-29) Mat. 14, 9-12. (30) Luc. 9, 10. (31) Mat. 14, 13. Marc. 3,20. Luc. 9,10, (31) Mat. 14, 13. Luc. 9, 10. (33) Mat. 14, 13. Luc. 9, 11. (34) Is. 13, 14. Iez, 34, 5. Mat. 9, 36; 14, 14. Marc. 8, 2. Luc. 9, 11. (35-36) Mat. 14, 15. Luc. 9, 12. (37) Num. 11, 13, 22. 4 Reg. 4, 43. Mat. 14, 16. Luc. 9, 13. Ioan 6, 7. (38) Mat. 14, 17; 15, 34. Marc. 8, 5. Luc. 9, 13. Ioan 6,9. (39) Mat. 14, 19. Luc. 9, 16. Ioan 6, 10. (40) Luc. 9, 15. (41) 1 Reg. 9, 13. Mat. 14, 19. Marc. 8, 7. Luc. 9, 16. Ioan 6, 11. (42-45) Mat. 14, 20-22. Marc. 8, 8, 17. Luc. 9, 17. Ioan 6, 10-17. (46) Mat. 14, 23. Luc. 6, 12; 9, 18. (47) Mat. 14, 23. Ioan 6, 16-17.

48. Și i-a văzut cum se chinuiau vîslind, căci vîntul le era împotrivă. Și către a patra strajă a nopții a venit la ei umblînd pe mare și voia să treacă pe lîngă ei.

49. Iar lor, văzîndu-L umblînd pe mare, li s-a părut că este nălucă și au strigat,

50. Căci toți L-au văzut și s-au tulburat. Dar îndată El a vorbit cu ei și le-a zis: Îndrăzniți! Eu sînt; nu vă temeți!

51. Și s-a suit la ei în corabie și vîntul s-a potolit. Și erau peste măsură de uimiți în sinea lor;

52. Căci nu pricepuseră nimic de la minunea pîinilor, deoarece inima lor era învîrtoșată.

53. Și trecînd marea, au venit în ținutul Ghenizaretului și au tras la țărm.

54. Și ieșind ei din corabie, îndată L-au cunoscut.

55. Și străbăteau tot ținutul acela și au început să-I aducă pe bolnavi pe paturi, acolo unde auzeau că este El.

56. Și oriunde intra în sate sau în cetăți sau în țarini, puneau la răspîntii pe cei bolnavi, și-L rugau să le îngăduie să se atingă măcar de poala hainei Sale. Și cîți se atingeau de El se vindecau.

CAP. 7

Iisus osîndește poruncile născocite de farisei. Femeia cananeiancă și fiica ei. Vindecarea celui surd și mut.

1. Atunci s-au adunat la El fariseii și unii dintre cărturari, care veniseră din Ierusalim.

2. Și văzînd pe unii din ucenicii Lui că mănîncă pîine cu mîinile necurate, adică nespălate, cîrteau;

3. Căci fariseii și toți Iudeii, dacă nu-și spală mîinile pînă la cot, nu mănîncă, ținînd datina bătrînilor.

4. Și cînd vin din piață, dacă nu se spală, nu mănîncă; și alte multe sînt pe care au primit să le țină: spălarea paharelor și a urcioarelor și a vaselor de aramă și a paturilor.

5. Și l-au întrebat pe El fariseii și cărturarii: Pentru ce nu umblă ucenicii Tăi după datina bătrînilor, ci mănîncă pîinea cu mîinile nespălate?

6. Iar El le-a zis: Bine a proorocit Isaia despre voi, fățarnicilor, precum este scris: Acest popor Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine.

7. Dar în zadar Mă cinstesc, învățînd învățături care sînt porunci omenești.

8. Căci, lăsînd porunca lui Dumnezeu, țineți datina oamenilor: spălarea urcioarelor și a paharelor și altele ca acestea multe, pe care le faceți.

9. Și le zicea lor: Bine, ați lepădat porunca lui Dumnezeu, ca să țineți datina voastră!

10. Căci Moise a zis: Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, și cel ce va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, cu moarte să se sfîrșească,

11. Voi însă ziceți: Dacă un om va spune tatălui sau mamei: Corban!, adică: Cu ce te-aș fi putut ajuta este dăruit lui Dumnezeu,

12. Nu-l mai lăsați să facă nimic pentru tatăl său sau pentru mama sa.

13. Și astfel desființați cuvîntul lui Dumnezeu cu datina voastră pe care singuri ați dat-o. Și faceți multe asemănătoare cu acestea.

14. Și chemînd iarăși mulțimea la El, le zicea: Ascultați-mă toți și înțelegeți:

15. Nu este nimic din afară de om care, intrînd în el, să poată să-l spurce. Dar cele ce ies din om—acelea sînt care îl spurcă.

16. De are cineva urechi de auzit să audă.

17. Și cînd a intrat în casă de la mulțime, L-au întrebat ucenicii despre aceasă pildă.

18. Și El le-a zis: Așadar și voi sînteți nepricepuți? Nu înțelegeți, oare, că tot ce intră în om, dinafară, nu poate să-l spurce?

19. Că nu intră în inima lui, ci în pîntece, și iese afară, pe calea sa, bucatele fiind toate curate.

(48) Mat. 14, 21-25. Luc. 24, 28. Ioan 6, 19, (49) Mat. 14, 26. Luc. 24, 37. (50) Ioan 6, 19-20. (51) Mat. 14, 32. Marc. 4, 39. (52) Marc. 8, 17, 21. (53) Mat. 14, 34, (54) Mat. 14, 35. (55) Mat. 4, 24; 14, 35. Luc. 6, 17-19. (56) Mat. 9, 20-21; 14, 36. Marc. 5, 27-28. **Cap. 7.** — (1) Mat. 15, 1. (2) Mat. 15, 2. Luc. 11, 38. (3) Mat. 15, 2; 23, 35. (6) Pild. 23, 26. Is. 29, 13. Mat. 15, 7-8. (7) Mat. 15, 9. Tit 1, 14. (8) Mat. 23, 25, Luc. 11, 39. (9) Mat. 15, 3. (10) Ieș. 20, 12; 21, 17. Lev. 20, 9. Deut. 5, 16; 27, 16. Pild. 20, 20. Sir. 3, 7-8. Mat. 15,4. Ef. 6, 1-3. (11) Pild. 28, 24. Mat. 15, 5; 23, 18. (12) Mat. 15, 6. (13) Mat. 15, 6. (14) Mat. 15, 10. (15) Mat. 15, 11. Rom. 14, 17. Tit 1, 15. (16) Mat. 11, 15. Marc. 4, 9. (17-20) Mat. 15, 15-18.

20. Dar zicea că ceea ce iese din om, aceea spurcă pe om.

21. Căci dinăuntru, din inima omului, ies cugetele cele rele, desfrînările, hoţiile, uciderile,

22. Adulterul, lăcomiile, vicleniile înşelăciunea, neruşinarea, pizma, hula, trufia, uşurătatea.

23. Toate aceste rele ies dinăuntru şi spurcă pe om.

24. Şi ridicîndu-se de acolo, s-a dus în hotarele Tirului şi ale Sidonului şi, intrînd într-o casă, voia ca nimeni să nu ştie, dar n-a putut să rămînă tăinuit.

25. Căci îndată auzind despre El o femeie, a cărei fiică avea duh necurat, a venit şi a căzut la picioarele Lui.

26. Şi femeia era păgînă, de neam din Fenicia Siriei. Şi Il ruga să alunge demonii din fiica ei.

27. Dar Iisus i-a vorbit: Lasă întîi să se sature copiii. Căci nu este bine să iei pîinea copiilor şi s-o arunci cîinilor.

28. Ea însă a răspuns şi I-a zis: Da, Doamne, dar şi cîinii, sub masă, mănîncă din fărîmiturile copiilor.

29. Şi Iisus i-a zis: Pentru acest cuvînt, mergi. A ieşit demonul din fiica ta.

30. Iar ea, ducîndu-se acasă, a găsit pe copilă culcată în pat, iar demonul ieşise.

31. Şi, înapoindu-se din părţile Tirului, a venit, prin Sidon, la marea Galileii, prin mijlocul hotarelor Decapolei.

32. Şi I-au adus un surd, care era şi mut, şi L-au rugat ca să-şi pună mîna peste el.

33. Şi luîndu-l din mulţime, la o parte, şi-a pus degetele în urechile lui şi, scuipînd, s-a atins de limba lui.

34. Şi privind la cer, a suspinat şi a zis lui: Effatta!, ceea ce înseamnă: Deschide-te!

35. Şi urechile lui s-au deschis, iar legătura limbii lui îndată s-a dezlegat, şi vorbea bine.

36. Şi le poruncea să nu spună nimănui. Dar, cu cît le poruncea, cu atît mai mult ei Îl vesteau.

37. Şi erau uimiţi peste măsură, zicînd: Toate le-a făcut bine: pe surzi îi face să audă şi pe muţi să vorbească.

CAP. 8

Săturarea celor patru mii. Acest neam cere semn. Păziţi-vă de farisei şi de Irod. Vindecarea unui orb. Mărturisirea lui Petru. Întîia vestire a Patimilor.

1. În zilele acelea, fiind iarăşi mulţime multă şi neavînd ce să mănînce, Iisus, chemînd la Sine pe ucenici, le-a zis:

2. Milă îmi este de mulţime, că sînt trei zile de cînd aşteaptă lîngă Mine şi n-au ce să mănînce.

3. Şi de-i voi slobozi flămînzi la casa lor, se vor istovi pe drum, că unii dintre ei au venit de departe.

4. Şi ucenicii Lui I-au răspuns: De unde va putea cineva să-i sature pe aceştia cu pîine, aici în pustie?

5. El însă i-a întrebat: Cîte pîini aveţi? Răspuns-au Lui: Şapte.

6. Şi a poruncit mulţimii să şeadă jos pe pămînt. Şi, luînd cele şapte pîini a mulţumit, a frînt şi a dat ucenicilor Săi, ca să le pună înainte. Şi ei le-au pus mulţimii înainte.

7. Şi aveau şi puţini peştişori. Şi binecuvîntîndu-i, a zis să-i pună şi pe aceştia înaintea lor.

8. Şi au mîncat şi s-au săturat şi au luat şapte coşuri cu rămăşiţe de fărîmituri.

9. Iar cei ce au mîncat erau ca la patru mii. Şi i-a slobozit.

10. Şi îndată intrînd în corabie cu ucenicii Săi, a venit în părţile Dalmanutei.

11. Şi au ieşit fariseii şi au început să discute cu El, cerînd de la El semn din cer, ispitindu-L.

12. Şi Iisus, suspinînd cu duhul Său, a zis: Pentru ce neamul acesta cere semn? Adevărat grăiesc vouă că nu se va da semn acestui neam.

13. Şi lăsîndu-i, a intrat iarăşi în corabie şi a trecut de cealaltă parte.

14. Dar ucenicii au uitat să ia pîine şi numai o pîine aveau cu ei în corabie.

15. Şi El le-a poruncit, zicînd: Vedeţi, păziţi-vă de aluatul fariseilor şi de aluatul lui Irod.

(21) Fac. 6, 5; 8, 21. Pild. 6, 14. Ier. 17, 9. Mat. 15, 19. *(22–26)* Mat. 15, 19–22. *(27–31)* Iosua 21, 44–45. Mat. 15, 26–29. *(33)* Ioan 9, 6. *(37)* Is. 35, 5–6. Sir. 39, 21. Mat. 11, 5; 15, 31. **Cap. 8.** – *(1)* Mat. 15, 32. *(2)* Mat. 15, 32. Marc. 6, 34. *(3)* Mat. 15, 32. *(4)* Num. 11, 22. Mat. 15, 33. *(5)* Mat. 15, 34. Marc. 6, 38. *(6)* Mat. 15, 35–36. *(7)* Mat. 14, 19. Marc. 6, 41. *(8)* 3 Reg. 4, 44. Ps. 36, 16. Mat. 15, 37. Marc. 6, 42–43; 8, 20. Ioan 6, 12. *(9)* Mat. 15, 38. *(10)* Mat. 15, 39. *(11)* Mat. 12, 38; 16, 4. Luc. 11, 16. Ioan 6, 30. *(12)* Mat. 12, 39; 16, 4. Luc. 11, 29. Ioan 4, 48. *(13–14)* Mat. 16, 4–6. *(15)* Mat. 16, 6. Luc. 12, 1

16. Şi cugetau între ei, zicînd: Aceasta o zice, fiindcă n-avem pîine.

17. Şi Iisus, cunoscînd, le-a zis: Ce cugetaţi că n-aveţi pîine? Tot nu înţelegeţi, nici nu pricepeţi? Atît de învîrtoşată este inima voastră?

18. Ochi aveţi şi nu vedeţi, urechi aveţi şi nu auziţi şi nu vă aduceţi aminte?

19. Cînd am frînt cele cinci pîini, la cei cinci mii de oameni, atunci cîte coşuri pline de fărîmituri aţi luat? Zis-au Lui: Douăsprezece.

20. Şi cînd cu cele şapte pîini, la cei patru mii de oameni, cîte coşuri pline de fărîmituri aţi luat? Iar ei au zis: Şapte.

21. Şi le zicea: Tot nu pricepeţi?

22. Şi au venit la Betsaida. Şi au adus la El un orb şi L-au rugat să se atingă de el.

23. Şi luînd pe orb de mînă, l-a scos afară din sat şi, scuipînd în ochii lui şi punîndu-şi mîinile peste el, l-a întrebat dacă vede ceva.

24. Şi el, ridicîndu-şi ochii, a zis: Văd oamenii umblînd, îi văd ca pe nişte copaci.

25. După aceea a pus iarăşi mîinile pe ochii lui, şi el a văzut bine şi s-a îndreptat, căci vedea toate, lămurit.

26. Şi l-a trimis la casa sa, zicîndu-i: Să nu intri în sat, nici să spui cuiva din sat.

27. Şi a ieşit Iisus şi ucenicii Lui prin satele din preajma Cezareii lui Filip. Şi pe drum întreba pe ucenicii Săi, zicîndu-le: Cine zic oamenii că sînt?

28. Ei au răspuns Lui, zicînd: Unii spun că eşti Ioan Botezătorul, alţii că eşti Ilie, iar alţii că eşti unul dintre prooroci.

29. Şi El i-a întrebat: Dar voi cine ziceţi că sînt Eu? Răspunzînd, Petru a zis lui: Tu eşti Hristosul.

30. Şi El le-a dat poruncă să nu spună nimănui despre El.

31. Şi a început să-i înveţe că Fiul Omului trebuie să pătimească multe şi să fie defăimat de bătrîni, de arhierei şi de cărturari şi să fie omorît, iar după trei zile să învieze.

32. Şi spunea acest cuvînt pe faţă. Şi luîndu-L Petru de o parte, a început să-L dojenească.

33. Dar El, întorcîndu-se şi uitîndu-se la ucenicii Săi, a certat pe Petru şi i-a zis: Mergi, înapoia Mea, satano! Că tu nu cugeţi cele ale lui Dumnezeu ci cele ale oamenilor.

34. Şi chemînd la Sine mulţimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie.

35. Căci cine va voi să-şi scape viaţa o va pierde; iar cine va pierde viaţa sa, pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela o va scăpa.

36. Căci ce-i foloseşte omului să cîştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?

37. Sau ce ar putea să dea omul, în schimb, pentru sufletul său?

38. Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrînat şi păcătos, şi Fiul Omului se va ruşina de el, cînd va veni întru slava Tatălui Său cu sfinţii îngeri.

CAP. 9

Schimbarea la faţă. Vindecarea lunaticului. A doua vestire a Patimilor. Cearta pentru locul întîi. Prilejul de păcat.

1. Şi le zicea lor: Adevărat grăiesc vouă că sînt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, pînă ce nu vor vedea împărăţia lui Dumnezeu, venind întru putere.

2. Şi după şase zile a luat Iisus cu Sine pe Petru şi pe Iacov şi pe Ioan şi i-a dus într-un munte înalt, deosebi, pe ei singuri, şi s-a schimbat la faţă înaintea lor.

3. Şi veşmintele Lui s-au făcut strălucitoare, albe foarte, ca zăpada, cum nu poate înălbi aşa pe pămînt înălbitorul.

4. Şi li s-a arătat Ilie împreună cu Moise şi vorbeau cu Iisus.

(16) Mat. 16, 7. *(17)* Mat. 16, 8. Marc. 6, 52; 8, 21. *(19)* Mat. 14, 20. Marc. 6, 43. Luc. 9, 17. Ioan 6, 12–13. *(20)* Mat. 15, 37; 16, 10. Marc. 8, 8. *(21)* Mat. 16, 11. Marc. 6, 52; 8, 17. *(23)* Ioan 9, 6. *(27)* Mat. 16, 13. Luc. 9, 18. *(28)* Mat. 14, 2; 16, 14. Luc. 9, 19. *(29)* Mat. 16, 15–16. Luc. 9, 20. Ioan 1, 49; 6, 69; 11, 27. *(30)* Mat. 16, 20; 17, 9. Luc. 9, 21. *(31)* Mat. 16, 21; 17, 22–23; 27, 63. Marc. 9, 31; 10, 33–34. Luc. 9, 22, 44; 24, 7. *(32)* Mat. 16, 22. *(33)* Mat. 16, 23. *(34)* Mat. 10, 38; 16, 24. Luc. 9,23; 14, 27. *(35)* Mat. 10, 39; 16, 25. Luc. 9, 24; 17, 33. Ioan 12, 35. *(36)* Mat. 16, 26. Luc. 9, 25. *(37,* Ps. 48, 7–8. Mat. 16, 26. *(38)* Mat. 10, 32. 16, 27. Luc. 9, 26; 12, 8–9, 1 Ioan 2, 23. Rom. 1, 16. 2 Tim. 2, 12. *(39)* Mat. 16, 28. Luc. 9, 27. **Cap. 9** – *(1–2)* Is. 33, 17. Mat. 17. 1. Luc. 9, 27–28. *(3)* Dan. 7, 9. Mat. 17, 2; 23, 3. Luc. 9, 29. *(4)* Mat. 17, 3. Luc. 9, 30.

5. Și răspunzînd Petru, a zis lui
Iisus: Învățătorule, bine este nouă
ca să fim aici; și să facem trei colibe:
Ție una, și lui Moise una și lui Ilie una.
6. Căci nu știa ce să spună, fiindcă
erau înspăimîntați.
7. Și s-a făcut un nor care îi um-
brea, iar un glas din nor a venit zi-
cînd: Acesta este Fiul Meu cel iubit,
pe Acesta să-L ascultați.
8. Dar, deodată, privind ei împre-
jur, n-au mai văzut pe nimeni decît
pe Iisus, singur cu ei.
9. Și coborîndu-se ei din munte,
le-a poruncit ca nimănui să nu spună
cele ce văzuseră, decît numai cînd
Fiul Omului va învia din morți.
10. Iar ei au ținut cuvîntul, între-
bîndu-se între ei: Ce înseamnă a învia
din morți?
11. Și L-au întrebat pe El, zicînd:
Pentru ce zic fariseii și cărturarii că
trebuie să vină mai întîi Ilie?
12. Iar El le-a răspuns: Ilie, ve-
nind întîi, va așeza iarăși toate. Și
cum este scris despre Fiul Omului că va
să pătimească multe și să fie defăimat.
13. Dar vă zic vouă că Ilie a și
venit și i-au făcut toate cîte au voit,
precum s-a scris despre el.
14. Și venind la ucenici, au văzut
mulțime mare împrejurul lor și pe
cărturari sfădindu-se cu ei.
15. Și îndată toată mulțimea, vă-
zîndu-L, s-a spăimîntat și, alergînd
I se închinau.
16. Și Iisus a întrebat pe cărturari:
Ce vă sfădiți între voi?
17. Și I-a răspuns Lui unul din
mulțime: Învățătorule, am adus la
Tine pe fiul meu, care are duh mut.
18. Și oriunde-l apucă, îl aruncă la pă-
mînt și face spume la gură și scrîșnește
din dinți și înțepenește. Și am zis uceni-
cilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut.
19. Iar El, răspunzînd lor, a zis:
O, neam necredincios, pînă cînd voi
fi cu voi? Pînă cînd vă voi răbda pe
voi? Aduceți-l la Mine.
20. Și l-au adus la El. Și văzîndu-L
pe Iisus, duhul îndată a zguduit pe
copil, și, căzînd la pămînt, se zvîrco-
lea spumegînd.
21. Și l-a întrebat pe tatăl lui: Cîtă
vreme este de cînd i-a venit aceasta?
Iar el a răspuns: Din pruncie.
22. Și de multe ori l-a aruncat și în
foc și în apă ca să-l piardă. Dar de poți
ceva, ajută-ne, fiindu-Ți milă de noi.
23. Iar Iisus i-a zis: De poți crede,
toate sînt cu putință celui ce crede.
24. Și îndată strigînd tatăl copilu-
lui, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne!
Ajută necredinței mele.
25. Iar Iisus, văzînd că mulțimea
dă năvală, a certat duhul cel necurat,
zicîndu-i: Duh mut și surd, Eu îți
poruncesc: Ieși din el și să nu mai
intri în el!
26. Și răcnind și zguduindu-l cu
putere, duhul a ieșit; iar copilul a
rămas ca mort, încît mulți ziceau că
a murit.
27. Iar Iisus l-a apucat de mînă și
l-a ridicat, și el s-a sculat în picioare.
28. Iar după ce a intrat în casă,
ucenicii Lui L-au întrebat, deosebi:
Pentru ce noi n-am putut să-l izgonim?
29. El le-a zis: Acest neam de de-
moni cu nimic nu poate ieși, decît
numai cu rugăciune și cu post.
30. Și, ieșind ei de acolo, străbăteau
Galileea, dar El nu voia să știe cineva.
31. Căci învăța pe ucenicii Săi și
le spunea că Fiul Omului se va da în
mîinile oamenilor și-L vor ucide, iar
după ce-L vor ucide, a treia zi va învia.
32. Ei însă nu înțelegeau cuvîntul
și se temeau să-L întrebe.
33. Și au venit în Capernaum. Și
fiind în casă, i-a întrebat: Ce vorbeați
între voi pe drum?
34. Iar ei tăceau, fiindcă pe cale se
sfădiseră unul cu altul, cine dintre
ei este mai mare.
35. Și șezînd jos, a chemat pe cei
doisprezece și le-a zis: Dacă cineva
vrea să fie întîiul, să fie cel din urmă
dintre toți și slujitor al tuturor.
36. Și, luînd un copil, l-a pus în
mijlocul lor, și, luîndu-l în brațe,
le-a zis:

(5) Ps. 132, 1. Mat. 17, 4. Luc. 9, 33. (7) Marc. 1, 11. Luc. 9, 35. 2 Petr. 1, 17. (9) Mat. 17, 9. Luc. 9, 36. (11) Mal. 3, 23. Mat. 11, 14; 17, 10. (12) Ps. 21, 7–8. Is. 53, 2–3, 7. Dan. 7, 13; 9, 26. Mal. 3, 24. Mat. 17, 11–12; 26, 24. Iac. 1, 17. Filip. 2, 7. (13) Mal. 3, 24. Mat. 11, 14. (14) Mat. 17, 14. Luc. 9, 37. (17) Mat. 17, 14. Luc. 9, 38. (18) Mat. 17, 15. Luc. 9, 39. (19) Mat. 17, 17. Luc. 9, 41. (20) Luc. 9, 42. (22) Mat. 17, 15. (23) Mat. 17, 20; 21, 22. Luc. 17, 6. Ioan 11, 40. (24) Luc. 17, 5. (28) Mat. 17, 19. (29) Mat. 17, 21. (31) Mat. 16, 21; 17, 22. Marc. 8, 31; 10, 33–34. Luc. 9, 22, 44; 18, 34; 24, 7. (32) Luc. 9, 45. Ioan 12, 16. (34) Mat. 18, 1. Luc. 9, 46; 22, 24. (35) Mat. 20, 26. Marc. 10, 43–44. Luc. 9, 48; 22, 26. (36) Mat. 18, 2–5. Luc. 9, 47–48.

37. Oricine va primi, în numele
Meu, pe unul din acești copii pe Mine
Mă primește; și oricine Mă primește,
nu pe Mine mă primește, ci pe Cel ce
M-a trimis pe Mine.
38. Și I-a zis Ioan: Învățătorule, am
văzut pe cineva scoțînd demoni în nu-
mele Tău, care nu merge după noi, și
l-am oprit, pentru că nu merge după noi.
39. Iar Iisus a zis: Nu-l opriți, căci
nu e nimeni care, făcînd minuni în
numele Meu, să poată, degrabă, să Mă
vorbească de rău.
40. Căci cine nu este împotriva
noastră este pentru noi.
41. Iar oricine vă va da să beți un
pahar de apă, în numele Meu, fiind-
că sînteți ai lui Hristos, adevărat zic
vouă că nu-și va pierde plata sa.
42. Și cine va sminti pe unul din
aceștia mici, care cred în Mine, mai
bine i-ar fi lui să i se lege de gît o
piatră de moară și să fie aruncat în mare.
43. Și de te smintește mîna ta, tai-o
că mai bine îți este ție să intri ciung
în viață, decît, amîndouă mîinile
avînd, să te duci în gheena, în focul
cel nestins,
44. Unde viermele lor nu moare și
focul nu se stinge.
45. Și de te smintește piciorul tău,
taie-l, că mai bine îți este ție să intri
șchiop în viață, decît avînd amîndouă
picioarele, să fii asvîrlit în gheena, în
focul cel nestins,
46. Unde viermele lor nu moare și
focul nu se stinge.
47. Și de te smintește ochiul tău,
scoate-l, că mai bine îți este ție cu
un singur ochi să intri în împărăția
lui Dumnezeu, decît, avînd amîndoi
ochii, să fii aruncat în gheena focului,
48. Unde viermele lor nu moare și
focul nu se stimge.
49. Căci fiecare (om) va fi sărat cu foc,
după cum orice jertfă va fi sărată cu sare.
50. Bună este sarea; dacă însă sa-
rea își pierde puterea, cu ce o veți
drege? Aveți sare întru voi și trăiți
în pace unii cu alții.

CAP. 10

Despre despărțirea soților. Iisus bine-cuvîntează pe copii. Tînărul cel bogat. A treia vestire a Patimilor. Fiii lui Zevedeu. Bartimeu.

1. Și sculîndu-se de acolo, a venit
în hotarele Iudeii, de cealaltă parte a
Iordanului, și mulțimile s-au adunat
iarăși la El și iarăși le învăța, după
cum obișnuia.
2. Și apropiindu-se fariseii, Il în-
trebau, ispitindu-L, dacă este îngăduit
unui bărbat să-și lase femeia.
3. Iar el, răspunzînd, le-a zis: Ce
v-a poruncit vouă Moise?
4. Iar ei au zis: Moise a dat voie
să-i scrie carte de despărțire și să o lase.
5. Și răspunzînd, Iisus le-a zis:
Pentru învîrtoșarea inimii voastre, v-a
scris porunca aceasta;
6. Dar de la începutul făpturii, băr-
bat și femeie i-a făcut Dumnezeu.
7. De aceea va lăsa omul pe tatăl
său și pe mama sa și se va lipi de
femeia sa.
8. Și vor fi amîndoi un trup; așa
că nu mai sînt doi, ci un trup.
9. Deci ceea ce a împreunat Dum-
nezeu, omul să nu despartă.
10. Dar în casă ucenicii L-au în-
trebat iarăși despre aceasta.
11. Și El le-a zis: Oricine va lăsa
pe femeia sa și va lua alta, săvîrșește
adulter cu ea.
12. Iar femeia, de-și va lăsa bărbatul
ei și se va mărita cu altul, săvîrșește
adulter.
13. Și aduceau la El copii, ca să-și
pună mîinile peste ei, dar ucenicii cer-
tau pe cei ce-i aduceau.
14. Iar Iisus, văzînd, s-a mîniat și
le-a zis: Lăsați copiii să vină la Mine
și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia
este împărăția lui Dumnezeu.
15. Adevărat zic vouă: Cine nu va
primi împărăția lui Dumnezeu ca un
copil nu va intra în ea.
16. Și, luîndu-i în brațe, i-a bine-
cuvîntat, punîndu-și mîinile peste ei.

(37) Mat. 10, 40; 18,5. Luc. 9, 48; 10, 16. Ioan 12, 44. (38) Num. 11, 28. Luc. 9, 49. (39) 1 Cor. 12, 3. (40) Mat. 12, 30. (41) Mat. 10, 42; 25, 40. (42) Mat. 18, 6. Luc. 17, 1–2. (43) Deut. 13, 6–8. Mat. 5, 29–30; 18, 8. (44) Is. 34, 10; 66, 24. Sir. 7, 18. (45) Mat. 18, 8. (47) Mat. 9, 29; 18, 9. (48) Is. 66, 24. (49) Lev. 2, 13. Iez. 43, 24. (50) Mat. 5, 13, Luc. 14, 34. Rom. 12, 18; 14, 19. 2 Cor. 13, 11. Ef. 4, 29. Col. 4, 6. Evr. 12, 14. **Cap. 10.** — (1) Mat. 19, 1. (2) Mat. 19, 3. (4) Deut. 24, 1. Mat. 5, 31; 19, 7. Luc. 16, 18. (5) Deut. 31, 27. Iez. 2, 4. Mat. 19,8. (6) Fac. 1, 27; 5, 2. Mat. 19, 4. (7) Fac. 2, 24. Mat. 19, 5. 1 Cor. 6, 16. Ef. 5, 31. (8) Fac. 2, 24. 1 Cor. 6, 16. Ef. 5, 31. (9) Mat. 19, 6. 1 Cor. 8, 10. (10) Pild. 1, 5. (11) Mat. 5, 32; 19, 9. Luc. 16, 18. Rom. 7, 3. (13) Mat. 19, 13. Luc. 18, 15. (14) Mat. 18, 3–4. Luc. 18, 16. 1 Petr. 2, 2. 1 Cor. 14, 20. (15) Mat. 11, 25; 18, 3. (16) Mat. 19, 15. Marc. 9, 36.

17. Şi cînd ieşea El în drum, alergînd la El unul şi îngenunchind înaintea Lui, L-a întrebat: Învăţătorule bun, ce să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?

18. Iar Iisus i-a răspuns: De ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun decît unul Dumnezeu.

19. Ştii poruncile: Să nu ucizi, să nu săvîrşeşti adulter, să nu furi, să nu mărturiseşti strîmb, să nu înşeli pe nimeni, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta.

20. Iar el i-a zis: Învăţătorule, acestea toate le-am păzit din tinereţile mele.

21. Iar Iisus, privind la el cu drag, i-a zis: Un lucru îţi mai lipseşte: Mergi, vinde tot ce ai, dă săracilor şi vei avea comoară în cer; şi apoi, luînd crucea, vino şi urmează Mie.

22. Dar el, întristîndu-se de cuvîntul acesta, a plecat mîhnit, căci avea multe bogăţii.

23. Şi Iisus, uitîndu-se în jur, a zis către ucenicii Săi: Cît de greu vor intra cei bogaţi în împărăţia lui Dumnezeu!

24. Iar ucenicii erau uimiţi de cuvintele Lui. Dar Iisus, răspunzînd iarăşi, le-a zis: Fiilor, cît de greu este celor ce se încred în bogăţii să intre în împărăţia lui Dumnezeu!

25. Mai lesne este cămilei să treacă prin urechile acului, decît bogatului să intre întru împărăţia lui Dumnezeu.

26. Iar ei, mai mult uimindu-se, ziceau unii către alţii: Şi cine poate să se mîntuiască?

27. Iisus, privind la ei, le-a zis: La oameni lucrul e cu neputinţă, dar nu la Dumnezeu. Căci la Dumnezeu toate sînt cu putinţă.

28. Şi a început Petru a-I zice: Iată, noi am lăsat toate şi Ţi-am urmat.

29. Iisus a răspuns: Adevărat grăiesc vouă: Nu este nimeni care să-şi fi lăsat casă, sau fraţi, sau surori, sau mamă, sau tată, sau copii, sau ţarine pentru Mine şi pentru Evanghelie,

30. Şi să nu ia însutit — acum, în vremea aceasta, de prigoniri — case şi fraţi şi surori, şi mame şi copii şi ţarine, iar în veacul ce va să vină: viaţă veşnică.

31. Şi mulţi din cei dintîi vor fi pe urmă, şi din cei de pe urmă întîi.

32. Şi erau pe drum, suindu-se la Ierusalim, iar Iisus mergea înaintea lor. Şi ei erau uimiţi şi cei ce mergeau după El se temeau. Şi luînd la Sine, iarăşi, pe cei doisprezece, a început să le spună cele ce aveau să I se întîmple:

33. Că, iată, ne suim la Ierusalim şi Fiul Omului va fi predat arhiereilor şi cărturarilor; şi-L vor osîndi la moarte şi-L vor da în mîna păgînilor.

34. Şi-L vor batjocori şi-L vor scuipa şi-L vor biciui, şi-L vor omorî, dar după trei zile va învia.

35. Şi au venit la El Iacov şi Ioan, fiii lui Zevedeu, zicîndu-I: Învăţătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine.

36. Iar El le-a zis: Ce voiţi să vă fac?

37. Iar ei I-au zis: Dă-ne nouă să şedem unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stînga Ta, întru slava Ta.

38. Dar Iisus le-a răspuns: Nu ştiţi ce cereţi! Puteţi să beţi paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezaţi cu botezul cu care Mă botez Eu?

39. Iar ei I-au zis: Putem. Şi Iisus le-a zis: Paharul pe care Eu îl beau îl veţi bea, şi cu botezul cu care Mă botez vă veţi boteza.

40. Dar a şedea de-a dreapta Mea, sau de-a stînga Mea, nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregătit.

41. Şi auzind cei zece, au început a se mînia pe Iacov şi pe Ioan.

42. Şi Iisus, chemîndu-i la Sine, le-a zis: Ştiţi că cei ce se socotesc cîrmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpînesc.

43. Dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru.

44. Şi care va vrea să fie întîi între voi, să fie tuturor slugă;

(17) Mat. 19, 16. Luc. 18, 18. *(18)* Mat. 19, 17. Luc. 18, 19. *(19)* Ieş. 20, 13–17. Deut. 5, 17–21. Mat. 5, 21, 27; 19, 18. Luc. 18, 20. Rom. 13, 9. *(20)* Mat. 19, 20. Luc. 18, 21. *(21–22)* Mat. 6, 19; 19, 21–22. Luc. 18, 22–23. *(23)* Pild. 11, 28. Mat. 19, 23. Marc. 4, 18–19. Luc. 18, 14, 24. Iac. 2, 5. 1 Tim. 6, 17. *(24)* Iov 31, 24. Ps. 51, 7; 61, 10. Pild. 11, 28. 1 Tim. 6, 17. *(25–26)* Mat. 19, 24–25. Luc. 18, 25–26. *(27)* Iov 10, 13; 42, 2. Mat. 19, 26. Marc. 14, 36. Luc. 1, 37; 18, 27. *(28–29)* Mat. 4, 20; 19, 27–29. Luc. 5, 11; 18, 28–29. *(30–32)* Iov. 42, 10. Mat. 19, 29–30; 20, 16–17. Luc. 13, 30; 18, 30–31. *(33)* Mat. 16, 21; 17, 22–23; 20, 18. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22, 44; 18, 31. *(34)* Mat. 20, 19; 27, 63. Marc. 8, 31; 9, 31. Luc. 18, 33. *(35–37)* Mat. 20, 20–21. *(38–40)* Mat. 20, 22–23. *(41)* Mat. 20, 24. Luc. 22, 24–25. *(42)* Mat. 20, 25. Luc. 22, 25. *(43)* Mat. 20, 26. Marc. 9, 35. Luc. 9, 48; 22, 26. *(44)* Mat. 20, 27. Marc. 9, 35. 1 Petr. 5, 3.

45. Că şi Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-şi dea viaţa răscumpărare pentru mulţi.

46. Şi au venit în Ierihon. Şi ieşind din Ierihon El, ucenicii Lui şi mulţime mare, Bartimeu, fiul lui Timeu, un cerşetor orb, şedea jos, pe marginea drumului.

47. Şi, auzind că este Iisus Nazarineanul, a început să strige şi să zică: Iisuse, Fiul lui David, miluieşte-mă!

48. Şi mulţi îl certau ca să tacă, el însă cu mult mai tare striga: Fiule al lui David, miluieşte-mă!

49. Şi Iisus, oprindu-se, a zis: Chemaţi-l. Şi l-au chemat pe orb, zicîndu-i: Îndrăzneşte, scoală-te. Te cheamă.

50. Iar orbul, lepădînd haina de pe el, a sărit în picioare şi a venit la Iisus.

51. Şi l-a întrebat Iisus, zicîndu-i: Ce voieşti să-ţi fac? Iar orbul I-a răspuns: Învăţătorule, să văd iarăşi.

52. Iar Iisus i-a zis: Mergi, credinţa ta te-a mîntuit. Şi îndată a văzut şi urma lui Iisus pe cale.

CAP. 11

Intrarea în Ierusalim. Smochinul neroditor. Curăţirea templului. Puterea credinţei. Botezul lui Ioan.

1. Şi cînd s-au apropiat de Ierusalim, la Betfaghe şi la Betania, lîngă Muntele Măslinilor, a trimis pe doi dintre ucenicii Săi,

2. Şi le-a zis: Mergeţi în satul care este înaintea voastră şi, intrînd în el, îndată veţi afla un mînz legat, pe care n-a şezut pînă acum nici un om. Dezlegaţi-l şi aduceţi-l.

3. Iar de vă va zice cineva: De ce faceţi aceasta? Spuneţi că Domnul are trebuinţă de el şi îndată îl va trimite aici.

4. Deci au mers şi au găsit mînzul, legat la o poartă, afară la răspîntie, şi l-au dezlegat.

5. Şi unii din cei ce stăteau acolo, le-au zis: Ce faceţi de dezlegaţi mînzul?

6. Iar ei le-au spus precum le zisese Iisus, şi i-au lăsat.

7. Şi au adus mînzul la Iisus şi şi-au pus hainele pe el şi Iisus a şezut pe el.

8. Şi mulţi îşi aşterneau hainele pe cale, iar alţii aşterneau ramuri, pe care le tăiau de prin grădini.

9. Iar cei ce mergeau înainte şi cei ce veneau pe urmă strigau, zicînd: Osana! Bine este cuvîntat Cel ce vine întru numele Domnului!

10. Binecuvîntată este împărăţia ce vine a părintelui nostru David! Osana întru cei de sus!

11. Şi a intrat Iisus în Ierusalim şi în templu şi, privind toate şi vremea fiind spre seară, a ieşit la Betania cu cei doisprezece.

12. Şi a doua zi, ieşind ei din Betania, au flămînzit.

13. Şi văzînd de departe un smochin care avea frunze, a mers acolo, doar va găsi ceva în el; şi, ajungînd la smochin, n-a găsit nimic decît frunze. Căci nu era timpul smochinelor.

14. Şi, luînd cuvîntul, i-a zis: De acum înainte, rod din tine nimeni în veac să nu mănînce. Şi ucenicii lui auzeau aceasta.

15. Şi au venit în Ierusalim. Şi, intrînd în templu, a început să dea afară pe cei ce vindeau şi pe cei ce cumpărau în templu, iar mesele zarafilor şi scaunele neguţătorilor de porumbei le-a răsturnat.

16. Şi nu îngăduia să mai treacă nimeni cu vreun vas prin templu.

17. Şi-i învăţa şi le spunea: Nu este, oare, scris: Casa Mea casă de rugăciune se va chema, la toate neamurile? Voi însă aţi făcut din ea peşteră de tîlhari.

18. Şi au auzit arhiereii şi cărturarii. Şi căutau cum să-l piardă. Căci se temeau de El, pentru că toată mulţimea era uimită de învăţătura Lui.

19. Iar cînd s-a făcut seară, au ieşit afară din cetate.

20. Dimineaţa, a doua zi, trecînd pe acolo, au văzut smochinul uscat din rădăcini.

21. Şi Petru, aducîndu-şi aminte, I-a zis: Învăţătorule, iată smochinul pe care l-ai blestemat s-a uscat.

(45) Mat. 20, 28. Ioan 13, 14–15. 1 Petr. 5, 3. Filip. 2, 7. Tit 2, 14. *(46–52)* Mat. 20, 29–34. Luc. 17, 19; 18, 35–43. **Cap. 11.** — *(1)* Mat. 21, 1. Luc. 19, 29. Ioan 12, 12. *(2)* Mat. 21, 2. Luc. 19, 30. *(3)* Mat. 21, 3. Luc. 19, 31. *(4–6)* Mat. 21, 6. Luc. 19, 32–34. *(7)* 4 Reg. 9, 13. Mat. 21, 7. Luc. 19, 35. Ioan 12, 14. *(8)* Mat. 21, 8. Luc. 19, 36. Ioan 12, 13. *(9)* Ps. 117, 26. Zah. 4, 7. Mat. 21, 9. Ioan 12, 13. *(10)* Mat. 21, 9. Luc. 13, 35; 19, 38. *(11)* Mat. 21, 17. *(12–13)* Mat. 21, 18–19. Luc. 13, 6. *(15)* Mat. 21, 12. Luc. 19, 45. Ioan 2, 14. *(17)* Is. 56, 7. Ier. 7, 11. Mat. 21, 13. Luc. 19, 46. Ioan 2, 16. *(18)* Mat. 21, 15, 45. Marc. 12, 12. Luc. 19, 47–48. *(20)* Mat. 21, 19. *(21)* Mat. 21, 20. Evr. 6, 8.

22. Şi, răspunzînd, Iisus le-a zis: Aveţi credinţă în Dumnezeu.

23. Adevărat zic vouă că oricine va zice acestui munte: Ridică-te şi te aruncă în mare, şi nu se va îndoi în inima lui, ci va crede că ceace spune se va face, fi-va lui orice va zice.

24. De aceea vă zic vouă: Toate cîte cereţi, rugîndu-vă, să credeţi că le veţi primi şi le veţi avea.

25. Iar cînd staţi de vă rugaţi, iertaţi orice aveţi împotriva cuiva, ca şi Tatăl vostru Cel din ceruri să vă ierte vouă greşelile voastre.

26. Că de nu iertaţi voi, nici Tatăl vostru Cel din Ceruri nu vă va ierta vouă greşelile voastre.

27. Şi au intrat iarăşi în Ierusalim. Şi pe cînd se plimba Iisus prin templu, au venit la el arhiereii, cărturarii şi bătrînii,

28. Şi I-au zis: Cu ce putere faci acestea? Şi cine Ţi-a dat Ţie puterea aceasta, ca să le faci?

29. Iar Iisus le-a zis: Vă voi întreba şi Eu un cuvînt; răspundeţi-Mi şi vă voi spune şi Eu cu ce putere fac acestea:

30. Botezul lui Ioan din cer a fost sau de la oameni? Răspundeţi-Mi!

31. Şi ei vorbeau între ei, zicînd: De vom zice: Din cer, va zice: Pentru ce, dar, n-aţi crezut în el?

32. Iar de vom zice: De la oameni -- se temeau de mulţime, căci toţi socoteau că Ioan era într-adevăr prooroc.

33. Şi răspunzînd, au zis lui Iisus: Nu ştim. Şi Iisus le-a zis: Nici Eu nu vă spun vouă cu ce putere fac acestea.

CAP. 12

Pilda lucrătorilor cărora li s-a dat via pe mînă. Dinarul dajdiei, învierea morţilor şi marea poruncă din Lege. Domnul şi Fiul lui David. Banul văduvei.

1. Şi a început să le vorbească în pilde: Un om a sădit o vie, a împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit un turn şi a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe.

2. Şi la vreme, a trimis la lucrători o slugă, ca să ia de la ei din rodul viei.

3. Dar ei, punînd mîna pe el, l-au bătut şi i-au dat drumul fără nimic.

4. Şi a trimis la ei, iarăşi, altă slugă, dar şi pe aceia, lovindu-l cu pietre, i-au spart capul şi l-au izgonit cu ocară.

5. Şi a trimis alta. Dar şi pe aceia au uciso; şi pe multe altele: pe unii bătîndu-i, iar pe alţii ucigîndu-i.

6. Mai avea şi un fiu iubit al său şi în cele din urmă l-a trimis la lucrători, zicînd: Se vor ruşina de fiul meu.

7. Dar acei lucrători au zis între ei: Acesta este moştenitorul; veniţi să-l omorîm şi moştenirea va fi a noastră.

8. Şi au pus mîna pe el, l-au omorît şi l-au aruncat afară din vie.

9. Ce va face acum stăpînul viei? Va veni şi va pierde pe lucrători, iar via o va da altora.

10. Oare niçi scriptura aceasta n-aţi citit-o: Piatra pe care au aruncat-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului?

11. De la Domnul s-a făcut aceasta şi este lucru minunat în ochii noştri.

12. Şi căutau să-L prindă, dar se temeau de popor. Căci înţeleseseră că împotriva lor zisese pilda aceasta. Şi lăsîndu-L, s-au dus.

13. Şi au trimis la El pe unii din farisei şi din irodiani, ca să-L prindă în cuvînt.

14. Iar ei, venind, I-au zis: Învăţătorule, ştim că eşti omul adevărului şi nu-ţi pasă de nimeni, fiindcă nu cauţi la faţa oamenilor, ci cu adevărat înveţi calea lui Dumnezeu. Se cuvine a da dajdie Cezarului sau nu? Să dăm sau să nu dăm?

15. El însă, cunoscînd făţărnicia lor, le-a zis: Pentru ce mă ispitiţi? Aduceţi-mi un dinar ca să-l văd.

16. Şi I-au adus. Şi i-a întrebat Iisus: Al cui e chipul acesta şi inscripţia de pe el. Iar ei I-au zis: Ale Cezarului.

(23) Mat. 17, 20; 21, 21. Luc. 17, 6. Ioan 11, 40. (24) Ier. 29, 13. Mat. 7, 7; 21, 22. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13; 15, 7. Iac. 1, 5–6. (25) Sir. 28, 2, 7. Mat. 5, 23–24; 6, 14. Ef. 4, 32. Col. 3, 13. (26–27) Mat. 6, 15; 21, 23. Luc. 20, 1. (28) Ieş. 2, 14. Mat. 21, 23. Luc. 20, 2. (29–30) Mat. 21, 24–25. Luc. 20, 3–4. (31–33) Mat. 21, 26–27. Luc. 20, 6–8. **Cap. 12.** — (1) Ps. 79, 8. Cînt. 8, 11. Is. 3, 14; 5, 1. Ier. 2, 21. Mat. 21, 33. Luc. 20, 9. (2–3) Mat. 5, 12; 21, 34–35; 23, 34. Luc. 20, 10–11. (4) Luc. 20, 11. (5-6) Mat. 21, 36–37. Luc. 20, 12–13. (7) Ps. 2, 2 Mat. 21, 38; 26, 3. Luc. 20. 14. (8–9) Mat. 21, 39–41. Luc. 20, 15–16. Evr. 13, 12. (10–11) Ps. 117, 22–23. Is. 8, 14; 28, 16. Mat. 21, 42. Luc. 20, 17. Fapt. 4, 11. 1 Petr. 2, 7. Rom. 9, 33. 1 Cor. 3, 11. (12) Mat. 14, 5; 21, 45. Marc. 11, 18. Luc. 20, 19. Ioan 7, 25, 30, 44. (13–16) Ps. 40, 7–8. Ier. 9, 3. Avac. 1, 15. Mat. 22, 15–21. Luc. 20, 20–24.

17. Iar Iisus a zis: Daţi Cezarului cele ale Cezarului, iar lui Dumnezeu cele ale lui Dumnezeu. Şi erau miraţi de El.

18. Şi au venit la El saducheii care zic că nu este înviere şi-L întrebau zicînd:

19. Învăţătorule, Moise ne-a lăsat scris, că de va muri fratele cuiva şi va lăsa femeia fără copil, să ia fratele său pe femeia lui şi să ridice fratelui mort urmaşi.

20. Şi erau şapte fraţi. Şi cel dintîi şi-a luat femeie, dar, murind, n-a lăsat urmaş.

21. Şi a luat-o pe ea al doilea, şi a murit, nelăsînd urmaş. Tot aşa al treilea.

22. Şi au luat-o toţi şapte şi n-au lăsat urmaş. În urma tuturor a murit şi femeia.

23. La înviere, cînd vor învia, a căruia dintre ei va fi femeia? Căci toţi şapte au avut-o soţie.

24. Şi le-a zis Iisus: Oare nu pentru aceasta rătăciţi, neştiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?

25. Căci, cînd vor învia din morţi, nici nu se mai însoară, nici nu se mai mărită, ci sînt ca îngerii în ceruri.

26. Iar despre morţi, că vor învia, n-aţi citit, oare, în cartea lui Moise, cînd i-a vorbit Dumnezeu din rug, zicînd: Eu sînt Dumnezeul lui Avraam şi Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov?

27. Dumnezeu nu este Dumnezeul celor morţi, ci al celor vii. Mult rătăciţi.

28. Şi, apropiindu-se unul din cărturari, care îi auzise întrebînd şi văzînd că bine le-a răspuns, s-a apropiat de El şi L-a întrebat: Care poruncă este întîia dintre toate?

29. Iisus i-a răspuns că întîia este: Ascultă Israele, Domnul Dumnezeul nostru este singurul Domn.

30. Şi: Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău şi din toată puterea ta. Aceasta este cea dintîi poruncă.

31. Iar a doua e aceasta: Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi. Mai mare decît acestea nu este altă poruncă.

32. Şi I-a zis cărturarul: Bine, Învăţătorule. Adevărat ai zis că unul este Dumnezeu şi nu este altul afară de El.

33. Şi a-L iubi pe El din toată inima, din tot sufletul, din tot cugetul şi din toată puterea şi a iubi pe aproapele tău ca pe tine însuţi este mai mult decît toate arderile de tot şi decît toate jertfele.

34. Iar Iisus, văzîndu-l că a răspuns cu înţelepciune, i-a zis: Nu eşti departe de împărăţia lui Dumnezeu. Şi nimeni nu mai îndrăznea să-L mai întrebe.

35. Şi învăţînd în templu, Iisus zicea: Cum zic cărturarii că Hristos este Fiul lui David?

36. Căci însuşi David a zis întru Duhul Sfînt: Zis-a Domnul Domnului meu: Şezi de-a dreapta Mea pînă ce voi pune pe vrăjmaşii tăi aşternut picioarelor tale.

37. Deci însuşi David îl numeşte pe el Domn; de unde dar este fiul lui? Şi mulţimea cea multă îl asculta cu bucurie.

38. Şi le zicea în învăţătura sa: Feriţi-vă de cărturarii cărora le place să se plimbe în haine lungi şi să li se plece lumea în pieţe.

39. Şi să stea în băncile dintîi în sinagogi şi să stea în capul mesei la ospeţe.

40 .Ei, care mănîncă de tot casele văduvelor şi de ochii lumii se roagă îndelung; aceştia vor lua mai multă osîndă.

41. Şi şezînd în preajma cutiei darurilor, Iisus privea cum mulţimea aruncă bani în cutie. Şi mulţi bogaţi aruncau mult.

42. Şi venind o văduvă săracă, a aruncat doi bani, adică un codrant.

(17) Ieş. 22, 28. 1 Reg. 15, 30. Mat. 22, 21. Luc. 20, 25. Rom. 13, 7. (18) Mat. 22, 23. Luc. 20, 27. Fapt. 23, 8. (19) Fac. 38, 8. Deut. 25, 5. Mat. 22, 24. Luc. 20, 28. (20–24) Mat. 22, 25–29. Luc. 20, 29–33. (25) Mat. 22, 30. Luc. 20, 36. 1 Cor. 15, 42. (26) Ieş. 3, 6. Mat. 23, 31–32. Luc. 20, 37. (27–28) Mat. 22, 32–36. Luc. 10, 25; 20, 38. (29) Deut. 6, 4. Iac. 2, 19. Ef. 4, 6. (30) Deut. 6, 5. Mat. 22, 37–38. Luc. 10, 27. (31) Lev. 19, 18. Mat. 5, 43; 22, 39–40. Ioan 13, 34. Iac. 2, 8. 1 Petr. 1, 22. Rom. 13, 9. Gal. 5, 14. 1 Tes. 4, 9. (32) Deut. 4, 35; 6, 4. Is. 45, 6; 46, 9. Luc. 20, 39. (33) 1 Reg. 15, 22. Os. 6, 6. (34) Mat. 22, 46. (35) Mat. 22, 41. Luc. 20, 41. (36) 2 Reg. 23, 2. Ps. 109, 1. Luc. 20, 42,. Evr. 1, 13. (37) Mat. 22, 44–45. (38) Mat. 23, 5, 7. Luc. 11, 43. (39) Mat. 23, 6. Luc. 11, 43; 20, 46. (40) Iez. 22, 25. Mat. 23, 14. Luc. 20, 47. (41) 4 Reg. 12, 9. Luc. 21, 1. (42) Luc. 21, 2.

43. Și chemînd la Sine pe ucenicii Săi, le-a zis: Adevărat grăiesc vouă că această văduvă săracă a aruncat în cutia darurilor mai mult decît toți ceilalți.

44. Pentru că toți au aruncat din prisosul lor, pe cînd ea, din sărăcia ei, a aruncat tot ce avea, toată avuția sa.

CAP. 13

Iisus vorbește despre dărîmarea Ierusalimului și despre a doua venire a Fiului Omului. Îndemnuri la priveghere.

1. Și ieșind din templu, unul dintre ucenicii Săi I-a zis: Învățătorule, privește ce fel de pietre și ce clădiri!

2. Dar Iisus a zis: Vezi aceste mari clădiri? Nu va rămîne piatră pe piatră care să nu se risipească.

3. Și șezînd pe Muntele Măslinilor, în fața templului, L-au întrebat, deosebi, Petru, Iacov, Ioan și cu Andrei:

4. Spune-ne nouă cînd vor fi acestea? Și care va fi semnul cînd va fi să se împlinească toate acestea?

5. Iar Iisus a început să le spună: Vedeți să nu vă înșele cineva.

6. Căci mulți vor veni în numele Meu, zicînd că sînt Eu, și vor amăgi pe mulți.

7. Iar cînd veți auzi de războaie, și de zvonuri de războaie, să nu vă tulburați, căci trebuie să fie dar încă nu va fi sfîrșitul.

8. Și se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție, vor fi cutremure pe alocuri și foamete și tulburări vor fi. Iar acestea sînt începutul durerilor.

9. Luați seama la voi înșivă. Că vă vor da în adunări și veți fi bătuți în sinagogi și veți sta înaintea conducătorilor și a regilor, pentru Mine, spre mărturie lor.

10. Ci mai întîi Evanghelia trebuie să se propovăduiască la toate neamurile.

11. Iar cînd vă vor duce ca să vă predea, nu vă îngrijiți dinainte ce veți vorbi, ci să vorbiți ceea ce se va da vouă în ceasul acela. Căci nu voi sînteți cei care veți vorbi, ci Duhul Sfînt.

12. Și va da frate pe frate la moarte și tată pe copil și copiii se vor răzvrăti împotriva părinților și îi vor ucide.

13. Și veți fi urîți de toți pentru numele Meu; iar cel ce va răbda pînă la urmă, acela se va mîntui.

14. Iar cînd veți vedea urîciunea pustiirii, cea prezisă de proorocul Daniel, stînd unde nu se cuvine — cine citește să înțeleagă —, atunci cei ce vor fi în Iudeea să fugă la munți.

15. Și cel ce va fi sus pe acoperiș să nu se coboare în casă, nici să intre ca să-și ia ceva din casa sa.

16. Și cel ce va fi în țarină să nu se întoarcă îndărăt, ca să-și ia haina.

17. Dar vai celor ce vor avea în pîntece și celor ce vor alăpta în zilele acelea!

18. Rugați-vă, dar, ca să nu fie fuga voastră iarna.

19. Căci zilele acelea vor fi necaz cum nu a fost așa pînă acum, de la începutul făpturii, pe care a zidit-o Dumnezeu, și nici nu va mai fi.

20. Și de nu ar fi scurtat Domnul zilele acelea, n-ar scăpa nici un trup, dar pentru cei aleși, pe care i-a ales, a scurtat acele zile.

21. Și atunci dacă vă va zice cineva: Iată, aci este Hristos, sau iată acolo, să nu credeți.

22. Se vor scula hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor face semne și minuni, ca să ducă în rătăcire, de se poate, pe cei aleși.

23. Dar voi luați seama. Iată dinainte v-am spus vouă toate.

24. Ci în acele zile, după necazul acela, soarele se va întuneca și luna nu-și va mai da lumina ei.

25. Și stelele vor cădea din cer și puterile care sînt în ceruri se vor clătina.

26. Atunci vor vedea pe Fiul Omului venind pe nori, cu putere multă și cu slavă.

(43) Luc. 21, 3. 2 Cor. 8, 12. (44) Marc. 14, 8. Luc. 21, 4. **Cap. 13.** – (1) Mat. 24, 1. Luc. 21, 5. (2) 3 Reg. 9, 7. Mat. 24, 2. Luc. 19, 44; 21, 6. (3) Mat. 24, 3. Luc. 21, 7. (4) Mat. 24, 3. Luc. 21, 7. (5) Ier. 29, 8. Mat. 24, 4. Luc. 21, 8. Ef. 5, 6. 1 Tes. 2, 3. 2 Tes. 2, 3. (6) Ier. 14, 14. Mat. 24, 5, 11. Luc. 21, 8. (7) Mat. 24, 6. Luc. 21, 9. (8) 2 Paral. 15, 6. Mat. 24, 7-8. (9) Mat. 10, 17; 24, 9. Ioan 15. 20; 16, 2. Apoc. 2, 10, (10) Mat. 24, 14. (11) Mat. 10, 19-20. Luc. 12, 11; 21, 15. Ioan 16, 13. Fapt. 2, 4. (12) Iez. 38. 21. Mih. 7, 6. Mat. 10, 21. Luc. 21, 16. (13) Dan. 12, 12. Mat. 24, 13, Luc. 21, 17, Apoc. 2, 10. (14) Dan. 9, 27. Mat. 24 ,15-16. Luc. 21, 20-21. (15-18) Mat. 24, 17-20. Luc. 17, 30-31; 21, 23; 24, 29. (19) Dan, 9, 26; 12, 1. Ieil 2,2. Mat. 26,21, (20-21) Mat. 24, 22-23. Luc. 17, 21-23; 21. 8. (22) Deut. 13, 1-3. Mat. 24, 24. (23) Mat. 24, 25. 2 Petr. 3,7, 1 Tes. 3, 4. (24) Is. 13, 10., 34, 4, Iez. 32, 7. Ioil 2, 10; 3, 4; 4, 15. Sof. 1, 15. Mat. 24, 29. Luc. 21, 25. (25) Mat. 24, 29. Luc. 21, 26. (26) Dan. 7, 13. Mat. 16, 27; 24, 30. Marc. 14, 62. Luc. 21, 27. Fapt. 1, 11. Apoc. 1, 7

27. Și atunci El va trimite pe îngeri și va aduna pe aleșii săi din cele patru vînturi, de la marginea pămîntului pînă la marginea cerului.

28. Învățați de la smochin pilda: Cînd mlădița lui se face fragedă și înfrunzește, cunoașteți că vara este aproape.

29. Tot așa și voi, cînd veți vedea împlinindu-se aceste lucruri, să știți că Fiul Omului este aproape, lîngă uși.

30. Adevărat grăiesc vouă că nu va trece neamul acesta pînă ce nu vor fi toate acestea.

31. Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

32. Iar despre ziua aceea și despre ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din cer, nici Fiul, ci numai Tatăl.

33. Luați aminte, privegheați și vă rugați, că nu știți cînd va fi aceea vremea.

34. Este ca un om care a plecat în altă țară și, lăsîndu-și casa, a dat puterea în mîna slugilor, dînd fiecăruia lucrul lui, iar portarului i-a poruncit să vegheze.

35. Vegheați, dar, că nu știți cînd va veni stăpînul casei: sau seara, sau la miezul nopții, sau la cîntatul cocoșilor, sau dimineața.

36. Ca nu cumva venind fără veste, să vă afle pe voi dormind.

37. Iar ceea ce vă zic vouă, zic tuturor: Privegheați!

CAP. 14

Ungerea din Betania. Cina cea de Taină. Ghetsimani. Prinderea. Înfățișarea la Caiafa. Lepădarea lui Petru.

1. Și după două zile erau Paștile, și Azimele. Și Arhiereii și cărturarii căutau cum să-L prindă cu vicleșug, ca să-L omoare.

2. Dar ziceau: Nu la praznic, ca să nu fie tulburare în popor.

3. Și fiind El în Betania, în casa lui Simon Leprosul, și șezînd la masă, a venit o femeie avînd un alabastru, cu mir de nard curat, de mare preț, și, spărgînd vasul, a vărsat mirul pe capul lui Iisus.

4. Dar erau unii mîhniți între ei, zicînd: Pentru ce s-a făcut această risipă de mir?

5. Căci putea să se vîndă acest mir cu peste trei sute de dinari și să se dea săracilor. Și cîrteau împotriva ei.

6. Dar Iisus a zis: Lăsați-o. De ce îi faceți supărare? Lucru bun a făcut ea cu Mine.

7. Că pe săraci totdeauna îi aveți cu voi și, oricînd voiți, puteți să le faceți bine, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna.

8. Ea ce a avut de făcut a făcut: mai dinainte a uns Trupul Meu, spre înmormîntare.

9. Adevărat zic vouă: Oriunde se va propovădui Evanghelia, în toată lumea, se va spune și ce a făcut aceasta, spre pomenirea ei.

10. Iar Iuda Iscarioteanul, unul dintre cei doisprezece, s-a dus la arhierei ca să-L vîndă pe Iisus.

11. Și, auzind ei, s-au bucurat și au făgăduit să-i dea bani. Și el căuta cum să-L dea lor, la timp prielnic.

12. Iar în ziua cea dintîi a Azimelor, cînd jertfeau mielul de Paști, ucenicii Lui L-au întrebat: Unde voiești să mergem să gătim, ca să mănînci Paștile?

13. Și a trimis doi din ucenicii Lui, zicîndu-le: Mergeți în cetate și vă va întîmpina un om, ducînd un urcior cu apă; mergeți după el.

14. Și unde va intra, spuneți stăpînului casei că Învățătorul zice: Unde este odaia de oaspeți, în care să mănînc Paștile împreună cu ucenicii Mei

15. Iar el vă va arăta un foișor mare așternut gata. Acolo să pregătiți pentru noi.

16. Și au ieșit ucenicii și au veni în cetate și au găsit așa precum le-a spus și au pregătit Paștile.

17. Iar făcîndu-se seară, a venit cu cei doisprezece.

18. Pe cînd ședeau la masă și mîncau, Iisus a zis: Adevărat grăiesc vouă că unul dintre voi, care mănîncă împreună cu Mine, Mă va vinde.

19. Ei au început să se întristeze și să-I zică, unul cîte unul: Nu cumva sînt eu?

(27-30) Mat. 24, 31-34. Luc. 21, 29-32. (31) Ps. 101, 27; 118, 89. Is. 40, 8. Mat. 24, 35. Luc. 21, 35. (32) Mat. 24, 36. (33) Mat. 24, 42; 25, 13. Luc. 12, 40; 21, 36. Rom. 13, 11. (34-35) Mat. 24, 42, 45. Luc. 19, 12. **Cap. 14.** — (1) Mat. 26, 2. Luc. 22, 1-2. Ioan 11, 47, 55; 13, 1. (2) Mat. 26, 5. (3) Mat. 26, 6-7. Luc. 7, 37. Ioan 11, 2; 12, 1, 3, (4-6) Mat. 26, 8-10. Ioan 12, 4-7. (7) Deut. 15, 11. Mat. 26, 11. Ioan 12, 8. (8-9) Pild. 31, 31. Mat. 26, 12-13. (10-11) Mat. 26, 14-16. Luc. 22, 4-6. (12) Ieș. 12, 14. Deut. 16, 5-6. Mat. 26, 17. Luc. 22, 7. (13-14) Mat. 26, 18. Luc. 22, 8-11. (15) Luc. 22, 12. (16-17) Mat. 26, 19-20. Luc. 22, 13-14. (18) Ps. 40, 9. Mat. 26, 20-21. Luc. 22, 21, Ioan 13, 21.

20. Iar El le-a zis: Unul dintre cei doisprezece, care întinge cu Mine în blid.

21. Că Fiul Omului merge precum este scris despre El; dar vai acelui om prin care este vîndut Fiul Omului. Bine era de omul acela dacă nu s-ar fi născut.

22. Şi, mîncînd ei, a luat Iisus pîine şi binecuvîntînd, a frînt şi le-a dat lor şi a zis: Luaţi, mîncaţi, acesta este Trupul Meu.

23. Şi luînd paharul, mulţumind, le-a dat şi au băut din el toţi.

24. Şi a zis lor: Acesta este Sîngele Meu, al Legii cele noi, care pentru mulţi se varsă.

25. Adevărat grăiesc vouă că de acum nu voi mai bea din rodul viţei pînă în ziua aceea cînd îl voi bea nou în împărăţia lui Dumnezeu.

26. Şi după ce au cîntat cîntări de laudă, au ieşit la Muntele Măslinilor.

27. Şi le-a zis Iisus: Toţi vă veţi sminti întru Mine, în noaptea aceasta, că scris este: Bate-voi păstorul şi se vor risipi oile;

28. Dar după învierea Mea, voi merge mai înainte de voi în Galileea.

29. Iar Petru I-a zis: Chiar dacă toţi se vor sminti întru Tine, totuşi eu nu.

30. Şi I-a zis Iisus: Adevărat grăiesc ţie: Că tu astăzi, în noaptea aceasta, mai înainte de a cînta de două ori cocoşul, de trei ori te vei lepăda de Mine.

31. El însă spunea stăruitor: Şi de-ar fi să mor cu Tine, nu Te voi tăgădui. Şi tot aşa ziceau toţi.

32. Şi au venit la un loc al cărui nume este Ghetsimani, şi acolo a zis către ucenicii Săi: Şedeţi aici pînă ce mă voi ruga.

33. Şi a luat cu El pe Petru şi pe Iacov şi pe Ioan şi a început a se tulbura şi a se mîhni.

34. Şi le-a zis lor: Întristat este sufletul Meu pînă la moarte. Rămîneţi aici şi privegheaţi.

35. Şi mergînd puţin mai înainte, a căzut cu faţa la pămînt şi se ruga, ca, de este cu putinţă, să treacă de la El ceasul acela.

36. Şi zicea: Avva (Părinte), toate sînt Ţie cu putinţă. Depărtează paharul acesta de la Mine. Dar nu ce voiesc Eu, ci ceea ce voieşti Tu.

37. Şi a venit şi i-a găsit dormind şi a zis lui Petru: Simone, dormi? N-ai avut tărie ca să veghezi un ceas?

38. Privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu intraţi în ispită. Căci duhul este osîrduitor, dar trupul neputincios.

39. Şi iarăşi mergînd, s-a rugat, acelaşi cuvînt, zicînd:

40. Şi iarăşi venind, i-a găsit dormind, căci ochii lor erau îngreuiaţi şi nu ştiau ce să-I răspundă.

41. Şi a venit a treia oară şi le-a zis: Dormiţi de acum şi vă odihniţi! Ajunge! A sosit ceasul. Iată Fiul Omului este dat în mîinile păcătoşilor.

42. Sculaţi-vă să mergem. Iată, cel ce M-a vîndut este aproape.

43. Şi îndată, încă vorbind El, a venit Iuda Iscarioteanul, unul dintre cei doisprezece, şi cu el mulţime cu săbii şi cu toiege, de la arhierei, de la cărturari şi de la bătrîni.

44. Iar vînzătorul le dăduse semn, zicînd: Pe care-L voi săruta, Acela este. Prindeţi-L şi duceţi-L cu pază.

45. Şi venind îndată şi apropiindu-se de El, a zis Lui: Învăţătorule! Şi L-a sărutat.

46. Iar ei au pus mîna pe El şi L-au prins.

47. Unul din cei ce stăteau pe lîngă El, scoţînd sabia, a lovit pe slujitorul arhiereului şi i-a tăiat urechea.

48. Şi răspunzînd, Iisus le-a zis: Ca la un tîlhar aţi ieşit cu săbii şi cu toiege, ca să Mă prindeţi.

49. În fiecare zi eram la voi în templu, învăţînd, şi nu M-aţi prins. Dar acestea sînt ca să se împlinească Scripturile.

50. Atunci L-au lăsat şi au fugit toţi.

(19–21) Mat. 26, 22–24. Luc. 22, 19–22. Ioan 13 26–27. *(22)* Mat. 26, 26. Luc. 22, 19. 1 Cor. 11, 23–24. *(23–25)* Mat. 26, 27–29. Luc. 22, 18–20. *(26)* Mat. 26, 30. Luc. 22, 39. Ioan 18, 1. *(27)* Zah. 13, 7. Mat. 26, 31. Marc. 14, 50. Ioan 16, 32. *(28–30)* Mat. 26, 33–34; 28, 7, 10. Marc. 14, 72; 16, 7. Luc. 22, 34. Ioan 13, 37–38; 21, 1. *(31–35)* Mat. 20, 22; 26, 35–39. Luc. 22, 33–42. *(36)* Mat. 26, 39. Marc. 10, 27. Ioan 5, 30; 6, 38. Filip. 2, 8. Evr. 5, 7–8 *(37)* Mat. 26, 40. Luc. 22, 45. *(38)* Mat. 25, 13; 26, 41. Luc. 22, 46. Rom. 7, 23. *(39)* Mat. 26, 42. *(40–44)* Jud. 16, 21. Mat. 26, 43–48. Luc. 22, 47. Ioan 18, 3. *(45)* 2 Reg. 20, 9. Mat. 26, 49. *(46–48)* Mat. 26, 50–55. Luc. 22, 50–52. Ioan 18, 10. *(49)* Iov 19, 13. Ps. 21, 17; 68, 12; 87, 9. Is. 53, 12. Mat. 26, 55. Luc. 22, 53; 24, 44. *(50)* Iov 19, 13–14. Ps. 87, 9. Mat. 26, 56. Marc. 14, 27.

51. Iar un tînăr mergea după El, înfăşurat într-un giulgiu, pe trupul gol, şi au pus mîna pe el.

52. El însă, lăsînd giulgiul, a fugit gol.

53. Şi au dus pe Iisus la arhiereu şi s-au adunat acolo toţi arhiereii şi bătrînii şi cărturarii.

54. Iar Petru, de departe, a mers după El, pînă a intrat înăuntru în curtea arhiereului şi şedea împreună cu slugile, încălzindu-se la foc.

55. Arhiereii şi tot sinedriul căutau împotriva lui Iisus mărturie ca să-L dea la moarte, dar nu găseau.

56. Că mulţi mărturiseau mincinos împotriva Lui, dar mărturiile nu se potriveau.

57. Şi ridicîndu-se unii, au dat mărturie mincinoasă împotriva Lui, zicînd:

58. Noi L-am auzit zicînd aşa: Voi dărîma acest templu făcut de mînă, şi în trei zile altul, nefăcut de mînă, voi clădi.

59. Dar nici aşa mărturia lor nu era la fel.

60. Şi, sculîndu-se în mijlocul lor, arhiereul L-a întrebat pe Iisus, zicînd: Nu răspunzi nimic la tot ce mărturisesc împotriva Ta aceştia?

61. Iar El tăcea şi nu răspundea nimic. Iarăşi l-a întrebat arhiereul şi i-a zis: Eşti tu Hristosul, Fiul Celui binecuvîntat?

62. Iar Iisus a zis: Eu sînt şi veţi vedea pe Fiul Omului şezînd de-a dreapta puterii şi venind pe norii cerului.

63. Iar arhiereul, sfîşiindu-şi hainele, a zis: Ce trebuinţă mai avem de martori?

64. Aţi auzit hula. Ce vi se pare vouă? Iar ei toţi L-au osîndit, ca vinovat de moarte.

65. Şi unii au început să-L scuipe şi să-i acopere faţa şi să-L bată cu pumnii şi să-I zică: Prooroceşte! Şi slugile îl băteau cu palmele.

66. Şi Petru fiind jos în curte, a venit una din slujnicile arhiereului,

67. Şi, văzîndu-L pe Petru, încălzindu-se, s-a uitat la el şi a zis: Şi tu erai cu Iisus Nazarineanul.

68. El însă a tăgăduit, zicînd: Nici nu ştiu, nici nu înţeleg ce zici. Şi a ieşit afară înaintea curţii; şi a cîntat cocoşul.

69. Iar slujnica, văzîndu-l, a început iarăşi să zică celor de faţă că şi acesta este dintre ei.

70. Iar el a tăgăduit iarăşi. Şi după puţin timp, cei de faţă ziceau iarăşi lui Petru: Cu adevărat eşti dintre ei, căci eşti şi Galileian şi vorbirea ta se aseamănă.

71. Iar el a început să se blesteme şi să se jure: Nu ştiu pe omul acesta despre care ziceţi.

72. Şi îndată cocoşul a cîntat a doua oară. Şi Petru şi-a adus aminte de cuvîntul pe care i-l spusese Iisus: Înainte de a cînta de două ori cocoşul, de trei ori te vei lepăda de Mine. Şi a început să plîngă.

CAP. 15

Iisus înaintea lui Pilat. Judecata şi osînda. Cununa de spini. Răstignirea şi înmormîntarea.

1. Şi îndată dimineaţa, arhiereii, ţinînd sfat cu bătrînii, cu cărturarii şi cu tot sinedriul şi legînd pe Iisus, L-au dus şi L-au predat lui Pilat.

2. Şi L-a întrebat Pilat: Tu eşti regele Iudeilor? Iar El, răspunzînd, i-a zis: Tu zici.

3. Iar arhiereii Îl învinuiau de multe.

4. Iar Pilat L-a întrebat: Nu răspunzi nimic? Iată cîte spun împotriva Ta.

5. Dar Iisus nimic n-a mai răspuns încît Pilat se mira.

6. Iar la sărbătoarea Paştilor, le libera un întemniţat pe care-l cereau ei.

7. Şi era unul cu numele Baraba închis împreună cu nişte răzvrătiţi, care în răscoală săvîrşiseră ucidere.

8. Şi mulţimea, venind sus, a început să ceară lui Pilat să le facă precum obişnuia pentru ei.

(53–54) Mat. 26, 57–58. Luc. 22, 54. Ioan 18, 12–13, 15. *(55)* Ps. 26, 16; 34, 11. Dan. 6, 6. Mat. 26, 59. Fapt. 6, 13. *(56–57)* Ps. 108, 1. Mat. 26, 60. *(58)* Mat. 26, 61. Marc. 15, 29. Ioan 2, 19. *(60)* Mat. 26, 62. *(61)* Is. 53, 7. Mat. 26, 63. Luc. 22, 67. Fapt. 8, 32. Evr. 1, 5. *(62)* Dan. 7, 13–14. Mat. 24, 30; 26, 64. Marc. 13, 26. Luc. 22, 69. 2 Tes. 1, 10 *(63)* Mat. 26, 65. *(64)* Ier. 26, 11. Mat. 26, 65–66. Ioan 19, 7. *(65)* 2 Paral. 18, 23. Is. 50, 6. Mat. 26, 67. Luc. 22, 63–64. *(66–68)* Ier. 12, 5. Mat. 26, 69–70. Luc. 22, 56–57. Ioan 18, 16–17. *(69–71)* Mat. 26, 71–74. Luc. 22, 58–60. Ioan 18, 25. *(72)* Mat. 26, 74–75. Marc. 14, 30. Luc. 22, 60–62. Ioan 18, 27. **Cap. 15.** – *(1)* Ps. 2, 1. Mat. 27, 1–2. Luc. 22, 66; 23, 1. Ioan 18, 28. Fapt. 3, 13. *(2)* Mat. 27, 11. Luc. 23, 3. Ioan 18, 33. 1 Tim. 6, 13. *(3–4)* Mat. 27, 12–13. *(5)* Is. 53, 7. Mat. 27, 14. Ioan 19, 9.

9. Iar Pilat le-a răspuns, zicînd: Voiți să vă liberez pe regele Iudeilor?

10. Fiindcă știa că arhiereii îl dăduseră în mîna lui din ură.

11. Dar arhiereii au îndemnat mulțimea ca să le elibereze mai degrabă pe Baraba.

12. Iar Pilat, răspunzînd iarăși, le-a zis: Ce voi face deci cu cel pe care ziceți că este regele Iudeilor?

13. Ei iarăși au strigat: Răstignește-L.

14. Iar Pilat le-a zis: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai mult strigau: Răstignește-L.

15. Și Pilat, vrînd să facă pe voia mulțimii, le-a liberat pe Baraba, iar pe Iisus, biciuindu-L, L-a dat ca să fie răstignit.

16. Iar ostașii L-au dus înăuntrul curții, adică în pretoriu și au adunat toată cohorta.

17. Și L-au îmbrăcat în purpură și, împletindu-I o cunună de spini, I-au pus-o pe cap.

18. Și au început să se plece în fața Lui, zicînd: Bucură-Te, regele Iudeilor!

19. Și-L băteau peste cap cu o trestie și-L scuipau și, căzînd în genunchi, I se închinau.

20. Și după ce L-au batjocorit, L-au dezbrăcat de purpură și L-au îmbrăcat cu hainele Lui. Și L-au dus afară ca să-L răstignească.

21. Și au silit pe un trecător, care venea din țarină, pe Simon Cirineul, tatăl lui Alexandru și al lui Ruf, ca să ducă crucea Lui.

22. Și L-au dus la locul zis Golgota, care se tălmăcește «locul Căpățînii».

23. Și I-au dat să bea vin amestecat cu smirnă, dar El n-a luat.

24. Și L-au răstignit și au împărțit între ei hainele Lui, aruncînd sorți pentru ele, care ce să ia.

25. Iar cînd L-au răstignit, era ceasul al treilea.

26. Și vina Lui era scrisă deasupra: Regele Iudeilor.

27. Și împreună cu El au răstignit doi tîlhari: unul de-a dreapta și altul de-a stînga Lui.

28. Și s-a împlinit Scriptura care zice: Cu cei fără de lege s-a socotit.

29. Iar cei ce treceau pe acolo Îl huleau, clătindu-și capetele și zicînd: Huu! Cel care dărîmi templul și în trei zile îl zidești.

30. Mîntuiește-Te pe Tine însuți, coborîndu-Te de pe cruce!

31. De asemenea și arhiereii, batjocorindu-L între ei, împreună cu cărturarii ziceau: Pe alții a mîntuit, dar pe Sine nu poate să se mîntuiască!

32. Hristos, regele lui Israel, să se coboare de pe cruce, ca să vedem și să credem. Și cei împreună răstigniți cu El Îl ocărau.

33. Iar cînd a fost ceasul al șaselea, întuneric s-a făcut peste tot pămîntul pînă la ceasul al nouălea.

34. Și la al nouălea ceas, a strigat Iisus cu glas mare: Eloi, Eloi, lama sabahtani?, care se tălmăcește: Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, de ce M-ai părăsit?

35. Iar unii din cei ce stăteau acolo, auzind, ziceau: Iată, îl strigă pe Ilie.

36. Și, alergînd, unul a umplut un burete de oțet, l-a pus într-o trestie și I-a dat să bea, zicînd: Lăsați să vedem dacă vine Ilie ca să-L coboare.

37. Iar Iisus, scoțînd un strigăt mare, și-a dat duhul.

38. Și catapeteasma templului s-a rupt în două, de sus pînă jos.

39. Iar sutașul care stătea în fața Lui, văzînd că astfel și-a dat duhul, a zis: Cu adevărat omul Acesta era Fiul lui Dumnezeu!

40. Și erau și femei care priveau de departe; între ele: Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov cel Mic și a lui Iosi, și Salomea,

41. Care, și cînd era El în Galileea, mergeau după El și Îi slujeau, și multe altele care se suiseră cu El la Ierusalim.

42. Și făcîndu-se seară, fiindcă era vineri, care este înaintea sîmbetei,

(6–10) Mat. 27, 15–18. Luc. 23, 17–19. Ioan 18, 39. (11) Mat. 27, 20. Luc. 23, 18. Ioan 18, 40. Fapt. 3, 14. (12–15) Mat. 27, 22–26. Luc. 23, 20–25. Ioan 18, 39–40; 19, 1, 16. (16–21) Mat. 27, 27–33. Luc. 23, 26. Ioan 19, 2–3. (22) Mat. 27, 33. Luc. 23, 33. Ioan 19, 17. Evr. 13, 12. (23) Ps. 68, 25. Plîng. 3, 19. Mat. 27, 34. Ioan 19, 28. (24) Ps. 21, 20. Mat. 27, 35. Luc. 23, 34. Ioan 19, 23–24. (26–27) Mat. 27, 37–38. Luc. 23, 32–33, 38. Ioan 19, 18–19. (28) Is. 53, 12. Luc. 22, 37. (29) Ps. 21, 7–9. Plîng. 2, 14–15. Mat. 26, 61; 27, 39–40. Marc. 14, 58. Ioan 2, 19. (30–33) Mat. 27, 40–45. Luc. 23, 35–44. (34) Ps. 21, 1. Mat. 27, 46. (35) Mat. 27, 47. (36) Ps. 68, 25. Mat. 27, 48. Ioan 19, 29.

43. Și venind Iosif cel din Arimateea, sfetnic ales, care aștepta și el împărăția lui Dumnezeu, și, îndrăznind, a intrat la Pilat și a cerut trupul lui Iisus.

44. Iar Pilat s-a mirat că a și murit și, chemînd pe sutaș, l-a întrebat dacă a murit demult.

45. Și aflînd de la sutaș, a dăruit lui Iosif trupul mort.

46. Și Iosif, cumpărînd giulgiu și coborîndu-L de pe cruce, L-a înfășurat în giulgiu și L-a pus într-un mormînt care era săpat în stîncă, și a prăvălit o piatră la ușa mormîntului.

47. Iar Maria Magdalena și Maria, mama lui Iosi, priveau unde L-au pus.

CAP. 16

Învierea Domnului. Trei arătări. Porunca botezului. Înălțarea la cer.

1. Și după ce a trecut ziua sîmbetei, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salomea au cumpărat mireseme, ca să vină să-L ungă.

2. Și dis-de-dimineață, în prima zi a săptămînii *(Duminică)*, pe cînd răsărea soarele, au venit la mormînt.

3. Și ziceau între ele: Cine ne va prăvăli nouă piatra de la ușa mormîntului?

4. Dar, ridicîndu-și ochii, au văzut că piatra fusese răsturnată; căci era foarte mare.

5. Și, intrînd în mormînt, au văzut un tînăr șezînd în partea dreaptă, îmbrăcat în veșmînt alb, și s-au spăimîntat.

6. Iar el le-a zis: Nu vă înspăimîntați! Căutați pe Iisus Nazarineanul, cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-au fost pus.

7. Dar mergeți și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru că merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo îl veți vedea, după cum v-a spus.

8. Și ieșind, au fugit de la mormînt, că erau cuprinse de frică și de uimire, și nimănui nimic n-au spus, căci se temeau.

9. Și înviind dimineața, în ziua cea dintîi a săptămînii *(Duminică)*, El s-a arătat întîi Mariei Magdalena, din care scosese șapte demoni.

10. Aceea, mergînd, a vestit pe cei ce fuseseră cu El și care se tînguiau și plîngeau.

11. Și ei, auzind că este viu și că a fost văzut de ea, n-au crezut.

12. După aceea, s-a arătat în alt chip, la doi dintre ei, care mergeau la o țarină.

13. Și aceia, mergînd, au vestit celorlalți, dar nici pe ei nu i-au crezut.

14. La urmă, pe cînd cei unsprezece ședeau la masă, li s-a arătat și i-a mustrat pentru necredința și împietrirea inimii lor, căci n-au crezut pe cei ce-L văzuseră înviat.

15. Și le-a zis: Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura.

16. Cel ce va crede și se va boteza se va mîntui; iar cel ce nu va crede se va osîndi.

17. Iar celor ce vor crede, le vor urma aceste semne: în numele Meu, demoni vor izgoni, în limbi noi vor grăi.

18. Șerpi vor lua în mînă și chiar ceva dătător de moarte de vor bea nu-i va vătăma, peste cei bolnavi își vor pune mîinile și se vor face sănătoși.

19. Deci Domnul Iisus, după ce a vorbit cu ei, s-a înălțat la cer și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu.

20. Iar ei, pornind, au propovăduit pretutindeni și Domnul lucra cu ei și întărea cuvîntul, prin semnele care urmau. Amin.

(37–43) Mat. 27, 50–58. Luc. 23, 46–52; 24, 2. Ioan 19, 25, 30, 38. (45) Mat. 27, 58. Ioan 19, 38. (46–47) Mat. 27, 59–61. Luc. 23, 53–55. Ioan 19, 40–42. **Cap. 16.** – (1–2) Mat. 28, 1. Luc. 23, 56; 24, 1. Ioan 20, 1. (4) Luc. 24, 2. Ioan 20, 1. (5) Mat. 28, 2–4. Luc. 24, 3–5. Ioan 20, 11–12. (6) Mat. 28, 5–6. Luc. 24, 5–6. (7) Mat. 26, 7, 32; 28, 7. Marc. 14, 28. Luc. 24, 6–7. Ioan 21, 1. (8) Mat. 28, 8. Luc. 24, 9. (9) Mat. 28, 9 Luc. 8, 2. Ioan 20, 11–14. (10) Luc. 24, 10, 22. Ioan 20, 18. (11–13) Luc. 24, 11–13, 33, 35. (14) Luc. 26, 36–41. Ioan 20, 19. 1 Cor. 15, 5, 7. (15) Is. 2, 3; 52, 10. Mat. 28, 19. Ioan 15, 16. Col. 1, 23. (16) Ioan 3, 15–18, 36; 12, 48. Fapt. 2, 38; 16, 30–31. 1 Petr. 3, 21. Rom. 10, 9. (17) Luc. 10, 17. Fapt. 2, 4; 5, 16; 8, 7; 10, 46; 16, 18; 19, 6, 12. 1 Cor. 12, 10. (18) Luc. 9, 6; 10, 19; 13, 13. Fapt. 28, 3-5, 8. Iac. 5, 14, (19) Ps. 109, 1. Luc. 24, 51. Fapt. 1, 9. Ef. 1, 20. Evr. 1, 13. (20) Fapt. 14, 3. 1 Cor. 3, 6; 15, 10. Evr. 2, 4.

SFÎNTA EVANGHELIE CEA DUPĂ LUCA

CAP. 1

Gavriil binevestește lui Zaharia și Mariei. Cîntarea Mariei. Nașterea lui Ioan Botezătorul. Cîntarea lui Zaharia.

1. Deoarece mulți s-au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele deplin adeverite între noi,

2. Așa cum ni le-au lăsat cei ce le-au văzut de la început și au fost slujitori ai Cuvîntului,

3. Am găsit și eu cu cale, prea puternice Teofile, după ce am urmărit toate cu de-amănuntul de la început, să ți le scriu pe rînd,

4. Ca să te încredințezi despre temeinicia învățăturilor pe care le-ai primit.

5. Era în zilele lui Irod, regele Iudeii, un preot cu numele Zaharia din ceata preoțească a lui Abia, iar femeia lui era din fiicele lui Aaron și se numea Elisabeta.

6. Și erau amîndoi drepți înaintea lui Dumnezeu, umblînd fără prihană în toate poruncile și rînduielile Domnului.

7. Dar nu aveau nici un copil, deoarece Elisabeta era stearpă și amîndoi erau înaintați în zilele lor.

8. Și pe cînd Zaharia slujea înaintea lui Dumnezeu, în rîndul săptămînii sale,

9. A ieșit la sorți, după obiceiul preoției, să tămîieze intrînd în templul Domnului.

10. Iar toată mulțimea poporului, în ceasul tămîierii, era afară și se ruga.

11. Și i s-a arătat îngerul Domnului, stînd de-a dreapta altarului tămîierii.

12. Și văzîndu-l, Zaharia s-a tulburat și frică a căzut peste el.

13. Iar îngerul a zis către el: Nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată și Elisabeta, femeia ta, îți va naște un fiu și-l vei numi Ioan.

14. Și bucurie și veselie vei avea și, de nașterea lui, mulți se vor bucura.

15. Căci va fi mare înaintea Domnului; nu va bea vin, nici sicheră și încă din pîntecele mamei sale se va umple de Duh Sfînt.

16. Și pe mulți din fiii lui Israel îi va întoarce la Domnul Dumnezeul lor.

17. Și va merge înaintea Lui cu duhul și cu puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților spre copii și pe cei neascultători la înțelepciunea drepților, ca să gătească Domnului un popor desăvîrșit.

18. Și a zis Zaharia către înger: După ce voi cunoaște aceasta? Căci eu sînt bătrîn și femeia mea înaintată în zilele ei.

19. Și îngerul, răspunzînd, i-a zis: Eu sînt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu. Și sînt trimis să grăiesc către tine și să-ți binevestesc acestea.

20. Și iată vei fi mut și nu vei putea să vorbești pînă în ziua cînd vor fi acestea, pentru că n-ai crezut în cuvintele mele, care se vor împlini la timpul lor.

21. Și poporul aștepta pe Zaharia și se mira că întîrzie în templu.

Cap. 1. – *(1–2)* Ioan 15, 27. 1 Petr. 5, 1. 2 Petr. 1, 16. 1 Ioan 1, 1. Evr. 2, 3. *(3)* Fapt. 1, 1. *(5)* 1 Paral. 24, 5, 10, 19. Neem. 12, 4, 17. *(6)* Fac. 7, 1; 17, 1. 3 Reg. 9, 4. 4 Reg. 20, 3. 2 Paral. 15, 17. Iov 1, 1, 8. Ps. 118, 5. *(7)* Fac. 16, 1; 25, 21. 1 Reg. 1, 2. *(8)* 1 Paral. 24, 19. 2 Paral. 8, 14; 31, 2. *(9)* Ieș. 30, 7. Lev. 16, 17. 1 Reg. 2, 28. 1 Paral. 24, 19. 2 Paral. 29, 1, Evr. 9, 6. *(10)* Lev. 16, 17. *(11)* Ieș. 30, 1. *(12)* Jud. 6, 22; 13, 6, 20. Dan. 10, 7. Luc. 2, 9. Fapt. 10, 3. *(13)* Jud. 6, 23. Luc. 1, 60, 63. Fapt. 10, 31. *(14)* Luc. 1, 58. Ioan 5, 35. *(15)* Num. 6, 3. Jud. 13, 14. Ier. 1, 5. Mat. 11, 9. Luc. 7, 33. Gal. 1, 15. *(17)* Is. 40, 3. Mal. 3, 1, 24. Mat. 11, 14. Marc. 1, 3; 9, 12. Luc. 1, 76. Ioan 1, 23. *(18)* Fac. 17, 17. *(19)* Dan. 8, 16; 9, 21. *(20)* Iez. 3, 26. Luc. 1, 64.

22. Și ieșind, nu putea să vorbească. Și ei au înțeles că a văzut vedenie în templu; și el le făcea semne și a rămas mut.

23. Și cînd s-au împlinit zilele slujirii lui la templu, s-a dus la casa sa.

24. Iar după aceste zile, Elisabeta, femeia lui, a rămas însărcinată, și cinci luni s-a tăinuit pe sine, zicînd:

25. Că așa mi-a făcut mie Domnul în zilele în care a socotit să ridice dintre oameni ocara mea.

26. Iar în a șasea lună a fost trimis îngerul Gavriil de la Dumnezeu, într-o cetate din Galileea, al cărei nume era Nazaret,

27. Către o fecioară logodită cu un bărbat care se chema Iosif, din casa lui David; iar numele fecioarei era Maria.

28. Și intrînd îngerul la ea, a zis: Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvîntată ești tu între femei.

29. Iar ea, văzîndu-l, s-a tulburat de cuvîntul lui și cugeta în sine: Ce fel de închinăciune poate să fie aceasta?

30. Și îngerul i-a zis: Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu.

31. Și iată vei lua în pîntece și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus.

32. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema și Domnul Dumnezeu îi va da Lui tronul lui David, părintele Său,

33. Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfîrșit.

34. Și a zis Maria către înger: Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?

35. Și răspunzînd, îngerul i-a zis: Duhul Sfînt se va pogorî peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfîntul care se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema.

36. Și iată Elisabeta, rudenia ta, a zămislit și ea fiu la bătrînețea ei și aceasta este a șasea lună pentru ea, cea numită stearpă,

37. Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință.

38. Și a zis Maria: Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvîntul tău! Și îngerul a plecat de la ea.

39. Și în acele zile, sculîndu-se Maria, s-a dus în grabă în ținutul muntos, într-o cetate a seminției lui Iuda.

40. Și a intrat în casa lui Zaharia și a salutat pe Elisabeta.

41. Iar cînd a auzit Elisabeta salutarea Mariei, pruncul a săltat în pîntecele ei și Elisabeta s-a umplut de Duh Sfînt,

42. Și cu glas mare a strigat și a zis: Binecuvîntată ești tu între femei și binecuvîntat este rodul pîntecelui tău.

43. Și de unde mie aceasta, ca să vină la mine Maica Domnului meu?

44. Că iată, cum veni la urechile mele glasul salutării tale, pruncul a săltat de bucurie în pîntecele meu.

45. Și fericită este aceea care a crezut că se vor împlini cele spuse ei de la Domnul.

46. Și a zis Maria: Mărește sufletul meu pe Domnul,

47. Și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mîntuitorul meu,

48. Că a căutat spre smerenia roabei Sale. Că, iată, de acum mă vor ferici toate neamurile.

49. Că mi-a făcut mie mărire Cel Puternic și sfînt este numele Lui.

50. Și mila Lui în neam și în neam, spre cei ce se tem de El.

51. Făcut-a tărie cu brațul Său, risipit-a pe cei mîndri în cugetul inimii lor.

52. Coborît-a pe cei puternici de pe tronuri și a înălțat pe cei smeriți.

53. Pe cei smeriți i-a umplut de bunătăți și pe cei bogați i-a scos afară, deșerți.

54. A sprijinit pe Israel, slujitorul Său, și și-a adus aminte de mila Sa.

(24) Sir. 42, 24. *(25)* 1 Reg. 1, 11. Is. 42, 1; 54, 14. *(27)* Mat. 1, 18. Luc. 2, 4. *(28)* Jud. 6 12. Luc. 1, 42; 11, 27. *(31)* Fac. 16, 11. Is. 7, 14; 54, 5. Mat. 1, 21, 23, 25. Luc. 2, 21. *(32)* 2 Reg. 7, 12. 2 Paral. 17, 14. Ps. 131, 11. Is. 9, 6; 16, 5. Ier. 23, 5; 33, 17. Mih. 4, 8. Evr. 1, 8. *(33)* 2 Reg. 7, 16. 3 Reg. 11, 38–39. 1 Paral. 22, 10. Ps. 44, 7; 88, 29, 36. Is. 9, 7. Ier, 23, 5. Dan. 2, 44; 3, 33; 6, 27; 7, 14, 27, Mih. 4, 7. Evr. 1, 8; 12, 28. *(35)* Jud. 11, 29. Dan. 9, 24. Mat. 1, 20. Ioan 1, 14. *(36)* Is. 54, 6. *(37)* Fac. 18, 14. Iov 42, 2. Ier. 32, 17, 27. Zah. 8, 6. Mat. 19, 26. Marc. 10, 27. Luc. 18, 27. Rom. 4, 21. *(38)* 2 Reg. 7, 28. *(39)* Iosua 20, 7; 21, 11. *(42)* Jud. 5, 24. Luc. 1, 28. *(45)* Ioan 20, 29. *(46)* Ieș. 15, 2. Ps. 33, 2; 34, 9. Is. 61, 10. Avac. 3, 18. *(47)* 1 Reg. 2, 1. Ps. 34, 9. Is. 61, 10. Avac. 3, 18. *(48)* Fac. 30, 13. Mal. 3, 11–12. Luc. 11, 27. *(49)* Ps. 70, 20; 110, 2; 125, 3. *(50)* Ieș. 20, 6. Ps. 102, 17. *(51)* 2 Reg. 15, 34. Ps. 32, 10; 76, 14. Is. 51, 9; 52, 10. *(52)* Iov 5, 11. Ps. 112, 6–7; 146, 6. Is. 14, 2–6; 66, 2. *(53)* 1 Reg. 2, 5. Ps. 21, 29; 33, 11. Mat. 5, 6. *(54)* Deut. 7, 7. Ps. 97, 3. Is. 30, 18; 41, 8. Ier. 23, 3; 31, 3, 23. Luc. 1, 72.

55. Precum a grăit către părinţii noştri, lui Avraam şi seminţiei lui, în veac.
56. Şi a rămas Maria împreună cu ea ca la trei luni; şi s-a înapoiat la casa sa.
57. Şi după ce s-a împlinit vremea să nască, Elisabeta a născut un fiu.
58. Şi au auzit vecinii şi rudele ei că Domnul a mărit mila Sa faţă de ea şi se bucurau împreună cu ea,
59. Iar cînd a fost în ziua a opta, au venit să taie împrejur pruncul şi-l numeau Zaharia, după numele tatălui său.
60. Şi răspunzînd, mama lui a zis: Nu! Ci se va chema Ioan.
61. Şi au zis către ea: Nimeni din rudenia ta nu se cheamă cu numele acesta:
62. Şi au făcut semn tatălui său cum ar vrea el să fie numit.
63. Şi cerînd o tăbliţă, el a scris, zicînd: Ioan este numele lui. Şi toţi s-au mirat.
64. Şi îndată i s-a deschis gura şi limba şi vorbea, binecuvîntînd pe Dumnezeu.
65. Şi frica i-a cuprins pe toţi care locuiau împrejurul lor; şi în tot ţinutul muntos al Iudeii s-au vestit toate aceste cuvinte.
66. Şi toţi care le auzeau le puneau la inimă, zicînd: Ce va fi, oare, acest copil? Căci într-adevăr mîna Domnului era cu el.
67. Şi Zaharia, tatăl lui, s-a umplut de Duh Sfînt şi a proorocit, zicînd:
68. Binecuvîntat este Domnul Dumnezeul lui Israel, că a cercetat şi a făcut răscumpărare poporului Său;
69. Şi ne-a ridicat corn de mîntuire, în casa lui David, slujitorul Său,
70. Precum a grăit prin gura sfinţilor Săi prooroci din veac,
71. Ca să ne scape de vrăjmaşii noştri şi din mîna tuturor celor ce ne urăsc pe noi,
72. Şi să facă milă cu părinţii noştri, aducîndu-şi aminte de legămîntul Său cel Sfînt;
73. De jurămîntul cu care s-a jurat către Avraam, părintele nostru,
74. Ca, fiind izbăviţi din mîna vrăjmaşilor, să ne dea nouă fără frică
75. Să-I slujim în sfinţenie şi în dreptate, înaintea feţei Sale, în toate zilele vieţii noastre.
76. Iar tu, pruncule, prooroc al Celui Preaînalt te vei chema, că vei merge înaintea feţei Domnului, ca să găteşti căile Lui,
77. Să dai poporului Său cunoştinţa mîntuirii prin iertarea păcatelor lor,
78. Prin milostivirea milei Dumnezeului nostru, cu care ne-a cercetat pe noi Răsăritul cel de Sus,
79. Ca să lumineze pe cei care şed în întuneric şi în umbra morţii şi să îndrepte picioarele noastre pe calea păcii.
80. Iar copilul creştea şi se întărea cu duhul. Şi a fost în pustie pînă în ziua arătării lui către Israel.

CAP. 2

Naşterea lui Hristos. Tăierea împrejur şi aducerea în templu. Simeon şi Ana. Iisus, la doisprezece ani, vine la Ierusalim.

1. În zilele acelea a ieşit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea.
2. Această înscriere s-a făcut întîi pe cînd Quirinius ocîrmuia Siria.
3. Şi se duceau toţi să se înscrie, fiecare în cetatea sa.
4. Şi s-a suit şi Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David, care se numeşte Betleem, pentru că el era din casa şi din neamul lui David,
5. Ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată.
6. Dar pe cînd erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască,

(55) Fac. 17, 19; 22, 18. Ps. 131, 11-12. Mih. 7, 25. (58) Luc. 1, 14. (59) Fac. 17, 12. Lev. 12, 3. (60) Luc. 1, 13. (63) Luc. 1, 13. (64) Luc. 1, 20. (66) 3 Reg. 18, 46. Ps. 79, 18. Iez. 3, 22. Fapt. 11, 21. (67) Ioil 3, 1. 2 Petr. 1, 21. (68) Ps. 40, 13; 71, 18; 110, 9. Mat. 1, 21. Luc. 7, 16. (69) 1. Reg. 2, 1. Ps. 74, 11; 88, 16-17; 131, 17. Iez. 29, 21. Zah. 12, 8. (70) Ps. 71, 4. Is. 35, 4. Ier. 23, 6; 30, 8-10. (71) Ps. 105, 10. (72) Fac. 17, 7; 22, 16; 26, 3. Lev. 26, 42. 2 Reg. 7, 15. Ps. 97, 3; 110, 5. Ier. 31, 33. Iez. 16, 60. Dan. 9, 9. Evr. 6, 13. (73) 1 Paral. 16, 16. Ps. 104, 9. Mih. 7, 20. Evr. 6, 13, 17. (74) Rom. 8, 15. Evr. 2, 15; 9, 14. (75) 1 Petr. 1, 15. Ef. 4, 24. Col. 1, 22. (76) Is. 40, 3. Mal. 3, 1; 4, 5. Mat. 3, 3; 11, 10. Luc. 1, 17. (78) Ier. 23, 5. Zah. 3, 8; 6, 12. Mal. 3, 20. (79) Is. 9, 1; 43, 8; 49, 9; 60, 1-3. Mat. 4, 16. Fapt. 26, 18. (80) 1 Reg. 2, 21. Mat. 3, 1. Luc. 2, 40. **Cap. 2.** — (4) 1 Reg. 16, 1-4. Luc. 1, 27. Ioan 7, 42. (5) Mat. 1, 18.

7. Şi a născut pe Fiul Său Cel Unul-Născut şi L-a înfăşat şi L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc, pentru ei, în casa de oaspeţi.
8. Şi în ţinutul acela erau păstori, stînd pe cîmp şi făcînd de strajă noaptea împrejurul turmei lor.
9. Şi iată îngerul Domnului a stătut lîngă ei şi slava Domnului a strălucit împrejurul lor, şi ei s-au înfricoşat cu frică mare.
10. Dar îngerul le-a zis: Nu vă temeţi. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul;
11. Că vi s-a născut azi Mîntuitor, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David.
12. Şi acesta vă va fi semnul: Veţi găsi un prunc înfăşat, culcat în iesle.
13. Şi deodată s-a văzut, împreună cu îngerul, mulţime de oaste cerească, lăudînd pe Dumnezeu şi zicînd:
14. Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pămînt pace, între oameni bunăvoire!
15. Iar după ce îngerii au plecat de la ei, la cer, păstorii vorbeau unii către alţii: Să mergem dar pînă la Betleem, să vedem cuvîntul acesta ce s-a făcut şi pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut.
16. Şi, grăbindu-se, au venit şi au aflat pe Maria şi pe Iosif şi pe Prunc, culcat în iesle.
17. Şi văzîndu-L, au vestit cuvîntul grăit lor despre acest Copil.
18. Şi toţi cîţi auzeau se mirau de cele spuse lor de către păstori.
19. Iar Maria păstra toate aceste cuvinte, punîndu-le în inima sa.
20. Şi s-au întors păstorii, slăvind şi lăudînd pe Dumnezeu, pentru toate cîte auziseră şi văzuseră, precum li se spusese.
21. Şi cînd s-au împlinit opt zile, ca să-L taie împrejur, I-au pus numele Iisus, cum a fost numit de înger, mai înainte de a se zămisli în pîntece.
22. Şi cînd s-au împlinit zilele curăţirii lor, după Legea lui Moise, L-au adus pe Prunc la Ierusalim, ca să-L pună înaintea Domnului,
23. Precum este scris în Legea Domnului, că orice întîi-născut de parte bărbătească să fie închinat Domnului,
24. Şi să dea jertfă, precum s-a zis în Legea Domnului, o pereche de turturele sau doi pui de porumbel.
25. Şi iată era un om în Ierusalim, cu numele Simeon; şi omul acesta era drept şi temător de Dumnezeu, aşteptînd mîngîierea lui Israel, şi Duhul Sfînt era asupra lui.
26. Şi lui i se vestise de către Duhul Sfînt că nu va vedea moartea pînă ce nu va vedea pe Hristosul Domnului.
27. Şi din îndemnul duhului a venit la templu; şi cînd părinţii au adus înăuntru pe Pruncul Iisus, ca să facă pentru El după obiceiul Legii,
28. El L-a primit în braţele sale şi a binecuvîntat pe Dumnezeu şi a zis:
29. Acum, slobozeşte pe robul Tău, Stăpîne, după cuvîntul Tău, în pace;
30. Că ochii mei văzură mîntuirea Ta,
31. Pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor;
32. Lumină spre descoperirea neamurilor şi slavă poporului Tău Israel.
33. Iar Iosif şi mama Lui se mirau de ceea ce se vorbea despre Prunc.
34. Şi i-a binecuvîntat Simeon şi a zis către Maria, mama Lui: Iată, Acesta este pus spre căderea şi spre ridicarea multora din Israel şi ca un semn care va stîrni împotriviri,
35. Şi prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gîndurile din multe inimi.
36. Şi era şi Ana proorociţa, fiica lui Fanuel, din seminţia lui Aşer, ajunsă la adînci bătrîneţe şi care trăise cu bărbatul ei şapte ani de la fecioria sa.
37. Şi ea era văduvă, în vîrstă de optzeci şi patru de ani, şi nu se depărta

(7) Is. 9, 6. Mat. 1, 25; 2, 1. 2 Cor. 8, 9. (9) Luc. 1, 11-12. (10) Is. 40, 1. (11) Is. 9, 6. Mat. 1, 16-21; 2, 2. (12) Jud. 6, 17. Is. 7, 11. (13) Fac. 28, 12; 32, 1-2. Ps. 102. 20-21; 148, 1-2, Is. 44, 23; 49, 13; 57, 19, Mih. 4, 3. Apoc. 5, 11. (14) Is. 2, 4; 44, 23; 49, 13; 57, 19. Mih. 4, 3. Luc. 1, 79; 19, 38. Rom. 5, 1. Ef. 1, 12, 17; 2, 17. (15) Ps. 110. 2-3. (16) Mat. 2, 11. (19) Fac. 37, 11. (21) Fac. 17, 10-12. Lev. 12, 3. Mat. 1, 21, 25. Luc. 1, 31. (22) Lev. 12, 2-6 (23) Ieş. 13, 2-12; 22, 29; 34, 19. Num. 3, 13; 8, 16; 18, 15. (24) Lev. 5, 7; 12, 6-8; 14, 22. (25) Luc. 2, 38; 24, 21. (26) Ps. 88, 48. Evr. 11, 5. (29) Fac. 46, 30. Inţel. 4, 7. Filip. 1, 23. (30) Fac. 49, 18. 1 Reg. 2, 1. Ps. 97, 3. Is. 52, 10. Luc. 3, 6. Tit 2, 11. (31) Is. 11, 10. (32) Is. 9, 1; 42, 6; 49, 6; 60, 1-3. Mat. 4, 16. Ioan 9, 5. Fapt. 13, 47; 26, 18. (34) Is. 8, 14; 52, 14. Mat. 21, 44. 1 Petr. 2, 7. Rom. 9, 32-33. 2 Cor. 2, 16. (35) Ioan 19, 25. (36) Ps. 91, 14. (37) Ps. 25, 8. 1 Tim. 5, 5.

de templu, slujind noaptea și ziua în post și în rugăciuni.

38. Și venind și ea în acel ceas, lăuda pe Dumnezeu și vorbea despre Prunc tuturor celor ce așteptau mîntuire în Ierusalim.

39. După ce au săvîrșit toate, s-au întors în Galileea, în cetatea lor Nazaret.

40. Iar Copilul creștea și se întărea cu duhul, umplîndu-se de înțelepciune, și harul lui Dumnezeu era asupra Lui.

41. Și părinții Lui, în fiecare an, se duceau de sărbătoarea Paștilor, la Ierusalim.

42. Iar cînd a fost El de doisprezece ani, s-au suit la Ierusalim, după obiceiul sărbătorii.

43. Și sfîrșindu-se zilele, pe cînd se întorceau ei, Copilul Iisus a rămas în Ierusalim și părinții Lui nu știau.

44. Și socotind că este împreună cu tovarășii lor de drum, au venit cale de o zi, căutîndu-L printre rude și printre cunoscuți.

45. Și, negăsindu-L, s-au întors la Ierusalim, căutîndu-L.

46. Iar după trei zile L-au aflat în templu, șezînd în mijlocul învățătorilor, ascultîndu-i și întrebîndu-i.

47. Și toți care Îl auzeau se minunau de priceperea și de răspunsurile Lui.

48. Și, văzîndu-L, rămaseră uimiți, iar mama Lui a zis către El: Fiule, de ce ne-ai făcut nouă așa? Iată tatăl Tău și eu, Te căutam îngrijorați.

49. Și El a zis către ei: De ce era să Mă căutați? Oare, nu știați că în cele ale Tatălui Meu trebuie să fiu?

50. Dar ei n-au înțeles cuvîntul pe care L-a spus lor.

51. Și a coborît cu ei și a venit în Nazaret și le era supus. Iar mama Lui păstra în inima ei toate aceste cuvinte.

52. Și Iisus sporea cu înțelepciunea și cu vîrsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni.

CAP. 3

Predica lui Ioan Botezătorul. Mărturia lui despre Hristos. Botezul și spița neamului lui Iisus.

1. În al cincisprezecelea an al domniei Cezarului Tiberiu, pe cînd Ponțiu Pilat era procuratorul Iudeii, Irod, tetrarh al Galileii, Filip, fratele său, tetrarh al Itureii și al ținutului Trahonitidei, iar Lisanias, tetrarh al Abilenei,

2. În zilele arhiereilor Anna și Caiafa, a fost cuvîntul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie.

3. Și a venit el în toată împrejurimea Iordanului, propovăduind botezul pocăinței, spre iertarea păcatelor.

4. Precum este scris în cartea cuvintelor lui Isaia proorocul: Este glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui.

5. Orice vale se va umple și orice munte și orice deal se va pleca; căile cele strîmbe se vor face drepte și cele colțuroase, drumuri netede.

6. Și toată făptura va vedea mîntuirea lui Dumnezeu.

7. Deci zicea Ioan mulțimilor care veneau să se boteze de el: Pui de vipere, cine v-a arătat să fugiți de mînia ce va să fie?

8. Faceți, dar, roade vrednice de pocăință și nu începeți a zice în voi înșivă: Avem tată pe Avraam, căci vă spun că Dumnezeu poate și din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam.

9. Acum securea stă la rădăcina pomilor; deci orice pom care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc.

10. Și mulțimile îl întrebau, zicînd: Ce să facem, deci?

11. Răspunzînd, Ioan le zicea: Cel ce are două haine să dea celui ce nu are și cel ce are bucate să facă asemenea.

12. Și au venit și vameșii să se boteze și i-au spus: Învățătorule, noi ce să facem?

13. El le-a răspuns: Nu cereți nimic mai mult decît vă este rînduit.

14. Și îl întrebau și ostașii, zicînd: Dar noi ce să facem? Și le-a zis: Să nu asupriți pe nimeni, nici să învinuiți

(38) Luc. 2, 25; 24, 21. (40) 1 Reg. 2, 21. Luc. 1, 80; 2, 52. (41) Ieș. 23, 15, 17; 34, 25. Deut. 16, 1. (42) Deut. 16, 6. (46) Is. 53, 2. (47) 3 Reg. 10, 8. Mat. 7, 28. Marc. 1, 22. Luc. 4, 22, 32. Ioan 7, 15 (49) Mal. 3, 1. (50) Luc. 9, 45; 18, 34. (51) Fac. 37, 11. (52) 1 Reg. 2, 21, 26. Luc. 1, 80; 2, 40. **Cap. 3.** – (2) Ioan 1, 6. (3) Mat. 3, 1–2. Marc. 1, 4. (4–6) Ps. 97, 3. Is. 40, 3–5. Mat. 3, 3. Marc. 1, 3. Luc. 2, 30. Ioan 1, 23. Tit 2, 11. (7–9) Mat. 3, 7–10, 19; 8, 11. Ioan 8, 39; 15, 6. (10) Fapt. 2, 37. (11) Luc. 11, 41. Iac. 2, 15–16. 1 Ioan 3, 17; 4, 20. 2 Cor. 8, 14. (12) Mat. 21, 31–32. Luc. 7, 29. (14) Ieș. 23, 1. Lev. 9, 11.

pe nedrept, și să fiți mulțumiți cu solda voastră.

15. Iar poporul fiind în așteptare și întrebîndu-se toți despre Ioan în cugetele lor: Nu cumva el este Hristosul?

16. A răspuns Ioan tuturor, zicînd: Eu unul vă botez cu apă, dar vine Cel ce este mai tare decît mine, Căruia nu sînt vrednic să-I dezleg cureaua încălțămintelor. El vă va boteza cu Duh Sfînt și cu foc,

17. A cărui lopată este în mîna Lui, ca să curețe aria și să adune grîul în jitnița sa, iar pleava o va arde cu foc nestins.

18. Încă și alte multe îndemnînd, propovăduia poporului vestea cea bună.

19. Iar Irod tetrarhul, mustrat fiind de el pentru Irodiada, femeia lui Filip, fratele său, și pentru toate relele pe care le făcuse Irod,

20. A adăugat la toate și aceasta, încît a închis pe Ioan în temniță.

21. Și după ce s-a botezat tot poporul, botezîndu-se și Iisus și rugîndu-se, s-a deschis cerul,

22. Și s-a coborît Duhul Sfînt peste El, în chip trupesc, ca un porumbel, și s-a făcut glas din cer: Tu ești Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.

23. Și Iisus însuși era ca de treizeci de ani cînd a început (să propovăduiască), fiind, precum se socotea, fiu al lui Iosif, care era fiul lui Eli,

24. Fiul lui Matat, fiul lui Levi, fiul lui Melhi, fiul lui Ianai, fiul lui Iosif,

25. Fiul lui Matatia, fiul lui Amos, fiul lui Naum, fiul lui Esli, fiul lui Nangal.

26. Fiul lui Maat, fiul lui Matatia, fiul lui Semein, fiul lui Ioseh, fiul lui Ioda,

27. Fiul lui Ioanan, fiul lui Resa, fiul lui Zorobabel, fiul lui Salatiel, fiul lui Neri,

28. Fiul lui Melhi, fiul lui Adi, fiul lui Cosam, fiul lui Elmadam, fiul lui Er,

29. Fiul lui Iosua, fiul lui Eliezer, fiul lui Iorim, Fiul lui Matat, fiul lui Levi,

30. Fiul lui Simeon, fiul lui Iuda, fiul lui Iosif, fiul lui Ionam, fiul lui Eliachim,

31. Fiul lui Melea, fiul lui Menan, fiul lui Matata, fiul lui Natan, fiul luiDavid.

32. Fiul lui Iesei fiul lui Iobed, fiul lui Booz, fiul lui Sala, fiul lui Naason,

33. Fiul lui Aminadav, fiul lui Admin, fiul lui Arni, fiul lui Esrom, fiul lui Fares, fiul lui Iuda,

34. Fiul lui Iacov, fiul lui Isaac, fiul lui Avraam, fiul lui Tara, Fiul lui Nahor,

35. Fiul lui Serug, fiul lui Ragav, fiul lui Falec, fiul lui Eber, fiul lui Sala,

36. Fiul lui Cainaf, fiul lui Arfaxad, fiul lui Sim, fiul lui Noe, fiul lui Lameh,

37. Fiul lui Matusala, fiul lui Enoh, fiul lui Iared, fiullui Maleleil, fiul lui Cainam,

38. Fiul lui Enos, fiul lui Set, fiul lui Adam, Fiul lui Dumnezeu.

CAP. 4

Ispita din muntele Carantaniei. Iisus începe să predice în Capernaum și în Nazaret, vindecă pe soacra lui Petru și pe alții.

1. Iar Iisus, plin de Duhul Sfînt, s-a întors de la Iordan și a fost dus de Duhul în pustie,

2. Timp de patruzeci de zile, fiind ispitit de diavolul. Și în aceste zile nu a mîncat nimic; și, sfîrșindu-se ele, flămînzit.

3. Și I-a zis diavolul: Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, zi acestei pietre să se facă pîine.

4. Și a răspuns Iisus către el: Scris este că nu numai cu pîine va trăi omul, ci cu orice cuvînt al lui Dumnezeu.

5. Și suindu-L diavolul pe un munte înalt, I-a arătat îndată toate împărățiile lumii.

6. Și I-a zis diavolul: Ție îți voi da toată stăpînirea aceasta și strălucirea lor, căci mi-a fost dată mie și eu o dau cui voiesc;

7. Deci dacă Tu Te vei închina înaintea mea, toată va fi a Ta.

8. Și, răspunzînd, Iisus i-a zis: Mergi înapoia Mea, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai Lui Unuia să-I slujești.

9. Și L-a dus în Ierusalim și L-a așezat pe aripa templului și I-a zis:

(15) Ioan 1, 20. (16) Mat. 3, 11. Marc. 1. 7–8. Ioan 1, 15, 26. Fapt. 1, 5, 2, 3. (17) Mih. 4, 12. Mat. 3, 12; 13, 30. (19) Mat. 14, 3. Marc. 6, 17. 17, (20) Mat. 4, 12. (21) Mat. 3, 13, 16. Marc. 1, 10. Ioan 1, 32. (22) Ps. 2, 6. Mat. 3,17; 17, 5 Marc. 1, 11. Luc. 9, 35. Ioan 2,6. 27. (23) Mat. 13, 55. Marc. 6, 3. Luc. 4, 22. Ioan 6, 42. (31) 2 Reg. 5, 14. Zah. 12, 13. (32) Is. 11, 1. (34) Fac. 11, 24–26. (35, Fac. 11, 20–22. (36) Fac. 5, 28–29; 6, 10; 11, 10. (37) Fac. 5, 12. (38) Fac. 5, 3. **Cap. 4.** – (1). Jud. 13, 25. Mat. 4, 1. Marc. 1, 12. (2) Ieș. 34, 28. 3 Reg. 18, 12; 19, 8. Mat. 4, 2. Marc. 1, 13. (3) Mat. 4, 3. (4) Deut. 8, 3. Înțel. 16, 26. Mat. 4, 4. (5) Iez. 4, 2. Mat. 4, 8. (6) Mat. 4, 9. (7) Mat. 4, 9. (8) Deut. 6, 13; 10, 20. Iosua 24, 14. Mat. 4, 10 (9) Iez. 8, 3. Mat. 4, 5.

Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te de aici jos;

10. Căci scris este: Că îngerilor Săi va porunci, pentru Tine, ca să Te păzească;

11. Și Te vor ridica pe mîini, ca nu cumva să lovești de piatră piciorul Tău.

12. Și răspunzînd, Iisus i-a zis: S-a spus: Să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău.

13. Și diavolul, sfîrșind toată ispita, s-a îndepărtat de la El, pînă la o vreme.

14. Și s-a întors Iisus în puterea Duhului în Galileea și a ieșit vestea despre El în toată împrejurimea.

15. Și învăța în sinagogile lor, slăvit fiind de toți.

16. Și a venit în Nazaret, unde fusese crescut, și, după obiceiul Său, a intrat în ziua sîmbetei în sinagogă și s-a sculat să citească.

17. Și I S-a dat cartea proorocului Isaia. Și, deschizînd El cartea, a găsit locul unde era scris:

18. Duhul Domnului este peste Mine, pentru care M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să vindec pe cei zdrobiți cu inima; să propovăduiesc robilor dezrobirea și celor orbi vederea; să slobozesc pe cei apăsați,

19. Și să vestesc anul plăcut Domnului.

20. Și închizînd cartea și dînd-o slujitorului, a șezut, iar ochii tuturor din sinagogă erau ațintiți asupra Lui.

21. Și El a început a zice către ei: Astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta în urechile voastre.

22. Și toți Îl încuviințau și se mirau de cuvintele harului care ieșeau din gura Lui și ziceau: Nu este, oare, Acesta fiul lui Iosif?

23. Și El le-a zis: Cu adevărat îmi veți spune această pildă: Doctore, vindecă-te pe tine însuți! Cîte am auzit că s-au făcut în Capernaum, fă și aici în patria Ta.

24. Și le-a zis: Adevărat zic vouă că nici un prooroc nu este bine primit în patria sa.

25. Și adevărat vă spun că multe văduve erau în zilele lui Ilie, în Israel, cînd s-a închis cerul trei ani și șase luni, încît a fost foamete mare peste tot pămîntul.

26. Și la nici una dintre ele n-a fost trimis Ilie, decît la Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă.

27. Și mulți leproși erau în Israel în zilele proorocului Elisei, dar nici unul dintre ei nu s-a curățat, decît Neeman Sirianul.

28. Și toți, în sinagogă, auzind acestea, s-au umplut de mînie.

29. Și sculîndu-se, L-au scos afară din cetate și L-au dus pînă pe sprînceana muntelui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce în prăpastie;

30. Iar El, trecînd prin mijlocul lor, s-a dus.

31. Și s-a coborît la Capernaum, cetate a Galileii, și îi învăța sîmbăta.

32. Și erau uimiți de învățătura Lui, căci cuvîntul Lui era cu putere.

33. Iar în sinagogă era un om, avînd duh de demon necurat, și a strigat cu glas tare:

34. Lasă! Ce ai cu noi, Iisuse Nazarinene? Ai venit ca să ne pierzi? Te știu cine ești: Sfîntul lui Dumnezeu.

35. Și l-a certat Iisus, zicînd: Taci și ieși din el. Iar demonul, aruncîndu-l în mijlocul sinagogii, a ieșit din el, cu nimic vătămîndu-l.

36. Și frică li s-a făcut tuturor și spuneau unii către alții, zicînd: Ce este acest cuvînt? Că poruncește duhurilor necurate, cu stăpînire și cu putere, și ele ies.

37. Și a ieșit vestea despre El în tot locul din împrejurimi.

38. Și sculîndu-se din sinagogă, a intrat în casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era prinsă de friguri rele și L-au rugat pentru ea.

39. Și El, plecîndu-se asupra ei, a certat frigurile și frigurile au lăsat-o. Iar ea, îndată sculîndu-se, le slujea;

40. Dar apunînd soarele, toți cîți aveau bolnavi de felurite boli îi aduceau la El; iar El, punîndu-și mîinile pe fiecare dintre ei, îi făcea sănătoși.

---

(10) Ps. 70, 3; 90, 11–12. Mat. 4, 6. *(12)* Deut. 6, 16. Mat. 4, 7. *(14)* Mat. 4, 12, 23. Marc. 1, 14. Ioan 4, 43. *(16)* Mat. 4, 13; 13, 54. Marc. 6, 1. *(18)* Lev. 25, 41. Is. 42, 7; 61, 12. Zah. 4, 6. Luc. 7, 22. Fapt. 10, 38. *(19)* Is. 61, 2. 2 Cor. 6, 2. *(22)* Ps. 44, 2–3. Cînt. 5, 16. Mat. 13, 54. Marc. 6, 1, 3. Luc. 2, 47; 3, 23. Ioan 6, 42; 7, 27. *(23)* Sir. 18, 20. *(24)* Mat. 13, 57. Marc. 6, 4. Ioan 4,44. *(25)* 3 Reg. 17, 9. Iac. 5, 17. *(26)* 3 Reg. 17, 10. *(27)* 4 Reg. 5, 14. *(31)* Mat. 4, 13. Marc. 1, 21. *(32)* Mat. 7, 28–29. Marc. 1, 22. Luc. 2, 47. Ioan 7, 46. Tit 2, 15. *(33–34)* Marc. 1, 23–24. *(38)* Mat. 8, 14. Marc. 1, 29. *(39)* Mat. 8, 15 *(40)* Mat. 8, 16. Marc. 1, 32.

41. Din mulți ieșeau și demoni, care strigau și ziceau: Tu ești Fiul lui Dumnezeu. Dar El, certîndu-i, nu-i lăsa să vorbească acestea, că știau că El este Hristosul.

42. Iar făcîndu-se ziuă, a ieșit și s-a dus într-un loc pustiu; și mulțimile Îl căutau și au venit pînă la El, și-L țineau ca să nu plece de la ei.

43. Și El a zis către ei: Trebuie să binevestesc împărăția lui Dumnezeu și altor cetăți, fiindcă pentru aceasta sînt trimis.

44. Și propovăduia în sinagogile Galileii.

CAP. 5

Pescuirea minunată. Vindecarea unui lepros și a unui paralitic. Chemarea lui Levi. Despre post

1. Pe cînd mulțimea Îl îmbulzea, ca să asculte cuvîntul lui Dumnezeu, și El ședea lîngă lacul Ghenizaret,

2. A văzut două corăbii oprite lîngă țărm, iar pescarii, coborînd din ele, spălau mrejele.

3. Și urcîndu-Se într-una din corăbii care era a lui Simon, l-a rugat s-o depărteze puțin de la uscat. Și, șezînd în corabie, învăța, din ea, mulțimile.

4. Iar cînd a încetat de a vorbi, i-a zis lui Simon: Mînă la adînc și lăsați în jos mrejele voastre, ca să pescuiți.

5. Și, răspunzînd, Simon a zis: Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit și nimic nu am prins, dar, după cuvîntul Tău, voi arunca mrejele.

6. Și făcînd ei aceasta, au prins mulțime mare de pește, că li se rupeau mrejele.

7. Și au făcut semn tovarășilor din cealaltă corabie, să vină să le ajute. Și au venit și au umplut amîndouă corăbiile, încît erau gata să se afunde,

8. Iar Simon Petru, văzînd aceasta, a căzut la genunchii lui Iisus, zicînd: Ieși de la mine, Doamne, că sînt om păcătos.

9. Căci spaima îl cuprinsese pe el și pe toți cei ce erau cu el, pentru pescuitul peștilor pe care îi prinseseră.

10. Tot așa și pe Iacov și pe Ioan, fiii lui Zevedeu, care erau tovarășii lui Simon. Și a zis Iisus către Simon: Nu te teme; de acum înainte vei fi pescar de oameni.

11. Și trăgînd corăbiile la țărm, au lăsat totul și au mers după El.

12. Și pe cînd erau într-una din cetăți, iată un om plin de lepră; văzînd pe Iisus, a căzut cu fața la pămînt și I s-a rugat zicînd: Doamne, dacă voiești, poți să mă curățești.

13. Și întinzînd El mîna, s-a atins de lepros, zicînd: Voiesc, fii curățat! Și îndată s-a dus lepra de pe el.

14. Iar Iisus i-a poruncit să nu spună nimănui, ci, mergînd, arată-te preotului și, pentru curățirea ta, du jertfa, precum a orînduit Moise, spre mărturie lor.

15. Dar și mai mult străbătea vorba despre El și mulțimi multe se adunau, ca să asculte și să se vindece de bolile lor.

16. Iar El se retrăgea în locuri pustii și se ruga.

17. Și într-una din zile Iisus învăța și de față ședeau farisei și învățători ai Legii, veniți din toate satele Galileii, din Iudeea și din Ierusalim. Și puterea Domnului se arăta în tămăduiri.

18. Și iată niște bărbați aduceau pe pat un om care era slăbănog și căutau să-l ducă înăuntru și să-l pună înaintea Lui;

19. Dar negăsind pe unde să-l ducă, din pricina mulțimii, s-au suit pe acoperiș și, printre cărămizi, l-au lăsat cu patul în mijloc, înaintea lui Iisus.

20. Și văzînd credința lor, El a zis: Omule, iertate îți sînt păcatele tale.

21. Iar fariseii și cărturarii au început să cîrtească, zicînd: Cine e Acesta care grăiește hule? Cine poate să ierte păcatele decît unul Dumnezeu?

22. Iar Iisus, cunoscînd gîndurile lor, răspunzînd a zis către ei: Ce cugetați în inimile voastre?

---

(41) Mat. 8, 29. Marc. 1, 34; 3, 11–12. *(42)* Marc. 1, 35. *(43)* Marc. 1, 38. *(44)* Marc. 1, 39. **Cap. 5.** – *(1)* Num. 34, 11. Iosua. 11, 2. Mat. 4, 18. Marc. 1, 16. *(2)* Mat. 4, 18. *(4)* Ioan 21, 6. *(8)* 2 Reg. 6, 9. 3 Reg. 17, 18. Iov 42, 5. *(10)* Mat. 4, 19. Marc. 1, 17. *(11)* Mat. 4, 20; 19, 27. Marc. 1, 18; 10, 28. Luc. 18, 28. *(12)* Mat. 8, 2. Marc. 1, 40. *(13)* Mat. 8, 3. Marc. 1, 41 *(14)* Lev. 12, 2–5; 14, 3–4. Mat. 8, 4; 12, 16 Marc. 1, 43–44; 5, 43. Luc. 8, 56; 17, 14. *(15)* Mat. 4, 25. Marc. 1, 45; 3, 7. Luc. 6, 17. Ioan 6, 2. *(16)* Mat. 14, 23. Marc. 1, 35; 6, 46. Luc. 4, 42. *(18)* Mat. 9, 2. Marc. 2, 3. *(20)* Luc. 7, 48. *(21)* Is. 43, 25; 44, 22. Mat. 9, 3. Marc. 2, 6–7. Luc. 7, 49. *(22)* Ps. 139, 2. Mat. 9, 4. Marc. 2, 8. Luc. 6, 8. Ioan 2, 24.

23. Ce este mai uşor? A zice: Iertate sînt păcatele tale, sau a zice: Scoală şi umblă?

24. Iar ca să ştiţi că Fiul Omului are pe pămînt putere să ierte păcatele, a zis slăbănogului: Ţie îţi zic: Scoală-te, ia patul tău şi mergi la casa ta.

25. Şi îndată, ridicîndu-se înaintea lor, luînd patul pe care zăcuse, s-a dus la casa sa, slăvind pe Dumnezeu.

26. Şi uimire i-a cuprins pe toţi şi slăveau pe Dumnezeu şi, plini de frică, ziceau: Am văzut astăzi lucruri minunate.

27. Şi după aceasta a ieşit şi a văzut un vameş, cu numele Levi, care şedea la vamă, şi i-a zis: Vino după Mine.

28. Şi, lăsînd toate, el s-a sculat şi a mers după El.

29. Şi I-a făcut Levi un ospăţ mare în casa sa. Şi era mulţime multă de vameşi şi de alţii care şedeau cu ei la masă.

30. Dar fariseii şi cărturarii lor murmurau către ucenicii Lui, zicînd: De ce mîncaţi şi beţi împreună cu vameşii şi cu păcătoşii?

31. Şi Iisus, răspunzînd, a zis către ei: N-au trebuinţă de doctor cei sănătoşi, ci cei bolnavi.

32. N-am venit să chem pe drepţi, ci pe păcătoşi, la pocăinţă.

33. Iar ei au zis către El: Ucenicii lui Ioan postesc adesea şi fac rugăciuni, de asemenea şi ai fariseilor, iar ai Tăi mănîncă şi beau.

34. Iar Iisus a zis către ei: Puteţi, oare, să faceţi pe fiii nunţii să postească, cît timp Mirele este cu ei?

35. Dar vor veni zile cînd Mirele se va lua de la ei; atunci vor posti în acele zile.

36. Le-a spus lor şi o pildă: Nimeni nu pune petec de la haină nouă la haină veche, altfel rupe haina cea nouă, iar petecul luat din ea nu se potriveşte la cea veche.

37. Şi nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi, altfel vinul nou va sparge burdufurile; şi se varsă şi vinul şi se strică şi burdufurile.

38. Ci vinul nou trebuie pus în burdufuri noi şi împreună se vor păstra.

39. Şi nimeni, bînd vin vechi, nu voieşte de cel nou, căci zice: E mai bun cel vechi.

CAP. 6

Smulgerea spicelor. Cel cu mîna uscată, vindecat. Sîmbăta. Alegerea celor doisprezece Apostoli. Predica de pe munte.

1. Într-o sîmbătă, a doua după Paşti, Iisus mergea prin semănături şi ucenicii Lui smulgeau spice, le frecau cu mîinile şi mîncau.

2. Dar unii dintre farisei au zis: De ce faceţi ce nu se *cade* a face sîmbăta?

3. Şi Iisus, răspunzînd, a zis către ei: Oare n-aţi citit ce a făcut David, cînd a flămînzit el şi cei ce erau cu el?

4. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu şi a luat pîinile punerii înainte şi a mîncat şi a dat şi însoţitorilor săi, din ele, pe care nu se cuvine să le mănînce decît numai preoţii?

5. Şi le zicea: Fiul Omului este Domn şi al sîmbetei.

6. Iar în altă sîmbătă, a intrat El în sinagogă şi învăţa. Şi era acolo un om a cărui mînă dreaptă era uscată.

7. Dar cărturarii şi fariseii îl pîndeau de-l va vindeca sîmbăta, ca să-l găsească vină.

8. Însă El ştia gîndurile lor şi a zis omului care avea mîna uscată: Scoală-te şi stai în mijloc. El s-a sculat şi a stat.

9. Atunci Iisus a zis către ei: Vă întreb pe voi, ce se *cade* sîmbăta: a face bine sau a face rău? A scăpa un suflet sau a-l pierde?

10. Şi privind împrejur pe toţi aceştia, i-a zis: Întinde mîna ta. Iar el a făcut aşa şi mîna lui s-a făcut la loc sănătoasă, ca şi cealaltă.

11. Ei însă s-au umplut de mînie şi vorbeau unii cu alţii ce să facă cu Iisus.

(23–27) Mat. 9, 5–9. Marc. 2, 9–14. Ioan 5, 8. *(29)* Mat. 9, 10. Marc. 2, 15. Luc. 15, 1. *(30–31)* Mat. 9, 11–12. Marc. 2, 16–17. *(32)* 1 Reg. 15, 22. Os. 6, 6. Mih. 6, 6–8. Mat. 9, 13. Marc. 2, 17. Luc. 15, 17. *(33)* Is. 58, 3. Mat. 9, 14. Marc. 2, 18. Luc. 18, 12. *(34)* Is. 62, 5. Mat. 9, 15. Marc. 2, 19. *(35–38)* Mat. 9, 15–17. Marc. 2 20–22. *(39)* Sir. 9, 13. **Cap. 6.** — *(1)* Deut. 16, 9; 23, 24–25. Mat. 12, 1. Marc. 2, 23. *(2)* Ieş. 20, 10; 23, 12. Mat. 12, 2. Marc. 2, 25. Ioan 5, 10. *(3)* 1 Reg. 21, 1–5. Mat. 12, 3–4. Marc. 2, 25. *(4)* Ieş. 29, 32. Lev. 8, 31; 24, 5, 8–9. 1 Reg. 21, 6. Mat. 12, 4. Marc. 2, 26. *(5)* Mat. 12, 8. Marc. 2, 28. *(6)* Mat. 12, 9–10. Marc. 3, 1. Ioan 9, 16. *(7)* Mat. 12, 10. Luc. 13, 14. *(10)* Mat. 12, 13. Marc. 3, 5. *(11)* Mat. 12, 14.

12. Şi în zilele acestea, Iisus a ieşit la munte ca să se roage şi a petrecut noaptea în rugăciune către Dumnezeu.

13. Şi cînd s-a făcut ziuă, a chemat la Sine pe ucenicii Săi şi a ales din ei doisprezece, pe care i-a numit Apostoli.

14. Pe Simon, căruia i-a zis Petru, şi pe Andrei, fratele lui, şi pe Iacov, şi pe Ioan, şi pe Filip, şi pe Vartolomeu,

15. Şi pe Matei, şi pe Toma, şi pe Iacov al lui Alfeu, şi pe Simon numit Zilotul,

16. Şi pe Iuda al lui Iacov şi pe Iuda Iscarioteanul, care s-a făcut trădător.

17. Şi coborînd împreună cu ei, a stat în loc şes, el şi mulţime multă de ucenici ai Săi şi mulţime mare de popor din toată Iudeea, din Ierusalim şi de pe ţărmul Tirului şi al Sidonului, care veniseră ca să-L asculte şi să se vindece de bolile lor.

18. Şi cei chinuiţi de duhuri necurate se vindecau.

19. Şi toată mulţimea căuta să se atingă de El că putere ieşea din El şi-i vindeca pe toţi.

20. Şi El, ridicîndu-şi ochii spre ucenicii Săi, zicea: Fericiţi voi cei săraci, că a voastră este împărăţia lui Dumnezeu.

21. Fericiţi voi care flămînziţi acum, că vă veţi sătura. Fericiţi cei ce plîngeţi acum, că veţi rîde.

22. Fericiţi veţi fi cînd oamenii vă vor urî pe voi şi vă vor izgoni dintre ei, şi vă vor batjocori şi vor lepăda numele vostru ca rău din pricina Fiului Omului.

23. Bucuraţi-vă în ziua aceea şi vă veseliţi, că, iată, plata voastră multă este în cer; pentru că tot aşa făceau proorocilor părinţii lor.

24. Dar vai vouă bogaţilor, că vă luaţi pe pămînt mîngîierea voastră.

25. Vai vouă celor ce sînteţi sătui acum, că veţi flămînzi. Vai vouă celor ce astăzi rîdeţi, că veţi plînge şi vă veţi tîngui.

26. Vai vouă, cînd toţi oamenii vă vor vorbi de bine. Căci tot aşa făceau proorocilor mincinoşi părinţii lor.

27. Iar vouă celor ce ascultaţi vă spun: Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine celor ce vă urăsc pe voi;

28. Binecuvîntaţi pe cei ce vă blestemă, rugaţi-vă pentru cei ce vă fac necazuri.

29. Celui ce te loveşte peste obraz, întoarce-i şi pe celălalt; pe cel ce-ţi ia haina, nu-l împiedica să-ţi ia şi cămaşa;

30. Oricui îţi cere, dă-i; şi de la cel care ia lucrurile tale, nu cere înapoi.

31. Şi precum voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi asemenea;

32. Şi dacă iubiţi pe cei ce vă iubesc, ce mulţumire puteţi avea? Căci şi păcătoşii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei.

33. Şi dacă faceţi bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulţumire puteţi avea? Că şi păcătoşii acelaşi lucru fac.

34. Şi dacă daţi împrumut celor de la care nădăjduiţi să luaţi înapoi, ce mulţumire puteţi avea? Că şi păcătoşii dau cu împrumut păcătoşilor, ca să primească înapoi întocmai.

35. Ci iubiţi pe vrăjmaşii voştri şi faceţi bine şi daţi cu împrumut, fără să nădăjduiţi nimic în schimb, şi răsplata voastră va fi multă şi veţi fi fiii Celui Preaînalt, că El este bun cu cei nemulţumitori şi răi.

36. Fiţi milostivi, precum şi Tatăl vostru este milostiv.

37. Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi; nu osîndiţi şi nu veţi fi osîndiţi; iertaţi şi veţi fi iertaţi.

38. Daţi şi vi se va da. Turna-vor în sînul vostru o măsură bună, îndesată, clătinată şi cu vîrf, căci cu ce măsură veţi măsura, cu aceeaşi vi se va măsura.

39. Şi le-a spus şi pildă: Poate orb pe orb să călăuzească? Nu vor cădea amîndoi în groapă?

40. Nu este ucenic mai presus decît învăţătorul său; dar orice ucenic desăvîrşit va fi ca învăţătorul său.

---

(12) Mat. 14, 23. Marc. 6, 46. *(13)* Mat. 10, 1. Marc. 3, 13–14; 6, 7. Luc. 9, 1. *(14–16)* Mat. 10, 3–4. Marc. 3, 18–19. Iuda 1, 1. *(17–19)* 3 Reg. 4, 34. Mat. 4, 25; 14, 35–36. Marc. 3, 7–8; 5, 30; 6, 55. Luc. 8, 45–46. *(20)* Ps. 50, 18. Is. 57, 15. Mat. 5, 3. Iac. 2, 5. *(21)* Ps. 125, 6. Is. 55, 1; 61, 2; 65, 13; 66, 10. Mat. 5, 4. Luc. 1, 53. Apoc. 7, 16; 21, 4. *(22)* Mat. 5, 11–12. Ioan 16, 2. 1 Petr. 2, 19. *(23)* 2 Paral. 36, 16. Neem. 9, 26. Is. 35, 10. Mat. 5, 12. *(24)* Sir. 31, 8. Mat. 19, 24. Luc. 12, 21; 16, 25. Iac. 5, 1. *(25)* Pild. 14, 13. Is. 5, 11; 65, 13. Iac. 4, 9; 5, 1, 5. *(26)* Is. 30, 10. Ioan 7, 7. *(27)* Ieş. 23, 4. Pild. 25, 21–22. Mat. 5, 44. *(28)* Luc. 23, 34. Fapt. 7, 60. Rom. 12, 14, 19. *(29)* Pild. 20, 22. Is. 50, 6. Sir. 4, 5. Mat. 5. 39–40. Rom. 12, 17. 1 Cor. 6, 7. *(30)* Deut. 15, 7–11. Pild. 21, 26. Mat. 5, 42. Luc. 6, 34. *(31)* Lev. 19, 18. Tob. 4, 15. Mat. 7, 12. Rom. 13, 8, 10, Gal. 5, 14. *(32)* Mat. 5, 46. *(34–35)* Deut. 15, 7–8. Is. 58, 4. Mat. 5, 42–45. *(36)* Ieş. 34, 6. Lev. 11, 44. Ps. 102, 8–13. Mat. 5, 48. Ef. 5, 1. *(37)* Mat. 6, 14; 7, 1–2. Iac. 4, 11. Rom. 2, 1. 1 Cor. 4, 5. *(38)* Ps. 78, 12. Pild. 19, 17. Eccl. 11, 1. Sir. 14, 16. Mat. 7, 2. Marc. 4, 24. *(39)* Is. 9, 15; 42, 19; 56, 11. Mat. 5, 14. Rom. 2, 19. *(40–41)* Mat. 7, 3; 10, 24. Ioan 13, 16; 15, 20.

41. De ce vezi paiul din ochiul fratelui tău, iar bîrna din ochiul tău nu o iei în seamă?

42. Sau cum poți să zici fratelui tău: Frate, lasă să scot paiul din ochiul tău, nevăzînd tu bîrna care este în ochiul tău? Fățarnice, scoate mai întîi bîrna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău.

43. Căci nu este pom bun care să facă roade rele și, iarăși, nici pom rău care să facă roade bune.

44. Căci fiecare pom se cunoaște după roadele lui. Că nu se adună smochine din mărăcini și nici nu se culeg struguri din spini.

45. Omul bun, din visteria cea bună a inimii sale, scoate cele bune, pe cînd omul rău, din vistieria cea rea a inimii lui, scoate cele rele. Căci din prisosul inimii grăiește gura lui.

46. Deci, pentru ce Mă chemați: Doamne, Doamne, și nu faceți ce vă spun?

47. Oricine vine la Mine și aude cuvintele Mele și le face, vă voi arăta cu cine se aseamănă:

48. Asemenea este unui om care, zidindu-și casă, a săpat, a adîncit și i-a pus temelia pe piatră, și venind apele mari și puhoiul izbind în casa aceea, n-a putut s-o clintească, fiindcă era bine-clădită pe piatră.

49. Iar cel ce aude, dar nu face, este asemenea omului care și-a zidit casa pe pămînt fără temelie, și izbind în ea puhoiul de ape, îndată a căzut și prăbușirea acelei case a fost mare.

CAP. 7

Servitorul sutașului. Tînărul din Nain. Trimișii lui Ioan Botezătorul și ungerea lui Iisus de către femeia păcătoasă.

1. Și după ce a sfîrșit toate aceste cuvinte ale Sale în auzul poporului, a intrat în Capernaum.

2. Iar sluga unui sutaș, care era la el în cinste, fiind bolnavă, era să moară.

3. Și auzind despre Iisus, a trimis la El bătrîni ai Iudeilor, rugîndu-L să vină și să vindece pe sluga lui.

4. Iar ei, venind la Iisus, L-au rugat stăruitor, zicînd: Vrednic este să-i faci lui aceasta;

5. Căci iubește neamul nostru și sinagoga el ne-a zidit-o.

6. Iar Iisus mergea cu ei. Și nefiind El acum departe de casă, a trimis la El prieteni, zicîndu-I: Doamne, nu Te osteni, că nu sînt vrednic ca să intri sub acoperămîntul meu.

7. De aceea nici pe mine nu m-am socotit vrednic să vin la Tine. Ci spune cu cuvîntul și se va vindeca sluga mea,

8. Căci și eu sînt om pus sub stăpînire, avînd sub mine ostași, și zic acestuia: Du-te, și se duce, și altuia: Vino, și vine, și slugii mele: Fă aceasta, și face.

9. Iar Iisus, auzind acestea, s-a mirat de el și, întorcîndu-se, a zis mulțimii care venea după El: Zic vouă că nici în Israel n-am aflat atîta credință:

10. Și întorcîndu-se cei trimiși acasă, au găsit sluga sănătoasă.

11. Și după aceea, s-a dus într-o cetate numită Nain și cu El împreună mergeau ucenicii Lui și multă mulțime.

12. Iar cînd s-a apropiat de porțile cetății, iată scoteau un mort, singurul copil al mamei sale, și ea era văduvă, și mulțime mare din cetate era cu ea.

13. Și, văzînd-o Domnul, I s-a făcut milă de ea și i-a zis: Nu plînge!

14. Și apropiindu-se, s-a atins de sicriu, iar cei ce-l duceau s-au oprit. Și a zis: Tinere, ție îți zic, scoală-te.

15. Și s-a ridicat mortul și a început să vorbească, și l-a dat mamei lui.

16. Și frică i-a cuprins pe toți și slăveau pe Dumnezeu, zicînd: Prooroc mare s-a ridicat între noi și Dumnezeu a cercetat pe poporul său.

17. Și a ieșit cuvîntul acesta despre El în toată Iudeea și în toată împrejurimea.

18. Și au vestit lui Ioan ucenicii lui despre toate acestea.

(42) Pild. 18, 17. Mat. 7, 4–5. (43–45) Is. 32, 8. Sir. 18, 20. Mat. 7, 16–20; 12. 33–35. Iac. 3. 12. (46) Os. 8, 2. Mal. 1, 6. Mat. 7, 21–22; 25, 11. Luc. 13, 25. Fapt. 19, 13. Iac. 1, 22. Rom. 2, 13. (47) Mat. 7, 24. Iac. 1, 1, 22. Rom. 2, 13. (48) Ps. 39, 2–3. Mat. 7, 24–25. (49) Mat. 7, 26–27. **Cap. 7.** – (1–2) Pild. 14, 35. Mat. 8, 5. (6–10) Ps. 40, 3. Mat. 8, 8–10. (14) Iez. 37, 4. Marc. 5, 41. Luc. 8, 54. Ioan 11, 13. Fapt. 9, 40. Rom 4, 17. (16) Luc. 1, 68; 24, 19. Ioan 4, 19; 6, 14. (17) Mat. 9, 26. (18) Mat. 11, 2.

19. Și chemînd la sine pe doi dintre ucenicii săi, Ioan i-a trimis către Domnul, zicînd: Tu ești Cel ce va să vină sau să așteptăm pe altul?

20. Și ajungînd la El, acei bărbați au zis: Ioan Botezătorul ne-a trimis la Tine, zicînd: Tu ești Cel ce va să vină sau să așteptăm pe altul?

21. Și în acel ceas El a vindecat pe mulți de boli și de răni și de duhuri rele și multor orbi le-a dăruit vederea.

22. Și răspunzînd, le-a zis: Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și cele ce ați auzit: Orbii văd, șchiopii umblă, leproșii se curățesc, surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește.

23. Și fericit este acela care nu se va sminti întru Mine.

24. Iar, după ce trimișii lui Ioan au plecat, El a început să vorbească mulțimilor despre Ioan: Ce ați ieșit să priviți, în pustie? Oare trestie clătinată de vînt?

25. Dar ce-ați ieșit să vedeți? Oare om îmbrăcat în haine moi. Iată, cei ce petrec în haine scumpe și în desfătare sînt în casele regilor.

26. Dar ce-ați ieșit să vedeți? Oare prooroc? Da! Zic vouă: și mai mult decît un prooroc.

27. Acesta este cel despre care s-a scris: Iată trimit înaintea feței Tale pe îngerul Meu, care va găti calea Ta, înaintea Ta.

28. Zic vouă: Între cei născuți din femei, nimeni nu este mai mare decît Ioan; dar cel mai mic în împărăția lui Dumnezeu este mai mare decît el.

29. Și tot poporul auzind, și vameșii înșiși, slăveau pe Dumnezeu, botezîndu-se cu botezul lui Ioan.

30. Iar fariseii și învățătorii de lege au călcat voia lui Dumnezeu în ei înșiși, nebotezîndu-se de el.

31. Cu cine voi asemăna pe oamenii acestui neam? Și cu cine sînt ei asemenea?

32. Sînt asemenea copiilor care șed în piață și strigă unii către alții, zicînd: V-am cîntat din fluier și n-ați jucat; v-am cîntat de jale și n-ați plîns.

33. Căci a venit Ioan Botezătorul, nemîncînd pîine și negustînd vin, și ziceți: Are demon!

34. A venit și Fiul Omului, mîncînd și bînd, și ziceți: Iată om mîncăcios și băutor de vin, prieten al vameșilor și al păcătoșilor!

35. Dar înțelepciunea a fost găsită dreaptă de către toți fiii ei.

36. Unul din farisei L-a rugat pe Iisus să mănînce cu el. Și intrînd în casa fariseului, a șezut la masă.

37. Și iată era în cetate o femeie păcătoasă și, aflînd că șeade la masă, în casa fariseului, a adus un alabastru cu mir.

38. Și, stînd la spate, lîngă picioarele Lui, plîngînd, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui, și cu părul capului ei le ștergea. Și săruta picioarele Lui și le ungea cu mir.

39. Și văzînd, fariseul, care-L chemase, a zis în sine: Acesta, de-ar fi prooroc, ar ști cine e și ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă:

40. Și răspunzînd, Iisus a zis către el: Simone, am să-ți spun ceva. Învățătorule, spune, zise el.

41. Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci.

42. Dar, neavînd ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amîndoi. Deci care dintre ei îl va iubi mai mult?

43. Simon, răspunzînd, a zis: Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai judecat.

44. Și întorcîndu-se către femeie, a zis lui Simon: Vezi pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta și apă pe picioare nu Mi-ai dat; ea însă, cu lacrimi, mi-a udat picioarele și le-a șters cu părul ei.

45. Sărutare nu mi-ai dat; ea însă, de cînd am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele.

46. Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir Mi-a uns picioarele.

(19) Fac. 49, 10. Num. 24, 17. Deut. 18, 15. Is. 35, 4. Dan. 9, 24–25. Mat. 11, 2–3. Ioan 6, 14. (22) Ps. 145, 8. Is. 29, 18; 35, 5; 42, 7; 61, 1. Mat. 11, 4–5; 15, 20–21. Luc. 4, 18. Ioan 2, 23; 3, 2; 5, 36; 10, 25. (23) Is. 8, 14. Mat. 11, 6. 1 Petr. 2, 8. Rom. 9, 32. (24–26) Mat. 11, 7–9; 14, 5; 21, 26. Luc. 1, 76. (27) Mal. 3, 1. Mat. 11, 10. Marc. 1, 2. Luc. 1, 76. (28–29) Mat. 11, 11; 21, 31. Marc. 1, 5. Luc. 3, 12. (30) Fapt. 13, 46; 20, 27. (31–35) Sir. 39, 29. Mat. 9, 11; 11, 16–19. Marc. 1, 6. Luc. 1, 15. (37) Mat. 26, 7. Marc. 14, 3. Ioan 11,2; 12, 3. (39) Luc. 15, 2. (44) Fac. 43, 24. (46) Ps. 22, 6.

47. De aceea îți zic: Iertate sînt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puțin, puțin iubește.

48. Și a zis ei: Iertate îți sînt păcatele.

49. Și au început cei ce ședeau împreună la masă să zică în sine: Cine este acesta care iartă și păcatele?

50. Iar către femeie a zis: Credința ta te-a mîntuit; mergi în pace.

CAP. 8

Pilda semănătorului. Mama și frații lui Iisus. Potolirea furtunii. Demonizatul din ținutul Gherghesenilor. Fiica lui Iair. Femeia bolnavă de doisprezece ani.

1. Și după acestea Iisus umbla prin cetăți și prin sate, propovăduind și binevestind împărăția lui Dumnezeu, și cei doisprezece erau cu El.

2. Și unele femei care fuseseră vindecate de duhuri rele și de boli: Maria, numită Magdalena, din care ieșiseră șapte demoni,

3. Și Ioana, femeia lui Huza, un administrator al lui Irod, și Suzana și multe altele care-I slujeau din avutul lor.

4. Și adunîndu-se mulțime multă și venind de prin cetăți la El, a zis în pildă:

5. Ieșit-a semănătorul să semene sămînța sa. Și semănînd el, una a căzut lîngă drum și a fost călcată cu picioarele și păsările cerului au mîncat-o.

6. Și alta a căzut pe piatră, și, răsărind, s-a uscat, pentru că nu avea umezeală.

7. Și alta a căzut în mijlocul spinilor și spinii, crescînd cu ea, au înăbușit-o.

8. Și alta a căzut pe pămîntul cel bun și, crescînd, a făcut rod însutit. Acestea zicînd, striga: Cine are urechi de auzit să audă.

9. Și ucenicii Lui Îl întrebau: Ce înseamnă pilda aceasta?

10. El a zis: Vouă vă este dat să cunoașteți tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca, văzînd, să nu vadă și, auzind, să nu înțeleagă.

11. Iar pilda aceasta înseamnă: Sămînța este cuvîntul lui Dumnezeu.

12. Iar cea de lîngă drum sînt cei care aud, apoi vine diavolul și ia cuvîntul din inima lor, ca nu cumva, crezînd, să se mîntuiască.

13. Iar cea de pe piatră sînt aceia care, auzind cuvîntul, îl primesc cu bucurie, dar aceștia nu au rădăcină; ei cred pînă la o vreme, iar la vreme de încercare se leapădă.

14. Cea căzută între spini, sînt cei ce aud cuvîntul, dar umblînd cu grijile și cu bogăția și cu plăcerile vieții, se înăbușă și nu rodesc.

15. Iar cea de pe pămînt bun sînt cei ce, cu inimă curată și bună, aud cuvîntul, îl păstrează și rodesc întru răbdare.

16. Nimeni, aprinzînd făclia, n-o ascunde sub un vas, sau n-o pune sub pat, ci o așează în sfeșnic, pentru ca cei ce intră să vadă lumina.

17. Căci nu este nimic ascuns, care să nu se dea pe față și nimic tainic, care să nu se cunoască și să nu vină la arătare.

18. Luați seama deci cum auziți: Celui ce are i se va da; iar de la cel ce nu are, și ce i se pare că are se va lua de la el.

19. Și au venit la El mama Lui și frații Lui; dar nu puteau să se apropie de El din pricina mulțimii.

20. Și I s-a vestit: Mama Ta și frații Tăi stau afară și voiesc să Te vadă.

21. Iar El, răspunzînd, a zis către ei: Mama Mea și frații Mei sînt aceștia care ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și-l îndeplinesc.

22. Și într-una din zile a intrat în corabie cu ucenicii Săi și a zis către ei: Să trecem de cealaltă parte a lacului. Și au plecat.

23. Dar, pe cînd ei vîsleau, El a adormit. Și s-a lăsat pe lac o furtună de vînt, și corabia se umplea de apă și erau în primejdie.

(48) Mat. 9, 2. Marc. 2, 5. Luc. 5, 20. *(49)* Mat. 9, 3. Marc. 2, 7. Luc. 5, 21. *(50)* Luc. 8, 48; 17, 19. **Cap. 8.** – *(1)* Luc. 4, 43. *(2)* Mat. 27, 55; 28, 9. Marc. 15, 40; 16, 9. Luc. 23, 49. Ioan 20, 14. *(4-7)* Zah. 11, 9; 13, 8. Mat. 13, 2-7. Marc. 4, 1-7. *(8)* Fac. 26, 12. Mat. 11, 15; 13, 8. Marc. 4, 8. Luc. 8, 15. Ioan 15, 5. Col. 1, 6. *(9)* Mat. 13, 10. Marc. 4, 10 *(10)* Ps. 24, 13. Is. 6,9. Ier. 5 21. Iez. 11, 2-3. Mat. 13, 12, 13-14. Marc. 4, 11-12. Ioan 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8. *(11-12)* Mat. 13, 18-19. Marc. 4, 15. Ioan 3, 10. *(13)* Is. 58, 2. Iez. 33, 31. Mat. 13, 20-21. Marc. 4, 16. *(14)* Ier. 4, 3. Mat. 13, 22. Marc. 4, 18; 10, 23. Luc. 18, 23. 1 Tim. 6, 9. *(15-16)* Mat. 5, 15; 13, 23. Marc. 4, 20-21. Luc. 8, 8; 11, 33. *(17)* Iov 12, 22. Mat. 10, 26. Marc. 4, 22. Luc. 12, 2. *(18-19)* Pild. 2, 2. Mat. 12, 46; 13, 12; 25, 29. Marc. 3, 31; 4, 25-31. Luc. 19, 26. *(20-22)* Mat. 8, 18, 22; 12, 47-50. Marc. 3, 32-35; 4, 25. Ioan 15, 14. *(23)* Iona 1, 4-6. Mat. 8, 24. Marc. 4, 37.

24. Și, apropiindu-se, L-au deșteptat, zicînd: Învățătorule, Învățătorule, pierim! Iar El, sculîndu-se, a certat vîntul și valul apei și ele au încetat și s-a făcut liniște.

25. Și le-a zis: Unde este credința voastră? Iar ei, temîndu-se, s-au mirat, zicînd unii către alții: Oare cine este Acesta, că poruncește și vînturilor și apei, și-L ascultă?

26. Și au ajuns cu corabia în ținutul Gherghesenilor, care este dincolo, în fața Galileii.

27. Și ieșind pe uscat, L-a întîmpinat un bărbat din cetate, care avea demon și care de multă vreme nu mai punea haină pe el și în casă nu mai locuia, ci prin morminte.

28. Și văzîndu-L pe Iisus, strigînd, a căzut înaintea Lui și cu glas mare a zis: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, Celui Prea Înalt? Rogu-Te, nu mă chinui.

29. Căci porunceа duhului necurat să iasă din om, pentru că de mulți ani îl stăpînea, și era legat în lanțuri și în obezi, păzindu-l, dar el, sfărîmînd legăturile, era mînat de demon, în pustie.

30. Și l-a întrebat Iisus, zicînd: Care-ți este numele? Iar el a zis: Legiune. Căci demoni mulți intraseră în el.

31. Și-L rugau pe El să nu le poruncească să meargă în adînc.

32. Și era acolo o turmă mare de porci, care pășteau pe munte. Și L-au rugat să le îngăduie să intre în ei; și le-a îngăduit.

33. Și, ieșind demonii din om, au intrat în porci, iar turma s-a aruncat de pe țărm în lac și s-a înecat.

34. Iar păzitorii văzînd ce s-a întîmplat, au fugit și au vestit în cetate și prin sate.

35. Și au ieșit să vadă ce s-a întîmplat și au venit la Iisus și au găsit pe omul din care ieșiseră demonii, îmbrăcat și întreg la minte, șezînd jos, la picioarele lui Iisus, și s-au înfricoșat.

36. Și cei ce văzuseră le-au spus cum a fost izbăvit demonizatul.

37. Și L-a rugat pe el toată mulțimea din ținutul Gherghesenilor să plece de la ei, căci erau cuprinși de frică mare. Iar el, intrînd în corabie, s-a înapoiat.

38. Iar bărbatul din care ieșiseră demonii Îl ruga să rămînă cu El. Iisus însă i-a dat drumul, zicînd:

39. Întoarce-te în casa ta și spune cît bine ți-a făcut ție Dumnezeu. Și a plecat, vestind în toată cetatea cîte îi făcuse Iisus.

40. Și cînd s-a întors Iisus, l-a primit mulțimea, căci toți îl așteptau.

41. Și iată a venit un bărbat, al cărui nume era Iair și care era mai marele sinagogii. Și căzînd la picioarele lui Iisus, îl ruga să intre în casa lui.

42. Căci avea numai o fiică, ca de doisprezece ani, și ea era pe moarte. Și, pe cînd se ducea El, mulțimile Îl împresurau.

43. Și o femeie, care de doisprezece ani avea scurgere de sînge și cheltuise cu doctorii toată averea ei, și de nici unul nu putuse să fie vindecată,

44. Apropiindu-se pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui și îndată s-a oprit curgerea sîngelui ei.

45. Și a zis Iisus: Cine este cel ce s-a atins de Mine? Dar toți tăgăduind, Petru și ceilalți care erau cu El, au zis: Învățătorule, mulțimile Te îmbulzesc și Te strîmtorează și Tu zici: Cine este cel ce s-a atins de Mine?

46. Iar Iisus a zis: S-a atins de Mine cineva. Căci am simțit puterea care a ieșit din Mine.

47. Și femeia, văzîndu-se vădită, a venit tremurînd și, căzînd înaintea Lui, a spus de față cu tot poporul din ce cauză s-a atins de El și cum s-a tămăduit îndată.

48. Iar El i-a zis: Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mîntuit. Mergi în pace.

49. Și încă vorbind El, a venit cineva de la mai-marele sinagogii, zicînd: A murit fiica ta. Nu mai supăra pe Învățătorul.

50. Dar Iisus, auzind, i-a răspuns: Nu te teme; crede numai și se va izbăvi.

(24) Iov 26, 12. Ps. 88, 10; 106, 29. Mat. 8, 25. Marc. 4, 38. *(25-30)* Mat. 8, 26-29. Marc. 4, 40-41; 5, 1-9. *(31)* Apoc. 20, 1-3. *(32-38)* Mat. 8, 30-34. Marc. 5, 11-18. Fapt. 16, 39. *(39)* Ps. 49, 24; 125, 2-3. Marc. 5, 19-20. *(41)* Mat. 9, 18. Marc. 5, 22. *(43-44)* Mat. 9, 20-22. Marc. 5, 25-29. *(45-47)* Marc. 5, 30-33. Luc. 6, 19. *(48)* Mat. 9, 22. Marc. 5, 34. Luc. 7, 50; 17, 19. *(49-51)* Marc. 5, 35-37.

51. Şi venind în casă, n-a lăsat pe nimeni să intre cu El, decît numai pe Petru şi pe Ioan şi pe Iacov şi pe tatăl copilei şi pe mamă.

52. Şi toţi plîngeau şi se tînguiau pentru ea. Iar El a zis: Nu plîngeţi: n-a murit, ci doarme.

53. Şi rîdeau de El, ştiind că a murit.

54. Iar El, scoţînd pe toţi afară şi apucînd-o de mînă, a strigat, zicînd: Copilă, scoală-te!

55. Şi duhul ei s-a întors şi a înviat îndată; şi a poruncit El să i se dea să mănînce.

56. Şi au rămas uimiţi părinţii ei. Iar El le-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a întîmplat.

CAP. 9

Trimiterea celor doisprezece Apostoli. Săturarea celor cinci mii de oameni. Mărturisirea lui Petru. Întîia şi a doua vestire a Patimilor. Schimbarea la faţă. Vindecarea copilului demonizat. Care este întîiul între Apostoli? Urmarea lui Iisus.

1. Şi chemînd pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere şi stăpînire peste toţi demonii şi să vindece bolile.

2. Şi i-a trimis să propovăduiască împărăţia lui Dumnezeu şi să vindece pe cei bolnavi.

3. Şi a zis către ei: Să nu luaţi nimic pe drum, nici toiag, nici traistă, nici pîine, nici bani şi nici să nu aveţi cîte două haine.

4. Şi în orice casă veţi intra, acolo să rămîneţi şi de acolo să plecaţi.

5. Şi cîţi nu vă vor primi, ieşind din acea cetate scuturaţi praful de pe picioarele voastre, spre mărturie împotriva lor.

6. Iar ei, plecînd, mergeau prin sate binevestind şi vindecînd pretutindeni.

7. Şi a auzit Irod tetrarhul toate cele făcute şi era nedumerit, că se zicea de către unii că Ioan s-a sculat din morţi;

8. Iar de către alţii, că Ilie s-a arătat, şi iarăşi de către alţii, că un prooroc dintre cei vechi a înviat.

9. Iar Irod a zis: Lui Ioan eu i-am tăiat capul. Cine este dar Acesta despre care aud asemenea lucruri? Şi căuta să-L vadă.

10. Şi, întorcîndu-se apostolii, I-au spus toate cîte au făcut. Şi, luîndu-i cu Sine, s-a dus deosebi într-un loc pustiu, lîngă cetatea numită Betsaida.

11. Iar mulţimile, aflînd, au mers după El şi El, primindu-le, le vorbea despre împărăţia lui Dumnezeu, iar pe cei care aveau trebuinţă de vindecare, îi făcea sănătoşi.

12. Dar ziua a început să se plece spre seară. Şi, venind la El, cei doisprezece I-au spus: Dă drumul mulţimii să se ducă prin satele şi prin cetăţile dimprejur, ca să poposească şi să-şi găsească mîncare, că aici sîntem în loc pustiu.

13. Iar El a zis către ei: Daţi-le voi să mănînce. Iar ei au zis: Nu avem mai mult decît cinci pîini şi doi peşti, afară numai dacă, ducîndu-ne noi, vom cumpăra merinde la tot acest popor.

14. Căci erau ca la cinci mii de bărbaţi. Dar El a zis către ucenicii Săi: Aşezaţi-i jos, în cete de cîte cincizeci de inşi.

15. Şi au făcut aşa şi i-au aşezat pe toţi.

16. Iar Iisus, luînd cele cinci pîini şi cei doi peşti şi privind la cer, le-a binecuvîntat, a frînt şi a dat ucenicilor, ca să pună mulţimii înainte.

17. Şi au mîncat şi s-au săturat toţi şi au luat ceea ce le-a rămas, douăsprezece coşuri de fărîmituri.

18. Şi cînd se ruga El deosebi, erau cu El ucenicii, şi i-a întrebat, zicînd: Cine zic mulţimile că sînt Eu?

19. Iar ei, răspunzînd, au zis: Ioan Botezătorul, iar alţii Ilie, iar alţii că a înviat un prooroc din cei vechi.

20. Şi El le-a zis: Dar voi cine ziceţi că sînt Eu? Iar Petru, răspunzînd, a zis: Hristosul lui Dumnezeu.

21. Iar El, certîndu-i, le-a poruncit să nu spună nimănui aceasta,

(52–53) Mat. 9, 24. Marc. 5, 38–40. Ioan 11, 11. *(54)* Mat. 9, 25. Marc. 5, 40–41. Luc. 7, 14. Ioan 11, 43. *(55–56)* Num. 16, 22. Mat. 8, 4; 9, 25–30. Marc. 5, 42–43; 7, 36. Luc. 5, 14. **Cap. 9.** – *(1)* Mat. 10, 1. Marc. 3, 13–14; 6, 7. Luc. 6, 13. *(2–4)* Mat. 10, 7, 9, 11. Marc. 6, 8–10. Luc. 10, 4–8; 22, 35; *(5)* Mat. 10, 14. Marc. 6, 11. Luc. 10, 10–11. Fapt. 13, 51; 18, 6. *(6)* Marc. 6, 12; 16, 18. Iac. 5, 14. *(7–9)* Mat. 14, 1–2, 11; 16, 14. Marc. 6, 14–16. Luc. 9, 18–19; 23, 8. *(10–13)* Mat. 14, 13–19. Marc. 6, 30–38. Ioan 6, 2–9. *(14–16)* Rut 2, 14. Mat. 14, 17, 19, 21. Marc. 6, 39–41. Ioan 6, 10–11. *(17)* Rut 2, 14. 4 Reg. 4, 44. Mat. 14, 20. Marc. 6, 42; 8, 19. Ioan 6, 12–13. *(18–19)* Mat. 14, 1-2; 16, 13. Marc. 6, 14, 46; 8, 27–28. Luc. 9, 7. *(20)* Mat. 14, 33; 16, 15–16. Marc. 5, 7; 8, 29. Ioan 1, 49; 6, 69; 11, 27. Fapt. 8, 37; 9, 20. 1 Ioan 4, 15; 5, 5. Evr. 1, 2–5. *(21)* Eccl. 3, 7. Mat. 16, 20; 17, 9. Marc. 8, 30.

22. Zicînd: Că Fiul Omului trebuie să pătimească multe şi să fie defăimat de către bătrîni şi de către arhierei şi de către cărturari şi să fie omorît, iar a treia zi să învieze.

23. Şi zicea către toţi: Dacă voieşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie;

24. Căci cine va voi să-şi scape viaţa o va pierde; iar cine-şi va pierde viaţa pentru Mine, acela o va izbăvi.

25. Că ce foloseşte omului dacă va cîştiga lumea toată, iar pe sine se va pierde sau se va păgubi?

26. Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, de acesta şi Fiul Omului se va ruşina, cînd va veni întru slava Sa şi a Tatălui şi a sfinţilor îngeri.

27. Cu adevărat însă vă spun vouă: Sînt unii, dintre cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, pînă ce nu vor vedea împărăţia lui Dumnezeu.

28. Iar după cuvintele acestea, ca la opt zile, luînd cu Sine pe Petru şi pe Ioan şi pe Iacov, s-a suit pe munte, ca să se roage.

29. Şi pe cînd se ruga El, chipul feţei Sale s-a făcut altul şi îmbrăcămintea lui albă strălucind.

30. Şi iată doi bărbaţi vorbeau cu El, care erau Moise şi Ilie,

31. Şi care, arătîndu-se întru slavă, vorbeau despre sfîrşitul Lui, pe care avea să-l împlinească în Ierusalim.

32. Iar Petru şi cei ce erau cu el erau îngreuiaţi de somn; şi deşteptîndu-se, au văzut slava Lui şi pe cei doi bărbaţi stînd cu El.

33. Şi cînd s-au despărţit ei de El, Petru a zis către Iisus: Învăţătorule, bine este ca noi să fim aici şi să facem trei colibe: una Ţie, una lui Moise şi una lui Ilie, neştiind ce spune.

34. Şi, pe cînd vorbea el acestea, s-a făcut un nor şi i-a umbrit; şi ei s-au spăimîntat cînd au intrat în nor.

35. Şi glas s-a făcut din nor, zicînd: Acesta este Fiul Meu cel ales, de El să ascultaţi!

36. Şi cînd a trecut glasul, s-a aflat Iisus singur. Şi ei au tăcut şi nimănui n-au spus nimic, în zilele acelea, din cele ce văzuseră.

37. În ziua următoare, cînd s-au coborît din munte, L-a întîmpinat mulţime multă.

38. Şi iată un bărbat din mulţime a strigat, zicînd: Învăţătorule, rogu-mă Ţie, caută spre fiul meu, că îl am numai pe el;

39. Şi iată un duh îl apucă şi îndată strigă şi-l zguduie cu spume şi abia pleacă de la el, după ce l-a zdrobit.

40. Şi m-am rugat de ucenicii Tăi ca să-l alunge, şi n-au putut.

41. Iar Iisus, răspunzînd, a zis: O, neam necredincios şi îndărătnic! Pînă cînd voi fi cu voi şi vă voi suferi? Adu aici pe fiul tău.

42. Şi, apropiindu-se el, demonul l-a aruncat la pămînt şi l-a zguduit. Iar Iisus a certat pe duhul cel necurat şi a vindecat pe copil şi l-a dat tatălui lui.

43. Iar toţi au rămas uimiţi de mărirea lui Dumnezeu. Şi mirîndu-se toţi de toate cîte făcea, a zis către ucenicii Săi:

44. Puneţi în urechile voastre cuvintele acestea: Căci Fiul Omului va fi dat în mîinile oamenilor.

45. Iar ei nu înţelegeau cuvîntul acesta, căci era ascuns pentru ei ca să nu-l priceapă şi se temeau să-L întrebe despre acest cuvînt.

46. Şi a intrat gînd în inima lor: Cine dintre ei ar fi mai mare?

47. Iar Iisus ştiind cugetul inimii lor, a luat un copil, l-a pus lîngă Sine,

48. Şi le-a zis: Oricine va primi pruncul acesta, în numele Meu, pe Mine Mă primeşte; iar oricine Mă va primi pe Mine, primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine. Căci cel ce este mai mic între voi toţi, acesta este mare.

49. Iar Ioan, răspunzînd, a zis: Învăţătorule, am văzut pe unul care, în numele Tău, scotea demoni şi l-am oprit, pentru că nu-Ţi urmează împreună cu noi.

(22) Mat. 16, 21; 17, 22–23; 20, 17–19. Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 44; 17, 25; 18, 31. *(23–27)* Mat. 10, 32–39; 16, 24–28. Marc. 8, 34–39; 9, 1–2. Luc. 12, 8–9; 14, 27; 17, 33. Ioan 12, 25. 2 Tim. 2, 12. *(28–34)* Mat. 17, 1–4, 6. Marc 9, 2–5. 2 Petr. 1, 16. *(35)* Deut. 18, 35. Is. 42, 1. Mat. 3, 17; 17, 5. Marc. 1, 11; 9, 7. Luc. 3, 22. Ioan 6, 27. Fapt. 3 22–23. 2 Petr. 1 17. *(36–41)* Mat. 17, 8–17. Marc. 9, 8-19. *(42)* Mat. 17, 18. Marc. 9, 20. *(44)* Mat. 16, 21; 17, 22; 20, 18. Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22; 18, 31; 24, 7. *(45)* Marc. 9, 32. Luc. 2, 50; 18, 34. Ioan 12, 16. *(46–47)* Mat. 18, 1–2. Marc. 9, 33–36. Luc. 22, 24. *(48)* Mat. 10, 40–42; 18, 5. Marc. 9, 37. Luc. 10, 16. Ioan 12, 44; 13, 20. 1 Tes. 4, 8. *(49)* Num. 11, 27. Marc. 9, 38.

50. Iar Iisus a zis către el: Nu-l opriți; căci cine nu este împotriva voastră este pentru voi.

51. Și cînd s-au împlinit zilele înălțării Sale, El s-a hotărît să meargă la Ierusalim.

52. Și a trimis vestitori înaintea Lui. Și ei, mergînd, au intrat într-un sat de samarineni, ca să-i pregătească găzduire.

53. Dar ei nu L-au primit, pentru că El se îndrepta spre Ierusalim.

54. Și văzînd aceasta, ucenicii Iacov și Ioan I-au zis: Doamne, vrei să zicem să se coboare foc din cer să-i mistuie, cum a făcut și Ilie?

55. Iar El, întorcîndu-se, i-a certat și le-a zis: Nu știți, oare, fiii cărui duh sînteți? Căci Fiul Omului n-a venit ca să piardă sufletele oamenilor, ci ca să le mîntuiască.

56. Și s-au dus în alt sat.

57. Și pe cînd mergeau ei pe cale, zis-a unul către El: Te voi însoți, oriunde Te vei duce.

58. Și i-a zis Iisus: Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi; dar Fiul Omului n-are unde să-și plece capul.

59. Și a zis către altul: Urmează-Mi. Iar el a zis: Doamne, dă-mi voie întîi să merg să îngrop pe tatăl meu.

60. Iar El i-a zis: Lasă morții să-și îngroape morții lor, iar tu mergi de vestește împărăția lui Dumnezeu.

61. Și a zis și altul: Îți voi urma, Doamne, dar întîi îngăduie-mi ca să rînduiesc cele din casa mea.

62. Iar Iisus a zis către el: Nimeni care pune mîna pe plug și se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăția lui Dumnezeu.

CAP. 10

Trimiterea și înapoierea celor șaptezeci de ucenici. Vai de cetățile rele. Iisus se bucură cu Duhul. Pilda samarineanului milostiv. Marta și Maria.

1. Iar după acestea, Domnul a ales alți șaptezeci și doi, și i-a trimis cîte doi, înaintea feței Sale, în fiecare cetate și loc, unde Însuși avea să vină.

2. Și zicea către ei: Secerișul este mult, dar lucrătorii sînt puțini; rugați deci pe Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul Său.

3. Mergeți; iată, Eu vă trimit ca pe niște miei în mijlocul lupilor.

4. Nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pe nimeni să nu salutați pe cale.

5. Iar în orice casă veți intra, întîi ziceți: Pace casei acesteia.

6. Și de va fi acolo un fiu al păcii, pacea voastră se va odihni peste el, iar de nu, se va întoarce la voi.

7. Și în aceeași casă rămîneți, mîncînd și bînd cele ce vă vor da, căci vrednic este lucrătorul de plata sa. Nu vă mutați din casă în casă.

8. Și în orice cetate veți intra și vă vor primi, mîncați cele ce vă vor pune înainte.

9. Și vindecați pe bolnavii din ea și ziceți-le: S-a apropiat de voi împărăția lui Dumnezeu.

10. Și în orice cetate veți intra și nu vă vor primi, ieșind în piețile ei, ziceți:

11. Și praful care s-a lipit de picioarele noastre din cetatea voastră, vi-l scuturăm vouă. Dar aceasta să știți, că s-a apropiat împărăția lui Dumnezeu.

12. Zic vouă: Că mai ușor va fi Sodomei în ziua aceea, decît cetății aceleia.

13. Vai ție, Horazine! Vai ție, Betsaido! Căci dacă în Tir și în Sidon s-ar fi făcut minunile care s-au făcut la voi, de mult s-ar fi pocăit, stînd în sac și în cenușă.

14. Dar Tirului și Sidonului mai ușor le va fi, la judecată, decît vouă.

15. Și tu, Capernaume, nu te-ai înălțat, oare, pînă la cer? Pînă la iad te vei coborî!

16. Cel ce vă ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă, și cel ce se leapădă de voi se leapădă de Mine; iar cel ce se leapădă de Mine se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine.

(50) Mat. 12, 30. Luc. 11, 23. Filip. 1, 18. (51) Marc. 16, 19. Luc. 24, 51. Fapt. 1, 2. (52–53) Ioan 4, 4–9. (54) 4 Reg. 1, 10, 12. (56) Mat. 9, 12; 10, 6; 18, 11. Luc. 19, 10. Ioan 3, 17; 12, 47. 1 Tim. 1, 15. (57–59) Mat. 8, 19–21. (60) Mat. 4, 19; 8, 22. (61) 3 Reg. 19, 20. (62) Fac. 19, 26. Pild. 26, 11. 2 Petr. 2, 22. Filip. 3, 13. **Cap. 10.** – (1) Mat. 10, 1. Marc. 3, 13. Luc. 9, 1. (2) Mat. 9, 37–38. Ioan 4, 35. (3) Mat. 10, 16. (4) 4 Reg. 4, 29. Mat. 10, 9. Marc. 6, 8. Luc. 9, 3; 22, 35. (5) Mat. 10, 11–12. Marc. 6, 10. (7) Lev. 19, 13. Num. 18, 31. Deut. 24, 14. Mat. 10, 10–11. Marc. 6, 10. 1 Cor. 9, 4. 1 Tim. 5, 18. (9) Mat. 3, 2; 4, 17; 10, 7–8. Luc. 9, 2; 10, 11. (11) Mat. 10, 14. Luc. 9, 5. Fapt. 13, 51; 18, 6. (12) Mat. 10, 15; 11, 22, 24. Marc. 6, 11. (13) Is. 23, 1. Iez. 3, 6; 26, 2. Mat. 11, 21. (14) Mat. 11, 22. (15) Fac. 11, 4. Is. 14, 12. Ier. 51, 53. Mat. 11, 23. (16) Num. 16, 11. **Mat. 10, 40.** Marc. 9, 37. Luc. 9, 48. Ioan **5, 23; 12, 48;** 13 20.

17. Și s-au întors cei șaptezeci (și doi) cu bucurie, zicînd: Doamne, și demonii ni se supun în numele Tău.

18. Și le-a zis: Am văzut pe satana ca un fulger căzînd din cer.

19. Iată, v-am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașului, și nimic nu vă va vătăma.

20. Dar nu vă bucurați de aceasta, că duhurile vi se pleacă, ci vă bucurați că numele voastre sînt scrise în ceruri.

21. În acest ceas, El s-a bucurat în Duhul Sfînt și a zis: Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și de cei pricepuți și le-ai descoperit pruncilor. Așa, Părinte, căci așa a fost înaintea Ta, bunăvoința Ta.

22. Și întorcîndu-se către ucenici a zis: Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu și nimeni nu cunoaște cine este Fiul, decît numai Tatăl, și cine este Tatăl, decît numai Fiul și căruia voiește Fiul să-i descopere.

23. Și întorcîndu-se către ucenici, deosebi a zis: Fericiți sînt ochii care văd cele ce vedeți voi!

24. Căci zic vouă: Mulți prooroci și regi au voit să vadă ceea ce vedeți voi, dar n-au văzut, și să audă ceea ce auziți, dar n-au auzit.

25. Și iată, un învățător de lege s-a ridicat, ispitindu-L, și zicînd: Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?

26. Iar Iisus a zis către el: Ce este scris în Lege? Cum citești?

27. Iar el, răspunzînd, a zis: Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuți.

28. Iar El i-a zis: Drept, ai răspuns; fă aceasta și vei trăi.

29. Dar el, voind să se îndrepteze pe sine, a zis către Iisus: Și cine este aproapele meu?

30. Iar Iisus, răspunzînd, a zis: Un om cobora de la Ierusalim la Ierihon, și a căzut între tîlhari, care, după ce l-au dezbrăcat și l-au rănit, au plecat, lăsîndu-l aproape mort.

31. Din întîmplare un preot cobora pe calea aceea, și, văzîndu-l, a trecut pe alături.

32. De asemenea și un levit, ajungînd în acel loc și văzînd, a trecut pe alături.

33. Iar un samarinean, mergînd pe cale, a venit la el și, văzîndu-l, i s-a făcut milă,

34. Și, apropiindu-se, i-a legat rănile, turnînd pe ele untdelemn și vin, și, punîndu-l pe dobitocul său, l-a dus la o casă de oaspeți și a purtat grijă de el.

35. Iar a doua zi, scoțînd doi dinari i-a dat gazdei și i-a zis: Ai grijă de el și, de vei mai cheltui, eu, cînd mă voi întoarce, îți voi da.

36. Care dintre acești trei ți se pare că a fost aproapele celui căzut între tîlhari.

37. Iar el a zis: Cel care a făcut milă cu el. Și Iisus i-a zis: Mergi și fă și tu asemenea.

38. Și pe cînd mergeau ei, El a intrat într-un sat, iar o femeie, cu numele Marta, l-a primit în casa ei.

39. Și ea avea o soră ce se numea Maria, care, așezîndu-se la picioarele Domnului, asculta cuvîntul Lui.

40. Iar Marta se silea cu multă slujire și, apropiindu-se, a zis: Doamne au nu socotești că sora mea m-a lăsa singură să slujesc? Spune-i deci să mi ajute.

41. Și răspunzînd, Domnul i-a zis Marto, Marto, te îngrijești și pentr multe te silești.

42. Dar un lucru trebuie: căci Mari partea cea bună și-a ales, care nu s va lua de la ea.

CAP. 11

Rugăciunea domnească. Semnul lui Ion Cuvîntarea împotriva fariseilor și cărturarilor.

1. O dată, fiind Iisus într-un loc rugîndu-se, cînd a încetat, unul di tre ucenicii lui I-a zis: Doamr învață-ne să ne rugăm, cum a înv țat și Ioan pe ucenicii lui.

(17) Marc. 16, 17. (18) Ioan 12, 31. Apoc. 9, 1; 12, 9. (19) Iosua 10, 2. Ps. 90, 13. Marc. 16, 18. Fapt. 28, 5. Iac. 5, 14. 1 Ioan 2, 13. (20) Ieș. 32, 32. Ps. 68, 32. Is. 4, 3. Dan. 12, 1. Filip. 4, 3. Evr. 12, 23. Apoc. 3, 5; 13, 8. (21) Is. 29, 14; 32, 4; 44, 18. Mat. 11, 25–26. 1 Cor. 1, 21. 2 Cor. 4, 3. (22) Mat. 11, 27; 28, 18. Ioan 1 18; 3 35; 5, 27; 6 44; 10 15; 17, 2. (23) Mat. 13, 16. (24) Is. **64, 1.** I 8, 56. 1 Petr. 1, 10. (25) Mat. 19, 16; 22, Marc. 12, 28. (27) Lev. 19, 18. Deut. 6, 10, 12. Mat. 22, 37. Marc. 12, 29–30. R 13, 9. (28) Lev. 18, 5. Neem. 9, 29. Iez. 20, Rom. 10, 5. (31) Fapt. 10, 28. (38) Ioan 11 12, 2. (40) Sir. 11, 10–12. (42) Ps. 26, 6. **6, 33. Cap. 11.** – (1) Mat. 6, 9–10.

2. Şi le-a zis: Cînd vă rugaţi, ziceţi: Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău. Vie împărăţia Ta. Facă-se voia Ta, precum în cer aşa şi pe pămînt.

3. Pîinea noastră cea spre fiinţă, dă-ne-o nouă în fiecare zi.

4. Şi ne iartă nouă păcatele noastre, căci şi noi înşine iertăm tuturor celor ce ne greşesc nouă. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

5. Şi a zis către ei: Cine dintre voi, avînd un prieten şi se va duce la el în miez de noapte şi-i va zice: Prietene, împrumută-mă cu trei pîini,

6. Că a venit, din cale, un prieten la mine şi n-am ce să-i pun înainte.

7. Iar acela, răspunzînd dinăuntru, să-i zică: Nu mă da de osteneală. Acum uşa e încuiată şi copiii mei sînt în pat cu mine. Nu pot să mă scol să-ţi dau.

8. Zic vouă: Chiar dacă, sculîndu-se, nu i-ar da pentru că-i este prieten, dar, pentru îndrăzneala lui, sculîndu-se, îi va da cît îi trebuie.

9. Şi Eu zic vouă: Cereţi şi vi se va da; căutaţi şi veţi afla; bateţi şi vi se va deschide.

10. Că oricine cere ia; şi cel ce caută găseşte, şi celui care bate i se va deschide.

11. Şi care tată dintre voi, dacă îi va cere fiul pîine, oare, îi va da piatră? Sau dacă îi va cere peşte, oare îi va da, în loc de peşte, şarpe.

12. Sau dacă-i va cere un ou, îi va da scorpie?

13. Deci dacă voi, răi fiind, ştiţi să daţi fiilor voştri daruri bune, cu cît mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da Duh Sfînt celor care cer de la El?

14. Şi a scos un demon, şi acela era mut. Şi cînd a ieşit demonul, mutul a vorbit, iar mulţimile s-au minunat.

15. Iar unii dintre ei au zis: Cu Beelzebul, căpetenia demonilor, scoate pe demoni.

16. Iar alţii, ispitindu-L, cereau de la El semn din cer.

17. Dar El, cunoscînd gîndurile lor, le-a zis: Orice împărăţie, dezbinîndu-se în sine, se pustieşte şi casă peste casă cade.

18. Şi dacă satana s-a dezbinat în sine, cum va mai sta împărăţia lui? Fiindcă ziceţi că Eu scot pe demoni cu Beelzebul.

19. Iar dacă Eu scot demonii cu Beelzebul, fiii voştri cu cine îi scot? De aceea ei vă vor fi judecători.

20. Iar dacă Eu, cu degetul lui Dumnezeu, scot pe demoni, iată a ajuns la voi împărăţia lui Dumnezeu.

21. Cînd cel tare şi înarmat păzeşte curtea, avuţiile lui sînt în pace.

22. Dar cînd unul mai tare decît el vine asupra lui şi-l înfrînge, îi ia toate armele în care nădăjduise, iar prada ridicată de la el o împarte.

23. Cel ce nu este cu Mine este împotriva Mea; şi cel ce nu adună cu Mine risipeşte.

24. Cînd duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără apă, căutînd odihnă, şi, negăsind, zice: Mă voi întoarce la casa mea, de unde am ieşit.

25. Şi venind, o află măturată şi împodobită.

26. Atunci merge şi ia cu el alte şapte duhuri mai rele decît el şi, intrînd, locuieşte acolo; şi se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decît cele dintîi.

27. Şi cînd zicea El acestea, o femeie din mulţime, ridicînd glasul, I-a zis: Fericit este pîntecele care Te-a purtat şi fericiţi sînii pe care I-ai supt!

28. Iar El a zis: Aşa este, dar fericiţi sînt şi cei ce ascultă cuvîntul lui Dumnezeu şi-l păzesc.

29. Iar, îngrămădindu-se mulţimile, El a început a zice: Neamul acesta este un neam viclean; cere semn, dar semn nu i se va da decît semnul proorocului Iona.

30. Căci precum a fost Iona semnul Ninivitenior, aşa va fi şi Fiul Omului semn acestui neam.

(2) Ps. 110, 9. Mat. 6, 9. *(3)* Pild. 30, 8. Mat. 6, 11. *(4)* Ps. 31, 6. Mat. 6, 12–13. 1 Petr. 5, 8. 2 Petr. 2, 9. 1 Cor. 10, 13. Ef. 4, 32. *(8)* Luc. 18,5. *(9)* Ier. 29, 12–13. Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Ioan 14, 13; 15, 7; 16, 23. Iac. 1, 5–6. 1 Ioan 3, 22; 5, 14–15. *(10)* Pild. 8, 17. Mat. 7, 8. *(11)* Inţel. 19, 10. Mat. 7, 9. *(12)* Mat. 7, 10. *(13)* Fac. 8, 21. Mat. 7, 11. Iac. 1, 17. Evr. 12, 9. *(14–15)* Mat. 9, 32–34; 12, 22–24. Marc. 3, 22–23. *(16–18)* Mat. 12, 25–26; 16, 1. Marc. 3, 24–26; 8, 11. Ioan 2, 25; 6, 30. 1 Cor. 1, 22 *(19)* Mat. 12, 27. *(20)* Ieş. 8, 19. Dan 2, 44; 7, 14, 27. Mat. 12, 28. 1 Ioan 3, 8. *(21)* Mat. 12, 29. Marc. 3, 27. *(22)* Iosua 24, 15. 4 Reg. 17, 33. Is. 49, 25; 53, 12. Ier. 31, 11. *(23)* Mat. 12, 30. Luc. 9, 50. *(24)* Mat. 12, 43. *(25)* Mat. 12, 44. *(26)* Mat. 12, 45. Ioan 5, 14. 2 Petr. 2, 20. Evr. 10, 26. *(27)* Ps. 73, 21. Luc. 1, 28, 48. *(28)* Pild. 8, 32; 19, 16. Iona 2, 1. Mat. 7, 21. Luc. 8, 21. Iac. 1, 22. Apoc. 1, 3. *(29)* Mat. 12, 39; 16, 4. Marc. 8, 12. Ioan 4, 48. *(30)* Iona 1, 3; 2, 1. Mat. 12, 40.

31. Regina de la miazăzi se va ridica la judecată cu bărbaţii neamului acestuia şi-i va osîndi, pentru că a venit de la marginile pămîntului, ca să asculte înţelepciunea lui Solomon; şi iată, mai mult decît Solomon este aici.

32. Bărbaţii din Ninive se vor scula la judecată cu neamul acesta şi-l vor osîndi, pentru că s-au pocăit la propovăduirea lui Iona; şi iată, mai mult decît Ionà este aici.

33. Nimeni, aprinzînd făclie, nu o pune în loc ascuns, nici sub obroc, ci în sfeşnic, ca acei a care intră să vadă lumina.

34. Luminătorul trupului e ochiul tău. Cînd ochiul tău este curat, atunci tot trupul tău e luminat; dar cînd ochiul tău e rău, atunci şi trupul tău e întunecat.

35. Ia seama deci ca lumina din tine să nu fie întuneric.

36. Aşadar, dacă tot trupul tău e luminat, neavînd nici o parte întunecată, luminat va fi în întregime, ca şi cînd te luminează făclia cu strălucirea ei.

37. Şi pe cînd Iisus vorbea, un fariseu îl ruga să prînzească la el; şi, intrînd, a şezut la masă.

38. Iar fariseul s-a mirat văzînd că El nu s-a spălat înainte de masă.

39. Şi Domnul a zis către el: Acum, voi, fariseilor, curăţiţi partea dinafară a paharului şi a blidului, dar lăuntrul vostru este plin de răpire şi de viclenie.

40. Nebunilor! Oare, cel ce a făcut partea dinafară n-a făcut şi partea dinăuntru?

41. Daţi milostenia celei dinăuntru şi, iată, toate vă vor fi curate.

42. Dar vai vouă, fariseilor! Că daţi zeciuială din izmă şi din untariţă şi din toate legumele şi lăsaţi la o parte dreptatea şi iubirea lui Dumnezeu; pe acestea se cuvenea să le faceţi şi pe acelea să nu le lăsaţi.

43. Vai vouă, fariseilor! Că iubiţi scaunele din faţă în sinagogi şi închinăciunile în pieţe.

44. Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că sînteţi ca mormintele ce nu se văd, şi oamenii, care umblă peste ele, nu le ştiu.

45. Şi răspunzînd, unul dintre învăţătorii de Lege I-a zis: Învăţătorule, acestea zicînd, ne mustri şi pe noi?

46. Iar El a zis: Vai şi vouă, învăţătorilor de Lege! Că împovăraţi pe oameni cu sarcini anevoie de purtat, iar voi nu atingeţi sarcinile cu nici unul din degetele voastre.

47. Vai vouă! Că zidiţi mormintele proorocilor pe care părinţii voştri i-au ucis.

48. Aşadar, mărturisiţi şi încuviinţaţi faptele părinţilor voştri, pentru că ei i-au ucis, iar voi le clădiţi mormintele.

49. De aceea şi înţelepciunea lui Dumnezeu a zis: Voi trimite la ei prooroci şi apostoli şi dintre ei vor ucide şi vor prigoni;

50. Ca să se ceară de la neamul acesta sîngele tuturor proorocilor, care s-a vărsat de la facerea lumii:

51. De la sîngele lui Abel pînă la sîngele lui Zaharia, care a pierit între altar şi templu. Adevărat vă spun: Se va cere de la neamul acesta.

52. Vai vouă, învăţătorilor de Lege! Că aţi luat cheia cunoştinţei; voi înşivă n-aţi intrat, iar pe cei ce voiau să intre i-aţi împiedicat.

53. Iar ieşind El de acolo, cărturarii şi fariseii au început să-L urască groaznic şi să-L silească să vorbească despre multe,

54. Pîndindu-L şi căutînd să prindă ceva din gura Lui, ca să-I găsească vină.

CAP. 12

Să ne ferim de făţărnicie, de şovăială şi de lăcomie. Îndemnuri la veghere şi la îngăduinţă. Semnele vremii.

1. Şi adunîndu-se mulţime de mii şi mii de oameni, încît se călcau unii pe alţii, Iisus a început să vorbească întîi către ucenicii Săi: Feriţi-vă de aluatul fariseilor, care este făţărnicia.

(31) 3 Reg. 10, 1, 4. 2 Paral. 9, 1. Mat. 12, 42. *(32)* Iona 3, 5. Mat. 12, 41. *(33)* Mat. 5, 15. Marc. 4, 21. Luc. 8, 16. *(34)* Mat. 6, 22. *(35)* Mat. 6, 23. *(38)* Mat. 15, 2. Marc. 7, 2–3. *(39)* Mat. 15, 3; 23, 25. Marc. 7, 8. Tit 1, 15. *(41)* Is. 58, 7. Dan. 4, 24. Sir. 4, 1–2; 28, 15. *(42)* Mat. 23, 23. *(43)* Mat. 23, 6–7. Marc. 12, 38–39. Luc. 20, 46. *(44)* Mat. 23, 27. *(46)* Mat. 23, 4. Fapt. 15, 10. *(47)* Mat. 23, 29. Ioan 15, 22. *(49)* 2 Paral. 36, 15–16. Neem. 9, 26. Pild. 1, 20; 8, 12. Mat. 10, 16; 23, 34. *(51)* Fac. 4, 8. 2 Paral. 24, 21–22. Mat. 23, 35. *(52)* Mat. 23, 13. *(54)* Inţel. 2, 12. **Cap. 12.** – *(1)* Mat. 16, 6–12. Marc. 8, 15.

2. Că nimic nu este acoperit care să nu se descopere și nimic ascuns care să nu se cunoască.

3. De aceea, cîte ați spus la întuneric se vor auzi la lumină; și ceea ce ați vorbit la ureche, în odăi, se va vesti de pe acoperișuri.

4. Dar vă spun vouă, prietenii Mei: Nu vă temeți de cei care ucid trupul și după aceasta n-au ce să mai facă.

5. Vă voi arăta însă de cine să vă temeți: Temeți-vă de acela care, după ce a ucis, are putere să arunce în gheena; da, vă zic vouă, temeți-vă de acesta.

6. Nu se vînd oare cinci vrăbii cu doi bani? Și nici una dintre ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.

7. Ci și perii capului vostru, toți sînt numărați. Nu vă temeți; voi sînteți mai de preț decît multe vrăbii.

8. Și zic vouă: Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, și Fiul Omului va mărturisi pentru el înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

9. Iar cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

10. Oricui va spune vreun cuvînt împotriva Fiului Omului, i se va ierta; dar celui ce va huli împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta.

11. Iar cînd vă vor duce în sinagogi și la dregători și la stăpîniri nu vă îngrijiți cum s-au ce veți răspunde, sau ce veți zice.

12. Că Duhul Sfînt vă va învăța chiar în ceasul acela, ce trebuie să spuneți.

13. Zis-a Lui cineva din mulțime: Învățătorule, zi fratelui meu să împartă cu mine moștenirea.

14. Iar El i-a zis: Omule, cine M-a pus pe Mine judecător sau împărțitor peste voi?

15. Și a zis către ei: Vedeți și păziți-vă de toată lăcomia, căci viața cuiva nu stă în prisosul avuțiilor sale.

16. Și le-a spus lor această pildă, zicînd: Unui om bogat i-a rodit din belșug țarina.

17. Și el cugeta în sine, zicînd: Ce voi face, că n-am unde să adun roadele mele?

18. Și a zis: Aceasta voi face: Voi strica jitnițele mele și mai mari le voi zidi și voi strînge acolo tot grîul și bunătățile mele;

19. Și voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăți strînse pentru mulți ani; odihnește-te, mănîncă, bea, veselește-te.

20. Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune! În această noapte voi cere de la tine sufletul tău. Și cele ce ai pregătit ale cui vor fi?

21. Așa se întîmplă cu cel ce-și adună comori sieși și nu se îmbogățește în Dumnezeu.

22. Și a zis către ucenicii Săi: De aceea zic vouă: Nu vă îngrijiți pentru viața voastră ce veți mînca, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca.

23. Viața este mai mult decît hrana și trupul decît îmbrăcămintea.

24. Priviți la corbi, că nici nu seamănă, nici nu seceră; ei n-au cămară, nici jitniță, și Dumnezeu îi hrănește. Cu cît mai de preț sînteți voi decît păsările!

25. Și cine dintre voi, îngrijindu-se, poate să adauge staturii sale un cot?

26. Deci dacă nu puteți să faceți nici cel mai mic lucru, de ce vă îngrijiți de celelalte?

27. Priviți la crini cum cresc: Nici nu torc, nici nu țes. Și zic vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia.

28. Iar dacă iarba care este azi pe cîmp, iar mîine se aruncă în cuptor, Dumnezeu așa o îmbracă, cu cît mai mult pe voi, puțin credincioșilor.

29. Și voi să nu căutați ce veți mînca sau ce veți bea și nu fiți îngrijorați.

30. Căci toate acestea păgînii acestei lumi le caută. Tatăl vostru știe că aveți nevoie de acestea;

(2) Iov 12, 22. Mat. 10, 26. Marc. 4, 22; 8, 15. Luc. 8, 17. (3) Mat. 10, 27. (4) Ps. 3, 6. Is. 8, 12; 51, 7. Ier. 1, 8. Mat. 10, 28. (5) Ps. 118, 120. Evr. 10, 31. (6) Mat. 10, 29. (7) 1 Reg. 14, 45. 2 Reg. 14, 11. 3 Reg. 1, 52. Mat. 10, 30. Luc. 21, 18. (8) Mat. 10, 32–33. Marc. 8, 38. Luc. 9, 26. 1 Ioan 2, 23. 2 Tim. 2, 12. (9) Mat. 10, 33. Marc. 8, 38. Luc. 9, 26. 2 Tim. 2, 12. (10) Mat. 12, 31. Marc. 3, 28–29. 1 Ioan 5, 16. (11) Mat. 10, 19. Mat. 13, 11. Luc. 21, 14. Ioan 16, 13. (12) 2 Reg. 23, 2. Mat. 10, 20. Fapt. 4, 8. (15) Mat. 4, 4. Marc. 4, 19. 1 Tim. 6, 9. (16) Ps. 143, 13. (17) Eccl. 11, 1–3. Is. 30, 1. (19) Ps. 61, 10. Is. 22, 13. Sir. 5, 1; 11, 17. Iac. 5, 5. 1 Cor. 15, 32. (20) Iov 20, 22. Ps. 38, 8, 9; 48, 20–22; 51, 7. Ier. 17, 11. Înțel. 15, 8. Sir. 14, 15. Iac. 4, 14. (21) Mat. 6, 20. Luc. 6, 24. Iac. 2, 5. 1 Tim. 6, 18. (22) Ps. 54, 23. Mat. 6, 25. 1 Petr. 5, 7. Filip. 4, 6. (23) Mat. 6, 25. (24) Iov 38, 41. Ps. 103, 27–28. Mat. 6, 26. (25–29) Eccl. 9, 11. Mat. 6, 27–31. (30) Mat. 6, 32.

31. Ci numai căutați împărăția Lui, și toate acestea se vor adăuga vouă.

32. Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea vouă împărăția.

33. Vindeți averile voastre și dați milostenii; faceți-vă pungi care nu se învechesc, comoară neîmpuținată în ceruri, unde fur nu se apropie, nici molie nu o strică.

34. Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

35. Să fie mijloacele voastre încinse și făcliile voastre aprinse;

36. Și voi fiți asemenea oamenilor care așteaptă pe stăpînul lor cînd se va întoarce de la nuntă, ca, venind și bătînd, îndată să-i deschidă.

37. Fericite sînt slugile acelea pe care, venind, stăpînul le va afla veghind. Adevărat zic vouă că se va încinge și le pune la masă și, venind alături, le va sluji.

38. Fie că va veni la straja a doua, fie că va veni la straja a treia, și le va găsi așa, fericite sînt acelea.

39. Iar aceasta să știți, că, de ar ști stăpînul casei în care ceas vine furul, ar veghea și n-ar lăsa să i se spargă casa.

40. Deci și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gîndiți Fiul Omului va veni.

41. Și a zis Petru: Doamne, către noi spui pilda aceasta sau și către toți?

42. Și a zis Domnul: Cine este iconomul credincios și înțelept pe care stăpînul îl va pune peste slugile sale, ca să le dea, la vreme, partea lor de grîu?

43. Fericită este sluga aceea pe care venind stăpînul, o va găsi făcînd așa.

44. Adevărat vă spun că o va pune peste toate avuțiile sale.

45. Iar de va zice sluga aceea în inima sa: Stăpînul meu zăbovește să vină, și va începe să bată pe slugi și pe slujnice, și să mănînce, și să bea și să se îmbete;

46. Veni-va stăpînul slugii aceleia în ziua în care ea nu se așteaptă și în ceasul în care ea nu știe și o va tăia în două, iar partea ei va pune-o cu cei necredincioși.

47. Iar sluga aceea care a știut voia stăpînului și nu s-a pregătit, nici n-a făcut după voia lui, va fi bătută mult.

48. Și cea care n-a știut, dar a făcut lucruri vrednice de bătaie, va fi bătută puțin. Și oricui i s-a dat mult, mult i se va cere de la el și cui i s-a încredințat mult, mai mult i se va cere.

49. Foc am venit să arunc pe pămînt și cît aș vrea să fie acum aprins!

50. Și cu botez am a Mă boteza, și cîtă nerăbdare am pînă ce se va îndeplini!

51. Vi se pare că am venit să dau pace pe pămînt? Vă spun că nu, ci dezbinare.

52. Căci de acum înainte cinci dintr-o casă vor fi dezbinați: trei împotriva a doi și doi împotriva a trei.

53. Dezbinați vor fi: tatăl împotriva fiului, și fiul împotriva tatălui, mama împotriva fiicei și fiica împotriva mamei, soacra împotriva nurorii sale și nora împotriva soacrei.

54. Și zicea și mulțimilor: Cînd vedeți un nor ridicîndu-se dinspre apus, îndată ziceți că vine ploaie mare; și așa este.

55. Iar cînd suflă vîntul de la miazăzi, ziceți că va fi arșiță; și așa este.

56. Fățarnicilor! Fața pămîntului și a cerului știți să o cercetați, dar vremea aceasta cum de nu o cercetați?

57. De ce, dar, de la voi înșivă nu judecați ce este drept?

58. Și cînd mergi cu pîrîșul tău la dregător, dă-ți silința să te scapi de el pe cale, ca nu cumva să te tîrască la judecător, și judecătorul să te dea în mîna temnicerului, iar temnicerul să te arunce în temniță.

59. Zic ție: Nu vei ieși de acolo, pînă ce nu vei plăti și cel din urmă ban.

(31) 3 Reg. 3, 13. Mat. 6, 33. Marc. 10, 30. (32) Is. 41, 14. (33) Eccl. 11, 1. Mat. 6, 20; 19, 21. Luc. 11, 41; 16, 9; 18, 22. Fapt. 2, 45. 1 Tim. 6, 19. (34) Mat. 6, 21. (35) Ieș. 12, 11. Ier. 1, 17. Mat. 25, 7. 1 Petr. 1, 13. Ef. 3, 16; 6, 14. (37) Mat. 24, 46. (39) Eccl. 9, 12. Mat. 24, 43. Marc. 13, 32. 2 Petr. 3, 10. 1 Tes. 5, 2. Apoc. 3, 3; 16, 15. (40) Mat. 24, 44; 25, 13. Marc. 13, 33. Luc. 21, 36. (42–45) Mat. 24, 45–48; 25, 21. 1 Cor. 4, 2. (46) Mat. 24, 50–51. (47) Deut. 25, 2. Am. 3, 2. (48) Lev. 5, 17. 1 Tim. 1, 13. (50) Mat. 20, 22–23. Marc. 10, 38. (51) Mih. 7, 6. Mat. 10, 34. (53) Mih. 7, 6. Mat. 10, 35. (54) Mat. 16, 2. (56) Mat. 16, 3. Ioan 4, 35. (58) Pild. 25, 8. Mat. 5, 25. (59) Mat. 5, 26

CAP. 13

Pilda Galileienilor. O femeie vindecată în ziua simbetei. Pilde și cuvinte despre împărăția lui Dumnezeu. Ierusalimul și jalea-i viitoare.

1. Și erau de față în acel timp, unii
care-I vesteau despre Galileienii al căror
sînge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor.
2. Și El, răspunzînd, le-a zis: Cre-
deți, oare, că acești Galileieni au fost
ei mai păcătoși decît toți Galileienii,
fiindcă au suferit acestea?
3. Nu! zic vouă; dar dacă nu vă
veți pocăi, toți veți pieri la fel.
4. Sau acei optsprezece inși, peste
care s-a surpat turnul în Siloam și i-a
ucis, gîndiți, oare, că ei au fost mai
păcătoși decît toți oamenii care locu-
iau în Ierusalim?
5. Nu! zic vouă; dar de nu vă veți
pocăi, toți veți pieri la fel.
6. Și le-a spus pilda aceasta: Cine-
va avea un smochin, sădit în via sa, și
a venit să caute rod în el, dar n-a găsit.
7. Și a zis către vier: Iată, trei ani
sînt de cînd vin și caut rod în smo-
chinul acesta și nu găsesc. Taie-l; de
ce să ocupe locul în zadar?
8. Iar el, răspunzînd, a zis: Doam-
ne, lasă-l și anul acesta, pînă ce îl
voi săpa împrejur și voi pune gunoi.
9. Poate va face rod în viitor; iar
de nu, îl vei tăia.
10. Și învăța Iisus într-una din si-
nagogi sîmbăta.
11. Și iată o femeie care avea de
optsprezece ani un duh de neputință
și care era gîrbovă, de nu putea să se
ridice în sus nicidecum;
12. Iar Iisus, văzînd-o, a chemat-o
și i-a zis: Femeie ești dezlegată de
neputința ta.
13. Și și-a pus mîinile asupra ei, și
ea îndată s-a îndreptat și slăvea pe
Dumnezeu.
14. Iar mai-marele sinagogii, mîni-
indu-se că Iisus a vindecat-o sîmbăta,
răspunzînd zicea mulțimii: Șase zile
sînt în care trebuie să se lucreze;
venind deci într-acestea, vindecați-vă,
dar nu în ziua sîmbetei!
15. Iar Domnul i-a răspuns și a
zis: Fățarnicilor! Fiecare dintre voi
nu dezleagă, oare, sîmbăta boul său, sau
asinul de la iesle, și nu-l duce să-l adape?
16. Dar aceasta, fiică a lui Avraam
fiind, pe care a legat-o Satana, iată
de optsprezece ani, nu se cuvenea,
oare, să fie dezlegată de legătura acea-
sta, în ziua sîmbetei?
17. Și zicînd El acestea, s-au ru-
șinat toți cei ce erau împotriva Lui,
și toată mulțimea se bucura de fap-
tele strălucite săvîrșite de El.
18. Deci zicea: Cu ce este aseme-
nea împărăția lui Dumnezeu și cu ce
o voi asemăna?
19. Asemenea este grăuntelui de
muștar pe care, luîndu-l, un om l-a
aruncat în grădina sa, și a crescut și
s-a făcut copac, iar păsările cerului s-au
sălășluit în ramurile lui.
20. Și iarăși a zis: Cu ce voi ase-
măna împărăția lui Dumnezeu?
21. Asemenea este aluatului pe
care, luîndu-l, femeia l-a ascuns în trei
măsuri de făină, pînă ce s-a dospit totul.
22. Și mergea El prin cetăți și prin sa-
te, învățînd și călătorind spre Ierusalim.
23. Și I-a zis cineva: Doamne, pu-
țini sînt, oare, cei ce se mîntuiesc?
Iar El le-a zis:
24. Siliți-vă să intrați prin poarta
cea strîmtă, că mulți, zic vouă, vor
căuta să intre și nu vor putea.
25. După ce se va scula stăpînul casei
și va încuia ușa și veți începe să stați
afară și să bateți la ușă, zicînd: Doamne,
deschide-ne! — și el, răspunzînd, vă
va zice: Nu vă știu de unde sînteți;
26. Atunci voi veți începe să ziceți:
Am mîncat înaintea ta și am băut și
în piețele noastre ai învățat.
27. Și el vă va zice: Vă spun: Nu
știu de unde sînteți. Depărtați-vă de
la mine toți lucrătorii nedreptății.
28. Acolo va fi plîngerea și scrîșni-
rea dinților, cînd veți vedea pe Avraam
și pe Isaac și pe Iacov și pe toți pro-
orocii în împărăția lui Dumnezeu, iar
pe voi aruncați afară.
29. Și vor veni de la răsărit și de
la apus, de la miazănoapte și de la

Cap. 13. — *(6)* Is. 5, 2. Ier. 8, 13. Mat. 21, 19. Marc. 11, 13–14. *(7)* Mat. 21, 19. *(13)* Marc. 16, 18. *(14)* Ieș. 20, 9. Deut. 5, 13. Mat. 12, 10. Marc. 3, 2. Luc. 6, 7; 14, 3. Ioan 5, 10. *(15)* Luc. 14, 5. *(18)* Mat. 13, 31. Marc. 4, 30. *(19)* Mat. 13, 32. Marc. 4, 31. *(20–22)* Mat. 9, 35; 13, 33–35. Marc. 6, 6. *(24)* Sir. 4, 24. Mat. 7, 13–14. Ioan 7, 34; 8, 21; 13, 33. Fapt. 14, 22. *(25)* Is. 55, 6. Mat. 7, 23; 25, 10–12. Luc. 6, 46. *(27)* Ps. 5, 4–6; 6, 9. Mat. 7, 23; 25, 41. Luc. 13, 25. 1 Cor. 8, 3. 2 Tim. 2, 19. *(28)* Mat. 8, 11–12; 13, 42; 24, 51. *(29)* Fac. 28, 14. Is. 2, 3; 49, 6; 60, 3. Mal. 1, 11. Mat. 8, 11.

miazăzi și vor ședea la masă în împă-
răția lui Dumnezeu.
30. Și iată, sînt unii pe urmă care
vor fi întîi, și sînt alții întîi care vor
fi pe urmă.
31. În ceasul acela au venit la El
unii din farisei, zicîndu-I: Ieși și
du-Te de aici, că Irod vrea să Te
ucidă.
32. Și el le-a zis: Mergînd, spuneți
vulpii acesteia: Iată, alung demoni și
fac vindecări astăzi și mîine, iar a
treia zi voi sfîrși.
33. Însă și astăzi și mîine și în
ziua următoare merg, fiindcă nu este
cu putință să piară prooroc afară
din Ierusalim.
34. Ierusalime, Ierusalime, care
omori pe prooroci și ucizi cu pietre
pe cei trimiși la tine, de cîte ori am
voit să adun pe fiii tăi, cum adună
pasărea puii săi sub aripi, dar n-ați
voit.
35. Iată vi se lasă casa voastră
pustie, că adevărat grăiesc vouă. Nu
Mă veți mai vedea pînă ce va veni
vremea cînd veți zice: Binecuvîntat
este Cel ce vine întru numele Dom-
nului!

CAP. 14

Bolnavul de idropică vindecat sîmbăta. Îndemn la smerenie și la milostenie. Pilda despre cina cea mare. Lepădarea de sine.

1. Și cînd a intrat El în casa unu-
ia dintre căpeteniile fariseilor sîmbăta,
ca să mănînce pîine, și ei Îl pîndeau,
2. Iată un om, bolnav de idropică
era înaintea Lui.
3. Și, răspunzînd, Iisus a zis către
învățătorii de lege și către farisei
spunînd: Cuvine-se a vindeca sîm-
băta ori nu?
4. Ei însă au tăcut. Și luîndu-l, l-a
vindecat și i-a dat drumul.
5. Și către ei a zis: Care dintre voi,
de-i va cădea asinul sau boul în fîntînă
nu-l va scoate îndată în ziua sîmbetei?
6. Și n-au putut să-I răspundă la
acestea.
7. Și luînd seama cum își alegeau
la masă cele dintîi locuri, a spus
oaspeților o pildă, zicînd către ei:
8. Cînd vei fi chemat de cineva la
nuntă, nu te așeza în locul cel dintîi,
ca nu cumva să fie chemat de el altul
mai de cinste decît tine.
9. Și venind cel care te-a chemat
pe tine și pe el, îți va zice: Dă aces-
tuia locul. Și atunci, cu rușine, te
vei duce să te așezi pe locul cel mai
de pe urmă.
10. Ci, cînd vei fi chemat, mergînd
așează-te în cel din urmă loc, ca
atunci, cînd va veni cel ce te-a che-
mat, el să-ți zică: Prietene, mută-te
mai sus. Atunci vei avea cinstea în
fața tuturor celor care vor ședea îm-
preună cu tine.
11. Căci, oricine se înalță pe sine
se va smeri, iar cel ce se smerește pe
sine se va înălța.
12. Zis-a și celui ce-L chemase:
Cînd faci prînz sau cină, nu chema
pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici
pe rudele tale, nici vecinii bogați, ca
nu cumva să te cheme și ei, la rîndul
lor, pe tine, și să-ți fie ca răsplată.
13. Ci, cînd faci un ospăț, cheamă
pe săraci, pe neputincioși, pe șchiopi,
14. Și fericit vei fi că nu pot să-ți
răsplătească. Căci ți se va răsplăti la
învierea drepților.
15. Și auzind acestea, unul dintre
cei ce ședeau cu El la masă I-a zis:
Fericit este cel ce va mînca pîine în
împărăția lui Dumnezeu!
16. Iar El i-a zis: Un om oarecare
a făcut cină mare și a chemat pe mulți;
17. Și a trimis la ceasul cinei pe
sluga sa ca să spună celor chemați:
Veniți, că iată toate sînt gata.
18. Și au început toți, cîte unul,
să-și ceară iertare. Cel dintîi i-a zis:
Țarină am cumpărat și am nevoie să
ies ca s-o văd; te rog iartă-mă.
19. Și altul a zis: Cinci perechi
de boi am cumpărat și mă duc să-i
încerc; te rog iartă-mă.
20. Al treilea a zis: Femeie mi-am
luat și de aceea nu pot veni.

(30) Mat. 19, 30; 20, 16. Marc. 10, 31. Fapt. 10, 45; 28, 28. *(32)* Cînt. 2, 15. *(34)* Mat. 23, 37. *(35)* Lev. 26, 31–32. Ps. 68, 29; 117, 26. Is. 1, 7. Dan. 9, 27. Mih. 3, 12. Mat. 21, 9; 23, 38. Marc. 11, 10. Luc. 19, 38. Ioan 12, 13. **Cap. 14.** — *(1)* Marc. 3, 2. *(3)* Mat. 12, 10. Marc. 3, 2. Luc. 13, 14. *(5)* Ieș. 23, 5. Deut. 22, 4. Mat. 12, 11. Luc. 13, 15. *(6)* 2 Reg. 3, 11. Mat. 22, 45–46. *(8–10)* Pild. 25, 6–7. *(11)* Iov 22, 29. Ps. 17, 29. Pild. 29, 23. Mat. 23, 12. Luc. 18, 14. Iac. 4, 6. 1 Petr. 5, 5. Filip. 2, 3. *(12)* Pild. 3, 27–28. Tob. 4, 7. *(13)* Neem. 8, 10. Iov 31, 17. Ps. 40, 1. Pild. 3, 9. Tob. 4, 16. Sir. 14, 13. *(14)* Pild. 19, 17. Mat. 6, 4. *(15)* Apoc. 19, 7, 9. *(16–17)* Pild. 9, 1–5. Is. 25, 6. Mat. 22, 2–3. Apoc. 19, 7–9. *(19)* Ps. 143, 14.

21. Și întorcîndu-se, sluga a spus stăpînului său acestea. Atunci, mîniindu-se, stăpînul casei a zis: Ieși îndată în piețile și ulițele cetății, și pe săraci, și pe neputincioși, și pe orbi, și pe șchiopi adu-i aici.

22. Și a zis sluga: Doamne, s-a făcut precum ai poruncit și tot mai este loc.

23. Și a zis stăpînul către slugă: Ieși la drumuri și la garduri și silește să intre, ca să mi se umple casa.

24. Căci zic vouă: Nici unul din bărbații aceia care au fost chemați nu va gusta din cina mea.

25. Și mergeau cu El mulțimi multe; și, întorcîndu-se, a zis către ele:

26. Dacă vine cineva la Mine și nu urăște pe tatăl său și pe mamă și pe femeie și pe copil și pe frați și pe surori, chiar și viața sa însăși, nu poate să fie ucenicul Meu.

27. Și cel ce nu-și poartă crucea sa și nu vine după Mine nu poate să fie ucenicul Meu.

28. Căci cine dintre voi vrînd să zidească un turn nu stă mai întîi și-și face socoteala cheltuielii, cu ce să-l isprăvească?

29. Ca nu cumva, punîndu-i temelia și neputînd să-l termine, toți cei care vor vedea să înceapă a-l lua în rîs,

30. Zicînd: Acest om a început să zidească, dar n-a putut isprăvi.

31. Sau care rege, plecînd să se bată în război cu alt rege, nu va sta întîi să se sfătuiască, dacă va putea să întîmpine cu zece mii pe cel care vine împotriva lui cu douăzeci de mii?

32. Iar de nu, încă fiind el departe, îi trimite solie și se roagă de pace.

33. Așadar oricine dintre voi care nu se leapădă de tot ce are nu poate să fie ucenicul Meu.

34. Bună este sarea, dar dacă și sarea se va strica, cu ce va fi dreasă?

35. Nici în pămînt, nici în gunoi, nu este de folos, ci o aruncă afară. Cine are urechi de auzit să audă.

CAP. 15

Pilda despre oaia cea pierdută, despre drahma cea pierdută și despre fiul risipitor.

1. Și se apropiau de El toți vameșii și păcătoșii, ca să-L asculte.

2. Și fariseii și cărturarii cîrteau, zicînd: Acesta primește la Sine pe păcătoși și mănîncă cu ei.

3. Și a zis către ei pilda aceasta, spunînd:

4. Care om dintre voi, avînd o sută de oi și pierzînd din ele una, nu lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustie și se duce după cea pierdută, pînă ce o găsește?

5. Și găsind-o, o pune pe umerii săi, bucurîndu-se;

6. Și sosind acasă, cheamă prietenii și vecinii, zicîndu-le: Bucurați-vă cu mine, că am găsit oaia cea pierdută.

7. Zic vouă: Că tot așa va fi bucurie în cer pentru un păcătos care se pocăiește, decît pentru nouăzeci și nouă de drepți, care n-au nevoie de pocăință.

8. Sau care femeie, avînd zece drahme, dacă pierde o drahmă, nu aprinde lumina și nu mătură casa și nu caută cu grijă pînă ce o găsește?

9. Și găsind-o, cheamă prietenele și vecinele sale, spunîndu-le: Bucurați-vă cu mine, căci am găsit drahma pe care o pierdusem.

10. Zic vouă, așa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăiește.

11. Și a zis: Un om avea doi fii.

12. Și a zis cel mai tînăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Și el le-a împărțit averea.

13. Și nu după multe zile, adunînd toate, fiul cel mai tînăr s-a dus într-o țară depărtată și acolo și-a risipit averea, trăind în desfrînări.

14. Și după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în țara aceea, și el a început să ducă lipsă.

15. Și ducîndu-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei țări, și acesta l-a trimis la țarinile sale să păzească porcii.

16. Și dorea să-și sature pîntecele din roșcovele pe care le mîncau porcii, însă nimeni nu-i dădea.

17. Dar, venindu-și în sine, a zis: Cîți argați ai tatălui meu sînt îndestulați de pîine, iar eu pier aici de foame!

(21) Mat. 22, 7. 1 Cor. 1, 27–28. *(24)* Mat. 21, 43; 22, 8–9, 14. *(26)* Deut. 33, 9. Mat. 10, 37. Rom. 9, 13. Apoc. 12, 11. *(27)* Mat. 10, 38; 16, 24. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23. 2 Tim. 3, 12. *(34)* Mat. 5, 13. Marc. 9, 50.

Cap. 15. – Luc. 5, 29. *(2)* Mat. 11, 19. Fapt. 11, 3. Gal. 2, 12. *(4)* Iez. 34, 12, 16. Mat. 18, 12. *(5)* Mat. 18, 13. *(6)* 1 Petr. 2, 10, 25. *(7)* 2 Paral. 36, 23. Luc. 5, 31–32. *(13)* Pild. 29, 3. *(14)* Pild. 5, 11.

18. Sculîndu-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea ta;

19. Nu mai sînt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argații tăi.

20. Și, sculîndu-se, a venit la tatăl său. Și încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său și i s-a făcut milă și, alergînd, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat.

21. Și i-a zis fiul: Tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sînt vrednic să mă numesc fiul tău.

22. Și a zis tatăl către slugile sale: Aduceți degrabă haina cea mai bună și-l îmbrăcați și dați inel în mîna lui și încălțăminte în picioarele lui;

23. Și aduceți vițelul cel îngrășat și-l junghiați și, mîncînd, să ne veselim.

24. Căci acest fiu al meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat. Și au început să se veselească.

25. Iar fiul cel mare era la țarină. Și cînd a venit și s-a apropiat de casă, a auzit cîntece și jocuri.

26. Și, chemînd la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea.

27. Iar ea i-a spus: Fratele tău a venit, și tatăl tău a junghiat vițelul cel îngrășat, pentru că l-a primit sănătos.

28. Și el s-a mîniat și nu voia să intre: dar tatăl lui, ieșind, îl ruga.

29. Însă el, răspunzînd, a zis tatălui său: Iată de atîția ani îți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta. Și mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei.

30. Dar cînd a venit acest fiul al tău, care ți-a mîncat averea cu desfrînatele, ai junghiat pentru el vițelul cel îngrășat.

31. Tatăl însă i-a zis: Fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sînt.

32. Trebuia însă să ne veselim și să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat.

CAP. 16

Parabola despre iconomul necredincios. Parabola despre bogatul nemilostiv și despre săracul Lazăr.

1. Și zicea și către ucenicii Săi: Era un om bogat care avea un iconom și acesta a fost pîrît lui că-i risipește avuțiile.

2. Și chemîndu-l, i-a zis: Ce este aceasta ce aud despre tine? Dă-mi socoteala iconomului tău, căci nu mai poți să fii iconom.

3. Iar iconomul a zis în sine: Ce voi face că stăpînul meu ia iconomatul de la mine? Să sap, nu pot; să cerșesc, mi-e rușine.

4. Știu ce voi face, ca să mă primească în casele lor, cînd voi fi scos din iconomat.

5. Și chemînd la sine, unul cîte unul, pe datornicii stăpînului său, a zis celui dintîi: Cît ești dator stăpînului meu?

6. Iar el a zis: O sută de măsuri de untdelemn. Iconomul i-a zis: Ia-ți zapisul și, șezînd, scrie degrabă cincizeci.

7. După aceea a zis altuia: Dar tu, cît ești dator? El i-a spus: O sută de măsuri de grîu. Zis-a iconomul: Ia-ți zapisul și scrie optzeci.

8. Și a lăudat stăpînul pe iconomul cel nedrept, căci a lucrat înțelepțește. Căci fiii veacului acestuia sînt mai iscusiți în neamul lor decît fiii luminii.

9. Și Eu vă zic vouă: Faceți-vă prieteni din mamona al nedreptății, ca atunci, cînd veți sărăci, să vă primească aceia în corturile cele veșnice.

10. Cel ce este credincios în foarte puțin și în mult e credincios; și cel ce e nedrept în foarte puțin și în mult este nedrept.

11. Deci dacă n-ați fost credincioși în mamona cel nedrept, cine vă va încredința bunul cel adevărat?

12. Și dacă în ceea ce este străin nu ați fost credincioși, cine vă va da ceea ce este al vostru?

13. Nici o slugă nu poate să slujească la doi stăpîni. Fiindcă sau pe unul va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va ține și pe celălalt îl va disprețui. Nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui mamona.

14. Toate acestea le auzeau și fariseii, care erau iubitori de argint și-L luau în bătaie de joc.

15. Și El le-a zis: Voi sînteți cei ce vă faceți pe voi drepți înaintea

(18) Os. 14, 3. Am. 4, 12. *(20)* Is. 49, 15. Iez. 16, 6, 10. *(24)* Luc. 15, 32. Ef. 2, 1; 5, 14. Col. 2, 13. Apoc. 3. 1. *(32)* Luc. 15, 24. **Cap. 16.** *(4)* Ier. 4, 22. *(6)* Iez. 45, 10–11, 14. *(8)* Ioan 12, 36. Ef. 5, 8–9. 1 Tes. 5, 5. *(9)* Eccl. 11, 2. Sir. 40, 26. Mat. 6, 19; 20, 20–21. Luc. 11, 41. 1 Tim. 6, 17, 19. *(10)* Mat. 25, 21. Luc. 19, 17. *(13)* Mat. 6, 24. *(14)* 1 Tim. 6, 10. *(15)* 1 Reg. 16, 7. Ps. 7, 10. Pild. 17, 3. Ier. 11, 20; 17, 10; 20, 12. Luc. 18, 9.

oamenilor, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre; căci ceea ce la oameni este înalt, urîciune este înaintea lui Dumnezeu.

16. Legea și proorocii au fost pînă la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fiecare se silește spre ea.

17. Dar mai lesne e să treacă cerul și pămîntul, decît să cadă din Lege un corn de literă.

18. Oricine-și lasă femeia sa și ia pe alta săvîrșește adulter; și cel ce ia pe cea lăsată de bărbat săvîrșește adulter.

19. Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele în chip strălucit.

20. Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porții Lui, plin de bube,

21. Poftind să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; dar și cîinii, venind, lingeau bubele lui.

22. Și a murit săracul și a fost dus de către îngeri în sînul lui Avraam. A murit și bogatul și a fost înmormîntat.

23. Și în iad, ridicîndu-și ochii, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sînul lui.

24. Și el, strigînd, a zis: Părinte Avraame, fie-ți milă de mine și trimite pe Lazăr să-și ude vîrful degetului în apă și să-mi răcorească limba, căci mă chinuiesc în această văpaie.

25. Dar Avraam a zis: Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar acum aici el se mîngîie, iar tu te chinuiești.

26. Și peste toate acestea, între noi și voi s-a întărit prăpastie mare, ca cei care voiesc să treacă de aici la voi să nu poată, nici de acolo să treacă la noi.

27. Iar el a zis: Rogu-te, dar, părinte, să-l trimiți în casa tatălui meu,

28. Căci am cinci frați, să le spună lor acestea, ca să nu vină și ei în acest loc de chin.

29. Și i-a zis Avraam: Au pe Moise și pe prooroci; să asculte de ei.

30. Iar el a zis: Nu, părinte Avraam, ci, dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi.

21. Și i-a zis Avraam: Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți.

CAP. 17

Despre sminteli, iertare și credință. Vindecarea celor zece leproși. Cînd va veni împărăția lui Dumnezeu.

1. Și a zis către ucenicii Săi: Cu neputință este să nu vină smintelile, dar vai aceluia prin care ele vin!

2. Mai de folos i-ar fi dacă i s-ar lega de gît o piatră de moară și ar fi aruncat în mare, decît să smintească pe unul din aceștia mici.

3. Luați aminte la voi înșivă. De-ți va greși fratele tău, dojenește-l și dacă se va pocăi, iartă-l.

4. Și chiar dacă îți va greși de șapte ori într-o zi și de șapte ori se va întoarce către tine, zicînd: Mă căiesc, — iartă-l.

5. Și au zis apostolii către Domnul: sporește-ne credința.

6. Iar Domnul a zis: De ați avea credință cît un grăunte de muștar, ați zice acestui dud: Dezrădăcinează-te și te sădește în mare, și v-ar asculta.

7. Cine dintre voi, avînd o slugă la arat sau la păscut turme, îi va zice cînd se întoarce din țarină: Vino îndată și șezi la masă?

8. Oare, nu-i va zice: Pregătește-mi ca să cinez și, încingîndu-te, slujește-mi pînă ce voi mînca și voi bea, și după aceea vei mînca și vei bea și tu.

9. Va mulțumi, oare, slugii că a făcut cele poruncite? Cred că nu.

10. Așa și voi, cînd veți face toate cele poruncite vouă, să ziceți: Sîntem slugi netrebnice, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem.

11. Iar pe cînd Iisus mergea spre Ierusalim și trecea prin mijlocul Samariei și al Galileii,

12. Intrînd într-un sat, L-au întîmpinat zece leproși care stăteau departe,

13. Și care au ridicat glasul și au zis: Iisuse, Învățătorule, fie-Ți milă de noi!

(16) Mat. 4, 17; 11, 12–13. (17) Ps. 101, 26–28. Is. 40, 8; 51, 6. Mat. 5, 18. Luc. 21, 33. 1 Petr. 1, 24–25. (18) Deut. 24, 1. Mat. 5, 32; 19, 9. Marc. 10, 11. 1 Cor. 7, 10. (19) Sir. 11, 4; 14, 14; 18, 32. (24) Zah. 14, 12. (25) Iov 21, 7, 13. Ps. 36, 37; 125, 6. Luc. 6, 24. (29) Ioan 5, 39, 45. Fapt. 15, 21; 17, 11. **Cap. 17.** — (1) Mat. 18, 6–7. Marc. 9, 42. 1 Cor. 11, 19. (2) Mat. 18, 6. Marc. 9, 42. (3) Lev. 19, 17. Sir. 19, 14. Mat. 18, 15, 21. Iac. 5, 19–20. (4–5) Mat. 18, 22. (6) Mat. 17, 20; 21, 21. Marc. 9, 23; 11, 23. (8) Luc. 12, 37. Ioan 13, 4. (10) Iov 22, 3; 35, 7. 1 Cor. 9, 16–17. (11) Ioan 4, 4. (12) Lev. 13, 46.

14. Și văzîndu-i, El le-a zis: Duceți-vă și vă arătați preoților. Dar, pe cînd ei se duceau, s-au curățit de lepră.

15. Iar unul dintre ei, văzînd că s-a vindecat, s-a întors cu glas mare slăvind pe Dumnezeu.

16. Și a căzut cu fața la pămînt la picioarele lui Iisus, mulțumindu-I. Și acela era samarinean.

17. Și răspunzînd, Iisus a zis: Au nu zece s-au curățit? Dar cei nouă unde sînt?

18. Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu decît numai acesta, care este de alt neam?

19. Și i-a zis: Scoală-te și du-te; credința ta te-a mîntuit.

20. Și fiind întrebat de farisei, cînd va veni împărăția lui Dumnezeu, le-a răspuns și a zis: Împărăția lui Dumnezeu nu va veni în chip văzut.

21. Și nici nu vor zice: Iat-o aici sau acolo. Căci, iată, împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul vostru:

22. Zis-a către ucenici: Veni-vor zile cînd veți dori să vedeți una din zilele Fiului Omului, și nu veți vedea.

23. Și vor zice vouă: Iată este acolo; iată, aici; nu vă duceți și nu vă luați după ei.

24. Căci după cum fulgerul, fulgerînd dintr-o parte de sub cer, luminează pînă la cealaltă parte de sub cer, așa va fi și Fiul Omului în ziua sa.

25. Dar mai întîi El trebuie să sufere multe și să fie lepădat de neamul acesta.

26. Și precum a fost în zilele lui Noe, tot așa va fi și în zilele Fiului Omului:

27. Mîncau, beau, se însurau, se măritau pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie și a venit potopul și i-a nimicit pe toți.

28. Tot așa precum a fost în zilele lui Lot: Mîncau, beau, cumpărau, vindeau, sădeau și zideau.

29. Iar în ziua în care a ieșit Lot din Sodoma a plouat din cer foc și i-a nimicit pe toți.

30. La fel va fi în ziua în care se va arăta Fiul Omului.

31. În ziua aceea, cel care va fi pe acoperișul casei, și lucrurile lui în casă, să nu se coboare ca să le ia; de asemenea, cel ce va fi în țarină să nu se întoarcă înapoi.

32. Aduceți-vă aminte de femeia lui Lot.

33. Cine va căuta să scape viața sa o va pierde; iar cine o va pierde o va dobîndi.

34. Zic vouă: În noaptea aceea vor fi doi într-un pat; unul va fi luat, iar celălalt va fi lăsat.

35. Două vor măcina împreună; una va fi luată și alta va fi lăsată.

36. Doi vor fi în ogar: unul se va lua și altul se va lăsa.

37. Și răspunzînd, ucenicii I-au zis: Unde, Doamne? Iar El le-a zis: Unde va fi stîrvul, acolo se vor aduna și vulturii.

CAP. 18

Pildele: văduva stăruitoare, vameșul și fariseul. Iisus cheamă pe copii la Sine. Primejdiile bogăției. A treia vestire a Patimilor. Vindecarea orbului din Ierihon.

1. Și le spunea o pildă cum trebuie să se roage totdeauna și să nu se lenevească.

2. Zicînd: Într-o cetate era un judecător care de Dumnezeu nu se temea și de om nu se rușina.

3. Și era, în cetatea aceea, o văduvă care venea la el, zicînd: Fă-mi dreptate față de potrivnicul meu.

4. Și un timp n-a voit; dar după acestea a zis întru sine: Deși de Dumnezeu nu mă tem și de om nu mă rușinez,

5. Totuși, fiindcă văduva aceasta îmi face supărare, îi voi face dreptate, ca să nu vină mereu să mă supere.

6. Și a zis Domnul: Auziți ce spune judecătorul cel nedrept?

7. Dar Dumnezeu, oare, nu va face dreptate aleșilor Săi care strigă către

(14) Lev. 13, 2; 14, 2–5, 10. 4 Reg. 5, 10. Mat. 8, 4. Marc. 1, 43–44. Luc. 5, 14. (18) Iosua 7, 19. 2 Paral. 30, 8; 32, 25. (19) Mat. 9, 22. Marc. 5, 30, 34; 10, 52. Luc. 7, 50; 8, 48; 18, 42. (21) Mat. 24, 23. Marc. 13, 21. Luc. 17, 23. (22) Mat. 9, 15. (23) Mat. 24, 23. Marc. 13, 21. Luc. 17, 21. (24) Mat. 24, 27. (25) Mat. 16, 21; 17, 22; 20, 18. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22. (26) Fac. 7, 7, Mat. 24, 37. 1 Petr. 3, 20. (27) Fac. 7, 7. Mat. 24, 38. (28) Fac. 19, 14, 24. Iez. 16, 49. Mat. 24, 38. (29) Fac. 19, 16–24. (30) Mat. 24, 39. (31) Mat. 24, 17. Marc. 13, 15. (32) Fac. 19, 26. Înțel. 10, 7. (33) Mat. 10, 39; 16, 25. Marc. 8, 35. Luc. 9, 24. Ioan 12, 25. (34–36) Mat. 24, 40–41 (37) Iov 39, 30. Avac. 1, 8. Mat. 24, 28. **Cap. 18.** — (1) Sir. 18, 22. Luc. 21, 36. Rom. 12, 12. Ef. 6, 18. Col. 4, 2. 1 Tes. 5, 17. 1 Tim. 2, 1. (5) Luc. 11, 8. (7) Ps. 9, 18. Luc. 11, 9. Apoc. 6, 10.

El ziua și noaptea și pentru care El rabdă îndelung?

8. Zic vouă că le va face dreptate în curînd. Dar, Fiul Omului, cînd va veni, va găsi, oare, credință pe pămînt?

9. Către unii care se credeau că sînt drepți și priveau cu dispreț pe ceilalți, a zis pilda aceasta:

10. Doi oameni s-au suit la templu, ca să se roage: unul fariseu și celălalt vameș.

11. Fariseul, stînd, așa se ruga în sine: Dumnezeule, Îți mulțumesc că nu sînt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepți, adulteri, sau ca și acest vameș,

12. Postesc de două ori pe săptămînă, dau zeciuială din toate cîte cîștig.

13. Iar vameșul, departe stînd, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicînd: Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului.

14. Zic vouă că acesta s-a coborît mai îndreptat la casa sa, decît acela. Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înălța.

15. Și aduceau la El și pruncii, ca să se atingă de ei. Iar ucenicii, văzînd, îi certau.

16. Iar Iisus i-a chemat la Sine, zicînd: Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci împărăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia.

17. Adevărat grăiesc vouă: Cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un prunc nu va intra în ea.

18. Și L-a întrebat un fruntaș, zicînd: Învățătorule bun, ce să fac ca să moștenesc viața cea de veci?

19. Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun, decît unul Dumnezeu.

20. Știi poruncile: Să nu săvîrșești adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strîmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta.

21. Iar el a zis: Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele.

22. Auzind, Iisus i-a zis: Încă una îți lipsește: Vinde toate cîte ai și le împarte săracilor, și vei avea comoară în ceruri; și vino și urmează Mie.

23. Iar el, auzind acestea, s-a întristat, căci era foarte bogat.

24. Și văzîndu-l întristat, Iisus a zis: Cît de greu vor intra cei ce au averi în împărăția lui Dumnezeu!

25. Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decît să intre bogatul în împărăția lui Dumnezeu.

26. Zis-au cei ce ascultau: Și cine poate să se mîntuiască?

27. Iar El a zis: Cele ce sînt cu neputință la oameni sînt cu putință la Dumnezeu.

28. Iar Petru a zis: Iată, noi, lăsînd toate ale noastre, am urmat Ție.

29. Și El le-a zis: Adevărat grăiesc vouă: Nu este nici unul care a lăsat casă, sau femeie, sau frați, sau părinți, sau copii, pentru împărăția lui Dumnezeu,

30. Și să nu ia cu mult mai mult în vremea aceasta, iar în veacul ce va să vină, viață veșnică.

31. Și luînd la Sine pe cei doisprezece, a zis către ei: Iată ne suim la Ierusalim și se vor împlini toate cele scrise prin prooroci despre Fiul Omului.

32. Căci va fi dat păgînilor și va fi batjocorit și va fi ocărît și scuipat.

33. Și, după ce Îl vor biciui, Îl vor ucide; dar a treia zi va învia.

34. Și ei n-au înțeles nimic din acestea, căci cuvîntul acesta era ascuns pentru ei și nu înțelegeau cele spuse.

35. Și cînd s-a apropiat Iisus de Ierihon, un orb ședea lîngă drum, cerșind.

36. Și, auzind el mulțimea care trecea, întreba ce e aceasta.

37. Și i-au spus că trece Iisus Nazarineanul.

38. Și el a strigat, zicînd: Iisus, Fiul lui David, fie-Ți milă de mine.

(8) Pild. 20, 6. 2 Petr. 3, 8–9. Evr. 10, 37. *(9)* Luc. 16, 15. *(11)* Deut. 26, 13. Is. 1, 15; 58, 3. Luc. 11, 39. Apoc. 3, 17. *(12)* Mat. 23, 23. *(13)* Lev. 13, 13–14. 2 Paral. 36, 23 . Ps. 50, 2, 18. *(14)* Iov 22, 29. Pild. 29, 23. Is. 40, 4; 57, 15. Sir. 1, 30. Mat. 23, 12. Luc. 14, 11. Iac. 4, 6. 1 Petr. 5, 5. *(15)* Is. 49, 22. Mat. 19, 13. Marc. 10, 13. *(16)* Mat. 18, 3; 19, 14. Marc. 10, 14. 1 Petr. 2, 2. *(17–19)* Is. 49, 22. Mat. 11, 25; 18, 3; 19, 16–17. Marc. 10, 15–18. *(20)* Ieș. 20, 12–17. Deut. 5, 17. Mat. 5, 21, 27; 19, 18–19. Marc. 10, 19. Rom. 13, 9. *(21–22)* Mat. 19, 20–21. Marc. 10, 20–21. Luc. 12, 33. Fapt. 2, 45. 1 Tim. 6, 18–19. *(23)* Mat. 19, 22. Marc. 10, 22. Luc. 8, 14. *(24)* Pild. 11, 28. Mat. 13, 22; 19, 23. Marc. 4, 19; 10, 23. 1 Tim. 6, 9–10. *(25–26)* Mat. 19, 24–25. Marc. 10, 25–26. Luc. 6, 24. *(27)* Fac. 18, 14. Iov 42, 2. Ier. 32, 27. Mat. 19, 26. Marc. 10, 27. Luc. 1, 37. *(28)* Deut. 33, 9. Mat. 4, 20; 19, 27. Marc. 10, 28. Luc. 5, 11 *(29)* Deut. 33, 9. Mat. 19, 29. Marc. 10, 29. *(30)* Iov 42, 10. Mat. 19, 29. *(31)* Mat. 16, 21; 20, 18. Marc. 10, 32–33. Luc. 9, 22, 44. *(32)* Ps. 21, 7. Is. 53, 7. Ințel. 2, 19. Mat. 20, 18. *(34)* Marc. 9, 32. Luc. 2, 50; 9, 45. Ioan 10, 6; 12, 16; 18, 32.

39. Și cei care mergeau înainte îl certau ca să tacă, iar el cu mult mai mult striga: Fiule al lui David, fie-Ți milă de mine!

40. Și oprindu-se, Iisus a poruncit să-l aducă la El; și apropiindu-se el, l-a întrebat:

41. Ce voiești să-ți fac? Iar el a zis: Doamne, să văd iarăși!

42. Și Iisus i-a zis: Vezi! Credința ta te-a mîntuit.

43. Și îndată a văzut și mergea după El, slăvind pe Dumnezeu. Și tot poporul, care văzuse, a dat laudă lui Dumnezeu.

CAP. 19

Zaheu. Pilda minelor. Intrarea în Ierusalim. Iisus deplînge Ierusalimul și alungă pe vînzătorii de la templu.

1. Și intrînd, trecea prin Ierihon,

2. Și iată un bărbat, cu numele Zaheu, și acesta era mai-marele vameșilor și era bogat.

3. Și căuta să vadă cine este Iisus, iar nu putea de mulțime, pentru că era mic de statură.

4. Și alergînd el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-l vadă, căci pe acolo avea să treacă.

5. Și cînd a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămîn.

6. Și a coborît degrabă și L-a primit, bucurîndu-se.

7. Și văzînd, toți murmurau, zicînd că a intrat să găzduiască la un om păcătos.

8. Iar Zaheu, stînd, a zis către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.

9. Și a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mîntuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam.

10. Căci Fiul Omului a venit să caute și să mîntuiască pe cel pierdut.

11. Și ascultînd ei acestea, Iisus a adăugat să le spună o pildă, fiindcă El era aproape de Ierusalim, iar ei credeau că împărăția lui Dumnezeu se va arăta îndată.

12. Deci a zis: Un om de neam mare s-a dus într-o țară îndepărtată, ca să-și ia domnie și să se întoarcă.

13. Și chemînd zece slugi ale sale, le-a dat zece mine și a zis către ele: Neguțătoriți cu ele pînă ce voi veni!

14. Dar cetățenii lui îl urau și au trimis solie în urma lui, zicînd: Nu voim ca acesta să domnească peste noi.

15. Și cînd s-a întors el, după ce luase domnia, a zis să fie chemate slugile acelea, cărora le dăduse banii, ca să știe cine ce a neguțătorit.

16. Și a venit cea dintîi, zicînd: Doamne, mina ta a adus cîștig zece mine.

17. Și i-a zis stăpînul: Bine slugă bună, fiindcă întru puțin ai fost credincioasă, să ai stăpînire peste zece cetăți.

18. Și a venit a doua, zicînd: Mina ta, stăpîne, a făcut cinci mine.

19. Iar El a zis și acesteia: Să ai și tu stăpînire peste cinci cetăți.

20. A venit și cealaltă zicînd: Doamne, iată mina ta, pe care am păstrat-o într-un ștergar.

21. Că mă temeam de tine, pentru că ești om aspru: iei ce nu ai pus și seceri ce n-ai semănat.

22. Zis-a lui stăpînul: Din cuvintele tale te voi judeca, slugă vicleană. Ai știut că eu sînt om aspru: iau ce nu am pus și secer ce nu am semănat:

23. Și de ce n-ai dat banii mei schimbătorilor de bani? Și eu, la venirea mea, i-aș fi cerut cu dobîndă.

24. Și a zis celor ce stăteau de față: Luați de la el mina și dați-o celui ce are zece mine.

25. Și ei au zis Lui: Doamne, acela are zece mine.

26. Zic vouă: Că oricui are i se va da, iar de la cel ce nu are și ceea ce are i se va lua.

27. Iar pe acei vrăjmași ai mei, care n-au voit să domnesc peste ei, aduceți-i aici și tăiați-i în fața mea,

(35–39) Ps. 145, 8. Mat. 9, 27; 20, 29, 31. Marc. 10, 46–40. *(40)* Mat. 9, 28: 20, 32. Marc. 10, 49. *(41)* Mat. 9, 31; 20, 33. Marc. 10, 52. *(42)* Luc. 16, 19. *(43)* Mat. 20, 34. Cap. 19. – *(5)* Cînt. 4, 16. *(6)* Ps. 118, 32. *(8)* Ieș. 22, 1. Lev. 6, 5. Num. 5, 7. 1 Reg. 12, 3. *(10)* Mat. 9, 12; 10, 6; 15, 24; 18, 11. Marc. 2, 17. 1 Tim. 1, 15. *(11)* Fapt. 1, 6. *(12)* Mat. 25, 14. Marc. 13, 34. *(14)* Ioan 1, 11. *(15)* Mat. 25, 19. *(16)* Mat. 25, 20. *(17)* Dan. 12, 13. Mat. 25, 21. Luc. 16, 10. *(18)* Mat. 25, 22. *(19)* Mat. 25, 23. *(20)* Mat. 25, 24. *(21)* Pild. 26, 16. Mat. 25, 25. *(22)* Iov 15, 6. Mat. 12, 37; 25, 26. *(23–26)* Mat. 12, 12; 25, 27–30. Marc. 4, 25. Luc. 8, 18. *(27)* Mat. 22, 7, 13.

28. Și zicînd acestea, mergea înainte, suindu-se la Ierusalim.

29. Iar cînd s-a apropiat de Betfaghe și de Betania, către muntele care se zice Muntele Măslinilor, a trimis pe doi dintre ucenici,

30. Zicînd: Mergeți în satul dinaintea voastră și, intrînd în el, veți găsi un mînz legat pe care nimeni dintre oameni n-a șezut vreodată. Și, dezlegîndu-l, aduceți-l.

31. Și dacă vă va întreba cineva: Pentru ce-l dezlegați?, veți zice așa: Pentru că Domnul are trebuință de el.

32. Și, plecînd, cei trimiși au găsit precum le-a spus.

33. Pe cînd aceștia dezlegau mînzul, au zis stăpînii lui către ei: De ce dezlegați mînzul?

34. Iar ei au răspuns: Pentru că are trebuință de el Domnul.

35. Și l-au adus la Iisus și, aruncîndu-și hainele lor pe mînz, au pus pe Iisus deasupra.

36. Iar, pe cînd mergea El, așterneau hainele lor pe cale.

37. Și apropiindu-se de coborîșul Muntelui Măslinilor, toată mulțimea ucenicilor, bucurîndu-se, a început să laude pe Dumnezeu, cu glas tare, pentru toate minunile pe care le văzuseră,

38. Zicînd: Binecuvîntat este Împăratul care vine întru numele Domnului: Pace în cer și slavă întru cei de sus.

39. Dar unii farisei din mulțime au zis către El: Învățătorule, ceartă-ți ucenicii.

40. Și El, răspunzînd, a zis: Zic vouă: Dacă vor tăcea aceștia, pietrele vor striga.

41. Și cînd s-a apropiat, văzînd cetatea, a plîns pentru ea, zicînd:

42. Dacă ai fi cunoscut și tu, în ziua aceasta, cele ce sînt spre pacea ta! Dar acum ascunse sînt de ochii tăi.

43. Căci vor veni zile peste tine, cînd dușmanii tăi vor săpa șanț în jurul tău și te vor împresura și te vor strîmtora din toate părțile,

44. Și te vor face una cu pămîntul, și pe fiii tăi care sînt în tine, și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentru că nu ai cunoscut vremea cercetării tale.

45. Și intrînd în templu, a început să scoată pe cei ce vindeau și cumpărau în el,

46. Zicîndu-le: Scris este: Și va fi casa Mea casă de rugăciune; dar voi ați făcut din ea peșteră de tîlhari.

47. Și era în fiecare zi în templu și învăța. Dar arhiereii și cărturarii și fruntașii poporului căutau să-L piardă.

48. Și nu găseau ce să-i facă, căci tot poporul se ținea după El, ascultîndu-L.

CAP. 20

De unde a fost botezul lui Ioan? Pilda viei celei date lucrătorilor răi. Dinarul Cezarului. Învierea morților. Al cui fiu este Hristos?

1. Și într-una din zile, pe cînd Iisus învăța poporul în templu și binevestea, au venit arhiereii și cărturarii, împreună cu bătrînii.

2. Și, vorbind, au zis către El: Spune nouă cu ce putere faci acestea, sau cine este Cel ce Ți-a dat această putere?

3. Iar El, răspunzînd, a zis către ei: Vă voi întreba și Eu pe voi un cuvînt, și spuneți-Mi:

4. Botezul lui Ioan era din cer sau de la oameni?

5. Și ei cugetau în sinea lor, zicînd: Dacă vom spune: Din cer, va zice: Pentru ce n-ați crezut în el?

6. Iar dacă vom zice: De la oameni, tot poporul ne va ucide cu pietre, căci este încredințat că Ioan a fost prooroc.

7. Și au răspuns că nu știu de unde.

8. Și Iisus le-a zis: Nici Eu nu vă spun vouă cu ce putere fac acestea.

9. Și a început să spună către popor, pilda aceasta: Un om a sădit vie și a dat-o lucrătorilor și a plecat departe pentru multă vreme.

10. Și la timpul cuvenit, a trimis la lucrători o slugă ca să-i dea din rodul viei. Lucrătorii însă, bătînd-o, au trimis-o fără nimic.

11. Și a trimis apoi o altă slugă, dar ei, bătînd-o și pe aceea și batjocorind-o, au trimis-o fără nimic.

(29–32) Mat. 21, 1–6. Marc. 11, 1–4. (33–34) Marc. 11, 5–6. (35) 4 Reg. 9, 13. Mat. 21, 7. Marc. 11, 7. Ioan 12, 14. (36) Mat. 21, 8. Marc. 11, 8. (38) Ps. 117, 26. Mat. 21, 9. Marc. 11, 9–10. Luc. 2, 14; 13, 35. Ioan 12, 13. Ef. 2, 14. (40) Avac. 2, 11. (41) 4 Reg. 8, 11. Os. 11, 9. (42) Ier. 8, 7. Plîng. 1, 9. (43) Deut. 28, 52. Iov 36, 13. Is. 29, 3. Ier. 6, 6. Iez. 21, 22. Am. 3, 11. Mat. 22, 7. Luc. 21, 6, 20.

(44) 3 Reg. 9, 7. Mih. 3, 12. Mat. 24, 2. Marc. 13, 2. Luc. 21, 6. (45) Mat. 21, 12. Marc. 11, 15. Ioan 2, 14–15. (46) 3 Reg. 8, 29. Is. 56, 7. Ier. 7, 11. 1 Mac. 7, 37. Mat. 21, 13. Marc. 11, 17. (47) Mat. 21, 45. Marc. 11, 18. Ioan 7, 19. (48) Mat. 14, 5; 21, 46. Marc. 11, 18. **Cap. 20.** – (1–8) Mat. 14, 5; 21, 23–27. Marc. 11, 27–33. (9) Ps. 79, 8. Is. 5, 1–7. Ier. 2, 21. Mat. 21, 33. Marc. 12, 1.

12. Și a trimis apoi pe a treia; iar ei, rănind-o și pe aceea, au alungat-o.

13. Și stăpînul viei a zis: Ce voi face? Voi trimite pe fiul meu cel iubit; poate se vor rușina de el.

14. Iar lucrătorii, văzîndu-l, s-au vorbit între ei, zicînd: Acesta este moștenitorul; să-l omorîm ca moștenirea să fie a noastră.

15. Și, scoțîndu-l afară din vie, l-au ucis. Ce va face, deci, acestora, stăpînul viei?

16. Va veni și va pierde pe lucrătorii aceia, iar via o va da altora. Iar ei, auzind, au zis: Să nu fie!

17. El însă, privind la ei, a zis: Ce înseamnă, deci, scriptura aceasta: Piatra pe care n-au luat-o în seamă ziditorii, aceasta a ajuns în capul unghiului?

18. Oricine va cădea pe această piatră va fi sfărîmat, iar pe cine va cădea ea îl va zdrobi.

19. Iar cărturarii și arhiereii căutau să pună mîna pe El, în ceasul acela, dar s-au temut de popor. Căci ei au înțeles că Iisus spusese pilda aceasta pentru ei.

20. Și pîndindu-L, I-au trimis iscoade, care se prefăceau că sînt drepți, ca să-L prindă în cuvînt și să-L dea stăpînirii și puterii dregătorului.

21. Și L-au întrebat, zicînd: Învățătorule, știm că vorbești și înveți drept și nu cauți la fața omului, ci cu adevărat înveți calea lui Dumnezeu:

22. Se cuvine ca noi să dăm dajdie Cezarului sau nu?

23. Dar Iisus, cunoscînd vicleșugul lor, a zis către ei: De ce Mă ispitiți?

24. Arătați-Mi un dinar: Al cui chip și scriere are pe el? Iar ei au zis: Ale Cezarului.

25. Și El a zis către ei: Așadar, dați cele ce sînt ale Cezarului, Cezarului, și cele ce sînt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.

26. Și nu L-au putut prinde în cuvînt înaintea poporului și, mirîndu-se de cuvîntul Lui, au tăcut.

27. Și apropiindu-se unii dintre saducheii care zic că nu este înviere, L-au întrebat,

28. Zicînd: Învățătorule, Moise a scris pentru noi: Dacă moare fratele cuiva, avînd femeie, și el n-a avut copii, să ia fratele lui pe femeie și să ridice urmaș fratelui său.

29. Erau deci șapte frați. Și cel dintîi, luîndu-și femeie, a murit fără de copii.

30. Și a luat-o al doilea, și a murit și el fără copii.

31. A luat-o și al treilea; și tot așa toți șapte n-au lăsat copii și au murit.

32. La urmă a murit și femeia.

33. Deci femeia, la înviere, a căruia dintre ei va fi soție, căci toți șapte au avut-o de soție?

34. Și le-a zis lor Iisus: Fiii veacului acestuia se însoară și se mărită;

35. Iar cei ce se vor învrednici să dobîndească veacul acela și învierea cea din morți, nici nu se însoară, nici nu se mărită.

36. Căci nici să moară nu mai pot, căci sînt la fel cu îngerii și sînt fii ai lui Dumnezeu, fiind fii ai învierii.

37. Iar că morții înviază a arătat chiar Moise la rug, cînd numește Domn pe Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov.

38. Dumnezeu deci nu este Dumnezeu al morților, ci al viilor, căci toți trăiesc în El.

39. Iar unii dintre cărturari, răspunzînd, au zis: Învățătorule, bine ai zis.

40. Și nu mai cutezau să-L întrebe nimic,

41. Iar El a zis către ei: Cum zic că Hristos este Fiul lui David?

42. Căci însuși David spune în Cartea Psalmilor: Zis-a Domnul Domnului Meu: Șezi de-a dreapta Mea,

(10–13) Os. 5, 4. Mat. 21, 34–37. Marc. 12, 2–6. (14) Ps. 2, 2, 8. Mat. 21, 38. Marc. 12, 7. Ioan 11, 53. Evr. 1, 2. (15–16) Mat. 21, 39–41. Marc. 12, 8–9. Evr. 13, 12. (17) Ps. 117, 22. Is. 28, 16. Mat. 21, 42. Marc. 12, 10. Fapt. 4, 11. 1 Petr. 2, 6. Rom. 9, 33. (18) Is. 8, 14. Dan. 2, 34–35. Zah. 12, 3. Mat. 21, 44. (19–21) Jud. 16, 2. Ier. 18, 21. Mat. 22, 15–16. Marc. 12, 12–14. (22–24) Mat. 22, 17–20. Marc. 12, 14–16. (25) Mat. 17, 27; 22, 21. Marc. 12, 17. Rom. 13, 7. (27) Mat. 22, 23. Marc. 12, 18. Fapt. 23, 8. (28) Fac. 38, 8. Deut. 25, 5. Mat. 22, 24. Marc. 12, 19. (29–35) Mat. 22, 25–30. Marc. 12, 20–25. (36) Mat. 22, 30. Marc. 12, 25. 1 Ioan 3, 2. Rom. 8, 23. (37) Ieș. 3, 6, 16. Mat. 22, 31–32. Marc. 12, 26. (38) Mat. 22, 32. Marc. 12, 27. Rom. 6, 10. (39–41) Mat. 22, 42, 45–46. Marc. 12, 32–35. (42) Ps. 109, 1. Mat. 22, 44. Marc. 12, 36. Fapt. 2, 34.

43. Pînă ce voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale.

44. Deci David Il numește Domn; și cum este fiu al lui?

45. Și ascultînd tot poporul, a zis ucenicilor:

46. Păziți-vă de cărturari, cărora le place să se plimbe în haine lungi, care iubesc plecăciunile în piețe și scaunele cele dintîi în sinagogi și locurile cele dintîi la ospețe,

47. Mîncînd casele văduvelor și de ochii lumii rugîndu-se îndelung; aceștia vor lua mai mare osîndă.

CAP. 21

Banul văduvei. Cuvîntarea lui Iisus despre dărîmarea Ierusalimului și a doua Sa venire.

1. Și privind, a văzut pe cei bogați, aruncînd darurile lor în cutia darurilor (din templu).

2. Și a văzut și pe o văduvă săracă, aruncînd acolo doi bani.

3. Și a zis: Adevărat vă spun că această văduvă săracă a aruncat mai mult decît toți.

4. Căci toți aceștia din prisosul lor au aruncat la daruri, aceasta însă din sărăcia ei a aruncat tot ce avea pentru viață.

5. Iar unii vorbind despre templu că este împodobit cu pietre frumoase și cu podoabe, El a zis:

6. Vor veni zile cînd, din cele ce vedeți, nu va rămîne piatră pe piatră care să nu se risipească.

7. Și ei l-au întrebat, zicînd: Învățătorule, cînd, oare, vor fi acestea? Și care este semnul cînd au să fie acestea?

8. Iar El a zis: Vedeți să nu fiți amăgiți; căci mulți vor veni în numele Meu, zicînd: Eu sînt, și vremea s-a apropiat. Nu mergeți după ei.

9. Iar cînd veți auzi de războaie și de răzmerițe, să nu vă înspăimîntați; căci acestea trebuie să fie întîi, dar sfîrșitul nu va fi curînd.

10. Atunci le-a zis: Se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție.

11. Și vor fi cutremure mari și, pe alocurea, foamete și ciumă și spaime și semne mari din cer vor fi.

12. Dar, mai înainte de toate acestea, își vor pune mîinile pe voi și vă vor prigoni, dîndu-vă în sinagogi și în temnițe, ducîndu-vă la împărați și la dregători, pentru numele Meu.

13. Și va fi vouă spre mărturie.

14. Puneți deci în inimile voastre să nu gîndiți de mai înainte ce veți răspunde;

15. Căci Eu vă voi da gură și înțelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toți potrivnicii voștri.

16. Și veți fi dați și de părinți și de frați și de neamuri și de prieteni, și vor ucide dintre voi,

17. Și veți fi urîți de toți, pentru numele Meu.

18. Și păr din capul vostru nu va pieri.

19. Prin răbdarea voastră veți dobîndi sufletele voastre.

20. Iar cînd veți vedea Ierusalimul înconjurat de oști, atunci să știți că s-a apropiat pustiirea lui.

21. Atunci cei din Iudeea să fugă la munți și cei din mijlocul lui, să iasă din el și cei de prin țarini să nu intre în el.

22. Căci acestea sînt zilele răzbunării, ca să se împlinească toate cele scrise.

23. Dar vai celor care vor avea în pîntece și celor care vor alăpta în acele zile. Căci va fi în țară mare strîmtorare și mînie împotriva acestui popor.

24. Și vor cădea de ascuțișul săbiei și vor fi duși robi la toate neamurile, și Ierusalimul va fi călcat în picioare de neamuri, pînă ce se vor împlini vremurile neamurilor.

25. Și vor fi semne în soare, în lună și în stele, iar pe pămînt spaimă și nedumerire din pricina vuietului mării și al valurilor.

(43-47) Mat. 22, 44-45; 23, 5, 14. Marc. 12, 36-40. Luc. 11, 43. Cap. 21. – (1) 4 Reg. 12, 9. Marc. 12, 41. (2-4) 3 Reg. 17, 2. Marc. 12, 42-44; 14, 8. 2 Cor. 8, 12. (5) Mat. 24, 1. Marc. 13, 1. (6) 3 Reg. 9, 7-8. Ier. 26, 18. Mih. 3, 12. Mat. 24, 2. Marc. 13, 2. Luc. 19, 43-44. (7) Mat. 24, 3. Marc. 13, 3-4. (8) Ier. 14, 14; 23, 21. Mat. 24, 4-5. Marc. 13, 5-6. 1 Ioan 2, 18; 4, 1. Ef. 5, 6. 2 Tes. 2, 3. (9-14) Is. 19, 2. Mat. 10, 17-18; 24, 7-9, 19. Marc. 13, 7-11. Luc. 21, 11-12. Ioan 15, 20; 16, 2. (15) Ieș. 4, 12. Is. 54, 17. Mat. 10, 19. Marc. 13, 11. Ioan 16, 13. Fapt. 5, 39; 6, 10. (16) Plîng. 1, 20. Mih. 7, 6. Mat. 10, 21; 24, 10. Marc. 13, 12. (17) Mat. 10, 22; 24, 9, 13. Marc. 13, 13. (18) 1 Reg. 14, 45; Mat. 10, 30. Luc. 12, 7. (19) 2 Paral. 15, 7. Mat. 10, 22. Evr. 10, 36. (20) Dan. 9, 27. Mat. 24, 15. Marc. 13, 14. Luc. 19, 43. (21) Mat. 24, 16. Marc. 13, 14, (22) Zah. 14, 1. (23) Mat. 24, 19. Marc. 13, 17. Luc. 23, 29. (25) Is. 13, 10. Iez. 32, 7. Am. 5, 20; 8, 9. Ioil 2, 10; 3, 4; 4, 15. Sof. 1, 15. Mat. 24, 29. Marc. 13, 24. 2 Petr. 3, 10.

26. Iar oamenii vor muri de frică și de așteptarea celor ce au să vină peste lume, căci puterile cerurilor se vor clătina.

27. Și atunci vor vedea pe Fiul Omului venind pe nori cu putere și cu slavă multă.

28. Iar cînd vor începe să fie acestea, prindeți curaj și ridicați capetele voastre, pentru că răscumpărarea voastră se apropie.

29. Și le-a spus o pildă: Vedeți smochinul și toți copacii:

30. Cînd s-au arătat fructele acestora, văzîndu-le, de la voi înșivă știți că vara este aproape.

31. Așa și voi, cînd veți vedea făcîndu-se acestea, să știți că aproape este împărăția lui Dumnezeu.

32. Adevărat grăiesc vouă că nu va trece neamul acesta pînă ce nu vor fi toate acestea.

33. Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

34. Luați seama la voi înșivă, să nu se îngreuieze inimile voastre de mîncare și de băutură peste măsură și de grijile vieții acesteia, și ziua aceea să vină peste voi fără de veste,

35. Ca o cursă; căci va veni peste toți cei ce locuiesc pe fața întregului pămînt.

36. Privegheați dar în toată vremea, rugîndu-vă, ca să vă întăriți să scăpați de toate acestea care au să vină și să stați înaintea Fiului Omului.

37. Și ziua era în templu și învăța, iar noaptea, ieșind, o petrecea pe muntele ce se cheamă al Măslinilor.

38. Și tot poporul venea dis-de-dimineață la El în templu, ca să-L asculte.

CAP. 22

Iisus vîndut de Iuda. Cina cea de taină. Despre întîietate: Suferințele din grădina Ghetsimani. Prinderea și aducerea la Caiafa. Lepădarea lui Petru.

1. Și se apropia praznicul Azimelor, care se cheamă Paști.

2. Și arhiereii și cărturarii căutau cum să-L omoare; căci se temeau de popor.

3. Și a intrat satana în Iuda, cel numit Iscarioteanul, care era din numărul celor doisprezece.

4. Și, ducîndu-se, el a vorbit cu arhiereii și cu căpeteniile oastei, cum să-L dea în mîinile lor.

5. Și ei s-au bucurat și s-au învoit să-i dea bani.

6. Și el a primit și căuta prilej să-L dea lor, fără știrea mulțimii.

7. Și a sosit ziua Azimelor, în care trebuia să se jertfească mielul de Paști.

8. Și a trimis pe Petru și pe Ioan, zicînd: Mergeți și ne pregătiți Paștile, ca să mîncăm.

9. Iar ei I-au zis: Unde voiești să pregătim?

10. Și El le-a zis: Iată, cînd veți intra în cetate, vă va întîmpina un om ducînd un urcior cu apă; mergeți după el în casa în care va intra,

11. Și veți zice stăpînului casei: Învățătorul îți zice: Unde este încăperea în care să mănînc Paștile cu ucenicii Mei?

12. Și acela vă va arăta un foișor mare, așternut; acolo să pregătiți.

13. Iar ei, ducîndu-se, au aflat precum le spusese și au pregătit Paștile.

14. Și cînd a fost ceasul, s-a așezat la masă, și apostolii împreună cu El.

15. Și a zis către ei: Cu dor am dorit să mănînc cu voi aceste Paști, mai înainte de patima Mea.

16. Căci zic vouă că de acum nu voi mai mînca din acestea, pînă cînd nu se vor împlini în împărăția lui Dumnezeu.

17. Și luînd paharul, mulțumind, a zis: Luați acesta și împărțiți-l între voi;

18. Că zic vouă: Nu voi mai bea de acum din rodul viței, pînă ce nu va veni împărăția lui Dumnezeu.

19. Și luînd pîinea, mulțumind, a frînt și le-a dat lor, zicînd: Acesta este Trupul Meu care se dă pentru voi; aceasta să faceți spre pomenirea Mea.

(26) Iez. 38, 19. Mat. 24, 29. Marc. 13, 25. Luc. 12, 40. (27) Dan. 7, 10, 13. Mat. 16, 27. Marc. 13, 26. Fapt. 1, 11. Apoc. 1, 7; 14, 14. (28) Is. 11, 11-12. Rom. 8, 23. (29-32) Cînt. 2, 13. Mat. 24, 32-34. Marc. 13, 28-30. (33) Ps. 101, 27; 118, 152. Is. 40, 8; 51, 6. Mat. 5, 18; 24, 35. Marc. 13, 31. Luc. 16, 17. (34) Mat. 24, 42; 25, 13. Marc. 13, 33. Luc. 12, 40. 1 Petr. 4, 7. Rom. 13, 11, 13. Gal. 5, 21. Ef. 5, 18. 1 Tes. 5, 6. (35) Eccl. 9, 2. Is. 24, 17. 2 Petr. 3, 10. 1 Tes. 5, 3. Apoc. 3, 3. (36) Înțel. 5, 1. Mat. 24, 42; 25, 13. Marc. 13, 33. Luc. 18, 1. (37) Sir. 6, 37. Luc. 22, 39. Ioan 8, 1-2. Cap. 22. – (1) Ieș. 12, 15. Mat. 26, 2. Marc. 11, 1; 14, 1. Ioan 13, 1. (2) 3 Reg. 18, 17. Ps. 2, 1. Mat. 26, 3. Marc. 14, 1. Ioan 11, 47. Fapt. 4, 27. (3-4) Mat. 26. 14-15. Marc. 14. 2-10. Ioan 13, 2, 27. (5) Zah. 11, 12. Mat. 26, 15. Marc. 14, 11. (6) Mat. 26. 16. Marc. 14, 11. (7) Deut. 16, 1. Mat. 26, 17. Marc. 14, 12. (9-14) Mat. 26, 17-20. Marc. 14, 12-18. Luc. 19, 32. Ioan 13, 12. (16) Fapt. 10, 41.

20. Asemenea şi paharul, după ce au cinat, zicînd: Acest pahar este Legea cea nouă, întru Sîngele Meu, care se varsă pentru voi.
21. Dar iată, mîna celui ce Mă vinde este cu Mine la masă.
22. Şi Fiul Omului merge precum a fost orînduit, dar vai omului aceluia prin care este vîndut!
23. Iar ei au început să se întrebe, unul pe altul, cine dintre ei ar fi acela, care avea să facă aceasta?
24. Şi s-a iscat între ei şi neînţelegere: cine dintre ei se pare că e mai mare?
25. Iar El le-a zis: Regii neamurilor domnesc peste ele şi cei ce le stăpînesc se numesc binefăcători.
26. Dar între voi să nu fie astfel: ci cel mai mare dintre voi să fie ca cel mai tînăr, şi căpetenia ca acela care slujeşte.
27. Căci cine este mai mare: Cel care stă la masă, sau cel care slujeşte? Oare, nu cel ce stă la masă? Iar Eu, în mijlocul vostru, sînt ca unul ce slujeşte.
28. Şi voi sînteţi aceia care aţi rămas cu Mine în încercările Mele.
29. Şi Eu vă rînduiesc vouă împărăţie, precum Mi-a rînduit Mie Tatăl Meu,
30. Ca să mîncaţi şi să beţi la masa Mea, în împărăţia Mea şi să şedeţi pe tronuri, judecînd cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.
31. Şi a zis Domnul: Simone, Simone, iată satana v-a cerut să vă cearnă ca pe grîu;
32. Iar Eu m-am rugat pentru tine să nu piară credinţa ta. Şi tu, oarecînd, întorcîndu-te, întăreşte pe fraţii tăi.
33. Iar el I-a zis: Doamne, cu Tine sînt gata să merg şi în temniţă şi la moarte.
34. Iar Iisus i-a zis: Zic ţie, Petre, nu va cînta astăzi cocoşul, pînă ce de trei ori te vei lepăda de Mine, că nu Mă cunoşti.
35. Şi le-a zis: Cînd v-am trimis pe voi fără pungă, fără traistă şi fără încălţăminte, aţi avut lipsă de ceva? Iar ei au zis: De nimic.
36. Şi El le-a zis: Acum însă cel ce are pungă să o ia, tot aşa şi traista, şi cel ce nu are sabie să-şi vîndă haina şi să-şi cumpere.
37. Căci vă spun că trebuie să se împlinească întru Mine Scriptura aceasta: Şi cu cei fără de lege s-a socotit, căci cele despre Mine au ajuns la sfîrşit.
38. Iar ei au zis: Doamne, iată aici două săbii: Zis-a lor: Sînt deajuns.
39. Şi, ieşind, s-a dus după obicei în Muntele Măslinilor, şi ucenicii I-au urmat.
40. Şi cînd a sosit în acest loc, le-a zis: Rugaţi-vă, ca să nu intraţi în ispită.
41. Şi El s-a depărtat de ei ca la o aruncătură de piatră şi, îngenunchind, se ruga,
42. Zicînd: Părinte, de voieşti, treacă de la Mine acest pahar. Dar nu voia Mea, ci voia Ta să se împlinească.
43. Iar un înger din cer s-a arătat Lui şi-L întărea.
44. Şi fiind în zbucium, cu mai mare stăruinţă se ruga. Iar sudoarea Lui s-a făcut ca picături mari de sînge care picurau pe pămînt.
45. Şi, ridicîndu-se din rugăciune, a venit la ucenicii Lui şi i-a aflat adormiţi de întristare.
46. Şi le-a zis: De ce dormiţi? Sculaţi-vă şi vă rugaţi, ca să nu intraţi în ispită.
47. Şi vorbind El, iată o mulţime şi cel ce se numea Iuda, unul dintre cei doisprezece, venea în fruntea lor. Şi el s-a apropiat de Iisus, ca să-L sărute.
48. Iar Iisus i-a zis: Iuda, cu sărutare vinzi pe Fiul Omului?
49. Iar cei din preajma Lui, văzînd ce avea să se întîmple, au zis: Doamne, să lovim cu sabia;
50. Şi unul dintre ei a lovit pe sluga arhiereului şi i-a tăiat urechea dreaptă.

(17–20) Mat. 26, 26–29. Marc. 14, 22–25. 1 Cor. 10, 16; 11, 21, 23. (21) Ps. 40, 9. Mat. 26, 21–23. Marc. 14, 18. Ioan 13, 18–26. (22–27) Mat. 18, 1; 26, 24–28. Marc. 9, 33–35; 10, 41–45; 14, 19–21. Luc. 9, 46–48; 12, 37. Ioan 13, 4, 22–23. Fapt. 2, 23; 4, 28. Filip. 2, 7. (28) Luc. 18, 28. (29) Iez. 16, 13. (30) Mat. 19, 28. 1 Cor. 6, 2. Apoc. 3, 21; 20, 4. (31) 1 Petr. 5, 8. 2 Cor. 2, 11. (32) Mat. 16, 18. Ioan 17, 15. (33–34) Mat. 26, 34–35. Marc. 14, 30–31. Ioan 13, 37–38. (35) Ps. 83, 12. Mat. 10, 9. Marc. 6, 8. Luc. 9, 3; 10, 4. (37) Is. 53, 12. Marc. 15, 28. (39–42) Mat. 6, 13; 26, 30, 36–41. Marc. 14, 26, 32–38. Luc. 21, 37; 22, 46. Ioan 5, 30; 6, 38; 18, 1. (44) Plîng. 1, 12. Evr. 5, 7. (45) Mat. 26, 40. Marc. 14, 37. (46) Mat. 26, 41. Marc. 14, 38. Luc. 22, 40. (47) Mat. 26, 47–48. Marc. 14, 43–44. Ioan 18, 3.

51. Dar Iisus, răspunzînd, a zis: Lăsaţi, pînă aici. Şi, atingîndu-se de urechea lui, l-a vindecat.
52. Şi către arhiereii, către căpeteniile templului şi către bătrînii care veniseră asupra Lui, Iisus a zis: Ca la un tîlhar aţi ieşit, cu săbii şi cu toiege.
53. În toate zilele fiind cu voi în templu, n-aţi întins mîinile asupra Mea. Dar acesta este ceasul vostru şi stăpînirea întunericului.
54. Şi, prinzîndu-L, L-au dus şi L-au băgat în casa arhiereului. Iar Petru îl urma de departe.
55. Şi, aprinzînd ei foc în mijlocul curţii şi şezînd împreună, a şezut şi Petru în mijlocul lor.
56. Şi o slujnică, văzîndu-l şezînd la foc, şi uitîndu-se bine la el, a zis: Şi acesta era cu El.
57. Iar el s-a lepădat, zicînd: Femeie, nu-L cunosc.
58. Şi după puţin timp, văzîndu-l un altul, i-a zis: Şi tu eşti dintre ei. Petru însă a zis: Omule, nu sînt.
59. Iar cînd a trecut ca un ceas, un altul susţinea zicînd: Cu adevărat şi acesta era cu El, căci este Galileian.
60. Şi Petru a zis: Omule, nu ştiu ce spui. Şi îndată, încă vorbind el, a cîntat cocoşul.
61. Şi întorcîndu-se, Domnul a privit spre Petru; Şi Petru şi-a adus aminte de cuvîntul Domnului, cum îi zisese că, mai înainte de a cînta cocoşul astăzi, tu te vei lepăda de Mine de trei ori.
62. Şi ieşind afară, Petru a plîns cu amar.
63. Iar oamenii care Îl păzeau pe Iisus, Îl batjocoreau, bătîndu-L.
64. Şi acoperindu-I faţa, Îl întrebau zicînd: Prooroceşte cine este cel ce Te-a lovit?
65. Şi hulindu-L, multe altele spuneau împotriva Lui.
66. Şi cînd s-a făcut ziuă, s-au adunat bătrînii poporului, arhiereii şi cărturarii şi L-au dus pe El în sinedriul lor,
67. Zicînd: Spune nouă dacă eşti Tu Hristosul. Şi El le-a zis: Dacă vă voi spune, nu veţi crede;
68. Iar dacă vă întreb, nu-mi veţi răspunde.
69. De acum însă Fiul Omului va şedea de-a dreapta puterii lui Dumnezeu.
70. Iar ei au zis toţi: Aşadar, Tu eşti Fiul lui Dumnezeu? Şi El a zis către ei: Voi ziceţi că Eu sînt.
71. Şi ei au zis: Ce ne mai trebuie mărturii, căci noi înşine am auzit din gura Lui?

CAP. 23

Iisus înaintea lui Irod. Judecata, răstignirea, moartea şi îngroparea.

1. Şi sculîndu-se toată mulţimea acestora, L-au dus înaintea lui Pilat.
2. Şi au început să-L pîrască, zicînd: Pe Acesta L-am găsit răzvrătind neamul nostru şi împiedicînd să dăm dajdie Cezarului şi zicînd că El este Hristos, rege.
3. Iar Pilat L-a întrebat, zicînd: Tu eşti regele Iudeilor? Iar El, răspunzînd, a zis: Tu zici.
4. Şi Pilat a zis către arhierei şi către mulţimi: Nu găsesc nici o vină în omul acesta.
5. Dar ei stăruiau, zicînd că întărită poporul, învăţînd prin toată Iudeea, începînd din Galileea pînă aici.
6. Şi Pilat auzind, a întrebat dacă omul este Galileian.
7. Şi aflînd că este din ţinutul lui Irod, L-a trimis la Irod, care era şi el în Ierusalim în acele zile.
8. Iar Irod, văzînd pe Iisus, s-a bucurat foarte, că de multă vreme dorea să-L cunoască, pentru că auzise despre El, şi nădăjduia să vadă vreo minune săvîrşită de El.
9. Şi L-a întrebat Irod multe lucruri, dar El nu i-a răspuns nimic.
10. Şi arhiereii şi cărturarii erau de faţă, învinuindu-L foarte tare.
11. Iar Irod, împreună cu ostaşii săi, batjocorindu-L şi luîndu-L în rîs, L-a îmbrăcat cu o haină strălucitoare şi L-a trimis iarăşi la Pilat.

(50–61) Mat. 26, 34, 51–75. Marc. 14, 30, 47–72. Ioan 13, 38; 18, 10–26. (62) Mat. 26, 75. Marc. 14, 72. (63) Ps. 21, 7. Is. 50, 6. Mat. 26, 67. Marc. 14, 65. (64) Mat. 26, 67–68. Marc. 14, 62. (66) Ps. 2, 1. Mat. 27, 1–2. Marc. 15, 1. Ioan 18, 28. Fapt. 4, 26. (67–71) Ps. 109, 1. Dan. 7, 13. Mat. 26, 63–65. Marc. 14, 61–64. Ioan 6, 62. Cap. 23. (1) Mat. 27, 2. Marc. 15, 1. Ioan 18, 28. (2) Ier. 38, 4. Mat. 17, 25; 22, 21. Marc. 12, 17. Ioan 19, 12. (3) Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Ioan 18, 33. 1 Tim. 6, 13. Apoc. 1, 5. (4) 1 Petr. 2, 22. (5) Am. 7, 10. (7) Ps. 34, 7. Luc. 13, 1. (8) Mat. 14, 1. Marc. 6, 14. Luc. 9, 9. (9) Mat. 27, 12. (11) Is. 53, 3.

12. Și în ziua aceea, Irod și Pilat s-au făcut prieteni unul cu altul, căci mai înainte erau în dușmănie unul cu altul.
13. Iar Pilat, chemînd arhiereii și căpeteniile și poporul,
14. A zis către ei: Ați adus la mine pe Omul acesta, ca pe un răzvrătitor al poporului; dar iată eu, cercetîndu-L în fața voastră, nici o vină n-am găsit în acest Om, din cele pentru care L-ați pîrît.
15. Și nici Irod n-a găsit, căci L-a trimis iarăși la noi. Și iată, El n-a săvîrșit nimic vrednic de moarte.
16. Deci, pedepsindu-L, Îl voi elibera.
17. Și trebuia, la praznic, să le elibereze un vinovat.
18. Dar ei, cu toții, au strigat, zicînd: Ia-L pe Acesta și eliberează-ne pe Baraba,
19. Care era aruncat în temniță pentru o răscoală făcută în cetate și pentru omor.
20. Și iarăși le-a vorbit Pilat, voind să le elibereze pe Iisus.
21. Dar ei strigau, zicînd: Răstignește-L! Răstignește-L!
22. Iar el a zis a treia oară către ei: Ce rău a săvîrșit Acesta? Nici o vină de moarte nu am aflat întru El. Deci, pedepsindu-L, Îl voi elibera.
23. Dar ei stăruiau, cerînd cu strigăte mari ca El să fie răstignit, și strigătele lor au biruit.
24. Deci Pilat a hotărît să se împlinească cererea lor.
25. Și le-a eliberat pe cel aruncat în temniță pentru răscoală și ucidere, pe care îl cereau ei, iar pe Iisus L-a dat în voia lor.
26. Și pe cînd Il duceau, prinzînd pe un oarecare Simon Cirineul, care venea din țarină, i-au pus crucea, ca s-o ducă în urma lui Iisus.
27. Iar după El venea mulțime multă de popor și de femei, care se băteau în piept și Îl plîngeau.
28. Și întorcîndu-se către ele, Iisus le-a zis: Fiice ale Ierusalimului, nu mă plîngeți pe Mine, ci pe voi plîngeți-vă și pe copiii voștri.
29. Căci iată vin zile în care vor zice: Fericite sînt cele sterpe și pîntecele care n-au născut și sînii care n-au alăptat!
30. Atunci vor începe să spună munților: Cădeți peste noi; și dealurilor: Acoperiți-ne.
31. Căci dacă fac acestea cu lemnul verde, cu cel uscat ce va fi?
32. Și duceau și alți doi făcători de rele, ca să-i omoare împreună cu El.
33. Și cînd au ajuns la locul ce se cheamă al Căpățînii, L-au răstignit acolo pe El și pe făcătorii de rele, unul de-a dreapta și altul de-a stînga.
34. Iar Iisus zicea: Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac. Și împărțind hainele Lui, au aruncat sorți.
35. Și sta poporul privind, iar căpeteniile își băteau joc de El, zicînd: Pe alții I-a mîntuit; să se mîntuiască și pe Sine însuși, dacă El este Hristosul, alesul lui Dumnezeu.
36. Și Îl luau în rîs și ostașii care se apropiau, aducîndu-I oțet,
37. Și zicînd: Dacă Tu ești regele Iudeilor, mîntuiește-Te pe Tine însuți!
38. Și deasupra Lui era scris cu litere grecești, latinești și evreiești: Acesta este regele iudeilor.
39. Iar unul dintre făcătorii de rele răstigniți, Îl hulea zicînd: Nu ești Tu Hristosul? Mîntuiește-Te pe Tine însuți și pe noi.
40. Și celălalt, răspunzînd, îl certa, zicînd: Nu te temi tu de Dumnezeu, că ești în aceeași osîndă cu El?
41. Și noi pe drept, căci noi primim cele cuvenite după faptele noastre; Acesta însă n-a făcut nici un rău.
42. Și zicea lui Iisus: Pomenește-mă, Doamne, cînd vei veni în împărăția Ta.
43. Și Iisus i-a zis: Adevărat grăiesc ție, astăzi vei fi cu Mine în rai.
44. Și era acum ca la ceasul al șaselea și întuneric s-a făcut peste tot pămîntul pînă la ceasul al nouălea,

(12) Fapt. 4, 27. *(14)* Mat. 27, 23. Marc. 15, 14. Luc. 23, 1–4. Ioan 18, 38; 19, 4. *(17)* Mat. 27, 15. Marc. 15, 6. Ioan 18, 39. *(18)* Mat. 27, 20. Marc. 15, 11. Ioan 18, 40. Fapt. 9, 14. *(19–25)* Mat. 27, 16–27. Marc. 15, 7–15. Ioan 19, 1–16. *(26)* Mat. 27, 32. Marc. 15, 21. *(29)* Is. 54, 1. Os. 9, 14. Ințel. 3, 13. Mat. 24, 19. Marc. 13, 17. Luc. 21, 23. *(30)* Is. 2, 19. Os. 10, 8. Apoc. 6, 16; 9, 6. *(31)* Pild. 11, 31. Iez. 20, 17; 21, 3–4. *(32)* Is. 2, 19; 53, 12. Mat. 27, 38. Marc. 15, 27. Ioan 19, 18. *(33)* Mat. 27, 33. Marc. 15, 22. Ioan 19, 17. *(34)* Ps. 21, 20. Mat. 5, 44; 27, 35. Marc. 15, 24. Ioan 19, 23. Fapt. 3, 17; 7, 60. *(35–38)* Ps. 21, 19; 34, 15. Mat. 27, 34–42. Marc. 15, 22–32. Ioan 19, 19–30. 1 Cor. 4, 12. *(39)* Mat. 27, 44. Marc. 15, 32. *(42)* Fac. 40, 14. *(43)* Mat. 16, 28. *(44)* Am. 8, 9. Mat. 27, 45. Marc. 15, 33.

45. Întunecîndu-se soarele, catapeteasma templului s-a sfîșiat pe mijloc.
46. Și Iisus, strigînd cu glas mare, a zis: Părinte, în mîinile Tale încredințez duhul Meu. Și aceasta zicînd, și-a dat duhul.
47. Iar sutașul, văzînd cele ce s-au făcut, a slăvit pe Dumnezeu, zicînd: Cu adevărat, Omul acesta drept a fost.
48. Și toate mulțimile care veniseră la această priveliște, văzînd cele întîmplate, se întorceau bătîndu-și pieptul.
49. Și toți cunoscuții Lui, și femeile care Îl însoțiseră din Galileea, stăteau departe, privind acestea.
50. Și iată un bărbat cu numele Iosif, sfetnic fiind, bărbat bun și drept,
51. — Acesta nu se învoise cu sfatul și cu fapta lor. — El era din Arimateea, cetate a Iudeilor, așteptînd împărăția lui Dumnezeu.
52. Acesta, venind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus.
53. Și coborîndu-L, L-a înfășurat în giulgiu de in și L-a pus într-un mormînt săpat în piatră, în care nimeni, niciodată, nu mai fusese pus.
54. Și ziua aceea era vineri, și se lumina spre sîmbătă.
55. Și urmîndu-i femeile, care veniseră cu El din Galileea, au privit mormîntul și cum a fost pus trupul Lui.
56. Și, întorcîndu-se, au pregătit miresme și miruri; iar sîmbătă s-au odihnit, după lege.

CAP. 24

Învierea Domnului. El se arătă ucenicilor care mergeau la Emaus și apoi Apostolilor. Înălțarea la cer.

1. Iar în ziua cea dintîi a săptămînii *(duminica)*, foarte de dimineață, au venit ele la mormînt, aducînd miresmele pe care le pregătiseră.
2. Și au găsit piatra răsturnată de pe mormînt.
3. Și intrînd, nu au găsit trupul Domnului Iisus.
4. Dar pe cînd se mirau ele despre aceasta, iată doi bărbați au stat înaintea lor, în veșminte strălucitoare
5. Și înfricoșîndu-se ele și plecîndu-și fețele la pămînt, au zis aceia către ele: De ce căutați pe Cel viu între cei morți?
6. Nu este aici, ci s-a sculat. Aduceți-vă aminte cum v-a vorbit, fiind încă în Galileea,
7. Zicînd că Fiul Omului trebuie să fie dat în mîinile oamenilor păcătoși și să fie răstignit, iar a treia zi să învieze.
8. Și ele și-au adus aminte de cuvintele Lui.
9. Și întorcîndu-se de la mormînt, au vestit toate acestea celor unsprezece și tuturor celorlalți.
10. Iar ele erau: Maria Magdalena și Ioana și Maria lui Iacov și celelalte împreună cu ele, care ziceau către Apostoli acestea.
11. Și cuvintele acestea au părut înaintea lor ca o aiurare și nu le-au crezut.
12. Și Petru, sculîndu-se, a alergat la mormînt și, plecîndu-se, a văzut giulgiurile singure zăcînd. Și a plecat, mirîndu-se în sine de ceea ce se întîmplase.
13. Și iată, doi dintre ei mergeau în aceeași zi la un sat care era departe de Ierusalim, ca la șaizeci de stadii, al cărui nume era Emaus.
14. Și aceia vorbeau între ei despre toate întîmplările acestea.
15. Și pe cînd vorbeau și se întrebau între ei, Iisus însuși, apropiindu-se, mergea împreună cu ei.
16. Dar ochii lor erau ținuți ca să nu-L cunoască.
17. Și El a zis către ei: Ce sînt cuvintele acestea pe care le schimbați unul cu altul în drumul vostru și de ce sînteți triști?
18. Răspunzînd, unul cu numele Cleopa a zis către El: Tu singur ești străin în Ierusalim și nu știi cele ce s-au întîmplat în el zilele acestea?
19. El le-a zis: Care? Iar ei I-au răspuns: Cele despre Iisus Nazarineanul, Care era prooroc puternic în faptă și în cuvînt înaintea lui Dumnezeu și a întregului popor.

(45–52) Ps. 30, 5; 37, 11–13; 68, 24. Mat. 27, 50–58. Marc. 15, 37–43. Luc. 8, 2. Ioan 19, 25, 30–38. *(53–55)* Mat. 27, 59–61. Marc. 15, 46–47. *(56)* Ieș. 20, 10. Mat. 28, 1. Marc. 16, 1. Cap. 24. – *(1–2)* Mat. 28, 1–2. Marc. 16, 1–4. Luc. 23, 56. Ioan 20, 1. *(3)* Marc. 16, 5. Luc. 24, 23. *(4)* Mat. 28, 2–3. Marc. 16, 5. Ioan. 20, 12. Fapt. 1, 10. *(5–9)* Mat. 16, 21; 17, 22; 28, 5–8. Marc. 8, 31; 9, 31; 16, 6–8. Luc. 9, 22, 44. Ioan 2, 22. *(10–12)* Marc. 16, 10–11. Luc. 24, 25. Ioan 20, 3, 6, 18. *(13)* Marc. 16, 12. *(15)* Mat. 18, 20. Luc. 24, 36. *(16)* Ioan 20, 14; 21, 4. *(19)* Mat. 21, 11. Luc. 7, 16. Ioan 3, 2; 4, 19; 6, 14; 9, 17. Fapt. 2, 22; 7, 22.

20. Cum L-au osîndit la moarte și
L-au răstignit arhiereii și mai marii
noștri;
21. Iar noi nădăjduiam că El este
Cel ce avea să izbăvească pe Israel;
și cu toate acestea, astăzi este a treia
zi de cînd s-au petrecut acestea.
22. Dar și niște femei de ale noa-
stre ne-au uimit: ducîndu-se de dimi-
neață la mormînt,
23. Și negăsind trupul Lui, au ve-
nit zicînd că au văzut arătare de îngeri,
care le-au spus că El este în viață.
24. Iar unii dintre noi s-au dus la
mormînt și au găsit așa precum spu-
seseră femeile, dar pe El nu L-au văzut.
25. Și El a zis către ei: O, nepricc-
puților și zăbavnici cu inima ca să
credeți toate cîte au spus proorocii!
26. Nu trebuia, oare, ca Hristos să
pătimească acestea și să intre în slava Sa?
27. Și începînd de la Moise și de
la toți proorocii, le-a tîlcuit lor, din
toate Scripturile cele despre El.
28. Și s-au apropiat de satul unde
se duceau, iar El se făcea că merge
mai departe.
29. Dar ei L-au rugat stăruitor,
zicînd: Rămîi cu noi că este spre seară
și s-a plecat ziua. Și a intrat să ră-
mînă cu ei.
30. Și cînd a stat împreună cu ei
la masă, luînd El pîinea, a binecuvîn-
tat și, frîngînd, le-a dat lor.
31. Și s-au deschis ochii lor și L-au
cunoscut; Și El s-a făcut nevăzut de la ei.
32. Și au zis unul către altul: Oare
nu ardea în noi inima noastră, cînd
ne vorbea pe cale și cînd ne tîlcuia
Scripturile?
33. Și, în ceasul acela sculîndu-se,
s-au întors la Ierusalim și au găsit
adunați pe cei unsprezece și pe cei
ce erau împreună cu ei,
34. Care ziceau că a înviat cu ade-
vărat Domnul și s-a arătat lui Simon.
35. Și ei au povestit cele petrecute
pe cale și cum a fost cunoscut de ei
la frîngerea pîinii.
36. Și pe cînd vorbeau ei acestea,
El a stat în mijlocul lor și le-a zis:
Pace vouă! Eu sînt, nu vă temeți!
37. Iar ei, înspăimîntîndu-se și în-
fricoșîndu-se, credeau că văd duh.
38. Și Iisus le-a zis: De ce sînteți
tulburați și pentru ce se ridică astfel
de gînduri în inima voastră?
39. Vedeți mîinile Mele și picioarele
Mele, că Eu însumi sînt; pipăiți-Mă
și vedeți, că duhul nu are carne și
oase, precum Mă vedeți pe Mine că am.
40. Și zicînd acestea, le-a arătat
mîinile și picioarele Sale.
41. Iar ei încă necrezînd de bucu-
rie și minunîndu-se, El le-a zis: Aveți
aici ceva de mîncare?
42. Iar ei I-au dat o bucată de
pește fript și dintr-un fagure de miere.
43. Și luînd, a mîncat înaintea lor.
44. Și le-a zis: Acestea sînt cuvin-
tele pe care le-am grăit către voi,
fiind încă împreună cu voi, că trebuie
să se împlinească toate cele scrise de-
spre Mine în Legea lui Moise, în
prooroci și în psalmi.
45. Atunci le-a deschis mintea ca
să priceapă Scripturile.
46. Și le-a zis că așa este scris și
că așa trebuia să pătimească Hristos
și să învieze din morți a treia zi,
47. Și să se propovăduiască în nu-
mele Său pocăința spre iertarea păca-
telor la toate neamurile, începînd de
la Ierusalim.
48. Voi sînteți martorii acestora.
49. Și iată, Eu trimit peste voi făgă-
duința Tatălui Meu; voi însă ședeți
în cetate, pînă ce vă veți îmbrăca cu
putere de sus.
50. Și i-a dus afară pînă spre Betania
și, ridicîndu-și mîinile, i-a binecuvîntat.
51. Și pe cînd îi binecuvînta, s-a
despărțit de ei și s-a înălțat la cer.
52. Iar ei, închinîndu-se Lui, s-au
întors în Ierusalim cu bucurie mare.
53. Și erau în toată vremea în tem-
plu, lăudînd și binecuvîntînd pe Dum-
nezeu. Amin.

(20) Fapt. 13, 27. *(21)* Luc. 1, 68; 2, 25, 38. Fapt. 1, 6; 26, 6, 16. *(22)* Mat. 28, 8. Marc. 16, 10. Luc. 24, 9. Ioan 20, 18. *(25)* Gal. 3, 1. *(26)* Is. 50, 6. Mih. 2, 13. Luc. 24, 46. Fapt. 17, 3. 1 Petr. 1, 11. Evr. 2, 10. *(27)* Fac. 3, 15; 22, 18; 26, 4; 49, 10. Num. 21, 9. Iov 19, 25. Ps. 15, 8–10; 21, 7; 68, 12, 24. Is. 40, 10; 43, 24; 50, 6; 53, 3, 7. Ier. 23, 5; 33, 15. Iez. 34, 23; 37, 24. Dan. 9, 24. Mih. 7, 20. Luc. 24, 45. *(28)* Fac. 32, 26; 42, 7. Marc. 6, 48. *(29)* Jud. 19, 9. *(30)* 1 Reg. 9, 13. Fapt. 10, 41. *(32)* Ier. 20, 9; 23, 29. *(36)* Marc. 16, 14. Ioan 20, 19. Fapt. 13, 31. 1 Cor. 15, 5. *(37)* Marc. 6, 49. *(39)* Ioan 20, 20, 27. *(41)* Marc. 16, 14. Ioan 21, 5. *(42)* Ioan 21, 10. *(44)* Mat. 16, 12; 17, 22; 20, 18. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22; 18, 31; 24, 6. *(45)* Luc. 24, 27. Ioan 5, 39. *(46)* Is. 53, 3–4, 7. Luc. 24, 26–27. *(47)* Mat. 28, 19. Fapt. 13, 38. 20, 21. *(48)* Rut 4, 11. Ioan 15, 27. Fapt. 1, 8. *(49)* Ioan 14, 16; 15, 26. Fapt. 1, 4, 8; *(51)* Marc. 16, 19. Ioan 20, 17. Fapt. 1, 9–10. *(52)* Mat. 28, 17. Ioan 16, 22. *(53)* Fapt. 2, 46.

SFÎNTA EVANGHELIE CEA DUPĂ IOAN

CAP. 1

Dumnezeu-Cuvîntul s-a făcut trup. Mărturia lui Ioan Botezătorul despre Mielul lui Dumnezeu. Cei dintîi ucenici ai lui Iisus.

1. La început era Cuvîntul și Cu-
vîntul era la Dumnezeu și Dumnezeu
era Cuvîntul.
2. Acesta era întru început la Dumnezeu.
3. Toate prin El s-au făcut; și fără
El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut.
4. Întru El era viață și viața era
lumina oamenilor.
5. Și lumina luminează în întune-
ric și întunericul nu a cuprins-o.
6. Fost-a om trimis de la Dumne-
zeu, numele lui era Ioan.
7. Acesta a venit spre mărturie, ca
să mărturisească despre Lumină, ca
toți să creadă prin el.
8. Nu era el Lumina, ci ca să mărtu-
risească despre Lumină.
9. Cuvîntul era Lumina cea ade-
vărată care luminează pe tot omul,
care vine în lume.
10. În lume era și lumea prin El
s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut.
11. Întru ale Sale a venit, dar ai
Săi nu L-au primit.
12. Și celor cîți L-au primit, care
cred în numele Lui, le-a dat putere
ca să se facă fii ai lui Dumnezeu,
13. Care nu din sînge, nici din do-
rință trupească, nici din dorință bărbă-
tească, ci de la Dumnezeu s-au născut.
14. Și Cuvîntul s-a făcut trup și
s-a sălășluit între noi și am văzut
slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut
din Tatăl, plin de har și de adevăr.
15. Ioan mărturisea despre El și stri-
ga, zicînd: Acesta era despre care am zis:
Cel care vine după mine a fost înaintea
mea, pentru că mai înainte de mine era.
16. Și din plinătatea Lui noi toți
am luat, și har peste har.
17. Pentru că Legea prin Moise
s-a dat, iar harul și adevărul au venit
prin Iisus Hristos.
18. Pe Dumnezeu nimeni nu L-a vă-
zut vreodată; Fiul cel Unul-Născut,
Care este în sînul Tatălui, Acela L-a
făcut cunoscut.
19. Și aceasta este mărturia lui Ioan,
cînd au trimis la El Iudeii din Ieru-
salim, preoți și leviți, ca să-l întrebe:
Cine ești tu?
20. Și el a mărturisit și n-a tăgăduit;
și a mărturisit: Nu sînt eu Hristosul.
21. Și ei l-au întrebat: Dar cine
ești? Ești Ilie? Zis-a el: Nu sînt. Ești
tu Proorocul? Și a răspuns: Nu.
22. Deci i-au zis: Cine ești? Ca
să dăm un răspuns celor ce ne-au
trimis. Ce spui tu despre tine însuți?

Cap. 1. – *(1)* Pild. 8, 22–25. Ioan 8, 58; 17, 5 1 Ioan 1, 1–2. Col. 1, 17. Apoc. 19, 13. *(2)* Is. 48, 16. *(3)* Fac. 1, 1, 3. Ps. 32, 6. Pling. 3, 38. Ințel. 9, 1, 9. Ioan 1, 10. Ef. 3, 9. Col. 1, 16. Evr. 1, 2; 2, 10. Apoc. 4, 11. *(4)* 3 Reg. 23, 4. Ioan 1, 9; 5, 26; 8, 12; 9, 5; 12, 35. 1 Ioan 5, 11. *(5)* Ințel. 5, 6. Ioan 3, 19; 8, 12; 9, 5; 12, 46. *(6)* Mal. 3, 1. Mat. 3, 1; 11, 10. Marc. 1, 2. Luc. 3, 2. *(7)* Lev. 24, 4. Fapt. 19, 4. *(9)* Is. 4, 2; 49, 6; 60, 1. Ioan 1, 4; 3, 19; 8, 12; 9, 5; 12, 46. 1 Ioan 2, 8. *(10)* Pild. 8, 31. Bar. 3, 38. Ioan 1, 3. *(11)* Mat. 15, 24. Luc. 19, 14. Ioan 5, 40. *(12)* Deut. 7, 6. Is. 56, 5. Rom. 8, 15. 1 Ioan 3, 1. Gal. 3, 26. *(13)* Ioan 3, 3, 5. Iac. 1, 18. 1 Petr. 1, 23. 1 Ioan 5, 4. *(14)* Ps. 88, 2–3. Is. 7, 14; 35, 2; 40, 5; 60, 1. Mat. 1, 16; 17, 2. Luc. 1, 35. 2 Petr. 1, 17. 1 Ioan 1, 1. 2 Cor. 3, 9. Col. 2, 3, 9. 1 Tim. 3, 16. Evr. 2, 11, 14. *(15)* Mat. 3, 11. Marc. 1, 7. Luc. 3, 16. Ioan 1, 27, 30; 8, 58. *(16)* Rom. 5, 15. 2 Cor. 8, 9. Ef. 1, 6; 3, 19. Col. 1, 19; 2, 9–10. *(17)* Ieș. 20, 1. Rom. 3, 24; 5, 21; 6, 14. Evr. 7, 19. *(18)* Ieș. 33, 20. Deut. 4, 12. Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Ioan 6, 46. 1 Ioan 4, 12. 1 Tim. 6, 16. *(19)* Ioan 5, 33. *(20)* Luc. 3, 15. Ioan 3, 28. Fapt. 13, 25. *(21)* Mal. 3, 23. Mat. 17 1 0

23. El a zis: Eu sînt glasul celui ce strigă în pustie: Îndreptaţi calea Domnului, precum a zis Isaia proorocul.

24. Şi trimişii erau dintre farisei.

25. Şi l-au întrebat şi i-au zis: De ce botezi deci, dacă tu nu eşti Hristosul, nici Ilie, nici Proorocul?

26. Ioan le-a răspuns, zicînd: Eu botez cu apă; dar în mijlocul vostru se află Acela pe care voi nu-L ştiţi,

27. Cel care vine după mine, Care înainte de mine a fost şi Căruia eu nu sînt vrednic să-I dezleg cureaua încălţămintei.

28. Acestea se petreceau în Betabara, dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.

29. A doua zi a văzut Ioan pe Iisus venind către el şi a zis: Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii.

30. Acesta este despre care eu am zis: După mine vine bărbat, Care a fost înainte de mine, fiindcă mai înainte de mine era.

31. Şi eu nu-L ştiam; dar ca să fie arătat lui Israel, de aceea am venit eu, botezînd cu apă.

32. Şi a mărturisit Ioan zicînd: Am văzut Duhul coborîndu-se, din cer, ca un porumbel şi a rămas peste El.

33. Şi eu nu-L ştiam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: Peste care vei vedea Duhul coborîndu-se şi rămînînd peste El, Acesta este cel ce botează cu Duh Sfînt.

34. Şi eu am văzut şi am mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu.

35. A doua zi iarăşi stătea Ioan şi doi dintre ucenicii lui.

36. Şi privind pe Iisus, care trecea, a zis: Iată Mielul lui Dumnezeu!

37. Şi cei doi ucenici l-au auzit cînd a spus aceasta şi au mers după Iisus.

38. Iar Iisus, întorcîndu-se şi văzîndu-i că merg după El, le-a zis: Ce căutaţi? Iar ei I-au zis: Rabi (care se tîlcuieşte: Învăţătorule), unde locuieşti?

39. El le-a zis: Veniţi şi veţi vedea. Au mers deci şi au văzut unde locuia; şi au rămas la El în ziua aceea. Era ca la ceasul al zecelea.

40. Unul dintre cei doi care auziseră de la Ioan şi veniseră după Iisus era Andrei, fratele lui Simon Petru.

41. Acesta a găsit întîi pe Simon, fratele său, şi i-a zis: am găsit pe Mesia (care se tîlcuieşte: Hristos).

42. Şi l-a adus la Iisus. Iisus, privind la el, i-a zis: Tu eşti Simon, fiul lui Iona; tu te vei numi Chifa (ce se tîlcuieşte: Petru).

43. A doua zi a voit să meargă în Galileea şi a găsit pe Filip. Şi i-a zis Iisus: Urmează-Mi.

44. Iar Filip era din Betsaida, din cetatea lui Andrei şi a lui Petru.

45. Filip a găsit pe Natanael şi i-a zis: Am aflat pe Acela despre care au scris Moise în Lege şi proorocii, pe Iisus, fiul lui Iosif din Nazaret.

46. Şi i-a zis Natanael: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip i-a zis: Vino şi vezi.

47. Iisus a văzut pe Natanael venind către El şi a zis despre el: Iată, cu adevărat, israelit în care nu este vicleşug.

48. Natanael I-a zis: De unde mă cunoşti? A răspuns Iisus şi i-a zis: Mai înainte de a te chema Filip, te-am văzut cînd erai sub smochin.

49. Răspunsu-I-a Natanael: Rabi, Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, Tu eşti regele lui Israel.

50. Răspuns-a Iisus şi i-a zis: Pentru că ţi-am spus că te-am văzut sub smochin, crezi? Mai mari decît acestea vei vedea.

51. Şi i-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, de acum veţi vedea cerul deschizîndu-se şi pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se şi coborîndu-se peste Fiul Omului.

CAP. 2

Nunta din Cana. Izgonirea vînzătorilor din Templu.

1. Şi a treia zi s-a făcut nuntă în Cana Galileii şi era şi mama lui Iisus acolo.

(23) Is. 40, 3. Mat. 3, 3. Marc. 1, 3. Luc. 1, 17; 3, 4. (26) Mat. 3, 11. Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Fapt. 1, 5. (27) Is. 40, 10. Marc. 1, 7. Ioan 1, 15, 30. (28) Jud. 7, 24. (29) Ieş. 12, 3. Is. 53, 7. 11. Mat. 3, 1. Ioan 1, 36. Fapt. 8, 32. Apoc. 5, 6-13. (30) Ioan 1, 15, 27; 8, 58. (31) Marc. 1, 4. (32) Mat. 3, 16. Marc. 1, 10. Luc. 3, 21-22. Ioan 6, 27. (33) Mat. 3, 11. Fapt. 1, 5. 1 Ioan 5, 8. (36) Ieş. 12, 3. Ioan 1, 29. Fapt. 8, 32. (40-42) Mat. 4, 18; 16, 18. (45) Fac. 49, 10. Deut. 18, 15, 18. Ps. 39, 10. Is. 4, 2; 7, 14; 9, 5; 40, 11; 45, 8; 53, 1-2. Ier. 23, 5; 33, 14-17. Iez. 34, 23; 37, 24. Dan. 9, 24. Mih. 5, 1. Zah. 9, 9. Mat. 2, 23. (41) Cînt. 1, 6. (47) Ps. 72, 1. (49) Mat. 16, 16. Marc. 8, 29. Ioan 6, 69. (51) Fac. 28, 12. Mat. 26. 64. Cap. 2. – (1) Ioan 4, 46.

2. Şi a fost chemat şi Iisus şi ucenicii săi la nuntă.

3. Şi sfîrşindu-se vinul, a zis mama lui Iisus către El: Nu mai au vin.

4. A zis ei Iisus: Ce este Mie şi ţie, femeie? Încă n-a venit ceasul Meu.

5. Mama lui a zis celor ce slujeau: Faceţi orice vă va spune.

6. Şi erau acolo şase vase de piatră, puse pentru curăţirea Iudeilor, care luau cîte două sau trei vedre.

7. Zis-a lor Iisus: Umpleţi vasele cu apă. Şi le-au umplut pînă sus.

8. Şi le-a zis: Scoateţi acum şi aduceţi nunului. Iar ei i-au dus.

9. Şi cînd nunul a gustat apa care se făcuse vin şi nu ştia de unde este, ci numai slujitorii care scoseseră apa ştiau, a chemat nunul pe mire

10. Şi i-a zis: Orice om pune întîi vinul cel bun şi, cînd se ameţesc, pune pe cel mai slab. Dar tu ai ţinut vinul cel bun pînă acum.

11. Acest început al minunilor l-a făcut Iisus în Cana Galileii şi şi-a arătat slava Sa; şi ucenicii Săi au crezut în El.

12. După aceasta s-a coborît în Capernaum, El şi mama Sa şi fraţii şi ucenicii Săi, şi acolo n-au rămas decît puţine zile.

13. Şi erau aproape Paştile Iudeilor, şi Iisus s-a urcat la Ierusalim.

14. Şi a găsit şezînd în templu pe cei ce vindeau boi şi oi şi porumbei şi pe schimbătorii de bani.

15. Şi, făcîndu-şi un bici de ştreanguri, i-a scos pe toţi afară din templu, şi oile şi boii, şi schimbătorilor le-a vărsat banii şi le-a răsturnat mesele.

16. Şi celor ce vindeau porumbei le-a zis: Luaţi acestea de aici. Nu faceţi casa Tatălui Meu casă de negustorie.

17. Şi şi-au adus aminte ucenicii Lui că este scris: Rîvna casei Tale Mă mistuie.

18. Au răspuns deci Iudeii şi I-au zis: Ce semn ne arăţi că faci acestea?

19. Iisus a răspuns şi le-a zis: Dărîmaţi templul acesta şi în trei zile îl voi ridica.

20. Şi au zis deci Iudeii: În patruzeci şi şase de ani s-a zidit templul acesta! Şi Tu îl vei ridica în trei zile?

21. Iar El vorbea despre templul trupului Său.

22. Deci, cînd s-a sculat din morţi, ucenicii Lui şi-au adus aminte că aceasta o spusese şi au crezut Scripturii şi cuvîntului pe care îl spusese Iisus.

23. Şi cînd era în Ierusalim, la praznicul Paştilor, mulţi au crezut în numele Lui, văzînd minunile pe care le făcea.

24. Iar Iisus însuşi nu se încredea în ei, pentru că îi cunoştea pe toţi,

25. Şi pentru că nu avea nevoie să-i mărturisească cineva despre om, căci El însuşi cunoştea ce era în om.

CAP. 3

Convorbirea lui Iisus cu Nicodim. Ioan mărturiseşte despre Hristos.

1. Şi era un om dintre farisei, care se numea Nicodim şi care era fruntaş al Iudeilor.

2. Acesta a venit noaptea la Iisus şi i-a zis: Rabi, ştim că de la Dumnezeu ai venit învăţător; că nimeni nu poate face aceste minuni, pe care le faci Tu, dacă nu este Dumnezeu cu el.

3. Răspuns-a Iisus şi i-a zis: Adevărat, adevărat zic ţie: De nu se va naşte cineva de sus, nu va putea să vadă împărăţia lui Dumnezeu.

4. Iar Nicodim a zis către el: Cum poate omul să se nască, fiind bătrîn? Oare, poate să intre a doua oară în pîntecele mamei sale şi să se nască?

5. Iisus a răspuns: Adevărat, adevărat zic ţie, de nu se va naşte cineva din apă şi din Duh nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu.

(3) Ps. 17, 7. (4) Ioan 7, 6. (5) Fac. 41, 55. (8) Ps. 17, 8. (12) Mat. 12, 46. (13) Ieş. 12, 14. Deut. 16, 1. (14) Mat. 21, 12. Marc. 11, 15. Luc. 19, 45. (15) Zah. 4, 6. (16) Mat. 21, 13. Marc. 11, 17. (17) Ps. 68, 12. (18) Mat. 12, 38; 16, 1. Ioan 6, 30. (19) Mat. 26, 61; 27, 40. Marc. 14, 58; 15, 29. (21) 1 Cor. 3, 16; 6, 19. 2 Cor. 6, 16. (22) Ps. 15, 8. Is. 55, 3. Mat. 17, 23. Luc. 24, 8. Fapt. 2, 25; 13, 34. (24) Mat. 9, 4. Marc. 2, 8. Luc. 5, 22. (25) 1 Reg. 16, 7. 1 Paral. 28, 9; 29, 17. Ps. 7, 9. Ier. 11, 20. Mat. 9, 4. Marc. 2, 8. Ioan 6, 64; 16, 30. Cap. 3. – (1) Ioan 7, 50; 19, 39. (2) Luc. 7, 22; 24, 19. Ioan 7, 50; 9, 16, 33; 19, 39. Fapt. 2, 22; 10, 38. (3) Ioan 1, 13. Iac. 1, 18. 1 Petr. 1, 23. 1 Cor. 15, 50. 2 Cor. 5, 17. Gal. 6, 15. Tit 3, 5. (5) Marc. 16, 15-16. Fapt. 2, 38. Tit 3, 5.

6. Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duh, duh este.

7. Nu te mira că ți-am zis: Trebuie să vă nașteți de sus.

8. Vîntul suflă unde voiește și tu auzi glasul lui, dar nu știi de unde vine, nici încotro se duce. Astfel este cu oricine e născut din Duhul.

9. A răspuns Nicodim și I-a zis: Cum pot să fie acestea?

10. Iisus a răspuns și i-a zis: Tu ești învățătorul lui Israel și nu cunoști acestea?

11. Adevărat, adevărat zic ție, că noi ceea ce știm vorbim și ce am văzut mărturisim, dar mărturia noastră nu o primiți.

12. Dacă v-am spus cele pămîntești și nu credeți, cum veți crede de vă voi spune cele cerești?

13. Și nimeni nu s-a suit în cer, decît Cel ce s-a coborît din cer, Fiul Omului, care este în cer.

14. Și după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe Fiul Omului,

15. Ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

16. Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încît pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

17. Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mîntuiască, prin El, lumea.

18. Cel ce crede în El nu este judecat, iar cel ce nu crede a și fost judecat, fiindcă nu a crezut în numele Celui Unuia-Născut, Fiul lui Dumnezeu.

19. Iar aceasta este judecata, că Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decît Lumina. Căci faptele lor erau rele.

20. Că oricine face rele urăște Lumina și nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească.

21. Dar cel care lucrează adevărul vine la Lumină, ca să se arate faptele lui, că în Dumnezeu sînt săvîrșite.

22. După acestea a venit Iisus și ucenicii lui în pămîntul Iudeii și stătea cu ei acolo și boteza.

23. Și boteza și Ioan în Enon, aproape de Salim, că erau acolo ape multe și veneau și se botezau.

24. Căci Ioan nu fusese încă aruncat în închisoare.

25. Și s-a iscat o neînțelegere între ucenicii lui Ioan și un Iudeu asupra curățirii.

26. Și au venit la Ioan și i-au zis: Rabi, Acela care era cu tine dincolo de Iordan și despre care tu ai mărturisit, iată El botează și toți se duc la El.

27. Ioan a răspuns și a zis: Nu poate un om să ia nimic, dacă nu i s-a dat lui din cer.

28. Voi înșivă îmi sînteți martori că am zis: Nu sînt eu Hristosul, ci sînt trimis înaintea Lui.

29. Cel ce are mireasă este mire, iar prietenul mirelui, care stă și ascultă pe mire, se bucură cu bucurie de glasul lui. Deci această bucurie a mea s-a împlinit.

30. Acela trebuie să crească, iar eu să mă micșorez.

31. Cel ce vine de sus este deasupra tuturor; cel ce este de pe pămînt pămîntesc este și de pe pămînt grăiește. Cel ce vine din cer este deasupra tuturor.

32. Și ce a văzut și auzit, aceea mărturisește, dar mărturia Lui nu o primește nimeni.

33. Cel ce a primit mărturia Lui a pecetluit că Dumnezeu este adevărat.

34. Căci cel pe care l-a trimis Dumnezeu vorbește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură.

35. Tatăl iubește pe Fiul și toate le-a dat în mîna Lui.

(6) Rom. 8, 5. 1 Cor. 15, 48. *(8)* Eccl. 11, 5. 1 Cor. 2, 11. Col. 3, 3. *(12)* Ințel. 9, 16. Marc 4, 13. *(13)* Pild. 30, 4. Dan. 7, 13–14. Ioan 6, 33, 38, 51, 62; 16, 28. Ef. 4, 8–10. *(14)* Num. 21, 8–9. 4 Reg. 18, 4. Ințel. 16, 6–7. Ioan 8, 28; 12, 32. *(15)* Marc. 16, 16. Ioan 3, 16, 36; 6, 47; 20, 31. *(16)* Deut. 7, 8. Is. 9, 5; 38, 17; 53, 6. Plîng. 3, 22. Marc. 16, 16. Ioan 3, 36; 6, 40; 15, 13. 1 Ioan 3, 16; 4, 9–10; 5, 10. Rom. 5, 8; 8, 32. Evr. 2, 9. *(17)* Mat. 18, 11. Luc. 9, 56. Ioan 8, 15; 12, 47. 1 Ioan 4, 14. *(18)* Ioan 5, 24. *(19)* Pild. 2, 13. Ioan 1, 5; 5, 40; 8, 12; 12, 46. 1 Ioan 2, 9. *(20)* Ef. 5, 13. *(21)* Ef. 5, 8–9, 13. *(26)* Ioan 1, 27; 4, 1. *(27)* Ioan 6, 65; 19, 11. Iac. 1, 17. Evr. 5, 4. *(28)* Mal. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 1, 17. Ioan 1, 20. Fapt. 13, 25. *(29)* Is. 62, 5. Mat. 9, 15; 22, 2. Marc. 2, 19–20. Luc. 5, 34–35. Ef. 5, 25–27. *(31)* Mat. 28, 18. Ioan 6, 33; 8, 23. Rom. 9, 5. 1 Cor. 15, 47. Ef. 1, 21. *(32)* Ioan 8, 26. *(33)* 1 Ioan 5, 10. Rom. 3, 4. *(34)* Ioan 1, 16. Ef. 4, 7. *(35)* Ps. 8, 7. Dan. 7, 13–14. Mat. 11, 27; 28, 18. Luc. 10, 22. Ioan 5, 20; 13, 3; 17, 2. Evr. 2, 8.

36. Cel ce crede în Fiul are viață veșnică; iar cel ce nu ascultă de Fiul nu va vedea viața, ci mînia lui Dumnezeu rămîne și peste el.

CAP. 4

Convorbirea lui Iisus cu femeia samarineancă. Iisus tămăduiește pe fiul unui slujitor regesc.

1. Deci cînd a cunoscut Domnul că fariseii au auzit că Iisus face și botează mai mulți ucenici decît Ioan,

2. Deși Iisus nu boteza El, ci ucenicii Lui, –

3. A lăsat Iudeea și s-a dus iarăși în Galileea.

4. Și trebuia să treacă prin Samaria.

5. Deci a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său;

6. Și era acolo fîntîna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, s-a așezat lîngă fîntînă și era ca la al șaselea ceas.

7. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.

8. Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde.

9. Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care ești iudeu, ceri să bei de la mine, care sînt femeie samarineancă? Pentru că Iudeii nu au amestec cu Samarinenii.

10. Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, și ți-ar fi dat apă vie.

11. Femeia I-a zis: Doamne, nici nu ai cu ce să scoți, și fîntîna e adîncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

12. Nu cumva ești Tu mai mare decît părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fîntînă și el însuși a băut din ea și fiii lui și turmele lui?

13. Iisus a răspuns și i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăși;

14. Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viață veșnică.

15. Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.

16. Iisus i-a zis: Mergi și cheamă pe bărbatul tău și vino aici.

17. Femeia a răspuns și a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat,

18. Că cinci bărbați ai avut și cel pe care îl ai acum nu-ți este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.

19. Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu ești prooroc.

20. Părinții noștri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie a se închina.

21. Și Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul cînd nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui.

22. Voi vă închinați căruia nu știți, noi ne închinăm Căruia știm, pentru că mîntuirea din Iudei este.

23. Dar vine ceasul și acum este, cînd adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și în adevăr, că și Tatăl astfel îi dorește pe cei ce I se închină Lui.

24. Duh este Dumnezeu și cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh și în adevăr.

25. I-a zis femeia: Știm că vine Mesia care se cheamă Hristos; cînd va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

26. Iisus i-a zis: Eu sînt cel ce vorbesc cu tine.

27. Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Și se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbești cu ea?

28. Iar femeia și-a lăsat găleata și s-a dus în cetate și a zis oamenilor:

29. Veniți de vedeți un om care mi-a spus toate cîte am făcut. Nu cumva aceasta este Hristosul?

30. Și au ieșit din cetate și veneau către El.

31. Între timp, ucenicii Lui îl rugau zicînd: Învățătorule, mănîncă.

(36) Is. 25, 9. Avac. 2, 4. Marc. 16, 16. Ioan 3, 15–18; 6, 47. 1 Ioan 5, 10. Rom. 1, 17. **Cap. 4.** – *(1)* Ioan 3, 22. 26. *(4)* Luc. 17, 11. *(5)* Fac. 33, 19; 48, 22. Iosua 24, 32. *(7)* Fac. 24, 17. *(9)* 4 Reg. 17, 24. Sir. 50, 28. Luc. 9, 52–53. Fapt. 10, 28. *(10)* Is. 12, 3; 44, 3; 55, 1; 58, 11. Ier. 2, 13. Zah. 14, 8. Sir. 15, 3. Ioan 6, 35. *(14)* Ps. 72, 25. Is. 12, 3. Ier. 17, 13. Sir. 24, 23. Ioan 6, 35; 7, 37–38. *(15)* Ioan 6, 34. *(16)* Ioan 6, 35. *(19)* Luc. 7, 16; 24, 19. Ioan 6, 14; 9, 17. *(20)* Deut. 12, 5–11; 16, 6. Jud. 9, 7. 3 Reg. 8, 29; 9, 3. 4 Reg. 17, 33. 2 Paral. 7, 12. *(21)* Sof. 2, 11. Mal. 1, 11. 1 Tim. 2, 8. *(22)* Fac. 12, 3. 4 Reg. 17, 26, 29, 41. Is. 2, 3. Rom. 9, 5. Evr. 7, 14. *(24)* 2 Cor. 3, 17. Filip. 3, 3. *(27)* Is. 2, 4.

32. Iar El le-a zis: Eu am de mîncat o mîncare pe care voi nu o știți.

33. Ziceau deci ucenicii între ei: Nu cumva i-a adus cineva să mănînce?

34. Iisus le-a zis: Mîncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine și să săvîrșesc lucrul Lui.

35. Nu ziceți voi că mai sînt patru luni și vine secerișul? Iată zic vouă: Ridicați ochii voștri și priviți holdele că sînt albe pentru seceriș.

36. Iar cel ce seceră primește plată și adună roade spre viața veșnică, ca să se bucure împreună și cel ce seamănă și cel ce seceră.

37. Căci în aceasta se adeverește cuvîntul: Că unul este semănătorul și altul secerătorul.

38. Eu v-am trimis să secerați ceea ce voi n-ați muncit; alții au muncit și voi ați intrat în munca lor.

39. Și mulți Samarineni din cetatea aceea au crezut în El, pentru cuvîntul femeii care mărturisea: Mi-a spus toate cîte am făcut.

40. Deci, după ce au venit la El, Samarinenii Îl rugau să rămînă la ei. Și a rămas acolo două zile.

41. Și cu mult mai mulți au crezut pentru cuvîntul Lui,

42. Iar femeii îi ziceau: Credem nu numai pentru cuvîntul tău, căci noi înșine am auzit și știm că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mîntuitorul lumii.

43. Și după cele două zile, a plecat de acolo în Galileea.

44. Căci Iisus însuși a mărturisit că un prooroc nu e cinstit în țara lui.

45. Deci, cînd a venit în Galileea, L-au primit Galileenii, cei ce văzuseră toate cîte făcuse El în Ierusalim, la praznic; căci și ei veniseră la praznic;

46. Deci iarăși a mers în Cana Galileii, unde prefăcuse apa în vin. Și era un slujitor regesc, al cărui fiu era bolnav în Capernaum.

47. Acesta, auzind că Iisus a venit din Iudeea în Galileea, s-a dus la El și L-a rugat să se coboare și să vindece pe fiul lui, căci era gata să moară.

48. Deci Iisus i-a zis: Dacă nu vedeți semne și minuni, nu credeți.

49. Slujitorul regesc a zis către El: Doamne, coboară-te înainte de a muri copilul meu.

50. Iisus i-a zis: Mergi, fiul tău trăiește. Și omul a crezut în cuvîntul pe care i l-a spus Iisus și a plecat.

51. Iar pe cînd el cobora, slugile l-au întîmpinat, spunîndu-i că fiul lui trăiește.

52. Și a aflat deci de la ele ceasul în care i-a fost mai bine. Deci i-au spus că ieri, în ceasul al șaptelea, l-au lăsat frigurile.

53. Așadar tatăl a cunoscut că în ceasul acela a fost în care Iisus i-a zis: Fiul tău trăiește. Și a crezut el și toată casa lui.

54. Aceasta este a doua minune pe care a făcut-o iarăși Iisus, venind din Iudeea în Galileea.

CAP. 5

Vindecarea slăbănogului de la Scăldătoarea Vitezda. Iisus vorbește despre puterea Sa dumnezeiască.

1. După acestea era o sărbătoare a Iudeilor și Iisus s-a suit la Ierusalim.

2. Iar în Ierusalim, lîngă Poarta Oilor, era o scăldătoare, care se numește pe evreiește Vitezda, avînd cinci pridvoare.

3. În acestea zăceau mulțime de bolnavi: orbi, șchiopi, uscați, așteptînd mișcarea apei.

4. Căci un înger al Domnului se cobora la vreme în scăldătoare și tulbura apa și cine intra întîi, după tulburarea apei, se făcea sănătos, de orice boală era ținut.

5. Și era acolo un om, care era bolnav de treizeci și opt de ani.

6. Iisus, văzîndu-l pe acesta zăcînd și știind că este așa încă de multă vreme, i-a zis: Voiești să te faci sănătos?

7. Bolnavul I-a răspuns: Doamne, nu am om, ca să mă arunce în scăldătoare, cînd se tulbură apa; că, pînă cînd vin eu, altul se coboară înaintea mea.

8. Iisus i-a zis: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă.

9. Și îndată omul s-a făcut sănătos, și și-a luat patul și umbla. Dar în ziua aceea era sîmbătă.

(34) Ps. 39, 10-12. Ier. 30, 21. Ioan 6, 38; 17, 1. (35) Mat. 9, 37. Luc. 10, 2. (43) Mat. 4, 12. Marc. 1, 14. Luc. 4, 14. (44) Mat. 13, 57. Marc. 6, 4. Luc. 4, 24. (46) Ioan 2, 1-11. (48) Mat. 12, 39; 16, 1-4. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. 1 Cor. 1, 22. **Cap. 5.** – (2) Neem. 3, 1; 12, 39. (7) Ps. 71, 13. (8) Is. 35, 8-9. Mat. 9, 6. Marc. 2, 10. Luc. 5, 24. (9) Ioan 9, 14.

10. Deci ziceau Iudeii către cel vindecat: Este zi de sîmbătă și nu-ți este îngăduit să-ți iei patul.

11. El le-a răspuns: Cel ce m-a făcut sănătos Acela mi-a zis: Ia-ți patul și umblă.

12. Ei l-au întrebat: Cine este omul care ți-a zis: Ia-ți patul tău și umblă?

13. Iar cel vindecat nu știa cine este, căci Iisus se dăduse la o parte din mulțimea care era în acel loc.

14. După aceasta Iisus l-a aflat în templu și i-a zis: Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău.

15. Atunci omul a plecat și a spus Iudeilor că Iisus este cel ce l-a făcut sănătos.

16. Pentru aceasta Iudeii prigoneau pe Iisus și căutau să-L omoare, că făcea acestea sîmbăta.

17. Dar Iisus le-a răspuns: Tatăl Meu pînă acum lucrează; și Eu lucrez.

18. Deci pentru aceasta căutau și mai mult Iudeii să-l omoare, pentru că nu numai că dezlega sîmbăta, dar și pentru că zicea că Dumnezeu este Tatăl Său, făcîndu-se pe Sine deopotrivă cu Dumnezeu.

19. A răspuns deci Iisus și le-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, Fiul nu poate să facă nimic de la Sine, dacă nu va vedea pe Tatăl făcînd; căci cele ce face Acela, acestea le face și Fiul întocmai.

20. Că Tatăl iubește pe Fiul și arată toate cîte face El și lucruri mai mari decît acestea va arăta Lui, ca voi să vă mirați.

21. Căci, după cum Tatăl scoală pe cei morți și le dă viață, tot așa și Fiul dă viață celor ce voiește.

22. Tatăl nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat-o Fiului.

23. Ca toți să cinstească pe Fiul, precum cinstesc pe Tatăl. Cel ce nu cinstește pe Fiul nu cinstește pe Tatăl care L-a trimis.

24. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce ascultă cuvîntul Meu și crede în Cel ce M-a trimis are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viață.

25. Adevărat, adevărat zic vouă, că vine ceasul și acum este, cînd morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei care vor auzi vor învia.

26. Căci precum Tatăl are viață în Sine, așa I-a dat și Fiului să aibă viață în Sine;

27. Și I-a dat putere să facă judecată, pentru că este Fiul Omului.

28. Nu vă mirați de aceasta; că vine ceasul în care toți cei din morminte vor auzi glasul Lui,

29. Și vor ieși cei ce au făcut cele bune, spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea osîndei.

30. Eu nu pot să fac de la Mine nimic; precum aud, judec; dar judecata Mea este dreaptă, pentru că nu caut voia Mea, ci voia Celui care M-a trimis.

31. Dacă mărturisesc Eu despre Mine însumi, mărturia Mea nu este adevărată.

32. Altul este care mărturisește despre Mine; și știu că adevărată este mărturia pe care o mărturisește despre Mine.

33. Voi ați trimis la Ioan și el a mărturisit adevărul.

34. Dar Eu nu de la om iau mărturia, ci vă spun acestea ca să vă mîntuiți.

35. Acela (*Ioan*) era făclia care arde și luminează, și voi ați voit să vă veseliți o clipă în lumina lui.

36. Iar Eu am mărturie mai mare decît a lui Ioan; căci lucrurile pe care Mi le-a dat Tatăl ca să le săvîrșesc, lucrurile acestea pe care le fac Eu, mărturisesc despre Mine că Tatăl M-a trimis.

37. Și Tatăl care M-a trimis, Acela a mărturisit despre Mine. Nici glasul Lui nu l-ați auzit vreodată, nici fața Lui n-ați văzut-o;

38. Și cuvîntul Lui nu sălășluiește în voi, pentru că voi nu credeți în Cel pe care L-a trimis Acela.

39. Cercetați Scripturile, că socotiți că în ele aveți viață veșnică. Și acelea sînt care mărturisesc despre Mine.

(10) Ieș. 20, 9-10. Deut. 5, 13. Ier. 17, 21-27. Mat. 12, 2. Marc. 2, 24; 3, 4. Luc. 6, 2; 13, 14. (14) Luc. 11, 26. (17) Ioan 9, 4; 14, 10. (18) Mat. 12, 14. Ioan 7, 1, 19-30; 10, 33. Filip. 2, 6. (19) Ioan 5, 30; 8, 28; 9, 4; 12, 49; 14, 10. (20) Pild. 8, 30. Ioan 3, 35. (22) Ps. 71, 1. Mat. 11, 27; 28, 18. Ioan 5, 27; 17, 2. Fapt. 17, 31. 1 Petr. 4, 5. Rom. 2, 16. 2 Tim. 4, 1. (23) Luc. 10, 16. 1 Ioan 2, 23. (24) Ioan 3, 16-18, 36; 6, 40, 47; 8, 51. 1 Ioan 3, 14. (25) Ioan 5, 28. Ef. 5, 14. (27) Fac. 18, 25. Dan. 7, 13-14. Luc. 10, 22. Ioan 5, 22. Fapt. 10, 42; 17, 31. 1 Tes. 4, 16. (28-29) Is. 26, 19. Iez. 37, 4. Dan. 12, 2-3. Înțel. 3, 9-10. Mat. 25, 46. Ioan 5, 25. 1 Cor. 15, 52. 1 Tes. 4, 16. Apoc. 14, 11. (30) Mat. 26, 39. Marc. 14, 36. Ioan 5, 19; 6, 38. (32) Is. 42, 1. Mat. 3, 17; 17, 5. Ioan 8, 18. 1 Ioan 5, 6-9. (33) Ioan 1, 15-32; 10, 41. (35) Sir. 48, 1. Ioan 1, 19. 2 Petr. 1, 19. (36) Ioan 10, 25. (37) Deut. 4, 12. Mat. 3, 17. (39) Deut. 18, 15-18. Is. 9, 5; 53, 1. Luc. 16, 29; 24, 27, 45. Ioan 5, 45-46. Fapt. 17, 11. 1 Tim. 4, 13. 2 Tim. 3, 15.

40. Şi nu voiţi să veniţi la Mine, ca să aveţi viaţă!

41. Slavă de la oameni nu primesc;

42. Dar v-am cunoscut că n-aveţi în voi dragostea de Dumnezeu.

43. Eu am venit în numele Tatălui Meu, şi voi nu Mă primiţi; dacă va veni un altul în numele său, pe acela îl veţi primi.

44. Cum puteţi voi să credeţi, cînd primiţi slavă unii de la alţii, şi slava care vine de la unicul Dumnezeu nu o căutaţi?

45. Să nu socotiţi că Eu vă voi învinui la Tatăl: cel ce vă învinuieşte este Moise, în care voi aţi nădăjduit.

46. Că dacă aţi fi crezut lui Moise, aţi fi crezut Mie, căci despre Mine a scris acela.

47. Iar dacă celor scrise de el nu credeţi, cum veţi crede în cuvintele Mele?

CAP. 6

Săturarea celor cinci mii de oameni. Iisus umblă pe mare. Pîinea care se pogoară din cer. Mărturisirea lui Petru.

1. După acestea Iisus s-a dus dincolo de marea Galileii, în părţile Tiberiadei.

2. Şi a mers după El mulţime multă, pentru că vedeau minunile pe care le făcea cu cei bolnavi.

3. Şi s-a suit Iisus în munte şi a şezut acolo cu ucenicii Săi.

4. Şi era aproape Paştile, praznicul Iudeilor...

5. Deci ridicîndu-şi Iisus ochii şi văzînd că mulţime multă vine către El, a zis către Filip. De unde vom cumpăra pîine, ca să mănînce aceştia?

6. Iar aceasta o zicea ca să-l încerce, căci El ştia ce avea să facă.

7. Şi Filip i-a răspuns: Pîini de două sute de dinari nu le vor ajunge, ca să ia fiecare cîte puţin.

8. Şi a zis Lui unul dintre ucenici, Andrei, fratele lui Simon Petru:

9. Este aici un băiat care are cinci pîini de orz şi doi peşti. Dar ce sînt acestea la atîţia?

10. Şi a zis Iisus: Faceţi pe oameni să se aşeze. Şi era iarbă multă în acel loc. Deci au şezut bărbaţii în număr ca la cinci mii.

11. Şi Iisus a luat pîinile şi, mulţumind, a dat ucenicilor, iar ucenicii celor ce şedeau; asemenea şi din peşti, cît au voit.

12. Iar după ce s-au săturat, a zis ucenicilor Săi: adunaţi fărîmiturile ce au rămas, ca să nu se piardă ceva.

13. Deci au adunat şi au umplut douăsprezece coşuri de fărîmituri, care au rămas de la cei ce au mîncat din cele cinci pîini de orz.

14. Iar oamenii văzînd minunea pe care a făcut-o, ziceau: Acesta este într-adevăr Proorocul, Care va să vină în lume.

15. Cunoscînd deci Iisus că au să vină şi să-L ia cu sila, ca să-l facă rege, s-a dus iarăşi în munte, El singur.

16. Şi cînd s-a făcut seară, ucenicii Lui s-au coborît la mare.

17. Şi intrînd în corabie, mergeau spre Capernaum, dincolo de mare. Şi s-a făcut întuneric şi Iisus încă nu venise la ei,

18. Şi suflînd vînt mare, marea se întărîta.

19. După ce au vîslit deci ca la douăzeci şi cinci sau treizeci de stadii, au văzut pe Iisus umblînd pe apă şi apropiindu-se de corabie şi s-au înfricoşat.

20. Iar El le-a zis: Eu sînt; nu vă temeţi!

21. Deci voiau să-L ia în corabie, şi îndată corabia a sosit la ţărmul la care mergeau.

22. A doua zi, mulţimea, care sta de cealaltă parte a mării, a văzut că nu era acolo decît numai o corabie mai mică şi că Iisus nu intrase în corabie împreună cu ucenicii Săi, ci plecaseră numai ucenicii Lui.

(40) Ioan 1, 11; 3, 19. (41) Ioan 7, 18. 1 Tes. 2, 6. (44) 1 Reg. 15, 30. Ioan 12, 43. Rom. 2, 29. (45) Luc. 16, 29. Ioan 3, 39. Rom. 3, 12. (46) Fac. 3, 15; 12, 3; 18, 18; 22, 18; 49, 10. Deut. 18, 15. Ps. 39, 10. Ioan 5, 39. Fapt. 26, 22. Evr. 10, 7. **Cap. 6.** -- (1) Marc. 3, 7. (2) Mat. 14, 13-14. Luc. 5, 15. (4) Ieş. 12, 18. Ioan 2, 13; 5, 1. (5) Mat. 14, 14-16, 32. Marc. 6, 35. Luc. 9, 12. (7) Num. 11, 21-22. 4 Reg. 4, 43. Marc. 6, 37. (9) Mat. 11, 17; 15, 34. Marc. 6, 38. Luc. 9, 13. (10) Mat. 14, 19; 15, 38. Marc. 6, 39. Luc. 9, 14. (11) 1 Reg. 9, 13. Mat. 14, 19. Marc. 6, 41. Luc. 9, 16. (12) Mat. 14, 20; 15, 37. Marc. 6, 42; 8, 8, 19. Luc. 9, 17. (13) Mat. 15, 37. Marc. 8, 19. (14) Fac. 49, 10. Deut. 18, 15, 18. Mat. 11, 3; 21, 46. Luc. 7, 16-19; 24, 19. Ioan 4, 19; 7, 12; 9, 17. (15) Mat. 14, 23. (17) Mat. 14, 22. Marc. 6, 47. (18) Mat. 14, 24. (19) Mat. 14, 25. Marc. 6, 48. (20) Mat. 14, 27. Marc. 6, 50.

23. Şi alte corăbii mai mici au venit din Tiberiada în apropiere de locul unde ei mîncaseră pîinea, după ce Domnul mulţumise.

24. Deci, cînd a văzut mulţimea că Iisus nu este acolo, nici ucenicii Lui, au intrat şi ei în corăbiile cele mici şi au venit la Capernaum, căutîndu-L pe Iisus.

25. Şi găsindu-l dincolo de mare, I-au zis: Învăţătorule, cînd ai venit aici?

26. Iisus le-a răspuns şi a zis: Adevărat, adevărat zic vouă: Mă căutaţi nu pentru că aţi văzut minuni, ci pentru că aţi mîncat din pîini şi v-aţi săturat.

27. Lucraţi nu pentru mîncarea cea pieritoare, ci pentru mîncarea ce rămîne spre viaţa veşnică şi pe care o va da vouă Fiul Omului, căci pe El L-a pecetluit Dumnezeu-Tatăl.

28. Deci au zis către El: Ce să facem, ca să săvîrşim lucrările lui Dumnezeu?

29. Iisus a răspuns şi le-a zis: Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu, ca să credeţi în Acela pe care El L-a trimis.

30. Deci I-au zis: Dar ce minune faci tu, ca să vedem şi să credem în Tine? Ce lucrezi?

31. Părinţii noştri au mîncat mană în pustie, precum este scris: Pîine din cer le-a dat lor să mănînce.

32. Deci Iisus le-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, nu Moise v-a dat pîinea cea din cer; ci Tatăl Meu vă dă din cer pîinea cea adevărată.

33. Căci pîinea lui Dumnezeu este cea care se coboară din cer şi care dă viaţă lumii.

34. Deci au zis către El: Doamne, dă-ne totdeauna pîinea aceasta.

35. Şi Iisus le-a zis: Eu sînt pîinea vieţii; cel ce vine la Mine nu va flămînzi şi cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată.

36. Dar am spus vouă că M-aţi şi văzut şi nu credeţi.

37. Tot ce-Mi dă Tatăl, va veni la Mine; şi pe cel ce vine la Mine nu-l voi scoate afară;

38. Pentru că M-am coborît din cer, nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis pe Mine.

39. Şi aceasta este voia Celui ce M-a trimis, ca din toţi pe care Mi i-a dat Mie să nu pierd pe nici unul, ci să-i înviez pe ei în ziua cea de apoi.

40. Că aceasta este voia Tatălui Meu, ca oricine vede pe Fiul şi crede în El să aibă viaţă veşnică şi Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.

41. Deci Iudeii murmurau împotriva Lui, fiindcă zisese: Eu sînt pîinea ce s-a coborît din cer.

42. Şi ziceau: Au nu este Acesta Iisus, Fiul lui Iosif, şi nu ştim noi pe tatăl Său şi pe mama Sa? Cum spune El acum: M-am coborît din cer?

43. Iisus a răspuns şi le-a zis: Nu murmuraţi între voi.

44. Nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu-l va trage Tatăl Care M-a trimis, şi Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.

45. Scris este în prooroci: Şi vor fi toţi învăţaţi de Dumnezeu. Deci oricine a auzit şi a învăţat de la Tatăl la Mine vine.

46. Nu doar că pe Tatăl L-a văzut cineva, decît numai Cel ce este de la Dumnezeu; Acesta L-a văzut pe Tatăl.

47. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce crede în Mine are viaţă veşnică.

48. Eu sînt pîinea vieţii.

49. Părinţii voştri au mîncat mană în pustie şi au murit.

50. Pîinea care se coboară din cer este aceea din care, dacă mănîncă cineva, nu moare.

51. Eu sînt pîinea cea vie, care s-a pogorît din cer. Cine mănîncă din pîinea aceasta viu va fi în veci. Iar pîinea pe care Eu o voi da pentru viaţa lumii este trupul Meu.

(27) Deut. 30, 20. Mat. 3, 17; 17, 5. Marc. 1, 11. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 1, 32; 10, 36. 2 Petr. 1, 17. (29) Ioan 17, 3, 23. 1 Ioan 3, 23. (30) Mat. 12, 38; 16, 1. Mat. 8, 11. Luc. 11, 16. Ioan 2, 18. 1 Cor. 1, 22. (31) Ieş. 16, 14-15. Num. 11, 7. Deut. 8, 16. Neem. 9, 15. Ps. 77, 24-25. Înţel. 16, 20. Ioan 6, 49. 1 Cor. 10, 3. (33) Ioan 3, 13, 31. 1 Cor 10, 17. (34) Ioan 4, 15. (35) Lev. 22, 7. Sir. 24, 23. Ioan 4, 10, 14, 16; 6, 48, 58; 7, 37. (36) Ioan 6, 64. (38) Mat. 26, 39. Marc. 14, 36. Luc. 22, 42. Ioan 3, 13; 4, 34; 5, 30; 8, 28-29. (39) Ioan 10, 28; 17, 12; 18, 9. (40) Ioan 3, 16; 5, 24. (42) Mat. 13, 55. Marc. 6, 3. Luc. 3, 23; 4, 22. (44) Ier. 31, 3. Plîng. 5, 21. Luc. 10, 22. Ioan 6, 65. (45) Is. 54, 13. Ier. 31, 34. Mih. 4, 2. Evr. 8, 10; 10, 16. (46) Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Ioan 1, 18; 3, 15. (47) Ioan 5, 24. (48) Pild. 9, 5. Ioan 6, 35, 58. (49) Ieş. 16, 14-15. Num. 11, 7. Ps. 77, 24-25. Is. 8, 16. Ioan 6, 31. 1 Cor. 10, 3. (51) Ioan 3, 13.

52. Deci Iudeii se certau între ei, zicînd: Cum poate Acesta să ne dea trupul Lui să-l mîncăm?

53. Și le-a zis Iisus: Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veți mînca trupul Fiului Omului și nu veți bea sîngele Lui, nu veți avea viață în voi.

54. Cel ce mănîncă trupul Meu și bea sîngele Meu are viață veșnică, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.

55. Trupul Meu este adevărată mîncare și sîngele Meu, adevărată băutură.

56. Cel ce mănîncă trupul Meu și bea sîngele Meu rămîne întru Mine și Eu întru el.

57. Precum M-a trimis pe Mine Tatăl Cel viu și Eu viez pentru Tatăl, și cel ce Mă mănîncă pe Mine va trăi prin Mine.

58. Aceasta este pîinea care s-a pogorît din cer, nu precum au mîncat părinții voștri mana și au murit. Cel ce mănîncă această pîine va trăi în veac.

59. Acestea le-a zis pe cînd învăța în sinagoga din Capernaum.

60. Deci mulți din ucenicii Lui, auzind, au zis: Greu este cuvîntul acesta! Cine poate să-l asculte?

61. Iar Iisus, știind în Sine că ucenicii Lui murmură împotriva Lui, le-a zis: Vă smintește aceasta?

62. Dacă veți vedea pe Fiul Omului, suindu-se acolo unde era mai înainte?

63. Duhul este cel ce dă viață; trupul nu folosește la nimic. Cuvintele pe care vi le-am spus sînt duh și sînt viață.

64. Dar sînt unii dintre voi care nu cred. Căci Iisus știa de la început cine sînt cei ce nu cred și cine este cel care îl va vinde.

65. Și zicea: De aceea am spus vouă că nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu-i este dat de la Tatăl.

66. Și de atunci mulți dintre ucenicii Săi s-au dus înapoi și nu mai umblau cu El.

67. Deci a zis Iisus celor doisprezece: Nu vreți și voi să vă duceți?

68. Simon Petru I-a răspuns: Doamne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții celei veșnice.

69. Și noi am crezut și am cunoscut că tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului Celui viu.

70. Le-a răspuns Iisus: Oare, nu v-am ales Eu pe voi, cei doisprezece? Și unul dintre voi este diavol!

71. Iar El zicea de Iuda al lui Simon Iscarioteanul, căci acesta, unul din cei doisprezece fiind, avea să-L vîndă.

CAP. 7

Iisus învață în Templu, la sărbătoarea corturilor.

1. Și după acestea mergea Iisus prin Galileea. Căci nu voia să meargă prin Iudeea, deoarece Iudeii căutau să-L ucidă.

2. Și era aproape praznicul iudaic al corturilor.

3. Au zis deci către El frații Lui: Treci de aici și du-Te în Iudeea, pentru ca și ucenicii Tăi să vadă lucrurile pe care Tu le faci.

4. Căci nimeni nu lucrează în ascuns, cînd voiește să se facă cunoscut. Dacă faci acestea, arată-Te pe Tine lumii.

5. Pentru că nici frații Lui nu credeau în El.

6. Deci le-a zis Iisus: Vremea Mea încă n-a sosit; dar vremea voastră totdeauna este gata.

7. Pe voi lumea nu poate să vă urască, dar pe Mine Mă urăște, pentru că Eu mărturisesc despre ea că lucrurile ei sînt rele.

8. Voi suiți-vă la sărbătoare; Eu nu Mă sui la praznicul acesta, căci vremea Mea nu s-a împlinit încă.

9. Acestea spunîndu-le, a rămas în Galileea.

10. Dar după ce frații Săi s-au suit la praznic, atunci s-a suit și El, dar nu pe față ci pe ascuns.

11. La praznic, Iudeii Îl căutau și ziceau: Unde este Acela?

12. Și cîrtire multă era despre El în mulțime; unii ziceau: Este bun; alții iar ziceau: Nu, ci amăgește mulțimea.

13. Totuși, de frica Iudeilor, nimeni nu vorbea despre El pe față.

(53) Mat. 26, 26–28. *(54)* Ioan 11, 26. *(58)* Ioan 6, 35, 48. *(60)* Ioan 6, 66. *(62)* Mat. 26, 64. Ioan 3, 13. Ef. 4, 8. *(63)* Rom. 8, 2. 2 Cor. 3, 6. *(64)* Marc. 2, 8, Ioan 2, 24–25; 6, 36. *(65)* Ioan 3, 27; 6, 44. *(66)* Ps. 72, 23. Ioan 6, 60. *(68)* Fapt. 5, 20. *(69)* Mat. 16, 16. Marc. 8 29. Luc. 9, 20. Ioan 1, 49; 11, 27. *(70)* Luc. 6, 13. **Cap. 7.** – *(1)* Ioan 5, 16–18. *(2)* Lev. 23, 34. Num. 29, 12. *(3)* Mat. 12, 46. Marc. 3, 31. Fapt. 1, 14. *(5)* Ps. 68, 11. Marc. 3, 21. *(6)* Ioan 2, 4; 7, 8, 30; 8, 20. *(7)* Pild. 29, 27. Înțel. 2, 14. Luc. 6, 26. Ioan 3, 19; 15, 18–19. *(8)* Ioan 7, 6, 30; 8, 20. *(12)* Ioan 6, 14; 7, 40; 9, 16; 10, 19. *(13)* Ioan 9, 22; 12, 42; 19, 38.

14. Iar la jumătatea praznicului Iisus s-a suit în templu și învăța.

15. Și Iudeii se mirau zicînd: Cum știe Acesta carte, fără să fi învățat?

16. Deci le-a răspuns Iisus și a zis: Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celui ce M-a trimis.

17. De vrea cineva să facă voia Lui, va cunoaște despre învățătura aceasta dacă este de la Dumnezeu sau dacă Eu vorbesc de la Mine însumi.

18. Cel care vorbește de la sine își caută mărirea sa; iar cel care caută slava celui ce L-a trimis pe El, acela este adevărat și nedreptate nu este în el.

19. Oare nu Moise v-a dat Legea? Și nimeni dintre voi nu ține Legea. De ce căutați să mă ucideți?

20. Și mulțimea a răspuns: Ai demon. Cine caută să Te ucidă?

21. Iisus a răspuns și le-a zis: Un lucru am făcut și toți vă mirați.

22. De aceea Moise v-a dat tăierea împrejur, nu că este de la Moise, ci de la părinți, și sîmbăta tăiați împrejur pe om.

23. Dacă omul primește tăierea împrejur sîmbăta, ca să nu se strice Legea lui Moise, vă mîniați pe Mine că am făcut sîmbătă un om întreg sănătos?

24. Nu judecați după înfățișare ci judecați judecată dreaptă.

25. Deci ziceau unii dintre Ierusalimiteni: Nu este, oare, Acesta pe care-l caută să-L ucidă?

26. Și iată că vorbește pe față și ei nu-I zic nimic. Nu cumva căpeteniile au cunoscut cu adevărat că Acesta e Hristos?

27. Dar pe Acesta Îl știm de unde este. Însă Hristosul, cînd va veni, nimeni nu știe de unde este.

28. Deci a strigat Iisus în templu, învățînd și zicînd: Și pe Mine Mă știți și știți de unde sînt; și Eu n-am venit de la Mine, dar adevărat este Cel ce M-a trimis pe Mine și pe care voi nu-L știți.

29. Eu Îl știu pe El, căci de la El sînt și El M-a trimis pe Mine.

30. Deci căutau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mîna pe El, pentru că nu venise încă ceasul lui.

31. Dar mulți din mulțime au crezut în El și ziceau: Hristosul cînd va veni va face El minuni mai multe decît a făcut Acesta?

32. Au auzit fariseii mulțimea murmurînd acestea despre El și au trimis arhiereii și fariseii slujitori ca să-L prindă.

33. Dar Iisus le-a zis: Puțin timp mai sînt cu voi și Mă duc la Cel ce M-a trimis.

34. Mă veți căuta și nu Mă veți găsi; și unde sînt Eu, voi nu puteți să veniți.

35. Deci au zis Iudeii, între ei: Unde are să se ducă Acesta, ca noi să nu-L găsim? Nu cumva va merge la cei împrăștiați printre Elini și va învăța pe Elini?

36. Ce înseamnă acest cuvînt pe care l-a spus: Mă veți căuta și nu Mă veți găsi și unde sînt Eu, voi nu puteți să veniți?

37. Iar în ziua cea din urmă – ziua cea mare a praznicului – Iisus sta între ei și a strigat, zicînd: Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea.

38. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: rîuri de apă vie vor curge din pîntecele lui.

39. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-l primească acei ce cred în El. Căci încă nu era (dat) Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit.

40. Deci din mulțime, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Proorocul.

41. Iar alții ziceau: Acesta este Hristosul. Iar alții ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos?

42. N-a zis, oare, Scriptura că Hristos va să vină din sămînța lui David și din Betleem, cetatea lui David?

43. Și s-a făcut dezbinare în mulțime pentru El.

(15) Mat. 13, 54. Marc. 6, 2. Luc. 2, 47. *(16)* Ioan 8, 28; 12, 49; 14, 10, 24. *(17)* Ps. 49, 24. Ioan 8, 47. *(18)* Ioan 5, 41; 8, 50. *(19)* Ieș. 20, 1; 24, 3. Deut. 33, 4. Mat. 12, 14. Marc. 3, 6. Ioan 1, 17; 5, 16, 18; 10, 31. *(20)* Ioan 8, 48–52; 10, 20. *(22)* Fac. 17, 7, 10. Lev. 12, 3. *(23)* Ioan 5, 8–16. *(24)* Lev. 19, 15. Deut. 1, 16–17; 16, 19. Pild. 24, 23. Ioan 8, 15. Iac. 2, 1–4. 2 Cor. 10, 7. *(26)* Ioan 7, 48. *(27)* Mat. 13, 55. Marc. 6, 3. Luc. 4, 22. *(28)* Ioan 8, 42. *(30)* Marc. 12, 12. Ioan 7, 6–8; 8, 20. *(31)* Ioan 8, 30. *(33)* Ioan 13, 33; 16, 5, 16. *(34)* Os. 5, 6. Ioan 8, 21; 13, 33. *(35)* Ioan 1, 1. 1 Petr. 1, 1. *(37)* Lev. 23, 36. Num. 29, 37. 2 Paral. 7, 9. Is. 55, 1. Ioan 4, 14; 6, 35. Apoc. 22, 17. *(38)* Deut. 18, 18. Pild. 18, 4. Cînt. 4, 15. Is. 12, 3; 35, 6; 44, 3. Ioil 4, 18. Ioan 4, 14. *(39)* Is. 44, 3. Ioil 3, 1. Zah. 12, 10. Fapt. 2, 17, 33. *(40)* Mat. 21, 46; 26, 5. Ioan 7, 12. *(42)* 1 Reg. 16, 1–4; 20, 6. Mih. 5, 1. Mat. 2, 5–6. Luc. 2, 4. *(43)* Ioan 9, 16.

44. Şi unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mîinile pe El.

45. Deci slujitorii au venit la arhierei şi la farisei, şi le-au zis aceia: De ce nu L-aţi adus?

46. Slujitorii au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om aşa cum vorbeşte acest Om.

47. Şi le-au răspuns deci fariseii: Nu cumva aţi fost şi voi amăgiţi?

48. Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei?

49. Dar mulţimea aceasta, care nu cunoaşte Legea, este blestemată!

50. A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El, noaptea, fiind unul dintre ei:

51. Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întîi şi nu ştie ce a făcut?

52. Ei au răspuns şi i-au zis: Nu cumva şi tu eşti din Galileea? Cercetează şi vezi că din Galileea nu s-a ridicat prooroc.

53. Şi s-a dus fiecare la casa sa.

CAP. 8

Femeia păcătoasă. Iisus este Lumina lumii. Cuvînt împotriva necredinţei Iudeilor.

1. Iar Iisus s-a dus la Muntele Măslinilor.

2. Iar dimineaţa iarăşi a venit în templu, şi tot poporul venea la El; şi El, şezînd, îi învăţa.

3. Şi au adus la El fariseii şi cărturarii pe o femeie, prinsă în adulter şi, punînd-o în mijloc,

4. Au zis Lui: Învăţătorule, această femeie a fost prinsă asupra faptului de adulter.

5. Iar Moise ne-a poruncit în Lege ca pe unele ca acestea să le ucidem cu pietre. Dar Tu ce zici?

6. Şi aceasta ziceau, ispitindu-L, ca să aibă de ce să-L învinuiască. Iar Iisus, plecîndu-se în jos, scria cu degetul pe pămînt.

7. Şi stăruind să-L întrebe, El s-a ridicat şi le-a zis: Cel fără de păcat dintre voi să arunce cel dintîi piatra asupra ei.

8. Iarăşi plecîndu-se, scria pe pămînt.

9. Iar ei auzind aceasta şi mustraţi fiind de cuget, ieşeau unul cîte unul, începînd de la cei mai bătrîni şi pînă la cei din urmă, şi a rămas Iisus singur şi femeia, stînd în mijloc.

10. Şi ridicîndu-se Iisus şi nevăzînd pe nimeni decît pe femeie, i-a zis: Femeie, unde sînt pîrîşii tăi? Nu te-a osîndit nici unul?

11. Iar ea a zis: Nici unul, Doamne. Şi Iisus i-a zis: Nu te osîndesc nici Eu. Mergi; de-acum să nu mai păcătuieşti.

12. Deci iarăşi le-a vorbit Iisus zicînd: Eu sînt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii.

13. I-au zis fariseii: Tu mărturiseşti despre Tine însuţi; mărturia Ta nu este adevărată.

14. A răspuns Iisus şi le-a zis: Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea este adevărată, fiindcă ştiu de unde am venit şi unde Mă duc. Voi nu ştiţi de unde vin, nici unde Mă duc.

15. Voi judecaţi după trup; Eu nu judec pe nimeni.

16. Şi chiar dacă Eu judec, judecata Mea este adevărată, pentru că nu sînt singur, ci Eu şi Tatăl, Care M-a trimis pe Mine.

17. Şi în Legea voastră este scris că mărturia a doi oameni este adevărată.

18. Eu sînt cel ce mărturisesc despre Mine însumi şi mărturiseşte despre Mine Cel ce M-a trimis pe Mine, Tatăl.

19. Îi ziceau deci: Unde este Tatăl Tău? Răspuns-a Iisus: Nu Mă ştiţi nici pe Mine, nici pe Tatăl Meu; dacă M-aţi şti pe Mine, aţi şti şi pe Tatăl Meu.

20. Cuvintele acestea le-a grăit Iisus în vistierie, pe cînd învăţa în templu; şi nimeni nu L-a prins, că încă nu venise ceasul Lui.

21. Şi iarăşi le-a zis: Eu Mă duc şi Mă veţi căuta şi veţi muri în păcatul vostru. Unde Mă duc Eu, voi nu puteţi veni.

22. Deci ziceau Iudeii: Nu cumva îşi va ridica singur viaţa? Că zice: Unde Mă duc Eu, voi nu puteţi veni.

(44) Marc. 12, 12. (46) Luc. 4, 32. (48) Ioan 7, 26. (50) Ioan 3, 1–2; 19, 39. (51) Deut. 1, 17; 17, 8. **Cap. 8.** – (5) Lev. 20, 10. Deut. 22, 22. Sir. 23, 30–32. (6) Ier. 17, 13. (7) Sir. 8, 6. (12) Ioan 1, 4–5; 3, 19; 9, 5; 12, 46. 1 Ioan 1, 5. Ef. 5, 8. (15) Ioan 7, 24. (16) 2 Cor. 13, 1. (17) Deut. 17, 6; 19, 15. Mat. 18, 16. 2 Cor. 13, 1. Evr. 10, 28. (18) Is. 42, 1. Ioan 5, 32. 1 Ioan 5, 9. (19) 1 Ioan 2, 23. (20) Ioan 7, 6, 8, 30. (21) Ioan 13, 33–34.

23. Le zicea: Voi sînteţi din cele de jos; Eu sînt din cele de sus. Voi sînteţi din lumea aceasta; Eu nu sînt din lumea asta.

24. V-am spus deci vouă că veţi muri în păcatele voastre. Căci dacă nu credeţi că Eu sînt, veţi muri în păcatele voastre.

25. Deci Îi ziceau ei: Cine eşti Tu? Şi a zis lor Iisus: Ceea ce v-am spus de la început.

26. Multe am de spus despre voi şi de judecat. Dar Cel ce M-a trimis pe Mine adevărat este, şi cele ce am auzit de la El, Eu acestea le grăiesc în lume.

27. Şi ei n-au înţeles că le vorbea despre Tatăl.

28. Deci le-a zis Iisus: Cînd veţi înălţa pe Fiul Omului, atunci veţi cunoaşte că Eu sînt şi că de la Mine însumi nu fac nimic, ci precum M-a învăţat Tatăl, aşa vorbesc.

29. Şi Cel ce M-a trimis este cu Mine; nu M-a lăsat singur, fiindcă Eu fac pururea cele plăcute Lui.

30. Spunînd El acestea, mulţi au crezut în El.

31. Deci zicea Iisus către Iudeii care crezuseră în El: Dacă veţi rămîne în cuvîntul Meu, sînteţi cu adevărat ucenici ai Mei;

32. Şi veţi cunoaşte adevărul, iar adevărul vă va face liberi.

33. Ei însă I-au răspuns: Noi sîntem sămînţa lui Avraam şi nimănui niciodată n-am fost robi. Cum zici Tu că: Veţi fi liberi?

34. Iisus le-a răspuns: Adevărat, adevărat zic: Oricine săvîrşeşte păcatul este rob păcatului.

35. Iar robul nu rămîne în casă în veac; Fiul însă rămîne în veac.

36. Deci, dacă Fiul vă va libera, liberi veţi fi într-adevăr.

37. Ştiu că sînteţi sămînţa lui Avraam, dar căutaţi să Mă omorîţi, pentru că cuvîntul Meu nu încape în voi.

38. Eu vorbesc ceea ce am văzut la Tatăl meu, iar voi faceţi ceea ce aţi auzit de la tatăl vostru.

39. Ei au răspuns şi I-au zis: Tatăl nostru este Avraam. Iisus le-a zis: Dacă aţi fi fiii lui Avraam, aţi face faptele lui Avraam.

40. Dar voi acum căutaţi să Mă ucideţi, pe Mine omul care v-am spus adevărul pe care L-am auzit de la Dumnezeu. Avraam n-a făcut aceasta.

41. Voi faceţi faptele tatălui vostru. Zis-au Lui: Noi nu ne-am născut din desfrînare. Un tată avem: pe Dumnezeu.

42. Le-a zis Iisus: Dacă Dumnezeu ar fi Tatăl vostru, M-aţi iubi pe Mine, căci de la Dumnezeu am ieşit şi am venit. Pentru că n-am venit de la Mine însumi, ci El M-a trimis.

43. De ce nu înţelegeţi vorbirea Mea? Fiindcă nu puteţi să auziţi cuvîntul Meu.

44. Voi sînteţi din tatăl vostru diavolul şi vreţi să faceţi poftele tatălui vostru. El, de la început, a fost ucigător de oameni şi nu a stat întru adevăr, pentru că nu este adevăr întru El. Cînd grăieşte minciuna, grăieşte dintru ale sale, căci este mincinos şi tatăl minciunii.

45. Dar pe Mine, fiindcă spun adevărul, nu Mă credeţi.

46. Cine dintre voi mă vădeşte de păcat? Dacă spun adevărul, de ce voi nu Mă credeţi?

47. Cel care este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; de aceea voi nu ascultaţi, pentru că nu sînteţi de la Dumnezeu.

48. Au răspuns Iudeii şi I-au zis: Oare, nu zicem noi bine că Tu eşti samarinean şi ai demon?

49. A răspuns Iisus: Eu nu am demon, ci cinstesc pe Tatăl Meu, şi voi Mă necinstiţi pe Mine.

50. Dar Eu nu caut slava Mea. Este cine să o caute şi să judece.

51. Adevărat, adevărat zic vouă: Dacă cineva va păzi cuvîntul Meu, nu va vedea moartea în veac.

52. Iudeii I-au zis: Acum am cunoscut că ai demon. Avraam a murit, de asemenea şi proorocii; şi Tu zici: Dacă cineva va păzi cuvîntul Meu, nu va gusta moartea în veac.

(23) Ioan 3, 31; 17, 14. Col. 3, 1. (26) Ioan 3, 32. Evr. 1, 2. (28) Ioan 3, 14; 5, 19, 30; 7, 16; 12, 32. (30) Ioan 7, 31. (32) Is. 42, 7; 61, 1. Rom. 6, 14–22; 8, 2. (33) 2 Paral. 20, 7. Mat. 3, 9. Ioan 8, 39. (34) 2 Petr. 2, 19. Rom. 6, 16, 20. (35) Fac. 21, 10. Gal. 4, 30. (36) Rom. 6, 18; 8, 2. 1 Cor. 7, 22. Gal. 5, 1. (37) Mat. 3, 9. Ioan 7, 19; 18, 40. (39) Mat. 3, 9. Luc. 3, 8. Ioan 8, 33. Rom. 4, 11–12, 16; 9, 7. Gal. 3, 7. (40) Ps. 108, 3. Ioan 8, 37. (41) Is. 63, 16; 64, 7. (42) Ioan 7, 28. (44) Fac. 3, 4, 15. Mat. 13, 38. Fapt. 13, 10. 1 Ioan 3, 8–9. Iuda 1, 6. 2 Cor. 11, 3. (46) Pild. 8, 7. 2 Cor. 5, 21. (47) Sir. 3, 28. Ioan 10, 26–27. 1 Ioan 4, 6. (48) 2 Paral. 18, 21. Mat. 10, 25. Ioan 8,20; 10,20. (50) Ioan 7,18. (51) Ioan 5, 24.

53. Nu cumva ești Tu mai mare decît Tatăl nostru Avraam, care a murit? Și au murit și proorocii. Cine Te faci Tu a fi?

54. Iisus a răspuns: Dacă Mă slăvesc Eu pe Mine însumi, slava Mea nimic nu este. Tatăl Meu este Cel care Mă slăvește, despre care ziceți voi că este Dumnezeul vostru.

55. Și nu L-ați cunoscut, dar Eu Îl știu: și, dacă aș zice că nu-L știu, aș fi mincinos asemenea vouă. Ci Îl știu și păzesc cuvîntul Lui.

56. Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea și a văzut-o și s-a bucurat.

57. Deci au zis Iudeii către El: Încă nu ai cincizeci de ani și l-ai văzut pe Avraam?

58. Iisus le-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sînt mai înainte de a fi fost Avraam.

59. Deci au luat pietre ca să arunce asupra lui. Dar Iisus s-a ferit și a ieșit din templu și, trecînd prin mijlocul lor, s-a dus.

CAP. 9

Vindecarea orbului din naștere, în zi de sîmbătă.

1. Și trecînd Iisus, a văzut un om orb din naștere,

2. Și ucenicii Lui L-au întrebat, zicînd: Învățătorule, cine a păcătuit: acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?

3. Iisus a răspuns: Nici el n-a păcătuit, nici părinții lui, ci ca să se arate în el lucrurile lui Dumnezeu.

4. Trebuie să fac, pînă este ziuă, lucrurile Celui ce M-a trimis pe Mine; că vine noaptea, cînd nimeni nu poate să lucreze.

5. Atît cît sînt în lume, Eu sînt Lumina lumii.

6. Acestea zicînd, a scuipat jos și a făcut tină din scuipat, și a uns cu tină ochii orbului.

7. Și i-a zis: Mergi de te spală în scăldătoarea Siloamului (care se tîlcuiește: trimis). Deci s-a dus și s-a spălat și a venit văzînd.

8. Iar vecinii și cei ce-l văzuseră mai înainte că era orb ziceau: Nu este acesta care ședea și cerșea?

9. Unii ziceau: El este. Alții ziceau: Nu este el, ci seamănă cu el. Dar acela zicea: Eu sînt.

10. Deci îi ziceau: Cum ți s-au deschis ochii?

11. Acela a răspuns: Omul care se numește Iisus a făcut tină și a uns ochii mei; și mi-a zis: Mergi la scăldătoarea Siloamului și te spală. Și ducîndu-mă deci și spălîndu-mă, am văzut.

12. I-au mai zis: Unde este Acela? A zis el: Nu știu.

13. L-au dus la farisei pe cel ce fusese oarecînd orb.

14. Și era sîmbătă în ziua în care Iisus a făcut tină și i-a deschis ochii.

15. Deci iarăși Îl întrebau și fariseii cum a văzut. Iar el le-a zis: Tină a pus pe ochii mei, și m-am spălat și văd.

16. Deci ziceau unii dintre farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu, fiindcă nu ține sîmbăta. Iar alții ziceau: Cum poate un om păcătos să facă asemenea minuni? Și era dezbinare între ei.

17. Au zis deci orbului iarăși: Dar tu ce zici despre El, că ți-a deschis ochii? Iar el a zis că prooroc este.

18. Dar Iudeii n-au crezut despre el că era orb și a văzut, pînă ce n-au chemat pe părinții celui ce vedea.

19. Și i-au întrebat, zicînd: Acesta este fiul vostru, despre care ziceți că s-a născut orb? Deci cum vede el acum?

20. Au răspuns deci părinții lui și au zis: Știm că acesta este fiul nostru și că s-a născut orb.

21. Dar cum vede el acum, noi nu știm; sau cine i-a deschis ochii lui, noi nu știm. Întrebați-l pe el; este în vîrstă; va vorbi singur despre sine.

22. Acestea le-au spus părinții lui, pentru că se temeau de Iudei. Căci Iudeii puseseră acum la cale că, dacă cineva va mărturisi că El este Hristos, să fie dat afară din sinagogă.

(54) Ioan 16, 14. Fapt. 3, 13. Evr. 5, 5. (56) Fac. 15, 6; 22, 16. Iov 19, 27. Luc. 10, 24. Evr. 11, 13. (58) Ieș. 3, 14. Is. 43, 13. Ioan 1, 1-2, 15, 30; 17, 5, 24. Col. 1, 17. Apoc. 1, 8. (59) Luc. 4, 30. Ioan 10, 31; 11, 8. **Cap. 9.** – (2) Ioan 9, 34. (3) Ioan 11, 4. (4) Ioan 4, 34; 5, 17; 11, 9; 12, 35. (5) Is. 42, 6. Luc. 2, 32. Ioan 1, 4–5; 8, 12; 12, 35, 46. Fapt. 13, 47. (6) Is. 35, 5. Marc. 7, 33; 8, 23. Ioan 9, 11; 11, 37, (7) 4 Reg. 5, 10–14. Neem. 3, 15. (11) Is. 8, 6. Ioan 9, 6-7. (14) Ioan 5, 9. (16) Ioan 3, 2; 7, 12, 43; 9, 33; 10, 19. (17) Luc. 7, 16; 24, 19. Ioan 4, 19; 6, 14. (22) Ioan 7, 13; 12, 42; 19, 38.

23. De aceea au zis părinții lui: Este în vîrstă; întrebați-l pe el.

24. Deci au chemat a doua oară pe omul care fusese orb și i-au zis: Dă slavă lui Dumnezeu. Noi știm că Omul acesta e păcătos.

25. A răspuns deci acela: Dacă este păcătos, nu știu. Un lucru știu: că eram orb și acum văd.

26. Deci i-au zis: Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii?

27. Le-a răspuns: V-am spus acum și n-ați auzit? De ce voiți să auziți iarăși? Nu cumva voiți și voi să vă faceți ucenici ai Lui?

28. Și l-au ocărît și i-au zis: Tu ești ucenic al Aceluia, iar noi sîntem ucenici ai lui Moise.

29. Noi știm că Dumnezeu a vorbit lui Moise, iar pe Acesta nu-L știm de unde este.

30. A răspuns omul și le-a zis: Tocmai în aceasta stă minunea că voi nu știți de unde este și El mi-a deschis ochii.

31. Și noi știm că Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoși; iar de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voia Lui, pe acesta îl ascultă.

32. Din veac nu s-a auzit să fi deschis cineva ochii unui orb din naștere.

33. De n-ar fi Acesta de la Dumnezeu, n-ar putea să facă nimic.

34. Au răspuns și i-au zis: În păcate te-ai născut tot, și tu ne înveți pe noi? Și l-au dat afară.

35. Și a auzit Iisus că l-au dat afară. Și, găsindu-l, i-a zis: Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?

36. El a răspuns și a zis: Dar cine este, Doamne, ca să cred în El?

37. Și a zis Iisus: L-ai și văzut! Și Cel ce vorbește cu tine Acela este.

38. Iar el a zis: Cred, Doamne. Și s-a închinat Lui.

39. Și a zis: Spre judecată am venit în lumea aceasta, ca cei care nu văd să vadă, iar cei care văd să fie orbi.

40. Și au auzit acestea, unii dintre fariseii, care erau cu El, și I-au zis: Oare și noi sîntem orbi?

41. Iisus le-a zis: Dacă ați fi orbi n-ați avea păcat. Dar acum ziceți: Noi vedem. De aceea păcatul rămîne asupra voastră.

CAP. 10

Păstorul cel bun și oile sale.

1. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce nu intră pe ușă, în staulul oilor, ci sare pe aiurea, acela este fur și tîlhar.

2. Iar cel ce intră prin ușă este păstorul oilor.

3. Acestuia, portarul îi deschide și oile ascultă de glasul lui, și oile sale le cheamă pe nume și le mînă afară.

4. Și cînd le scoate afară pe toate ale sale, merge înaintea lor, și oile merg după el, căci cunosc glasul lui.

5. Iar după un străin, ele nu vor merge ci vor fugi de la el, pentru că nu cunosc glasul străinilor.

6. Această pildă le-a spus-o Iisus, dar ei n-au înțeles ce înseamnă cuvintele Lui.

7. A zis deci iarăși Iisus: Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sînt ușa oilor.

8. Toți cîți au venit mai înainte de Mine sînt furi și tîlhari, dar oile nu i-au ascultat.

9. Eu sînt ușa: de va intra cineva prin Mine, se va mîntui; și va intra și va ieși și pășune va afla.

10. Furul nu vine decît ca să fure și să junghie și să piardă. Eu am venit ca viață să aibă și din belșug să aibă.

11. Eu sînt păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune viața pentru oile Sale.

12. Iar cel plătit și cel care nu este păstor, și ale cărui oi nu sînt ale lui, vede lupul venind și lasă oile și fuge; și lupul le răpește și le risipește.

13. Dar cel plătit fuge, pentru că este plătit și nu are grijă de oi.

14. Eu sînt păstorul cel bun și cunosc pe ale Mele și ale Mele Mă cunosc pe Mine.

15. Precum Mă cunoaște Tatăl și Eu cunosc pe Tatăl. Și viața Mea o pun pentru oi.

(24) Iosua 7, 19. Ier. 13, 16. Ioan 9, 16 (29) Ieș. 3, 6; 19, 19. (31) Iov 27, 9; 35, 12-13. Ps. 5, 4–5; 17, 44; 33, 15–17; 65, 17–18. Pild. 1, 28; 15, 29; 28, 9. Is. 1, 15. Ier. 11, 12; 14, 12. Iez. 8, 18. Mih. 3, 4. Zah. 7, 13. (32) Is. 42, 7. Ioan 10, 21. (33) Ioan 3, 2; 9, 16. (34) Ioan 4, 26. (39) Mat. 11, 25; 13, 13–14. Ioan 12, 46. 2 Cor. 3, 14. (40) Rom. 2, 19. (41) Ioan 15, 22–24. **Cap. 10.** – (1) Ioan 10, 7–9; 14, 6. (2) Ioan 10, 1, 9; 14, 6. (4) Cînt. 2, 8. (6) Luc. 18, 34. (8) Eccl. 7, 25. Ier. 23, 1–2; 50, 6. Iez. 34, 2–3. (9) Ps. 22, 2. Ioan 10, 1, 7; 14, 6. Evr. 10, 19. (11) Ps. 22, 1; 79, 1. Is. 40, 11. Iez. 34, 12, 23, 31; 37, 24. Sof. 3, 14. Zah. 9, 16. Ioan 15, 13. 1 Petr. 2, 25; 5, 4. Evr. 13, 20. (12-13) Zah. 11, 16–17. (14) Ps. 1, 6. Iez. 34, 11. 2 Tim. 2, 19. (15) Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Ioan 15, 13.

16. Am și alte oi, care nu sînt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc, și vor auzi glasul Meu și va fi o turmă și un păstor.

17. Pentru aceasta Mă iubește Tatăl, fiindcă Eu îmi pun viața Mea, ca iarăși să o iau.

18. Nimeni n-o ia de la Mine, ci Eu de la Mine însumi o pun. Putere am Eu ca să o pun și putere am iarăși să o iau. Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu.

19. Iarăși s-a făcut dezbinare între Iudei, pentru cuvintele acestea.

20. Și mulți dintre ei ziceau: Are demon și este nebun. De ce să-L ascultați?

21. Alții ziceau: Cuvintele acestea nu sînt ale unui demonizat. Cum poate un demon să deschidă ochii orbilor?

22. Și era atunci la Ierusalim sărbătoarea înnoirii templului și era iarnă.

23. Iar Iisus se plimba în templu, prin pridvorul lui Solomon.

24. Deci L-au împresurat Iudeii și Îi ziceau: Pînă cînd ne scoți sufletul? Dacă Tu ești Hristosul, spune-o nouă fără sfială.

25. Iisus le-a răspuns: V-am spus și nu credeți. Lucrurile pe care le fac în numele Tatălui Meu, acestea mărturisesc despre Mine.

26. Dar voi nu credeți, pentru că nu sînteți dintre oile Mele.

27. Oile Mele ascultă de glasul Meu și Eu le cunosc pe ele, și ele vin după Mine.

28. Și Eu le dau viață veșnică și nu vor pieri în veac, și din mîna Mea nimeni nu le va răpi.

29. Tatăl Meu, Care Mi le-a dat, este mai mare decît toți, și nimeni nu poate să le răpească din mîna Tatălui Meu.

30. Iar Eu și Tatăl Meu una sîntem.

31. Iarăși au luat pietre Iudeii ca să arunce asupra Lui.

32. Iisus le-a răspuns: Multe lucruri bune v-am arătat vouă de la Tatăl Meu. Pentru care lucruri din ele, aruncați cu pietre asupra Mea?

33. I-au răspuns Iudeii: Nu pentru lucru bun aruncăm cu pietre asupra Ta, ci pentru hulă și pentru că Tu, om fiind, Te faci pe Tine Dumnezeu.

34. Iisus le-a răspuns: Nu e scris în Legea voastră că: Eu am zis: dumnezei sînteți?

35. Dacă i-a numit dumnezei pe aceia către care a fost cuvîntul lui Dumnezeu — și Scriptura nu poate să fie desființată —

36. Despre Cel pe care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis în lume, voi ziceți: Tu hulești, căci am spus: Fiul lui Dumnezeu sînt?

37. Dacă nu fac lucrurile Tatălui Meu, să nu credeți în Mine,

38. Iar dacă le fac, chiar dacă nu credeți în Mine, credeți în aceste lucruri, ca să știți și să cunoașteți că Tatăl este în Mine și Eu în Tatăl.

39. Căutau deci iarăși să-L prindă, și Iisus a scăpat din mîna lor.

40. Și a plecat iarăși dincolo de Iordan, în locul unde Ioan boteza la început, și a rămas acolo.

41. Și mulți au venit la El și ziceau: Ioan n-a făcut nici o minune, dar toate cîte Ioan a zis despre Acesta erau adevărate.

42. Și mulți au crezut în El acolo.

CAP. 11

Învierea lui Lazăr. Arhiereii uneltesc împotriva lui Iisus.

1. Și era bolnav un oarecare Lazăr din Betania, satul Mariei și al Martei, sora ei.

2. Iar Maria era aceea care a uns cu mir pe Domnul și I-a șters picioarele cu părul capului ei, al cărei frate Lazăr era bolnav.

3. Deci au trimis surorile la El, zicînd: Doamne, iată, cel pe care îl iubești este bolnav.

4. Iar Iisus, auzind, a zis: Această boală nu este spre moarte, ci pentru slava lui Dumnezeu, ca, prin ea, Fiul lui Dumnezeu să se slăvească.

5. Și iubea Iisus pe Maria și pe sora ei și pe Lazăr.

6. Cînd deci a auzit că este bolnav, atunci a rămas două zile în locul în care era.

(16) Is. 11, 12; 56, 8. Iez. 37, 22. Os. 2, 1, 3. Mih. 2, 12. Ioan 11, 52. 1 Petr. 2, 25. (17) Is. 53, 7-12. Evr. 2, 9. (18) Ioan 2, 19; 14, 31. (19) Cînt. 2, 8. Ioan 7, 12; 9, 16. (20) Marc. 3, 21. Ioan 7, 20; 8, 48. (21) Ioan 9, 32-33. (22) Neem. 12, 27. 1 Mac. 4, 59. (23) 3 Reg. 6, 3. (25) Ioan 5, 36. (26) Ioan 8, 47. 1 Ioan 4, 6. (27) Ioan 10, 4-14. (28) Ioan 6, 39. (29) Deut. 33, 3. (30) Ies. 23, 21. Ioan 17, 11, 22. (31) Ioan 5, 18; 7, 19; 8, 59; 11, 8. (34) Ps. 81, 6. (36) Ioan 6, 27. (38) Ioan 14, 10; 17, 21. (39) Marc. 3, 6. (40) Mat. 19, 1. Ioan 1, 28. (41) Ioan 5, 33. **Cap. 11.** — (1) Luc. 10, 38-39. Ioan 12, 1. (2) Mat. 26, 7. Marc. 14, 3. Ioan 12, 3. (4) Ioan 9, 3; 11, 40. (5) Ps. 15, 3. (6) Os. 6, 2-3.

7. Apoi, după aceea, a zis ucenicilor: Să mergem iarăși în Iudeea.

8. Ucenicii I-au zis: Învățătorule, acum căutau Iudeii să te ucidă cu pietre, și iarăși Te duci acolo?

9. A răspuns Iisus: Nu sînt oare douăsprezece ceasuri într-o zi? Dacă umblă cineva ziua, nu se împiedică, pentru că el vede lumina acestei lumi.

10. Iar dacă umblă cineva noaptea se împiedică, pentru că lumina nu este în el.

11. A zis acestea, și după aceea le-a spus: Lazăr, prietenul nostru, a adormit; dar merg să-l trezesc.

12. Deci I-au zis ucenicii: Doamne, dacă a adormit, se va face bine.

13. Dar Iisus vorbise despre moartea lui, iar ei credeau că vorbește despre adormirea cu somn.

14. Deci atunci Iisus le-a spus lor pe față: Lazăr a murit.

15. Și mă bucur pentru voi ca să credeți că n-am fost acolo. Dar să mergem la el.

16. Deci a zis Toma, care se numește Geamănul, celorlalți ucenici: Să mergem și noi și să murim cu el.

17. Deci, venind, Iisus l-a găsit îngropat de patru zile.

18. Iar Betania era aproape de Ierusalim, ca la cincisprezece stadii.

19. Și mulți dintre Iudei veniseră la Marta și Maria ca să le mîngîie pentru fratele lor.

20. Deci Marta, cînd a auzit că vine Iisus, a ieșit în întîmpinarea Lui, iar Maria ședea în casă.

21. Și a zis Marta către Iisus: Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit.

22. Dar și acum știu că oricîte vei cere de la Dumnezeu, Dumnezeu îți va da.

23. Iisus i-a zis: Fratele tău va învia.

24. Marta i-a zis: Știu că va învia la înviere, în ziua cea de apoi.

25. Și Iisus i-a zis: Eu sînt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi.

26. Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac. Crezi tu aceasta?

27. Zis-a Lui: Da, Doamne. Eu am crezut că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, care a venit în lume.

28. Și zicînd aceasta, s-a dus și a chemat pe Maria, sora ei, zicîndu-i în taină: Învățătorul este aici și te cheamă.

29. Cînd a auzit aceea, s-a sculat degrabă și a venit la El.

30. Și Iisus nu venise încă în sat, ci era încă în locul unde îl întîmpinase Marta.

31. Iar Iudeii care erau cu ea în casă și o mîngîiau, văzînd pe Maria că s-a sculat degrabă și a ieșit afară, au mers după ea, socotind că a plecat la mormînt, ca să plîngă acolo.

32. Deci Maria, cînd a venit unde era Iisus, văzîndu-L, a căzut la picioarele Lui, zicîndu-I: Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit.

33. Deci Iisus, cînd a văzut-o plîngînd și pe Iudeii care veniseră cu ea plîngînd și ei, a suspinat cu duhul și s-a tulburat întru sine.

34. Și a zis: Unde l-ați pus? Zis-au Lui: Doamne, vino și vezi.

35. Și a lăcrimat Iisus.

36. Deci ziceau Iudeii: Iată cît de mult îl iubea.

37. Iar unii dintre ei ziceau: Nu putea, oare, Acesta care a deschis ochii orbului să facă și pe Lazăr să nu moară?

38. Deci suspinînd iarăși Iisus întru sine, a mers la mormînt. Și era o peșteră și o piatră era așezată pe ea.

39. Iisus a zis: Ridicați piatra. Marta, sora celui răposat, I-a zis: Doamne, chiar miroase, că este a patra zi.

40. Iisus i-a zis: Nu ți-am spus că dacă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?

41. Au ridicat deci piatra, iar Iisus și-a ridicat ochii în sus și a zis: Părinte, Îți mulțumesc că M-ai ascultat.

42. Eu știam că întotdeauna Mă asculți, dar pentru mulțimea care stă împrejur am zis, ca să creadă că Tu M-ai trimis.

43. Și zicînd acestea, a strigat cu glas mare: Lazăre, vino afară!

44. Și a ieșit mortul, fiind legat la picioare și la mîini cu fîșii de pînză și fa-

(8) Ioan 8, 59; 10, 31. (9) Neem. 9, 3. Ioan 9, 4. (10) Ioan 12, 35. (11) Deut. 31, 16. Marc. 5, 39. (21) Ioan 11, 32. (22-25) Iov 19, 25-26. Is. 26, 19. Iez. 37, 4-5. Dan. 12, 2. Luc. 14, 14. Fapt. 23, 6; 24, 15. 1 Cor. 15, 13, 51-55. Filip. 3, 21. Apoc. 20, 12. (26) Ioan 6, 54. (27) Mat. 16, 16. Marc. 8, 29. Luc. 9, 20. Ioan 6, 69. (32) Ioan 11, 21. (37) Ioan 9, 6. (39) Iez. 37, 11. (40) Marc. 9, 23; 11, 23. Ioan 11, 4. (42) Ioan 12, 30.

ța lui era înfășurată cu mahramă. Iisus le-a zis: Dezlegați-l și lăsați-l să meargă.

45. Deci mulți din Iudeii care veniseră la Maria și care văzuseră ce a făcut Iisus au crezut în El.

46. Iar unii dintre ei s-au dus la farisei și le-au spus cele ce făcuse Iisus.

47. Deci arhiereii și fariseii au adunat sinedriul și ziceau: Ce facem pentru că Omul acesta face multe minuni?

48. Dacă-L lăsăm așa toți vor crede în El și vor veni Romanii și ne vor lua și țara și neamul.

49. Iar Caiafa, unul dintre ei, care în anul acela era arhiereu le-a zis: Voi nu știți nimic;

50. Nici nu cugetați că vă este mai de folos să moară un om pentru popor, decît să piară tot neamul.

51. Dar aceasta n-a zis-o de la sine, ci, fiind arhiereu al anului aceluia, a proorocit că Iisus avea să moară pentru neam,

52. Și nu numai pentru neam, ci și ca să adune laolaltă pe fiii lui Dumnezeu cei împrăștiați.

53. Deci, din ziua aceea, s-au hotărît ca să-L ucidă.

54. De aceea Iisus nu mai umbla pe față printre Iudei, ci a plecat de acolo într-un ținut aproape de pustie, într-o cetate numită Efraim, și acolo a rămas cu ucenicii Săi.

55. Și era aproape Paștile Iudeilor și mulți din țară s-au suit la Ierusalim, mai înainte de Paști, ca să se curățească.

56. Deci căutau pe Iisus și, pe cînd stăteau în templu, ziceau între ei: Ce vi se pare? Oare nu va veni la praznic?

57. Iar arhiereii și fariseii dăduseră porunci, că dacă va ști cineva unde este, să dea de veste, ca să-L prindă.

CAP. 12

Ungerea lui Iisus în Betania. Intrarea în Ierusalim. Elinii vor să vadă pe Iisus. Glasul din cer. Necredința Iudeilor.

1. Deci, cu șase zile înainte de Paști, Iisus a venit în Betania, unde era Lazăr, cel pe care îl înviase din morți.

2. Și i-au făcut acolo cină și Marta slujea. Și Lazăr era unul dintre cei ce ședeau cu el la masă.

3. Deci Maria, luînd o litră cu mir de nard curat, de mult preț, a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul capului ei, iar casa s-a umplut de mirosul mirului.

4. Iar Iuda Iscarioteanul, unul dintre ucenicii Lui, care avea să-L vîndă, a zis:

5. Pentru ce nu s-a vîndut mirul acesta cu trei sute de dinari și să-l fi dat săracilor?

6. Dar el a zis aceasta, nu pentru că îi era grijă de săraci, ci pentru că era fur și, avînd punga, lua din ce se punea în ea.

7. A zis deci Iisus: Las-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat.

8. Că pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna.

9. Deci mulțime mare de Iudei au aflat că este acolo și au venit nu numai pentru Iisus, ci să vadă și pe Lazăr pe care-l înviase din morți.

10. Și s-au sfătuit arhiereii ca și pe Lazăr să-l omoare,

11. Căci, din cauza lui, mulți dintre Iudei mergeau și credeau în Iisus.

12. A doua zi, mulțime multă, care venise la praznic, auzind că Iisus vine în Ierusalim,

13. Au luat ramuri de finic și au ieșit în întîmpinarea Lui și strigau: Osana! Bine cuvîntat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel!

14. Și Iisus, găsind un asin tînăr, a șezut pe el, precum este scris;

15. Nu te teme, fiica Sionului! Iată Împăratul tău vine, șezînd pe mînzul asinei.

16. Acestea nu le-au înțeles ucenicii Lui la început, dar cînd s-a preaslăvit Iisus, atunci și-au adus aminte că acestea erau scrise pentru El și că acestea I le-au făcut Lui.

17. Deci da mărturie mulțimea care era cu El, cînd l-a strigat pe Lazăr din mormînt și l-a înviat din morți.

(47) Ps. 2, 1. Mat. 26, 3. Marc. 14, 1. Luc. 22, 2. Fapt. 4, 16. *(50)* Ioan 18, 14. *(52)* Is. 49, 6. Ioan 10, 16. 1 Ioan 2, 2. Ef. 3, 12, 17. *(53)* Mat. 21,38. Luc. 20, 14. *(54)* 2 Paral. 13, 19. *(55)* 2 Paral. 30, 13, 17. **Cap. 12.** – *(1–2)* Mat. 26, 6–7. Marc. 14, 3. Luc. 10, 38–40. Ioan 11, 1–2. *(3)* Mat. 26, 7. Marc. 14, 3. Luc. 7, 37; 10, 38. Ioan 11, 2. *(4)* Mat. 26, 8, 14. Marc. 14, 4. *(5)* Mat. 26, 9. Marc. 14, 5. *(6)* Ioan 13, 29. *(7)* Mat. 26, 10, 12. Marc. 14, 6. *(8)* Deut. 15, 11. Mat. 26, 11. Marc. 14, 7. Ioan 13, 33; 14, 19. *(13)* Ps. 117, 26. Mat. 21, 8–9; 23, 38. Marc. 11, 8–9. Luc. 19, 35–38. *(14)* 4 Reg. 9, 13. Mat. 21, 7. Marc. 11, 7. Luc. 19, 35. *(15)* Is. 62, 11. Zah. 9, 9. Mat. 21, 5. *(16)* Ps. 72, 22. Marc. 9, 32. Luc. 2, 50; 9, 45; 18, 34. Ioan 10, 6; 14, 26.

18. De aceea L-a și întîmpinat mulțimea, pentru că auzise că El a făcut minunea aceasta.

19. Deci fariseii ziceau între ei: Vedeți că nimic nu folosiți! Iată, lumea s-a dus după El.

20. Și erau niște Elini din cei ce se suiseră să se închine la praznic.

21. Deci aceștia au venit la Filip, cel ce era din Betsaida Galileii, și l-au rugat, zicînd: Doamne, voim să vedem pe Iisus.

22. Filip a venit și i-a spus lui Andrei, și Andrei și Filip au venit și I-au spus lui Iisus.

23. Iar Iisus le-a răspuns, zicînd: A venit ceasul ca să fie preaslăvit Fiul Omului

24. Adevărat, adevărat zic vouă că dacă grăuntele de grîu, cînd cade în pămînt, nu va muri, rămîne singur; iar dacă va muri, aduce multă roadă.

25. Cel ce își iubește viața o va pierde; iar cel ce își urăște viața în lumea aceasta o va păstra pentru viața veșnică.

26. Dacă-Mi slujește cineva, să-Mi urmeze, și unde sînt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Dacă-Mi slujește cineva, Tatăl Meu îl va cinsti.

27. Acum sufletul Meu e tulburat, și ce voi zice? Părinte, izbăvește-Mă pe Mine de ceasul acesta! Dar pentru aceasta am venit în ceasul acesta.

28. Părinte, preaslăvește-Ți numele! Atunci a venit glas din cer: Și L-am preaslăvit și iarăși îl voi preaslăvi.

29. Iar mulțimea care sta și auzea zicea: A fost tunet! Alții ziceau: Înger I-a vorbit!

30. Iisus a răspuns și a zis: Nu pentru Mine s-a făcut glasul acesta, ci pentru voi.

31. Acum este judecata acestei lumi; acum stăpînitorul lumii acesteia va fi aruncat afară.

32. Iar Eu, cînd voi fi înălțat de pe pămînt, îi voi trage pe toți la Mine.

33. Iar aceasta zicea, arătînd cu ce moarte avea să moară.

34. I-a răspuns deci mulțimea: Noi am auzit din Lege că Hristosul rămîne în veac; și cum zici Tu că Fiul Omului trebuie să fie înălțat? Cine este acesta, Fiul Omului?

35. Deci le-a zis Iisus: Încă puțină vreme Lumina este cu voi. Umblați cît aveți Lumina ca să nu vă apuce întunericul. Căci cel ce umblă în întuneric nu știe unde merge.

36. Cît aveți Lumina, credeți în Lumină, ca să fiți fii ai Luminii. Acestea le-a vorbit Iisus și, plecînd, s-a ascuns de ei.

37. Și, deși a făcut atîtea minuni înaintea lor, ei tot nu credeau în El,

38. Ca să se împlinească cuvîntul proorocului Isaia, pe care l-a zis: Doamne, cine a crezut în ceea ce a auzit de la noi? Și brațul Domnului cui s-a descoperit?

39. De aceea nu puteau să creadă, că iarăși a zis Isaia:

40. Au orbit ochii lor și a împietrit inima lor, ca să nu vadă cu ochii și să nu înțeleagă cu inima și ca nu cumva să se întoarcă și Eu să-i vindec.

41. Acestea a zis Isaia, cînd a văzut slava Lui și a grăit despre El.

42. Totuși și dintre căpetenii mulți au crezut în El, dar nu mărturiseau din pricina fariseilor, ca să nu fie izgoniți din sinagogă;

43. Căci au iubit slava oamenilor mai mult decît slava lui Dumnezeu.

44. Iar Iisus a strigat și a zis: Cel ce crede în Mine nu crede în Mine, ci în Cel ce M-a trimis pe Mine.

45. Și cel ce Mă vede pe Mine vede pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

46. Eu, Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămînă în întuneric.

47. Și dacă aude cineva cuvintele Mele și nu le păzește, nu Eu îl judec; căci n-am venit ca să judec lumea, ci ca să mîntuiesc lumea.

48. Cine Mă nesocotește pe Mine și nu primește cuvintele Mele are judecător ca să-l judece: cuvîntul pe care l-am spus, acela îl va judeca în ziua cea de apoi.

(19) Ioan 11, 47. *(21)* Is. 6, 1. Ag. 2, 7. *(23)* Ioan 13, 31–32; 17, 1. *(24)* Is. 53, 10. 1 Cor. 15, 36–37. *(25)* Mat. 10, 39; 16, 25. Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 14, 27; 17, 33. *(26)* Ioan 14, 3; 17, 24. *(27)* Mat. 26, 37–39. Luc. 22, 41. Evr. 5, 7–9. *(30)* Ioan 11, 42. *(31)* Ioan 14, 30; 16, 11. Ef. 6, 12. *(32)* Ioan 3, 14; 8, 28. *(34)* 2 Reg. 7, 13, 16. Ps. 44, 7; 88, 29, 36. Is. 9, 5–6. Iez. 37, 25. Dan. 2, 44.; 7, 14. Mih. 4, 7; 5, 1. Luc. 1, 33. *(35)* Ioan 1, 4–5; 9, 4–5; 11, 10. 1 Ioan 2, 11. *(36)* Luc. 16, 8. Ef. 5, 8. *(38)* Is. 53, 1. Rom. 10, 16. *(40)* Is. 6, 9–10. Ier. 5, 21. Mat. 13, 12–15. Marc. 4, 11–12. Luc. 8, 10. Fapt. 28, 26–27. Rom. 11, 8. *(42)* Ioan 7, 13; 9, 22. *(43)* Ioan 5, 44. *(44)* Marc. 9, 37. Luc. 9, 48. *(45)* Ioan 14, 9. *(46)* Ioan 1, 5, 9; 3, 19; 8, 12; 9, 5, 39; 12, 35–36. *(47)* Mat. 18, 11. Ioan 3, 17. *(48)* Deut. 18, 19. Marc. 16, 16. Luc. 10, 16.

49. Pentru că Eu n-am vorbit de la Mine, ci Tatăl care M-a trimis, Acesta Mi-a dat poruncă ce să spun și ce să vorbesc.

50. Și știu că porunca Lui este viața veșnică. Deci cele ce vorbesc Eu, precum Mi-a spus Mie Tatăl, așa vorbesc.

CAP. 13

Iisus spală picioarele ucenicilor Săi la Cina cea de Taină. Arată cine este vînzătorul. Porunca iubirii. Petru îl va tăgădui.

1. Iar înainte de praznicul Paștilor, știind Iisus că a sosit ceasul Lui, ca să treacă din lumea aceasta la Tatăl, iubind pe ai Săi cei din lume, pînă la sfîrșit i-a iubit.

2. Și făcîndu-se Cină, și diavolul punînd dinainte în inima lui Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul, ca să-l vîndă,

3. Iisus, știind că Tatăl I-a dat Lui toate în mîini și că de la Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu merge,

4. S-a sculat de la cină, s-a dezbrăcat de haine, și luînd un ștergar, s-a încins cu el.

5. După aceea a turnat apă în vasul de spălat și a început să spele picioarele ucenicilor și să le șteargă cu ștergarul cu care era încins.

6. A venit deci la Simon Petru. Acesta I-a zis: Doamne, oare Tu să-mi speli mie picioarele?

7. A răspuns Iisus și i-a zis: Ceea ce fac Eu, tu nu știi acum, dar vei înțelege după aceasta.

8. Petru I-a zis: Nu-mi vei spăla picioarele în veac. Iisus i-a răspuns: Dacă nu te voi spăla, nu ai parte de Mine.

9. Zis-a Simon Petru Lui: Doamne, spală-mi nu numai picioarele mele, ci și mîinile și capul.

10. Iisus i-a zis: Cel ce a făcut baie n-are nevoie să-i fie spălate decît picioarele, căci este curat tot. Și voi sînteți curați, însă nu toți.

11. Că știa pe cel ce avea să-L vîndă; de aceea a zis: Nu toți sînteți curați.

12. După ce le-a spălat picioarele și și-a luat hainele, s-a așezat iar la masă și le-a zis: Înțelegeți ce v-am făcut Eu?

13. Voi Mă numiți pe Mine: Învățătorul și Domnul, și bine ziceți, căci sînt.

14. Deci, dacă Eu, Domnul și Învățătorul, v-am spălat vouă picioarele, și voi sînteți datori ca să spălați picioarele unii altora;

15. Că v-am dat vouă pildă, ca, precum v-am făcut Eu vouă, să faceți și voi.

16. Adevărat, zic vouă: Nu este sluga mai mare decît stăpînul său, nici solul mai mare decît cel ce l-a trimis pe el.

17. Cînd știți acestea, fericiți sînteți dacă le veți face.

18. Nu zic despre voi toți; căci Eu știu pe cei pe care i-am ales. Ci ca să se împlinească Scriptura: Cel ce mănîncă pîinea cu Mine a ridicat călcîiul împotriva Mea.

19. De acum vă spun vouă, înainte de a fi aceasta, ca să credeți, cînd se va îndeplini, că Eu sînt.

20. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel care primește pe cel pe care-l voi trimite Eu, pe Mine Mă primește; iar cine Mă primește pe Mine primește pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

21. Iisus, zicînd acestea, s-a tulburat cu duhul și a mărturisit și a zis: Adevărat, adevărat zic vouă că unul dintre voi Mă va vinde.

22. Deci ucenicii se uitau unii la alții, nedumerindu-se despre cine vorbește.

23. Iar la masă era rezemat la pieptul lui Iisus unul dintre ucenicii lui, pe care-l iubea Iisus.

24. Deci Simon Petru i-a făcut semn acestuia și i-a zis: Întreabă cine este despre care vorbește.

25. Și căzînd acela astfel pe pieptul lui Iisus, I-a zis: Doamne, cine este?

26. Iisus, i-a răspuns: Acela este, căruia Eu, intingînd bucățica de pîine, i-o voi da. Și intingînd bucățica, a luat-o și a dat-o lui Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul.

(49) Ioan 7, 16; 14, 10, 24. **Cap. 13.** – *(1)* Ier. 31, 3. Mat. 26, 2. Marc. 14, 1. Luc. 22, 1. *(2)* Mat. 26, 14, 21. Marc. 14, 2. Luc. 22, 3. Ioan 13, 27. *(3)* Mat. 11, 27; 28, 18–19. Luc. 10, 22; 22, 3–4. Ioan 3, 35; 17, 2. 1 Cor. 15, 27. Evr. 2, 8. *(4)* Mat. 20, 28. Marc. 10, 45. Luc. 12, 37; 17, 8; 22, 27. Filip. 2, 7. *(6)* Mat. 3, 14. *(7)* Ioan 13, 12. *(10)* Ioan 15, 3. *(13)* Mat. 23, 8, 10. Luc. 6, 46. 1 Cor. 8, 6; 12, 3. Filip. 2, 11–12. *(14)* Marc. 10, 45. 1 Petr. 5, 5. Rom. 12, 10. Gal. 6, 1–2. *(15)* Mat. 11, 29. Filip. 2, 5–9. *(16)* Mat. 10, 24. Luc. 6, 40. Ioan 15, 20. 1 Ioan 2, 6. *(17)* Iac. 1, 25. *(18–19)* Ps. 40, 9; 54, 14–15. Dan. 11, 26. Mat. 10, 36; 26, 23. Luc. 21, 7; 22, 21. Ioan 14, 29; 16, 4. Fapt. 1, 16, 19. *(20)* Mat. 10, 40. Luc. 9, 48; 10, 16. *(21)* Mat. 10, 4; 26, 21. Marc. 14, 18. Luc. 22, 21. *(22)* Mat. 26, 22. *(23)* Ioan 19, 26; 20, 2; 21, 7, 20–24. *(24–25)* Luc. 22, 23. *(26)* Mat. 26, 23. Marc. 14, 20. Luc. 22, 21.

27. Și după pîine, a intrat atunci satana în el. Iar Iisus i-a zis: Ceea ce faci, fă mai curînd.

28. Dar nimeni din cei care ședeau la masă n-a înțeles pentru ce i-a zis aceasta.

29. Căci unii socoteau, deoarece Iuda avea punga, că lui îi zice Iisus: Cumpără cele de care avem trebuință la praznic, sau să dea ceva săracilor.

30. Deci după ce a luat acela bucățica de pîine, a ieșit numaidecît. Și era noapte.

31. Și cînd a ieșit el, Iisus a zis: Acum a fost preaslăvit Fiul Omului și Dumnezeu a fost preaslăvit întru El.

32. Iar dacă Dumnezeu a fost preaslăvit întru El, și Dumnezeu Il va preaslăvi întru El și îndată Il va preaslăvi.

33. Fiilor, încă puțin timp sînt cu voi. Voi Mă veți căuta, dar, după cum am spus Iudeilor – că unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni – vă spun vouă acum.

34. Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi unul pe altul să vă iubiți.

35. Întru aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții.

36. Doamne, L-a întrebat Simon-Petru, unde Te duci? Răspuns-a Iisus: Unde mă duc Eu, tu nu poți să urmezi Mie acum, dar mai tîrziu Îmi vei urma.

37. Zis-a Petru Lui: Doamne, de ce nu pot să urmez Ție acum? Viața mea voi pune-o pentru Tine.

38. Iisus i-a răspuns: Vei pune viața ta pentru Mine? Adevărat, adevărat zic ție că nu va cînta cocoșul, pînă ce nu te vei lepăda de Mine de trei ori!

CAP. 14

Cuvîntarea de despărțire. Făgăduința Duhului Sfînt.

1. Să nu se tulbure inima voastră; credeți în Dumnezeu, credeți și în Mine.

2. În casa Tatălui Meu multe locașuri sînt. Iar de nu, v-aș fi spus. Mă duc să vă gătesc loc.

3. Și dacă Mă voi duce și vă voi găti loc, iarăși voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi unde sînt Eu.

4. Și unde Mă duc Eu, voi știți și știți și calea.

5. Toma I-a zis: Doamne, nu știm unde Te duci; Și cum putem ști calea?

6. Iisus i-a zis: Eu sînt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decît prin Mine.

7. Dacă M-ați fi cunoscut pe Mine și pe Tatăl Meu l-ați fi cunoscut; dar de acum Il cunoașteți pe El și L-ați și văzut.

8. Filip I-a zis: Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl și ne este de ajuns.

9. Iisus i-a zis: De atîta vreme sînt cu voi și nu M-ai cunoscut Filipe? Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl. Cum zici tu: Arată-ne pe Tatăl?

10. Nu crezi tu că Eu sînt întru Tatăl și că Tatăl este întru Mine? Cuvintele pe care vi le spun nu le vorbesc de la Mine, ci Tatăl – Care rămîne întru Mine – face lucrurile Lui.

11. Credeți Mie că Eu sînt întru Tatăl și Tatăl întru Mine, iar de nu, credeți-Mă pentru lucrurile acestea.

12. Adevărat, adevărat zic vouă: cel ce crede în Mine va face și el lucrurile pe care le fac Eu și mai mari decît acestea va face, pentru că Eu Mă duc la Tatăl.

13. Și orice veți cere întru numele Meu, aceea voi face, ca să fie slăvit Tatăl întru Fiul.

14. Dacă veți cere ceva în numele Meu, Eu voi face.

15. De Mă iubiți, păziți poruncile mele

16. Și Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mîngîietor vă va da vouă, ca să fie cu voi în veac,

17. Duhul Adevărului, pe care lumea nu poate să-L primească, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaște; voi Îl cunoașteți, că rămîne la voi și va fi în voi.

(27) Mat. 26, 14. Marc. 14, 21. Luc. 22, 3. Ioan 13, 2. *(29)* Ioan 12, 6. *(31)* Ioan 12, 23–28. 1 Petr. 4, 11. *(32)* Ioan 12, 23; 17, 1. *(33)* Is. 63, 3. Ioan 7, 33–34; 8, 21. 1 Petr. 4, 11. *(34)* Lev. 19, 18. Mat. 5, 43. Luc. 10, 27. Ioan 15, 12. 1 Ioan 2, 7; 3, 11. 2 Ioan 1, 5. Gal. 6, 2. Ef. 5, 2. 1 Tes. 4, 9. *(35)* 1 Ioan 2, 5; 3, 10; 4, 20. *(36)* 2 Petr. 1, 14. *(37)* Marc. 14, 31. Luc. 22, 33. *(38)* Mat. 26, 34. Marc. 14, 30. Luc. 22, 34. **Cap. 14** – *(2)* Mat. 25, 34. Evr. 6, 20. *(3)* Ioan 17, 24. 1 Tes. 4, 17. *(6)* Is. 35, 8. Ioan 1, 4, 14, 17; 6, 33, 40; 8, 32; 10, 1, 2, 9, 28; 11, 25. 1 Ioan 5, 20. Ef. 1, 13, 18. Evr. 10, 19. *(9)* Ioan 12, 45. 2 Cor. 4, 4. Col. 1, 15. Evr. 1, 3. *(10)* Ioan 5, 17; 7, 16; 10, 38; 12, 49. *(12)* Fapt. 19, 11. *(13)* Ier. 29, 12–13. Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 15, 7; 16, 23. Iac. 1, 5–6. *(15)* Înțel. 6, 18. Ioan 14, 21, 23; 15, 10, 14. 2 Ioan 1, 6. *(16)* Luc. 24, 49. Ioan 15, 26; 16, 7. Fapt. 1, 4; 2, 33. Col. 1, 6. *(17)* Ioan 15, 26; 16, 13. 1 Ioan 2, 27. 2 Ioan 1, 2. Rom. 8, 27. 1 Cor. 2, 14.

18. Nu vă voi lăsa orfani; voi veni la voi.
19. Încă puțin timp și lumea nu Mă va
mai vedea; voi însă Mă veți vedea,
pentru că Eu sînt viu și voi veți fi vii.
20. În ziua aceea veți cunoaște că
Eu sînt întru Tatăl Meu și voi în
Mine și Eu în voi.
21. Cel ce are poruncile Mele și
le păzește, acela este care Mă iubește;
iar cel ce Mă iubește pe Mine va fi
iubit de către Tatăl Meu și-l voi iubi
și Eu și Mă voi arăta lui.
22. I-a zis Iuda, nu Iscarioteanul:
Doamne, ce este că ai să Te arăți
nouă, și nu lumii?
23. Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă
Mă iubește cineva, va păzi cuvîntul
Meu, și Tatăl Meu îl va iubi, și vom
veni la el și vom face locaș la el.
24. Cel ce nu Mă iubește nu pă-
zește cuvintele Mele. Dar cuvîntul pe
care îl auziți nu este al Meu, ci al
Tatălui care M-a trimis.
25. Acestea vi le-am spus, fiind
cu voi;
26. Dar Mîngîietorul, Duhul Sfînt,
pe care-L va trimite Tatăl, în numele
Meu, Acela vă va învăța toate și vă va
aduce aminte despre toate cele ce v-am
spus Eu.
27. Pace vă las vouă, pacea Mea o
dau vouă, nu precum dă lumea vă dau
Eu. Să nu se tulbure inima voastră,
nici să se înfricoșeze.
28. Ați auzit că v-am spus: Mă
duc și voi veni la voi. De M-ați iubi
v-ați bucura că Mă duc la Tatăl, pen-
tru că Tatăl este mai mare decît Mine.
29. Și acum v-am spus aceasta, îna-
inte de a se întîmpla, ca să credeți
cînd se vor întîmpla.
30. Nu voi mai vorbi multe cu voi,
căci vine stăpînitorul acestei lumi și
el nu are nimic în Mine;
31. Dar ca să cunoască lumea că
Eu iubesc pe Tatăl și precum Tatăl
Mi-a poruncit, așa fac. Sculați-vă, să
mergem de aici.

CAP. 15

Vița cea adevărată. Porunca lui Hristos și iubirea cea mai mare. Ura și vina lumii. Mîngîietorul, Duhul Adevărului.

1. Eu sînt vița cea adevărată și
Tatăl Meu este lucrătorul.
2. Orice mlădiță care nu aduce
roadă întru Mine, El o taie; și orice
mlădiță care aduce roadă, El o cură-
țește, ca mai multă roadă să aducă.
3. Acum voi sînteți curați, pentru
cuvîntul pe care vi l-am spus.
4. Rămîneți în Mine și Eu în voi.
Precum mlădița nu poate să aducă roadă
de la sine, dacă nu rămîne în viță, tot așa
nici voi, dacă nu rămîneți în Mine.
5. Eu sînt vița, voi sînteți mlădi-
țele. Cel ce rămîne în Mine și Eu în
el, acesta aduce roadă multă, căci fără
Mine nu puteți face nimic.
6. Dacă cineva nu rămîne în Mine
se aruncă afară ca mlădița și se usucă;
și le adună și le aruncă în foc și ard.
7. Dacă rămîneți întru Mine și
cuvintele Mele rămîn în voi, cereți
ceea ce voiți și se va da vouă.
8. Întru aceasta a fost slăvit Tatăl
Meu, ca să aduceți laudă multă și să
vă faceți ucenici ai Mei.
9. Precum M-a iubit pe Mine Tatăl,
așa v-am iubit și Eu pe voi; rămîneți
întru iubirea Mea.
10. Dacă păziți poruncile Mele,
veți rămîne întru iubirea Mea, după
cum și eu am păzit poruncile Tatălui
Meu și rămîn întru iubirea Lui.
11. Acestea vi le-am spus, ca bucu-
ria Mea să fie în voi și ca bucuria voas-
tră să fie deplină.
12. Aceasta este porunca Mea: să vă iu-
biți unul pe altul, precum v-am iubit Eu.
13. Mai mare dragoste decît aceas-
ta nimeni nu are, ca viața lui să și-o
pună pentru prietenii săi.
14. Voi sînteți prietenii Mei, dacă
faceți ceea ce vă poruncesc.

---

(18) Ps. 67, 6. Is. 49, 15. Ier. 51, 5. Mat. 28, 20. *(19)* Ioan 11, 25; 16, 16. 1 Tes. 4, 14. *(21)* Sir. 2, 16. Ioan 14, 15. *(22)* Iuda 1, 1. *(23)* 3 Reg. 6, 13. Zah. 2, 14. Ioan 14, 15; 15, 10. 1 Ioan 3, 24. 1 Cor. 3, 16. Ef. 3, 17. Apoc. 3, 20. *(24)* Ioan 7, 16; 12, 49. *(26)* Ioan 15, 26; 16, 13. Fapt. 1, 4. *(27)* Iov 34, 27. Filip. 4, 7. *(28)* 1 Cor. 11, 3. *(29)* Ioan 16, 4. *(30)* Ioan 12, 31; 16, 11. Ef. 6, 12. *(31)* Ioan 10, 18. Evr. 10, 7. **Cap. 15.** - *(1)* Cînt. 1, 13. Sir. 24. 20. *(2)* Mat. 7, 19; 15, 13; 25, 29. Gal. 5, 22. *(3)* Ps. 118, 9. Ioan 13, 10. 1 Petr. 1, 22. 1 Ioan 2, 7. *(4)* 1 Ioan 2, 6. Col. 1, 23. *(5)* Luc. 8, 8. Fapt. 4, 12. *(6-7)* Iez. 15, 4. Ier. 31, 18-19. Mat. 3, 10; 7, 7, 19; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13; 16, 23. Iac. 1, 5-6. 1 Ioan 3, 22; 5, 14-15. *(8)* Filip. 1, 11. *(10)* Ps. 118, 44. Is. 50, 5. Ioan 14, 15, 23. 1 Ioan 1, 3. *(12)* Mat. 5, 43; 22, 29. Marc. 12, 31. Ioan 13, 34; 15, 17. 1 Petr. 4, 8. 1 Ioan 3, 11; 4, 21. Ef. 5, 2. 1 Tes. 4, 9. *(13)* Ioan 3, 16; 10, 11-15. 1 Ioan 3, 16. Rom. 5, 7. Ef. 5, 2. *(14)* Cînt. 1, 8. Mat. 12, 50. Marc. 3, 34. Luc. 8, 21. Ioan 14, 15.

15. De acum nu vă mai zic slugi,
că sluga nu știe ce face stăpînul său,
ci v-am numit pe voi prieteni, pentru
că toate cîte am auzit de la Tatăl
Meu vi le-am făcut cunoscute.
16. Nu voi M-ați ales pe Mine,
ci Eu v-am ales pe voi și v-am rîn-
duit să mergeți și roadă să aduceți,
și roada voastră să rămînă, ca Tatăl să
vă dea orice-I veți cere în numele Meu.
17. Aceasta vă poruncesc: să vă
iubiți unul pe altul.
18. Dacă vă urăște pe voi lumea,
să știți că pe mine mai înainte decît
pe voi M-a urît.
19. Dacă ați fi din lume, lumea ar
iubi ce este al său; dar pentru că nu
sînteți din lume, ci Eu v-am ales pe
voi din lume, de aceea lumea vă urăște.
20. Aduceți-vă aminte de cuvîntul
pe care vi l-am spus: Nu este sluga
mai mare decît stăpînul său. Dacă
M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă
vor prigoni; dacă au păzit cuvîntul
Meu, și pe al vostru îl vor păzi.
21. Iar toate acestea le vor face
vouă din cauza numelui Meu, fiindcă
ei nu cunosc pe cel ce M-a trimis.
22. De n-aș fi venit și nu le-aș fi
vorbit, păcat nu ar avea; dar acum
n-au cuvînt de dezvinovățire pentru
păcatul lor.
23. Cel ce Mă urăște pe Mine
urăște și pe Tatăl Meu.
24. De nu aș fi făcut între ei lucruri
pe care nimeni altul nu le-a făcut,
păcat nu ar avea; dar acum M-au
și văzut și M-au urît și pe Mine și
pe Tatăl Meu.
25. Dar (aceasta), ca să se împli-
nească cuvîntul cel scris în Legea lor:
M-au urît pe nedrept.
26. Iar cînd va veni Mîngîietorul,
pe care Eu Îl voi trimite vouă de la
Tatăl, Duhul Adevărului, care de la
Tatăl purcede, Acela va mărturisi
despre Mine.
27. Și voi mărturisiți, pentru că
de la început sînteți cu Mine.

CAP. 16

Prigonirile viitoare. Ajutorul Mîngîietorului. Întristarea schimbată în bucurie. Rugăciunile făcute în numele lui Hristos. Fuga ucenicilor.

1. Acestea vi le-am spus, ca să nu
vă smintiți în credința voastră.
2. Vă vor scoate pe voi din sinagogi;
dar vine ceasul cînd tot cel ce vă va
ucide să creadă că aduce închinare
lui Dumnezeu.
3. Și acestea le vor face, pentru că n-au
cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine.
4. Iar acestea vi le-am spus, ca să
vă aduceți aminte de ele, cînd va veni
ceasul lor, că Eu vi le-am spus. Și
acestea nu vi le-am spus de la început,
fiindcă eram cu voi.
5. Dar acum Mă duc la Cel ce M-a
trimis și nimeni dintre voi nu Mă
întreabă: Unde Te duci?
6. Ci, fiindcă v-am spus acestea,
întristarea a umplut inima voastră.
7. Dar Eu vă spun adevărul: Vă
este de folos ca să Mă duc Eu. Căci
dacă nu Mă voi duce, Mîngîietorul
nu va veni la voi, iar dacă Mă voi
duce, Îl voi trimite la voi.
8. Și El, venind, va vădi lumea de
păcat și de dreptate și de judecată.
9. De păcat, pentru că ei nu cred
în Mine;
10. De dreptate, pentru că Mă duc
la Tatăl Meu și nu Mă veți mai vedea;
11. Și de judecată, pentru că stă-
pînul acestei lumi a fost judecat.
12. Încă multe am a vă spune, dar
acum nu puteți să le purtați.
13. Iar cînd va veni Acela, Duhul
Adevărului, vă va călăuzi la tot ade-
vărul; căci nu va vorbi de la Sine, ci
cîte aude va vorbi și cele viitoare vă
va vesti.
14. Acela Mă va slăvi, pentru că
din al Meu va lua și vă va vesti.
15. Toate cîte are Tatăl ale Mele
sînt; de aceea am zis că din al Meu
ia și vă va vesti vouă.

---

(15) Fac. 18, 17. Inței. 7, 14. Ioan 17, 26. Ef. 1, 9; 3, 5. Evr. 1, 2. *(16)* Is. 43, 22. Mat. 28, 19. Marc. 16, 15. Col. 1, 6. *(17)* Ioan 15, 12. *(18)* Ioan 7, 7. 1 Ioan 3, 1, 13. *(19)* Pild. 29, 27. Iac. 4, 4. 1 Ioan 4, 5. *(20)* Mat. 10, 24; 24, 9. Marc. 13, 9. Luc. 6, 40; 21, 12. Ioan 13, 16; 16, 2. *(21)* Mat. 10, 22; 24, 9. Ioan 16, 3. *(22)* 2 Petr. 2, 21. *(25)* Ps. 24, 18; 34, 19; 68, 5-6. *(26)* Is. 48, 16. Luc. 24, 49. Ioan 14, 16-17, 26. *(27)* Luc. 24, 48. Fapt. 1, 8, 21, 22; 2, 32. 1 Petr. 5, 1. **Cap. 16.** – *(1)* Mat. 11, 6; 24, 10; 26, 31. *(2)* Mat. 10, 17-18. Marc. 13, 9. Luc. 6, 22; 21, 12. Ioan 15, 20. *(3)* Ioan 15, 21. *(4)* Mat. 9, 15. Ioan 14, 29. *(5)* Ioan 7, 33. *(6)* Ioan 16, 22. *(7)* Ioan 14, 16; 15, 26. *(8)* Cînt. 4, 16. Is. 4, 4. Mih. 4, 3. Avd. 1, 21. *(11)* Luc. 10, 18. Ioan 21, 31; 14, 30. Ef. 2, 2. Col. 2, 15. Evr. 2, 14. *(12)* Mat. 13, 34. Marc. 4, 33. 1 Cor. 3, 1-2. Evr. 5. 11-12. *(13)* Inței. 9, 11. Mat. 10, 19-20. Marc. 13, 11. Luc. 12, 11; 21, 14-15. Ioan 4, 17, 26. *(14)* Ioan 8, 54. *(15)* Ioan 17, 10.

16. Puţin şi nu Mă veţi mai vedea, şi iarăşi puţin şi Mă veţi vedea, pentru că Eu mă duc la Tatăl.

17. Deci au zis dintre ucenicii Lui unii către alţii: Ce este aceasta ce ne spune: Puţin şi nu Mă veţi mai vedea, şi iarăşi puţin şi Mă veţi vedea, şi că Mă duc la Tatăl?

18. Deci ziceau: Ce este aceasta ce zice: Puţin? Nu ştim ce zice.

19. A cunoscut Iisus că voiau să-L întrebe şi le-a zis: Despre aceasta vă întrebaţi între voi, că am zis: Puţin şi nu Mă veţi mai vedea şi iarăşi puţin şi Mă veţi vedea?

20. Adevărat, adevărat zic vouă că voi veţi plînge şi vă veţi tîngui, iar lumea se va bucura. Voi vă veţi întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie.

21. Femeia, cînd e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar după ce a născut copilul, nu-şi mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om în lume.

22. Deci şi voi acum sînteţi trişti, dar iarăşi vă voi vedea şi se va bucura inima voastră şi bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi.

23. Şi în ziua aceea nu Mă veţi mai întreba nimic. Adevărat, adevărat zic vouă: Orice veţi cere de la Tatăl în numele Meu vă va da.

24. Pînă acum n-aţi cerut nimic în numele Meu; cereţi şi veţi primi, ca bucuria voastră să fie deplină.

25. Acestea vi le-am spus în pilde, dar vine ceasul cînd nu vă voi mai vorbi în pilde, ci pe faţă vă voi vesti despre Tatăl.

26. În ziua aceea veţi cere în numele Meu; şi nu vă zic că voi ruga pe Tatăl pentru voi,

27. Căci însuşi Tatăl vă iubeşte pe voi, fiindcă voi M-aţi iubit pe Mine şi aţi crezut că de la Dumnezeu am ieşit.

28. Ieşit-am de la Tătal şi am venit în lume; iarăşi las lumea şi Mă duc la Tatăl.

29. Au zis ucenicii Săi: Iată acum vorbeşti pe faţă şi nu spui nici o pildă.

30. Acum ştim că Tu ştii toate şi nu ai nevoie ca să Te întrebe cineva. De aceea credem că ai ieşit de la Dumnezeu.

31. A răspuns Iisus: Acum credeţi?

32. Iată vine ceasul, şi a şi venit, ca să vă risipiţi fiecare la ale sale şi pe Mine să Mă lăsaţi singur. Dar nu sînt singur, pentru că Tatăl este cu Mine.

33. Acestea vi le-am grăit, ca întru Mine pace să aveţi. În lume necazuri veţi avea; dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea.

CAP. 17

Rugăciunea lui Iisus pentru Sine, pentru Apostoli şi pentru toţi credincioşii.

1. Acestea a vorbit Iisus şi, ridicînd ochii Săi la cer, a zis: Părinte a venit ceasul! Preaslăveşte pe Fiul Tău, ca şi Fiul să Te preaslăvească.

2. Precum I-ai dat stăpînire peste tot trupul, ca să dea viaţă veşnică tuturor acelora pe care Tu i-ai dat Lui.

3. Şi aceasta este viaţa veşnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, şi pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis.

4. Eu Te-am preaslăvit pe Tine pe pămînt; lucrul pe care mi L-ai dat să-l fac, l-am săvîrşit.

5. Şi acum, preaslăveşte-Mă Tu, Părinte, la Tine însuţi, cu slava pe care am avut-o la Tine, mai înainte de a fi lumea.

6. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie din lume. Ai tăi erau şi Mie Mi i-ai dat şi cuvîntul Tău l-au păzit.

7. Acum au cunoscut că toate cîte Mi-ai dat sînt de la Tine;

8. Pentru că cuvintele pe care Mi le-ai dat le-am dat lor, iar ei le-au primit şi au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieşit, şi au crezut că Tu M-ai trimis.

9. Eu pentru aceştia Mă rog; nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei pe care Mi i-ai dat, că ai Tăi sînt.

10. Şi toate ale Mele sînt ale Tale, şi ale Tale sînt ale Mele şi M-am preaslăvit întru ei.

(16) Ioan 7, 33; 14, 19. *(20)* Ier. 31. 13. Mat. 5, 4. *(21)* Fac. 16, 3. Is. 26, 17. *(22)* Is. 51, 11; 66, 14. Zah. 10, 7. Luc. 24, 41, 51–52. Ioan 16, 6; 20, 20. 1 Petr. 1, 8. *(23)* Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13; 15, 7. Iac. 1, 5–6. *(26)* Rom. 8, 34. *(27)* Ioan 17, 25. *(28)* Ioan 3, 13. *(30)* Ioan 2, 25. *(32)* Zah. 13, 7. Mat. 26, 31, 56. Marc. 14, 27–28. *(33)* 1 Ioan 4, 4; 5, 4. 1 Cor. 15, 57. **Cap. 17.** – *(1)* Ioan 12, 23; 13, 32. *(2)* Dan. 7, 13–14. Mat. 11, 27; 28, 18. Luc. 10, 22. Ioan 3, 35; 5, 27. Evr. 2, 5–8. *(3)* Ier. 9, 24. Inţel. 15, 3. Ioan 6, 29. 1 Ioan 3, 23. *(4)* Is. 49, 3. *(5)* Ioan 1, 1; 8, 58. Apoc. 5, 12. *(6)* Ioan 17, 26; 18, 9. *(8)* Ioan 8, 28; 16, 27; 17, 25. *(10)* Ioan 16, 15.

11. Şi Eu nu mai sînt în lume, iar ei în lume sînt şi Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, păzeşte-i în numele Tău pe cei pe care Mi i-ai dat, ca să fie una precum sîntem şi Noi.

12. Cînd eram cu ei în lume, Eu îi păstram în numele Tău, pe cei ce Mi i-ai dat; şi i-am păzit şi n-a pierit nici unul dintre ei, decît fiul pierzării, ca să se împlinească Scriptura.

13. Iar acum, vin la Tine şi acestea le grăiesc în lume, ca să fie deplină bucuria Mea în ei.

14. Eu le-am dat cuvîntul Tău, şi lumea i-a urît, pentru că nu sînt din lume, precum Eu nu sînt din lume.

15. Nu Mă rog ca să-i iei din lume, ci ca să-i păzeşti pe ei de cel viclean.

16. Ei nu sînt din lume, precum nici Eu nu sînt din lume.

17. Sfinţeşte-i pe ei întru adevărul Tău; cuvîntul Tău este adevărul.

18. Precum M-ai trimis pe Mine în lume, şi Eu i-am trimis pe ei în lume.

19. Pentru ei Eu Mă sfinţesc pe Mine însumi, ca şi ei să fie sfinţiţi întru adevăr.

20. Dar nu numai pentru aceştia Mă rog, ci şi pentru cei ce vor crede în Mine, prin cuvîntul lor,

21. Ca toţi să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine şi Eu întru Tine, aşa şi aceştia în noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis.

22. Şi slava pe care Tu mi-ai dat-o le-am dat-o lor, ca să fie una, precum Noi una sîntem:

23. Eu întru ei şi Tu întru Mine, ca ei să fie în chip desăvîrşit una, şi să cunoască lumea că Tu M-ai trimis şi că I-ai iubit pe ei, precum M-ai iubit pe Mine.

24. Părinte, voiesc ca, unde sînt Eu, să fie împreună cu Mine şi aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea pe care Mi-ai dat-o, pentru că Tu M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii.

25. Părinte drepte, lumea pe Tine nu Te-a cunoscut, dar Eu Te-am cunoscut, şi aceştia au cunoscut că Tu M-ai trimis.

26. Şi le-am făcut cunoscut numele Tău şi-L voi face cunoscut, ca iubirea cu care M-ai iubit Tu să fie în ei şi Eu în ei.

CAP. 18

Prinderea lui Iisus şi aducerea lui la arhiereii Anna şi Caiafa. Lepădarea lui Petru. Iisus înaintea lui Pilat. Baraba.

1. Zicînd acestea, Iisus a ieşit cu ucenicii Lui dincolo de pîrîul Cedrilor, unde era o grădină şi în care a intrat El şi ucenicii Săi.

2. Iar Iuda vînzătorul cunoştea acest loc, pentru că adesea Iisus şi ucenicii Săi se adunau acolo.

3. Deci Iuda, luînd oaste şi slujitori, de la arhierei şi de la farisei, a venit acolo cu felinare şi cu făclii şi cu arme.

4. Iar Iisus, ştiind toate cele ce erau să vină asupra Lui, a ieşit şi le-a zis: Pe cine căutaţi?

5. Răspuns-au Lui: Pe Iisus Nazarineanul. El le-a zis: Eu sînt. Iar Iuda vînzătorul era şi el cu ei.

6. Atunci cînd le-a spus: Eu sînt, ei s-au dat înapoi şi au căzut la pămînt.

7. Şi, iarăşi i-a întrebat: Pe cine căutaţi? Iar ei au zis: Pe Iisus Nazarineanul.

8. Răspuns-a Iisus: V-am spus că Eu sînt. Deci dacă Mă căutaţi pe Mine, lăsaţi pe aceştia să se ducă;

9. Ca să se împlinească cuvîntul pe care l-a spus: Dintre cei pe care Mi i-ai dat, n-am pierdut pe nici unul.

10. Dar Simon-Petru, avînd sabie, a scos-o şi a lovit pe sluga arhiereului şi i-a tăiat urechea dreaptă, iar numele slugii era Malhus.

11. Deci a zis Iisus lui Petru: Pune sabia în teacă. Nu voi bea, oare, paharul pe care Mi l-a dat Tatăl?

12. Deci ostaşii şi comandantul şi slujitorii Iudeilor au prins pe Iisus şi L-au legat.

13. Şi L-au dus întîi la Anna, căci era socrul lui Caiafa, care era arhiereu al anului aceluia.

14. Şi Caiafa era cel ce sfătuise pe Iudei că este de folos să moară un om pentru popor.

(11) Ioan 10, 30; 17, 21. Ef. 4, 3. *(12)* Ps. 108, 7. Mat. 26, 24. Ioan 6, 39; 18, 9. *(14)* Ioan 8, 23. *(15)* Mat. 6, 13. 2 Tes. 3, 3. *(17)* Ps. 118, 86, 142, 151. Ioan 14, 6. *(18)* Is. 61, 1. Ioan 20, 21. *(19)* 1 Cor. 1, 2, 30. Evr. 9, 14; 10, 10. *(21)* Ioan 10, 38; 17, 11. Gal. 3, 28. *(22)* Ioan 10, 30. *(23)* Ioan 6, 29. *(24)* Ioan 8, 58; 12, 26. *(25)* Ioan 16, 27; 17, 8, 18. *(26)* Ioan 15, 15; 17, 6. **Cap. 18.** – *(1)* 2 Reg. 15, 23. 3 Reg. 2, 37. Mat. 26, 36. Marc. 14, 26, 32. Luc. 21, 37; 22, 39. *(2)* Luc. 21, 37; 22, 39. *(3)* Mat. 26, 47. Marc. 14, 43. Luc. 22, 47. Fapt. 1, 16. *(6)* Est. 6, 13. *(9)* Ioan 6, 39; 17, 6, 12. *(10)* Mat. 26, 51. Marc. 14, 47. Luc. 22, 49–50. *(12)* Mat. 26, 57. Marc. 14, 53. *(13)* Mat. 26, 57. Marc. 14, 53. Luc. 22, 54. Ioan 18, 24. *(14)* Ioan 11, 50.

15. Şi Simon-Petru şi alt ucenic mergeau după Iisus. Iar ucenicul acela era cunoscut arhiereului şi a intrat împreună cu Iisus în curtea arhiereului;

16. Iar Petru a stat la poartă, afară. Deci a ieşit celălalt ucenic, care era cunoscut arhiereului, şi a vorbit cu portăreasa şi a băgat pe Petru înăuntru.

17. Deci slujnica portăreasă i-a zis lui Petru: Nu cumva eşti şi tu dintre ucenicii Omului acestuia? Acela a zis: Nu sînt.

18. Iar slugile şi slujitorii făcuseră foc, şi stăteau şi se încălzeau, că era frig, şi era cu ei şi Petru, stînd şi încălzindu-se.

19. Deci arhiereul L-a întrebat pe Iisus despre ucenicii Lui şi despre învăţătura Lui.

20. Iisus i-a răspuns: Eu am vorbit pe faţă lumii; Eu am învăţat întotdeauna în sinagogă şi în templu, unde se adună toţi Iudeii şi nimic nu am vorbit în ascuns.

21. De ce Mă întrebi pe Mine? Întreabă pe cei ce au auzit ce le-am vorbit. Iată aceştia ştiu ce am spus Eu.

22. Şi zicînd El acestea, unul din slujitorii, care era de faţă, I-a dat lui Iisus o palmă, zicînd: Aşa răspunzi Tu arhiereului?

23. Iisus i-a răspuns: Dacă am vorbit rău, dovedeşte că este rău, iar dacă am vorbit bine, de ce Mă baţi?

24. Deci Anna L-a trimis legat la Caiafa arhiereul.

25. Iar Simon-Petru stătea şi se încălzea. Deci i-au zis: Nu cumva eşti şi tu dintre ucenicii Lui? El s-a lepădat şi a zis: Nu sînt.

26. Una dintre slugile arhiereului, care era rudă cu cel căruia Petru îi tăiase urechea, a zis: Nu te-am văzut eu pe tine, în grădină, cu El?

27. Şi iarăşi s-a lepădat Petru şi îndată a cîntat cocoşul.

28. Deci L-au adus pe Iisus de la Caiafa la pretoriu; şi era dimineaţă. Şi ei n-au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce, ci să mănînce Paştile.

29. Deci Pilat a ieşit la ei, afară, şi le-a zis: Ce învinuire aduceţi Omului acestuia?

30. Ei au răspuns şi i-au zis: Dacă acesta n-ar fi fost răufăcător, nu Ţi L-am fi predat ţie.

31. Deci le-a zis Pilat: Luaţi-L voi şi judecaţi-L după legea voastră. Iudeii însă i-au răspuns: Nouă nu ne este îngăduit să omorîm pe nimeni;

32. Ca să se împlinească cuvîntul lui Iisus, pe care îl spusese, însemnînd cu ce moarte avea să moară.

33. Deci Pilat a intrat iarăşi în pretoriu şi a chemat pe Iisus şi I-a zis: Tu eşti regele Iudeilor?

34. Răspuns-a Iisus: De la tine însuţi zici aceasta, sau alţii ţi-au spus-o despre Mine?

35. Pilat a răspuns: Nu cumva sînt Iudeu eu? Poporul Tău şi arhiereii Te-au predat mie. Ce ai făcut?

36. Iisus a răspuns: Împărăţia Mea nu este din lumea aceasta. Dacă împărăţia Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu fiu predat Iudeilor. Dar acum împărăţia Mea nu este de aici.

37. Deci i-a zis Pilat: Aşadar eşti Tu împărat? Răspuns-a Iisus: Tu zici că Eu sînt împărat. Eu spre aceasta M-am născut şi pentru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul; oricine este din adevăr ascultă glasul Meu.

38. Pilat i-a zis: Ce este adevărul? Şi zicînd aceasta, a ieşit iarăşi la Iudei şi le-a zis: Eu nu găsesc în El nici o vină;

39. Ci este la voi obiceiul ca la Paşti să vă eliberez pe unul. Voiţi deci să vă eliberez pe regele Iudeilor?

40. Deci au strigat iarăşi, zicînd: Nu pe Acesta, ci pe Baraba. Iar Baraba era tîlhar.

CAP. 19

Patimile Domnului. Mama Lui Iisus lîngă cruce. Cuvintele de pe urmă. Moartea şi îngroparea Lui.

1. Deci atunci Pilat a luat pe Iisus şi L-a dat să fie biciuit.

---

(15) Mat. 26, 58. Marc. 14, 54. Luc. 22, 54–55. *(16)* Mat. 26, 69. Marc. 14, 66. Luc. 22, 54. *(17)* Mat. 26, 69. Marc. 14, 66. Luc. 22, 56. *(20)* Is. 45, 19. Fapt. 26, 26. *(22)* 2 Paral. 18, 23. *(24)* Mat. 26, 57; 27, 1. Marc. 14, 53. Luc. 22, 54. Ioan 18, 13. *(25)* Mat. 26, 69, 71. Marc. 14, 69. Luc. 22, 58. *(27)* Mat. 26, 74. Marc. 14, 71–72. Luc. 22, 60. *(28)* Mat. 27, 2. Marc. 15, 1. Luc. 22, 66; 23, 1.

(32) Mat. 20, 19; 27, 11. Marc. 10, 34. Luc. 18, 32–33. *(33)* Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan 18, 37. 1 Tim. 6, 13. *(36)* Dan. 2, 44. *(37)* Ps. 2, 5. Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan 18, 33. 1 Ioan 3, 19. 1 Tim. 6, 13. *(38)* Luc. 23, 14. *(39–40)* Mat. 27, 15–20. Marc. 15, 6–11. Luc. 23, 17–18. Fapt. 10, 3, 14. **Cap. 19.** – *(1)* Mat. 27, 26. Marc. 15, 15. Luc. 23, 25. Ioan 19, 16.

2. Şi ostaşii, împletind cunună din spini, I-au pus-o pe cap şi L-au îmbrăcat cu o mantie purpurie.

3. Şi veneau către El şi ziceau: Bucură-te, regele Iudeilor! Şi-I dădeau palme.

4. Şi Pilat a ieşit iarăşi afară şi le-a zis: Iată vi-L aduc pe El afară, ca să ştiţi că nu găsesc în El nici o vină.

5. Deci a ieşit Iisus afară, purtînd cununa de spini şi mantia purpurie. Şi le-a zis Pilat: Iată omul!

6. Cînd L-au văzut deci arhiereii şi slujitorii au strigat, zicînd: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L! Zis-a lor Pilat: Luaţi-L voi şi răstigniţi-L, căci eu nu-I găsesc nici o vină.

7. Iudeii i-au răspuns: Noi avem lege şi după legea noastră El trebuie să moară, că s-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu.

8. Deci, cînd a auzit Pilat acest cuvînt, mai mult s-a temut.

9. Şi a intrat iarăşi în pretoriu şi I-a zis lui Iisus: De unde eşti Tu? Iar Iisus nu i-a dat nici un răspuns.

10. Deci Pilat I-a zis: Mie nu-Mi vorbeşti? Nu ştii că am putere să Te eliberez şi putere am să Te răstignesc?

11. Iisus a răspuns: N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ţi-ar fi fost dat ţie de sus. De aceea cel ce M-a predat ţie mai mare păcat are.

12. De atunci Pilat căuta să-L elibereze; dar Iudeii strigau zicînd: Dacă Îl eliberezi pe Acesta, nu eşti prieten al Cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului.

13. Deci Pilat, auzind cuvintele acestea, L-a dus afară pe Iisus şi a şezut pe scaunul de judecată, în locul numit pardosit cu pietre, iar evreieşte Gabbata.

14. Şi era Vinerea Paştilor, cam la al şaselea ceas, şi a zis Pilat Iudeilor: Iată împăratul vostru.

15. Deci au strigat aceia: Ia-L! Ia-L! Răstigneşte-L! Pilat le-a zis: Să răstignesc pe împăratul vostru? Arhiereii au răspuns: Nu avem împărat, decît pe Cezarul.

16. Atunci L-a predat lor ca să fie răstignit. Şi ei au luat pe Iisus şi L-au dus să-L răstignească.

17. Şi ducîndu-şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţînii, care evreieşte se zice Golgota,

18. Unde L-au răstignit, şi împreună cu El pe alţii doi, de o parte şi de alta, iar în mijloc pe Iisus.

19. Iar Pilat a scris şi titlu şi l-a pus deasupra crucii. Şi era scris: *Iisus Nazarineanul, împăratul Iudeilor!*

20. Deci mulţi dintre Iudei au citit acest titlu, căci locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate. Şi era scris: evreieşte, latineşte şi greceşte.

21. Deci arhiereii Iudeilor au zis lui Pilat: Nu scrie: Împăratul Iudeilor, ci că Acela a zis: Eu sînt împăratul Iudeilor.

22. Pilat a răspuns: Ce am scris, am scris.

23. După ce au răstignit pe Iisus, ostaşii au luat hainele Lui şi le-au făcut patru părţi, fiecărui ostaş cîte o parte, şi cămaşa. Dar cămaşa era fără cusătură, de sus ţesută în întregime.

24. Deci au zis unii către alţii: Să n-o sfîşiem, ci să aruncăm sorţi pentru ea, a cui să fie; ca să se împlinească Scriptura care zice: Împărţit-au hainele Mele loruşi, şi pentru cămaşa Mea au aruncat sorţi. Aşadar ostaşii acestea au făcut.

25. Şi stăteau, lîngă crucea lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena.

26. Deci Iisus, văzînd pe mama Sa şi pe ucenicul pe care îl iubea stînd alături, a zis mamei Sale: Femeie, iată fiul tău!

27. Apoi a zis ucenicului: Iată mama ta! Şi din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine.

28. După aceea, ştiind Iisus că toate s-au săvîrşit acum, ca să se împlinească Scriptura, a zis: Mi-e sete.

29. Şi era acolo un vas plin cu oţet; iar ostaşii, punînd în vîrful unei trestii de isop un burete muiat în oţet, l-au dus la gura Lui.

30. Deci după ce a luat oţetul, Iisus a zis: Săvîrşitu-s-a. Şi plecîndu-şi capul, şi-a dat duhul.

---

(2) Mat. 27. 29. Marc. 15, 17. *(3)* Mat. 26, 67. Marc. 15, 18–19. *(4)* Luc. 23, 14. Ioan 18, 38. Fapt. 3, 13. *(6)* Mat. 27, 23. Marc. 15, 14. Luc. 23, 4. Fapt. 13, 28. *(7)* Lev. 24, 16. Deut. 18, 20, Mat. 26, 66. Marc. 14, 64. *(9)* Is. 53, 7. Mat. 27. 12. Marc. 15, 5. Ioan 18, 33. *(11)* Luc. 22, 53. Ioan 3, 27. *(12)* Mat. 17, 25. Marc. 12, 17. Luc. 20, 25; 23, 2. Fapt. 17, 7. *(16)* Mat. 27, 26–31. Marc. 15, 15 20. Luc. 23, 24. Ioan 19, 1. *(17)* Mat. 27, 33. Marc. 15, 22. Luc. 23, 33. Evr. 13, 12. *(18)* Mat. 27, 38. Luc. 23, 32. *(19–23)* Mat. 27, 35, 37. Marc. 15, 24–26. Luc. 23, 34–38. *(24)* Ps. 21, 20. *(25)* Ps. 37, 11–13. Mat. 27, 55. Marc. 15, 40–41. Luc. 2, 35; 23, 49. *(28)* Ps. 68, 25. Mat. 27, 48. *(29)* Ps. 20, 2; 21, 16; 68, 25. Mat. 27, 48. Marc. 15, 36. Luc. 23, 36. *(30)* Ps. 30, 6. Mat. 27, 50. Marc. 15, 37. Luc. 23, 46. Fapt. 7, 59.

31. Deci Iudeii, fiindcă era vineri, ca să nu rămînă trupurile sîmbăta pe cruce, căci era mare ziua sîmbetei aceleia, au rugat pe Pilat să le zdrobească fluierele picioarelor și să-i ridice.

32. Deci au venit ostașii și au zdrobit fluierele celui dintîi și ale celuilalt, care era răstignit împreună cu el.

33. Dar venind la Iisus, dacă au văzut că și murise, nu I-au zdrobit fluierele.

34. Ci unul dintre ostași cu sulița a împuns coasta Lui și îndată a ieșit sînge și apă.

35. Și cel ce a văzut a mărturisit și mărturia lui e adevărată; și acela știe că spune adevărul, ca și voi să credeți.

36. Căci s-au făcut acestea, ca să se împlinească Scriptura: Nu I se va zdrobi nici un os.

37. Și iarăși altă Scriptură zice: Vor privi la Acela pe care L-au împuns.

38. După acestea Iosif din Arimateea, fiind ucenic al lui Iisus, dar într-ascuns, de frica Iudeilor, a rugat pe Pilat ca să ridice trupul lui Iisus. Și Pilat i-a dat voie. Deci a venit și a ridicat trupul Lui.

39. Și a venit și Nicodim, cel care venise la El mai înainte noaptea, aducînd ca la o sută de litre de amestec de smirnă și aloe.

40. Au luat deci trupul lui Iisus și L-au înfășurat în giulgiu cu miresme, precum este obiceiul de înmormîntare la Iudei.

41. Iar în locul unde a fost răstignit era o grădină, și în grădină un mormînt nou, în care nu mai fusese nimeni îngropat.

42. Deci, din pricina vinerii Iudeilor, acolo L-au pus pe Iisus, pentru că mormîntul era aproape.

CAP. 20

Învierea Domnului. El se arată Mariei Magdalena, apoi ucenicilor și la opt zile, după aceea, lui Toma.

1. Iar în ziua întîi a săptămînii *(dumineca)*, Maria Magdalena a venit la mormînt dis-de-dimineață, fiind încă întuneric, și a văzut piatra ridicată de pe mormînt.

2. Deci a alergat și a venit la Simon-Petru și la celălalt ucenic pe care-l iubea Iisus, și le-a zis: Au luat pe Domnul din mormînt și nu știu unde L-au pus.

3. Deci a ieșit Petru și celălalt ucenic și veneau la mormînt.

4. Și alergau amîndoi, dar celălalt ucenic, alergînd înainte, mai repede decît Petru, a sosit cel dintîi la mormînt.

5. Și, aplecîndu-se, a văzut giulgiurile puse jos, dar n-a intrat.

6. A sosit și Simon-Petru, urmînd după el, și a intrat în mormînt și a văzut giulgiurile puse jos,

7. Iar mahrama, care fusese pe capul Lui, nu era pusă împreună cu giulgiurile, ci înfășurată, la o parte, într-un loc.

8. Atunci a intrat și celălalt ucenic care sosise întîi la mormînt, și a văzut și a crezut.

9. Căci încă nu știau Scriptura, că Iisus trebuia să învieze din morți.

10. Și s-au dus ucenicii iarăși la ai lor.

11. Iar Maria stătea afară lîngă mormînt plîngînd. Și pe cînd plîngea, s-a aplecat spre mormînt.

12. Și a văzut doi îngeri în veșminte albe șezînd, unul către cap și altul către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus.

13. Și aceia i-au zis: Femeie, de ce plîngi? Pe cine cauți? Ea le-a zis: Că au luat pe Domnul meu și nu știu unde L-au pus.

14. Zicînd acestea, ea s-a întors înapoi și a văzut pe Iisus stînd, dar nu știa că este Iisus.

15. Zis-a ei Iisus: Femeie, de ce plîngi? Pe cine cauți? Ea, crezînd că este grădinarul, I-a zis: Doamne, dacă Tu L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus și eu Îl voi ridica.

16. Iisus i-a zis: Maria! Întorcîndu-se, aceea I-a zis evreiește: Rabuni (adică, Învățătorule).

17. Iisus i-a zis: Nu te atinge de Mine, căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu. Mergi la frații Mei și le spune: Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru și la Dumnezeul Meu și Dumnezeul vostru.

(31) Deut. 21, 23. Ioan 19, 42. *(34)* 1 Ioan 5, 6. *(35)* Ioan 21, 24. *(36)* Ieș. 12, 46. Num. 9, 12. Ps. 33, 20. *(37)* Ps. 21, 18–19. Zah. 12, 10. Apoc. 1, 7. *(38)* Mat. 27, 57. Marc. 15, 42–43, 45. Luc. 23, 50–51. *(39)* Ioan 3, 1–2; 7, 50. *(40)* Marc. 15, 46–47. *(42)* Ioan 19, 31. **Cap. 20.** – *(1)* Mat. 28, 1. Marc. 16, 1, 4. Luc. 24, 1. *(3)* Luc. 24, 12. *(6)* Luc. 24, 12. *(9)* Ps. 15. 10. Is. 53, 10. Iona 2, 1. Luc. 24, 26, 46. Fapt. 17, 3. *(11)* Mat. 28, 1, 2–3. Marc. 16, 5. *(12)* Marc. 16, 5. Luc. 24, 4. *(13)* Mat. 28, 5. *(14)* Mat. 28, 9. Marc. 16, 9–10. Luc. 24, 16. Ioan 21, 4. *(17)* Ps. 21, 24; 67, 27. Mat. 28, 10. Rom. 8, 29. Evr. 2, 11.

18. Și a venit Maria Magdalena, vestind ucenicilor că a văzut pe Domnul și acestea i-a spus ei.

19. Și fiind seară, în ziua aceea, întîia a săptămînii *(duminica)*, și ușile fiind încuiate, unde erau adunați ucenicii de frica Iudeilor, a venit Iisus și a stat în mijloc și le-a zis: Pace vouă!

20. Și zicînd acestea, le-a arătat mîinile și coasta sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzînd pe Domnul.

21. Și Iisus le-a zis iarăși: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi.

22. Și zicînd aceasta, a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfînt;

23. Cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora le veți ține vor fi ținute.

24. Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei cînd a venit Iisus.

25. Deci au zis lui ceilalți ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mîinile Lui, semnul cuielor și dacă nu voi pune mîna mea în coasta Lui, nu voi crede.

26. Și după opt zile, ucenicii Lui erau iarăși înăuntru, și Toma, împreună cu ei. Și a venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijloc și a zis: Pace vouă!

27. Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace și vezi mîinile Mele și adu mîna ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios.

28. A răspuns Toma și I-a zis: Domnul meu și Dumnezeul meu!

29. Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut, ai crezut? Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!

30. Deci și alte multe minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sînt scrise în cartea aceasta.

31. Iar acestea s-au scris, ca să credeți că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și, crezînd, să aveți viață în numele Lui.

CAP. 21

La Marea Tiberiadei, Domnul se arată încă o dată ucenicilor.

1. După acestea, Iisus s-a arătat iarăși ucenicilor la Marea Tiberiadei, și s-a arătat așa:

2. Erau împreună Simon Petru și Toma, cel numit Geamănul, și Natanael, cel din Cana Galileii, și fiii lui Zevedeu și alții doi din ucenicii Lui.

3. Simon Petru le-a zis: Mă duc să pescuiesc. Și i-au zis ei: Mergem și noi cu tine. Și au ieșit și s-au suit în corabie, și în noaptea aceea n-au prins nimic.

4. Iar făcîndu-se dimineață, Iisus a stat la țărm; dar ucenicii n-au știut că este Iisus.

5. Deci le-a zis Iisus: Fiilor, nu cumva aveți ceva de mîncare? Ei I-au răspuns: Nu.

6. Iar El le-a zis: Aruncați mreaja în partea dreaptă a corăbiei și veți afla. Deci au aruncat-o și nu mai puteau s-o tragă de mulțimea peștilor.

7. Și a zis lui Petru ucenicul acela pe care-l iubea Iisus: Domnul este! Deci Petru, auzind că este Domnul, și-a pus haina, căci era gol și s-a aruncat în apă.

8. Și ceilalți ucenici au venit cu corabia, căci nu erau departe de țărm, ci ca la două sute de coți, trăgînd mreaja cu pești.

9. Deci, cînd au ieșit la țărm, au văzut jar pus jos și pește pus deasupra, și pîine.

10. Iisus le-a zis: Aduceți din peștii pe care i-ați prins acum.

11. Simon-Petru s-a suit în corabie și a tras mreaja la țărm, plină de pești mari: o sută cincizeci și trei, și, deși erau atîția, nu s-a rupt mreaja.

12. Iisus le-a zis: Veniți de prînziți. Și nici unul din ucenici nu îndrăznea să-L întrebe: Cine ești Tu?, știind că este Domnul.

13. Deci a venit Iisus și a luat pîinea și le-a dat lor, și de asemenea și peștele.

(18) Marc. 16, 10. Luc. 24, 20, 22. *(19)* Marc. 16, 14. Luc. 24, 36. Fapt. 13, 30–31. 1 Cor. 15, 5–7. *(20)* Cînt. 3, 4. Luc. 24, 39. Ioan 16, 22. *(21)* Ioan 17, 18. *(23)* Mat. 16, 19; 18, 18. *(25)* Ioan 19, 34. *(27)* Is. 42, 3. Luc. 24, 39. *(28)* Ps. 117, 28. *(29)* 1 Petr. 1, 8. 2 Cor. 5, 7. *(30)* Ioan 21, 25. *(31)* Ioan 3, 15. 1 Ioan 5, 13. Rom. 15, 4. **Cap. 21.** – *(1)* Mat. 26, 32; 28, 7. Marc. 14, 28; 16, 7. Luc. 6, 7. Fapt. 1, 3; 10, 30–41. 1 Cor. 15, 5. *(3)* Ps. 126, 2. *(4)* Luc. 24, 16. Ioan 20, 41. *(5)* Luc. 24, 41. *(6)* Luc. 5, 4. *(12)* Fapt. 10, 41. *(13)* Fapt. 10, 41.

14. Aceasta este, acum, a treia oară cînd Iisus s-a arătat ucenicilor, după ce s-a sculat din morți.

15. Deci după ce au prînzit, a zis Iisus lui Simon-Petru: Simone, fiul lui Iona, Mă iubești Tu mai mult decît aceștia? El I-a zis: Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc. Zis-a lui: Paște mielușeii Mei.

16. Iisus i-a zis iarăși, a doua oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubești? El i-a zis: Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc. Zis-a Iisus Lui: Păstorește oile Mele.

17. Iisus i-a zis a treia oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubești? Petru s-a întristat, că i-a zis a treia oară: Mă iubești? și I-a zis: Doamne, Tu știi toate. Tu știi că Te iubesc. Iisus i-a zis: Paște oile Mele.

18. Adevărat, adevărat zic ție: Cînd erai mai tînăr, te încingeai singur și umblai unde voiai; dar cînd vei îmbătrîni, vei întinde mîinile tale și altul te va încinge și te va duce unde nu voiești.

19. Iar aceasta a zis-o, însemnînd cu ce fel de moarte va preaslăvi pe Dumnezeu. Și spunînd aceasta, i-a zis: Urmează Mie.

20. Dar întorcîndu-se, Petru a văzut venind după el pe ucenicul pe care-l iubea Iisus, acela care la Cină s-a rezemat de pieptul Lui și I-a zis: Doamne, cine este cel ce Te va vinde?

21. Pe acesta deci, văzîndu-l, Petru a zis lui Iisus: Doamne, dar acesta ce (va face)?

22. Zis-a Iisus lui: Dacă voiesc ca acesta să rămînă pînă voi veni, ce ai tu? Tu urmează Mie.

23. De aceea a ieșit cuvîntul acesta între frați, că ucenicul acela nu mai moare; dar Iisus nu i-a spus că nu mai moare, ci: dacă voiesc ca acesta să rămînă pînă voi veni, ce ai tu?

24. Acesta este ucenicul care mărturisește despre acestea și care a scris acestea, și știm că mărturia lui e adevărată.

25. Ci sînt și alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus și care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărțile ce s-ar fi scris. Amin.

(14) Ioan 20, 19-26. *(16)* 2 Reg. 7, 20. Fapt. 20, 28. 1 Petr. 5, 2. *(18)* 2 Petr. 1, 14. *(19)* 2 Petr. 1, 14. *(20)* Ioan 13, 23. *(24)* Ioan 19, 35. *(25)* Ioan 20, 30.

FAPTELE SFINȚILOR APOSTOLI

CAP. 1

Cuvînt începător. Înălțarea lui Iisus la cer. Alegerea lui Matia în locul lui Iuda Iscarioteanul.

1. Cuvîntul cel dintîi l-am făcut, o, Teofile, despre toate cele ce a început Iisus a face și a învăța,

2. Pînă în ziua în care s-a înălțat la cer, poruncind prin Duhul Sfînt Apostolilor pe care i-a ales,

3. Cărora s-a și înfățișat pe Sine viu după patima Sa prin multe semne doveditoare, arătîndu-li-se timp de patruzeci de zile și vorbind cele despre împărăția lui Dumnezeu.

4. Și cu ei petrecînd, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aștepte făgăduința Tatălui, pe care ați auzit-o de la Mine:

5. Că Ioan a botezat cu apă, iar voi veți fi botezați cu Duhul Sfînt, nu mult după aceste zile.

6. Iar ei, adunîndu-se, Îl întrebau, zicînd: Doamne, oare, în acest timp vei așeza Tu, la loc, împărăția lui Israel?

7. El a zis către ei: Nu este al vostru a ști anii sau vremile pe care Tatăl le-a pus în stăpînirea Sa,

8. Ci veți lua putere, venind Duhul Sfînt peste voi, și Îmi veți fi Mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și pînă la marginea pămîntului.

9. Și acestea zicînd, pe cînd ei priveau, s-a înălțat și un nor L-a luat de la ochii lor.

10. Și privind ei, pe cînd El mergea la cer, iată doi bărbați au stat lîngă ei, îmbrăcați în haine albe,

11. Care au și zis: Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer? Acest Iisus, care s-a înălțat de la voi la cer, astfel va și veni, precum L-ați văzut mergînd la cer.

12. Atunci ei s-au întors la Ierusalim de la muntele ce se cheamă al Măslinilor, care este aproape de Ierusalim, o cale de sîmbătă.

13. Și cînd au intrat, s-au suit în camera de sus, unde locuiau: Petru și Ioan și Iacov și Andrei, Filip și Toma, Vartolomeu și Matei, Iacov al lui Alfeu și Simon Zelotul și Iuda al lui Iacov.

14. Toți aceștia, într-un cuget, stăruiau în rugăciune împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus, și cu frații Lui.

15. Și în zilele acestea, sculîndu-se Petru în mijlocul fraților (iar numărul lor era ca la o sută douăzeci), a zis:

16. Bărbați frați, trebuia să se împlinească Scriptura aceasta pe care Duhul Sfînt, prin gura lui David, a spus-o dinainte despre Iuda, care s-a făcut călăuză celor ce L-au prins pe Iisus.

17. Căci era numărat cu noi și luase sorțul acestei slujiri.

18. Deci acesta a dobîndit o țarină din plata nedreptății și, căzînd cu capul înainte, a crăpat pe la mijloc și i s-au vărsat toate măruntaiele.

19. Și s-a făcut cunoscută aceasta tuturor celor ce locuiesc în Ierusalim, încît țarina aceasta s-a numit în limba lor Hacheldamah, adică Țarina Sîngelui.

Cap. 1. – *(1)* Luc. 1, 3. *(2)* Mat. 18, 19. Marc. 16, 15. Luc. 9, 51. Ioan 20, 21. *(3)* Mat. 28, 7. Marc. 16, 12–14. Ioan 21, 3, 14. *(4)* Luc. 24, 49. Ioan 14, 16, 26. *(5)* Mat. 3, 11. Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Ioan 1, 26, 33. Fapt. 11, 16; 19, 4. *(6)* Dan. 7, 18, 27. Am. 9, 11. Luc. 19, 11; 24, 21. *(7)* Dan. 12, 9. Mat. 24, 36. 1 Tes. 5, 1. *(8)* Luc. 24, 6, 48–49. Ioan 15, 27. Fapt. 2, 32. Rom. 10, 18. *(9)* Ps. 46, 4. Marc. 16, 19. Luc. 24, 51. *(10)* Luc. 24, 4, 51. *(11)* Dan. 7, 13. Mat. 25, 31; 26, 64. Marc. 13, 26. Luc. 21, 27. 1 Tes. 1, 10. Evr. 9, 28. Apoc. 1, 7. *(12)* Zah. 14, 4. *(13)* Mat. 10, 2. *(14)* Fapt. 2, 1. *(16)* 2 Reg. 23, 2. Ps. 40, 9; 54, 14–15. Mat. 26, 47. Ioan 13, 18; 18, 3. *(17)* Luc. 6, 16. *(18)* Mat. 27, 5. *(19)* Mat. 27, 8, 9.